

OBAVIJESTI VOJNOG ORDINARIJATA
Službeno glasilo Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj

Izdavač:

Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj
Zagreb, Ksaverska cesta, tel: 01/46 70 660, 46 70 659, (37 84 489-MORH)
faks: 01/46 70 662
www.vojni-ordinarijat.hr
e-pošta: vojni.ordinarijat@morh.hr

Odgovara:

Mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij

Uredio:

Mladen Čobanović

BOŽIĆNA PORUKA VOJNOG ORDINARIJA	5
SVETA STOLICA	8
Crkva bez granica, majka svim ljudima	8
“Relatio Synodi”	10
Ciljevi i očekivanja od Godine posvećenog života	21
HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA	27
“Obitelj: istinski resurs Europe”	27
“Muško i žensko stvori ih!”	29
Priopćenje s 49. plenarnog zasjedanja HBK	34
Poruka povodom početka Godine posvećenog života 2015.	35
Obitelj – svjedok zajedništva, vjere, života i ljubavi	37
VOJNA BISKUPIJA	39
DEKRETI I IMENOVANJA U VOJNOM ORDINARIJATU	39
Sažetak zapisnika s prve sjednice Prezbiterskog vijeća Vojnog ordinarijata	39
IZVJEŠĆA I DOGAĐAJI	41
22. hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja u Mariju Bistricu	41
Međunarodni susret vojnih biskupa i dušobrižnika u Beču	44
Konferencija zemalja organizatora vojnog hodočašća u Lourdes	45
XI. hodočašće oružanih snaga i policije BiH na Bobovac	47
“Stopama sv. Pavla”	48
Sveta misa za poginule u Domovinskom ratu na Dušni dan	51
Za đakona zaređen Antonio Mikulić	52
Hodočašće djelatnika MUP-a u Svetu zemlju	53
Vojni biskup i izaslanstvo hrvatskih ministarstava u Vatikanu i Rimu	55
Duhovne vježbe za djelatnike Vojnog ordinarijata u Valbandonu	57
Uvođenje u službu vojnog kapelana u Slunju	58
Uvođenje u službu vojnog kapelana u Petrinji	58
Posjet Ratne škole Vojnom ordinarijatu	59
Intervju s mons. Jurjem Jezerincem u „Glasu Hrvatske“	60
LJETOPIS VOJNOG ORDINARIJATA	62
PROPOVIJEDI VOJNOG ORDINARIJA	74
22. vojno-redarstveno hodočašće u Mariju Bistricu	97
„Ispovijest vjere“ Antonia Mikulića	99

“U Gospodnjoj svjetlosti hodimo! (Iz 2, 5)

Poštovani djelatnici Ministarstva obrane i Ministarstva unutarnjih poslova, pripadnici Oružanih snaga i Hrvatske policije, sestre i braćo u Gospodinu, osjeća se dašak one radosti koja zahvaća čovjeka u vrijeme blagdana, a blagdan Božića ima svima nama dobro poznato vanjsko obilježje koje oplemenjuje naš životni ambijent stvarajući ozračje u kojem se, pa makar i na kratko, svi osjećamo povezani i ujedinjeni u zajednicu sretnih ljudi - sretnijih nego inače, sretnijih nego drugih dana.

Vanjsko obilježavanje blagdana Božića olakšano nam je i činjenicom da je Božić postao svjetskom baštinom. Gotovo da nema kutka na kugli zemaljskoj u kojem se on na neki način ne obilježava. Okićeni borovi, ukrašene ulice i trgovci, lampice na pročeljima zgrada... sve to svjedoči da svijet slavi nešto što će možda samo na izvanjski način, i makar na kratko, ugrijati srca ljudi, ponukati ih da se osjećaju bliskijima. Dani su to u kojima svi govore o ljubavi i miru, prihvatanju i uvažavanju, o potrebi da si budemo svoji.

Uistinu vrijedi izreka da je cijeli svijet postao jedno globalno selo. Pa se, zahvaljujući sredstvima komunikacije, gotovo u realnom vremenu prenose vijesti „do na kraj zemlje“. Tako nitko tko je zainteresiran više nije neinformiran o važnim stvarima, ili stvarima koje osobno smatra važnima. Na žalost, mediji najčešće idu logikom senzacija, pa smo pretrpani vijestima koje ne oplemenjuju i ne izgrađuju, niti pojedinca niti zajednicu. Slušamo o ratovima i razaranjima, o pobunama i prevratima, o katastrofama i nesrećama, o zločinima i kaznama - slušamo i gledamo, i u čudu se pitamo: kako je moguće da je i nakon dva tisućljeća od one svete Betlehemske noći čovječanstvo još uvijek tako daleko od Dobroga?

1. Povratak sebi

Sveti otac Franjo prenosi nam poruku mira. U svakom njegovom pojavljivanju u javnosti plijeni jednostavan ali jasan govor koji usmjerava pažnju onih koji ga žele čuti - na ono što je bitno za život čovjeka. U svom nedavnom govoru u Strasbourgu, pred europskim parlamentarima, jasno je pozvao na čuvanje čovjekova dostojanstva. Nije se ustručavao spomenuti zanemari-

vanje ljudskih prava, zaštitu obitelji, radnika, okoliša i selilaca. Upozorio je na činjenicu da se Europa čini starom, umornom i bez samopouzdanja. Nošeni situacijom koja nije čvrsto ukorijenjena u dobar sustav vrijednosti, ljudsko dostojanstvo dolazi u stvarnu opasnost da se čovjeka shvati samo kotačićem u stroju koji se odbacuje kada više nije potreban, kad je slab, bolestan ili star. Upozoravajući na ovakve tendencije Papa navodi zaboravljene starce i djecu, ubijanje starih i nerođenih. Samoća, kao posljedica rastućeg individualizma, najraširenija je bolest u Europi, upozorava on. A „dostojanstvo čovjeka“ bio je središnji koncept procesa obnove koji je slijedio nakon II. svjetskog rata i koji je vodio prema europskom projektu. On je i danas u temeljima Europske unije. Ali, svatko treba biti pažljiv, posebno oni kojima je povjerena briga o zajedničkom dobru, te se oduprijeti pogrešnim shvaćanjima ljudskih prava i praktičnoj zloporabi istih. Ne smije se gledati na prava pojedinca kao da on ne pripada široj društvenoj cjelini u okrilju koje su i njegova prava i dužnosti povezani s pravima i dužnostima drugih, i s općim dobrom društva. Svako društvo pa tako i Europa koja više nije otvorena za transcendentnu dimenziju života, u opasnosti je izgubiti dušu. Stoga Crkva želi, ističe Papa, aktivnu suradnju sa svim ustanovama društva kako bi se ispunilo postojeću „prazninu ideala“.

I mi smo dio te i takve europske, pa i svjetske situacije. Dijelimo je ponajviše uvjetima života koje smo si sami stvorili svojim odabirima i svojim djelovanjem. Ipak, većina nas u Hrvatskoj, rado i ponosno ističe da smo kršćanski puk, pripadnici Katoličke Crkve. Po primljenim sakramentima tako i jest. A je li po življenju evanđeoskih vrijednosti? Kao da nemamo snage istupiti i založiti se za ono što je u središtu Evanđelja: dostojanstvo čovjeka. A sam je Bog odlučio postati čovjekom kako bi to izgubljeno dostojanstvo vratio svakome tko ga prihvati. I veoma je važno ne izgubiti iz vida činjenicu da na društvenoj razini pomake na bolje donose oni hrabri i dobri pojedinci koji ulože sebe i svoje sposobnosti gradeći pravednije odnose. Oni ne čekaju da se dobrota dogodi, nego čine dobro bližnjima. Oni ne čekaju da se pravednost odnekud pojavi, oni je žive i svojim djelovanjem promiču.

Da, većina nas zna mnogo o Božiću, posebno o onome što je pojavno, izvanjsko u proslavi tog blagdana. Mnogi su kadri progovoriti i o unutarnjem sadržaju tog najljepšeg blagdana. A ipak važno je možemo li si iskreno odgovoriti na pitanje: živim li unutarnji sadržaj tog blagdana,

čuvam li dostojanstvo čovjeka u sebi i u drugima. Ono dostojanstvo koje proizlazi iz činjenice da smo sestre i braća, da smo djeca Božja.

2. Provjera vjerodostojnosti

Predraga braćo i sestre, opasno bi bilo misliti kako se naša vjerodostojnost mjeri riječima i izjavama, naučenim frazama ili nekim krilaticama. Mjesto naše vjerodostojnosti je naša svakodnevica: odnos prema sebi, prema obitelji, prema Crkvi, prema društvu, prema radu i vrijednostima bez kojih novi svijet ne može nastajati. Htio bih da nam vrijeme u kojem smo sada ne promakne u svojim mogućnostima: mogućnost povratka sebi, mogućnost povratka obitelji u kojoj nastaje i raste život, mogućnost povratka Bogu povijesti u kojoj smo pozvani zamjećivati tragove njegovog prolaska, mogućnost oslobađanja naroda od straha i nemoći pred nesigurnom budućnošću. Potrebno je navijestiti narodu da su uporišta vjere sigurna i da su ona pouzdani oslonci neprevarljive nade. Velika je potreba danas razumjeti sebe kao otajstvo, a to znači spoznati i postati svjesni božanskih mogućnosti kojima smo obdareni. To je put našeg izrastanja i naše promjene. To je put oslobađanja čovjeka i naroda od nemoći koje je opipljivo u okruženju.

Prorok Izaija nam prenosi Božji nalog, koji je dvaput opetovan: „Tješite, tješite moj narod, govori Bog vaš... Na visoku se uspnj goru..., podigni snažno svoj glas... Podigni ga, ne boj se, ...reci: Gospodin Bog dolazi...“ (v. Iz 40, 1-9). Božji dolazak ne treba očekivati mimo onoga koji se i kakav se već dogodio: to je duboka jednostavnost i solidarnost sa svime što je njegova ruka učinila i njegova ljubav oslobodila. Zazirite od „lica Božjega“ koje vam se nudi mimo konkretnog čovjeka i njegove boli. Stoga vas pozivam da se udružimo u posebnu božićnu pozornost i posvetimo onima koji u našim kućama i stanovima, radnim sredinama i životnom okruženju nose duboke i bolne rane. Rane se moraju liječiti. Pri tom je važno razumjeti svoju ulogu: ako ih već ne možemo izliječiti, onda barem ne produbljujmo snagu boli. Možda i sami imate u okruženju svoje obitelji osobe obilježene patnjom te im vaša topla riječ, stisak ruke, blagi poljubac ili neka sitnica koju im možete priuštiti postaju pravi lijek za bolnu ranu. Možda i sami trebate te ljudske nježnosti, dobrote i pažnje. Učinimo sve da upravo mi to darujemo drugima, i sigurno ćemo dobiti zauzvrat i više od uložena. Ojačajte obiteljske poveznice, pružite ruku oprosta i milosrđa, uvažite razmišljanje i traženje svojeg djeteta, ne iznevjerite pravo osobe da traži svoj osobni put u budućnost, budite otvoreno

mjesto razmjene svakog dobra kako bi svaki član vaše obitelji za sebe našao ono najpotrebnije i najzdravije.

Ako pogledate preko ograde svojeg dvorišta, zamijetit ćete da ima naše braće i sestara koji doista „krvare“ od boli: iznevjereni su u svojoj ljudskoj nadi, ispraznila im se rezerva dobrote i žrtve te ponekad krajnjim gestama pokušavaju opstati u nadi koja sve manje ima čvrsto uporište u okolini. Budimo i njima blizu i razumijmo da postoje rane koje nikada neće zarasti, ali barem pomozimo im da ih toliko ne bole. Ohrabrimo i njih Izaijinim pozivom: „...u Gospodnjoj hodimo svjetlosti“ (Iz 2, 5).

3. „Došašće“ koje mi stvaramo

Već prve nedjelje došašća čuli smo tog proroka kako poziva „*Hajde... u Gospodnjoj hodimo svjetlosti!*“ (Iz 2, 5). Prorok se obraća onima kojima je izravno poslan. Njih poziva. Dok smo slušali ove proročke riječi zar nismo osjetili da su upućene i nama? Nama osobno, nama vjerničkoj i društvenoj zajednici. Izaija je prorok došašća. Iz dna srca vapije da se Bog očituje, da zahvati u povijest. Jer on je Otac, Otkupitelj. I makar smo se toliko puta ogriješili o njega, on se ne mijenja. Stoga računamo na njegovo očinsko srce (usp. Iz 2, 1-5). Tako Izaija zbori o Bogu ali i nadahnjuje na individualnu i kolektivnu skrušenost i odgovornost.

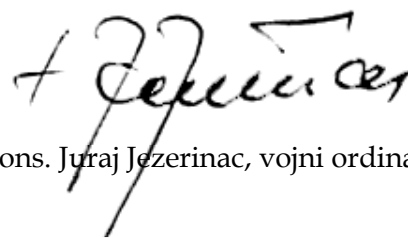
Pred nama je, poštovani vjernici u vojsci i policiji, kao neko „došašće“ i za našu Domovinu. Riječ je o predsjedničkim izborima koji će se dogoditi 28. prosinca. Svima nam je poznato da je ova biskupija posebno pozvana ne politizirati kroz svoje dušobrižničko djelovanje, jer vjernici koji ju tvore jesu vojnici, policajci i drugi pripadnici Ministarstva obrane i Ministarstva unutarnjih poslova te su po svojem pozivu ljudi koji se ne bave politikom. Istovremeno, nitko se od nas ne smije odreći svoje savjesti. To znači da će svaki od vas, kao odgovorni član i subjekt suvremenog hrvatskog društva izaći na izbore i dati svoj glas onom predsjedničkom kandidatu koji je po svojem životu, djelovanju, odlukama i postupcima najviše u skladu sa stavovima na koje oslanjate svoj život i na kojima ga želite graditi. Pri tom izboru potrebno je uočiti stvarno dobro za vaše osobno ostvarenje, ali i za vašu obitelj te osobito za budućnost vaše djece, naroda i svih građana Hrvatske. Ne može nam biti svejedno hoće li naša domovina biti mjesto kvalitetnog ostvarenja dubokih ljudskih i povijesnih potreba svakoga od nas ili će postati „vjetrometina“ prazna obećavajuće budućnosti.

Kao što je na Izaijin vapaj stigao odgovor: događaj Božića, pa je čovječanstvo obdareno najljepšim darom što ga Ivan apostol naziva Svjetlom te kaže: „Svjetlo istinsko koje prosvjetljuje svakog čovjeka dođe na svijet“ (Iv 1, 9), želio bih vas pozvati da molite Boga da se i na našoj društvenoj razini, prilikom predsjedničkih izbora, obistini pohod Božji kroz dar svjetla. Neka taj dar svjetla prosvjetli pamet i srce svakoga od nas kako bismo u skladu s dobrom koje želimo narodu, Domovini i samima sebi izabrali osobu naše budućnosti.

Zaključak

Poštovani vjernici Vojne biskupije u Republici Hrvatskoj, koji u sebi nosite dar vjere, mir vama! Ovu poslanicu zaključujem mišlju o potrebi svijesti vlastitog dostojanstva i poslanja u vremenu u kojem nas je Bog pozvao. Ovo vrijeme je naše vrijeme. Nikada nismo imalo bolje vrijeme, jer ovo je jedino koje je nama darovano i stavljeno na raspolaganje da u njemu i s njime gradimo novi svijet. Novi svijet ne nastaje bez jedinog izvora novosti: on je nepresušiv i uvijek svjež, jer je nepotrošiva stvaralačka Božja moć za svakoga u svim vremenima. Taj izvor je Bog. On je postao dionikom ove naše povijesti kako bi sebe za sva vremena ugradio u nju i omogućio nam da ga prepoznamo na njegovim tragovima. A ti tragovi nikada nisu mimo putova čovjeka. Vratimo se pouzdanju u Boga među nama. Podignite svoje glave i učvrstite koljena klecava, kako nas hrabri adventska Božja riječ. Budite hrabri u vremenu koje vapije za ljudima jasnih vizija i božanske budućnosti čovjeka. Vi to imate snagom vjere koja je Božje znanje, Božja snaga i Božje svjetlo u vama. Hrabro kročite i ponosno stojte tamo gdje jeste pružajući ruku svakome tko je otvoren dobru.

Zazivajući na vas i vaše obitelji blagoslov Betlehenskog djeteta, želim da vam *Svjetlo u tami svijetli i da vas tama ne obuzme nikada* (usp. Iv 1, 5). Svima vama koji blagdan slavite radosno, pa makar i u patnji, želim **Čestit Božić i sretnu Novu godinu!**

Mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij

U Zagrebu, 8. prosinca 2014., na blagdan Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije

Crkva bez granica, majka svim ljudima

Poruka pape Franje za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2015.

Draga braćo i sestre, Isus je “blagovjesnik u pravom smislu te riječi i uosobljeno evanđelje” (apost. pobud. Evangelii gaudium, 209). Njegova brižnost, osobito prema najranjivijima i ljudima s ruba društva, poziv je svima da se brinu za najslabije osobe i prepoznaju njegovo napaćeno lice poglavito u žrtvama novih oblika siromaštva i ropstva. Gospodin kaže: “ogladnjeh i dadoste mi jesti; ožednjeh i napojiste me; stranac bijah i primiste me; gol i zaogrnuteste me; oboljeh i pohodiste me; u tamnici bijah i dođoste k meni” (Mt 25, 35-36). Misija Crkve, hodočasnice na zemlji i majke svim ljudima, je stoga ljubiti Isusa Krista, klanjati mu se i ljubiti ga, napose u najsiromašnijima i napuštenima; u ove se potonje zasigurno ubrajaju selioci i izbjeglice, koji pokušavaju ostaviti iza sebe teške životne uvjete i svakovrsne opasnosti. Zato Svjetski dan selilaca i izbjeglica ove godine ima za temu: Crkva bez granica, majka svim ljudima.

Crkva širi svoje ruke da zagrlji sve narode, bez razlike i bez granica i da navijesti svima da

“Bog je ljubav” (1 Iv 4, 8.16). Nakon svoje smrti i uskrsnuća, Isus je povjerio učenicima poslanje da budu njegovi svjedoci i naviještaju evanđelje radosti i milosrđa. Na dan Pedesetnice oni su, hrabro i sa zanosom, izašli iz dvorane Posljednje večere; snagom Duha Svetoga pobijedene su sumnje i nesigurnosti i njihov je navještaj svatko razumio na svom jeziku; tako je od samog početka Crkva majka otvorena srca za čitav svijet, bez granica. To poslanje traje sada već dvije tisuće godina, ali već se od prvih stoljeća u misijskom navještaju govorilo o sveopćem majčinstvu Crkve. To je kasnije produbljivano u spisima otaca a toj se temi vratio i Drugi vatikanski koncil. Koncilski su oci govorili o Ecclesia mater da objasne njezinu narav. Ona naime rađa sinove i kćeri i “u ljubavi i skrbi... već [ih] prihvaća kao svoje” (Dogm. konst. o Crkvi Lumen gentium, 14).

Crkva bez granica, majka svim ljudima, širi u svijetu kulturu prihvaćanja i solidarnosti, prema kojoj se nikoga ne treba smatrati beskorisnim, nepoželjnim ili odbačenim. Kada doista

živi svoje majčinstvo, kršćanska zajednica hrani, usmjerava i pokazuje put, strpljivo prati, postaje bliska u molitvi i djelima milosrđa.

Danas sve to poprima posebno značenje. Naime, u dobu tako velikih migracija, veliki broj ljudi napušta domovinu i kreće na opasni put nade noseći sa sobom želje i strahove, u potrazi za humanijim uvjetima života. Nerijetko, međutim, ta migracijska kretanja pobuđuju nepovjerenje i neprijateljstvo, čak i u samim crkvenim zajednicama, prije nego se uopće ljudi potrude upoznati prošlost, progon ili bijedu ljudi koji se odlučuju na taj korak. U tome slučaju sumnje i predrasude su u opreci s biblijskom zapovijedi da se stranca u potrebi primi s poštivanjem i solidarnošću.

S jedne strane osjećamo u svetištu savjesti poziv dotaći ljudsku bijedu i provoditi u djelo zapovijed ljubavi koju nam je Isus ostavio kada se poistovjetio sa strancem, s patnikom, sa svim nevinim žrtvama nasilja i izrabljivanja. S druge, međutim, zbog slabosti naše naravi, "u napasti smo da budemo ona vrsta kršćana koja se drži na pristojnoj distanci od Gospodinovih rana" (Apost. pobud. Evangelii gaudium, 270).

Hrabrost vjere, nade i ljubavi osposobljava nas smanjiti udaljenosti koje nas dijele od ljudskih bijeda. Isus Krist stalno iščekuje da ga se prepozna u seliocima, izbjeglicama i prognanima, te nas također na taj način poziva dijeliti dobra, ponekad se odreći dijela stečenog blagostanja. Podsjetio je na to papa Pavao VI. rekavši da "oni koji žive u blagostanju moraju se odreći nekih svojih prava da svoja dobra velikodušnije stave u službu drugih" (Apost. pismo Octogesima adveniensi, 14. svibnja 1971., 23).

Uostalom, multikulturalni karakter suvremenih društava potiče Crkvu da preuzme na sebe nove obveze solidarnosti, zajedništva i evangelizacije. Migracijska kretanja, naime, potiču nas da produbimo i ojačamo vrijednosti koje su nužne da se zajamči skladni suživot između ljudi i kultura. Da bi se to postiglo nije dovoljna jednostavna tolerancija, koja otvara put poštivanja različitosti i omogućuje zajedništvo među osobama različita porijekla i kulture. Upravo tu Crkva pridonosi nadilaženju granica i potpomaže "prijeći sa stavova obrane i straha, nezainteresiranosti ili marginalizacije... na stav koji se temelji na 'kulturi susreta', koja je jedina kadra izgraditi pravedniji svijet, svijet u kojem će vladati veće bratstvo" (Poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2014.).

Migracijska su kretanja međutim poprimila takve razmjere da jedino sustavna i aktivna suradnja između država i međunarodnih organizacija može uspješno regulirati i upravljati tim kretanjima. Naime, migracije pogađaju sve, ne

samo zbog opsega te pojave, već također "zbog društvenih, političkih, kulturalnih i religijskih problema koje izaziva, kao i zbog dramatičnih izazova koje postavlja pred narode i međunarodnu zajednicu" (Benedikt XVI., Enc. Caritas in veritate, 29. lipnja 2009., 62).

Na međunarodnoj razini često se vode rasprave o oportunisti, metodama i normama za suočavanje s pojavom migracija. Postoje tijela i institucije na međunarodnoj, nacionalnoj i lokalnoj razini, koji svoj rad i svoje energije stavljaju u službu onih koji kroz migraciju traže bolji život. Usprkos njihovim velikodušnim i hvalevrijednim naporima, nužno je odlučnije i djelotvornije djelovanje, u kojem će se koristiti univerzalna mreža suradnje, utemeljena na očuvanju dostojanstva i središnjeg mjesta svake osobe. Na taj će način borba protiv sramotne i zločinačke trgovine ljudima, kršenja temeljnih prava, svih oblika nasilja, ugnjetavanja i porobljavanja postati učinkovitija. Zajednički rad, međutim, zahtijeva uzajamnost i sinergiju, raspoloživost i povjerenje, sa sviješću da "nijedna se zemlja ne može sama nositi s teškoćama vezanim uz tu pojavu, koja je danas uzela toliko maha da pogađa sve kontinente u dvostrukom vidiku imigracije i emigracije" (Poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2014.).

Na globalizaciju migracije potrebno je odgovoriti globalizacijom ljubavi i suradnje, na način da uvjeti u kojima žive selioci postanu humaniji. Istodobno, potrebno je uložiti veće napore da se uklone razlozi koji tjeraju čitave narode da napuste svoj rodni kraj uslijed ratova i bijeda, koji su često jedno drugom uzrok.

Solidarnost sa seliocima i izbjeglicama mora biti praćena hrabrošću i kreativnošću koji su neophodni da se razvije, na svjetskoj razini, pravičniji i pravedniji financijski i gospodarski poredak te sve predanijim radom na uspostavi mira, što je nužan uvjet svakog istinskog napretka.

Dragi selioci i izbjeglice! Vi zauzimate posebno mjesto u srcu Crkve i vi joj pomažete da proširi svoje srce i da očituje svoje majčinstvo prema čitavoj ljudskoj obitelji. Ne gubite vjeru i nadu! Sjetimo se Svete obitelji koja je bila prisiljena poći u progonstvo u Egipat: kao što je u majčinskom srcu Blažene Djevice Marije i brižnom srcu svetog Josipa sačuvano povjerenje da ih Bog nikada neće ostaviti, neka tako nikada u vama ne nestane istog pouzdanja u Gospodina. Povjeravam vas njihovoj zaštiti i svima od srca udjeljujem svoj apostolski blagoslov. ■

*Iz Vatikana, 3. rujna 2014.
Papa Franjo*

“Relatio Synodi”

Treće izvanredne opće biskupske sinode: “Pastoralni izazovi vezani uz obitelj u kontekstu evangelizacije” (5.-19. listopada 2014.), 18. 10. 2014.

Uvod

1. Biskupska sinoda okupljena oko Pape upućuje svoj pozdrav svim obiteljima na svijetu s njihovim radostima, teškoćama i nadama. Posebno osjeća dužnost zahvaliti Gospodinu za velikodušnu vjernost kojom mnoge kršćanske obitelji odgovaraju na svoj poziv i poslanje. Čine to s radošću i vjerom i kada u svome obiteljskom životu naiđu na prepreke, nerazumijevanja i trpljenja. Te obitelji zavrjeđuju uvažavanje, zahvalnost i ohrabrenje čitave Crkve i ove sinode. Na molitvenom bdijenju održanom na Trgu Svetog Petra u subotu 4. listopada 2014. u pripravi za Sinodu o obitelji papa Franjo je na jednostavan i konkretan način podsjetio kako obiteljsko iskustvo ima središnju važnost u životu svih ljudi, rekavši sljedeće: “Evo već se spustila i večer na ovaj naš skup. To je vrijeme u kojem ljudi žure svojim kućama da se ponovno nađu sa svojima za zajedničkim stolom, u okrilju prisnosti i ljubavi, učinjenog i primljenog dobra, susreta koji unose toplinu u srce i daju da ono raste, to dobro vino koje u čovjekovim danima na zemlji anticipira slavlje kojem neće biti kraja. To su ujedno najteži trenuci za onoga koji se susreće licem u lice s vlastitom samoćom, u jadom obavijenom sutonu propalih snova i planova: kolike samo

osobe provode dane u slijepom krugu očaja, rezignacije, ako ne i ogorčenosti; u koliko je domova nestalo vina radosti te, dakle, okusa – same mudrosti – života [...] Večeras budimo glas i jednih i drugih s našom molitvom, molitvom za sve”.

2. Kao okrilje radosti i kušnji, dubokih osjećaja i, katkad narušenih, odnosa, obitelj je uistinu “škola čovječnosti” (usp. *Gaudium et spes*, 52), za kojom se osjeća snažna potreba. Usprkos mnogim znacima krize obitelji prisutnim u raznim sredinama “globalnog sela”, želja za obitelji je i dalje živa, osobito među mladima, i to je razlog zbog kojeg Crkva, iskusna u čovjekoljubivosti i vjerna svom poslanju, naviješta bez prestanka i s dubokim uvjerenjem “evanđelje obitelji” koje joj je povjereno objavom Božje ljubavi u Isusu Kristu i koje bez prekida naučavaju crkveni oci, učitelji duhovnosti i crkveno učiteljstvo. Obitelj ima za Crkvu sasvim posebnu važnost i u trenutku u kojem su vjernici pozvani izaći iz samih sebe nužno je da obitelj ponovno prepozna sebe kao nezaobilazni subjekt za evangelizaciju. Sjetimo se samo misijskog svjedočenja mnogih obitelji.

3. O presudnoj i dragocjenoj stvarnosti obitelji rimski je biskup pozvao razmišljati sudionike biskupske sinode na njezinu trećem izvanrednom općem zasjedanju u listopadu 2014., kako bi se zatim to razmišljanje produbljavalo na re-

dovnoj općoj sinodi koja će se održati u listopadu 2015., kao i tijekom cijele godine između dviju sinoda: "Već i okupljanje u „unum“ oko rimskog biskupa je milosni događaj, u kojem se biskupski kolegijalitet očituje u hodu duhovnog i pastoralnog razlučivanja": tako je papa Franjo opisao sinodsko iskustvo, naznačivši njezinu zadaću u dvojakom osluškivanju Božjih znakova i povijesti ljudi i u dvojakoj i jedinstvenoj vjernosti koja je plod toga osluškivanja.

4. U svjetlu toga govora sabrali smo rezultate našeg razmišljanja i naših dijaloga u slijedeća tri dijela: slušanje, kako bismo sagledali stvarnost današnje obitelji, u kompleksnosti njezinih svijetlih strana i njezinih sjena; pogled uperen u Krista kako bismo s novom svježinom i poletnošću razmišljali o onome što nam objava, prenošena u vjeri Crkve, govori o ljepoti, ulozi i dostojanstvu obitelji; sučeljavanje u svjetlu Gospodina Isusa kako bi se razabralo putove kojima će se obnoviti Crkvu i društvo u njihovu zauzimanju za obitelj utemeljenu na braku između muškarca i žene.

PRVI DIO

Slušanje: Kontekst i izazovi vezani uz obitelj

Društveno-kulturni kontekst

5. Vjerni Kristovu učenju promatramo stvarnosti obitelji u svoj njezinoj složenosti, s njezinim svjetlima i njezinim sjenama. Pred očima su nam roditelji, bake i djedovi, braća i sestre, bliža i daljnja rodbina, i povezanost dviju obitelji koju uspostavlja svaka ženidba. Antropološko-kulturna promjena utječe danas na sve aspekte života i zahtijeva analitički i raznolik pristup. Treba istaknuti prije svega pozitivne aspekte: veću slobodu izražavanja i bolje priznavanje prava žena i djece, bar u nekim krajevima. Ali, s druge strane, treba isto tako uzeti u obzir sve veću opasnost pretjeranog individualizma koji izobličuje obiteljske veze i u konačnici promatra svakog člana obitelji kao jedan otok, što ima za posljedicu da, u određenim slučajevima, prevladava poimanje pojedinca kao osobe koja izgrađuje samu sebe prema vlastitim željama koje se shvaća kao neku apsolutnost. Tome se pridodaje također kriza vjere koja je pogodila mnoge katolike i koja je često uzrokom kriza braka i obitelji.

6. Jedno od najvećih siromaštava kulture je samoća, plod odsutnosti Boga u životu osoba i nepostojanosti odnosa. Postoji također opći osjećaj nemoći pred društveno-ekonomskom stvarnošću koja često na kraju dovodi obitelji do rasula. Sve veće siromaštvo i nesigurnost posla ponekad se doživljava kao pravu noćnu moru a

preveliki porezi zacijelo ne potiču mlade na sklapanje ženidbe. Često se obitelji osjećaju napuštenima zbog nezainteresiranosti ili slabe pažnje koju im posvećuju institucije. Negativne posljedice s gledišta društvene organizacije su očite: od demografske krize do teškoća u odgoju i obrazovanju, od napora u prihvaćanju novoga života do doživljavanja prisutnosti starijih osoba kao tereta, pa sve do napetosti u odnosima koje katkad vode čak do nasilja. Zadaća je države stvoriti zakonske i radne uvjete koji će mladima zajamčiti budućnost i pomoći im ostvariti njihov plan zasnivanja obitelji.

7. Postoje kulturne i vjerske sredine koje nameću posebne izazove. U nekim društvima još uvijek postoji poligamija a u nekim tradicionalnim sredinama zadržao se običaj "braka u etapama". U nekim sredinama, opet, zadržali su se pogodbeni brakovi. U zemljama u kojima su katolici u manjini postoje brojni mješoviti brakovi i različitost vjere sa svim teškoćama koje to sa sobom povlači s pravnog aspekta kao i u pogledu krštenja i odgoja djece te uzajamnog poštivanja. U tim se brakovima može javiti opasnost relativizma ili ravnodušnosti, ali se tu krije i mogućnost jačanja ekumenskog duha i međureligijskog dijaloga u skladnom suživotu zajednica koje žive u istome mjestu. U mnogim sredinama, i to ne samo na zapadu, velikog je maha uzela praksa zajedničkog življenja prije braka odnosno izvanbračnih zajednica u kojima parovi ne žele prihvatiti oblik institucionalne veze. Tome se često pridodaje civilno zakonodavstvo koje ugrožava brak i obitelj. Uslijed sekularizacije u mnogim dijelovima svijeta povezanost ljudi s Bogom je u snažnom opadanju i vjera nije više nešto što je zajedničko čitavom društvu.

8. Mnogo se djece rađa izvan braka, osobito u nekim zemljama, a ima mnogo i one koja odrasta samo s jednim od roditelja ili u proširenoj odnosno novozasnovanoj obitelji. Broj rastava je u porastu i nerijetko se takvu odluku donosi isključivo iz razloga ekonomske naravi. Roditelji se često prepiru zbog djece i ona su prave žrtve razdora u obitelji. Očevi su često odsutni ne samo zbog ekonomskih razloga, i to upravo tamo gdje se osjeća potreba da oni jasnije preuzmu na sebe odgovornost za djecu i za obitelj. Dostojanstvo žene treba i nadalje braniti i promicati. Danas su naime, u mnogim sredinama, žene izložene diskriminaciji a sam dar majčinstva često se kažnjava namjesto da ga se predstavlja kao vrijednost. Ne smiju se zaboraviti ni sve raširenija nasilja prema ženama, koja se katkad događaju nažalost također u obiteljima, te teško i rašireno spolno sakaćenje žena u nekim kulturama. Sek-

sualno zlostavljanje djece predstavlja nadalje najskandalozniju i najizopačeniju stvarnost današnjeg društva. I u društvima zahvaćenim nasiljem zbog rata, terorizma i prisutnosti organiziranog kriminala, svjedoči se pogoršanju obiteljskih situacija i, prije svega u velikim metropolama i na njihovim periferijama, u porastu je takozvani fenomen djece s ulice. Migracije predstavljaju još jedan znak vremena s kojim se valja uhvatiti u koštac i shvatiti sve posljedice koje ta pojava ima na obiteljski život.

Važnost afektivnog života

9. U vezi s opisanom slikom društva u mnogim se dijelovima svijeta susreće kod pojedinaca veća potreba da posvećuju brigu vlastitoj osobnosti, da upoznaju svoju nutrinu, da žive u većem skladu s vlastitim emocijama i osjećajima, te da traže kvalitetne čuvstvene odnose; ta pravedna težnja može pobuditi kod osobe želju da se zauzme oko izgrađivanja odnosa kreativnog darivanja i uzajamnosti, koje resi snažan osjećaj odgovornosti i zajedništva nalik onom kojeg susrećemo u obitelji. Individualistička opasnost i opasnost egoizma su veoma istaknute. Pred Crkvu se postavlja izazov da pomaže parovima u sazrijevanju emocionalne dimenzije i u afektivnom razvoju promicanjem dijaloga, kreposti i povjerenja u Božju milosrdnu ljubav. Potpuna predanost koju iziskuje kršćanski brak može biti snažni protulijek napasti egoističnog individualizma.

10. U današnjem svijetu ne nedostaje kulturnih strujanja koja, kako se čini, nameću afektivnost bez granica čiji se žele istražiti svi aspekti, pa i oni najsloženiji. Pitanje afektivne krhkosti je veoma aktualno: narcisoidna, nestabilna i promjenjiva afektivnost ne pomaže uvijek pojedincima postići veću zrelost. Zabrinjava stanovito širenje pornografije i komercijalizacija tijela, koju potpomaže također zloupotreba interneta i potrebno je prokazati situaciju u kojoj žive one osobe koje su prisiljene baviti se prostitucijom. U takvim okolnostima, parovi su ponekad nesigurni, oklijevaju i muče se u iznalaženju načina da sazriju i odrastu. Mnogo je onih koji teže ostati na prvim stupnjevima emocionalnog i spolnog života. Kriza bračnog para destabilizira obitelj i može, kroz rastave i razvođe, izazvati ozbiljne posljedice po odrasle, djecu i društvo, slabeći pojedinca i društvene veze. I demografski pad, koji se duguje protunatalističkom mentalitetu i kojem pridonose politike reproduktivnog zdravlja koje se provode na svjetskoj razini, ne samo da dovodi do situacije u kojoj izmjena naraštaja nije više zajamčena, već prijeti da vremenom dovede do ekonomskog osiromašenja i gubljenja nade u budućnost. Razvoj biotehnologija je također imao snažan utjecaj na natalitet.

Izazov za pastoral

11. U tome kontekstu Crkva zamjećuje potrebu da uputi riječ nade i smisla. Treba poći od uvjerenja da čovjek potječe od Boga i da će, stoga,

razmišljanje u kojem će se ponovno postaviti velika pitanja o smislu ljudskih bića pronaći plodno tlo u najdubljim čovjekovim očekivanjima. Velike vrijednosti ženidbe i obitelji odgovaraju traženju koje se provlači kroz ljudski život također u dobu označenom individualizmom i hedonizmom. Potrebno je prihvaćati osobe s njihovom konkretnom egzistencijom, znati ih podupirati u njihovu traženju, poticati želju za Bogom i želju da se osjete potpuno dijelom Crkve i oni koji su doživjeli krah ili se nalaze u najrazličitijim situacijama. Kršćanska poruka uvijek u sebi sadrži stvarnost i dinamiku milosrđa i istine, koje u Kristu imaju svoju stjecišnu točku.

DRUGI DIO

Pogled na Krista: Evanđelje obitelji

Pogled na Krista i Božja pedagogija u povijesti spasenja

12. Ako želimo "preispitati korake koje činimo na polju suvremenih izazova, presudni je uvjet za to zadržati čvrsto uprt pogled u Isusa Krista, zastati u kontemplaciji i klanjanju njegovu licu [...]. Naime, svaki put kada se vraćamo izvoru kršćanskog iskustva otvaraju se novi putovi i neočekivane mogućnosti" (Papa Franjo, Govor od 4. listopada 2014.). Isus je muškarce i žene koje je susretao gledao s ljubavlju i nježnošću, prateći njihove korake s istinom, strpljivošću i milosrđem, naviještajući zahtjeve Božjeg kraljevstva.

13. Budući da je red stvaranja determiniran usmjerenošću na Krista, treba razlikovati, bez njihova odvajanja, razne stupnjeve kroz koje Bog objavljuje ljudskom rodu milost saveza. Iz razloga božanske pedagogije, prema kojoj red stvaranja evolviraju u red otkupljenja kroz susljedne etape, potrebno je novost sakramenta kršćanske ženidbe promatrati u kontinuitetu s iskonskom naravnim ženidbom. Tako se ovdje razumije način na koji Bog izvodi svoje djelo spasenja, bilo u stvaranju bilo u kršćanskom životu. U stvaranju: pošto je sve stvoreno po Kristu i poradi Krista (usp. Kol 1, 16), kršćani "s radošću i poštovanjem otkrivaju sjemenke Riječi koje se tu kriju. Neka vjernici ujedno budno prate duboku preobrazbu koja se zbiva među narodima" (Ad gentes, 11). U kršćanskom životu: budući da je krštenjem vjernik pridružen Crkvi po onoj domaćoj Crkvi koja je njegova obitelj, on poduzima onaj "dinamičan proces koji postupno vodi naprijed, zahvaljujući rastućem ujedinjavanju Božjih darova" (Familiaris consortio [Obiteljska zajednica], 9), putem stalnog obraćanja na ljubav koja spašava od grijeha i daruje puninu života.

14. Sam Isus, govoreći o praiskonskom naumu o ljudskom paru, potvrđuje nerazrješivost zajednice između muškarca i žene, te kaže da "zbog tvrdoće srca vašega dopusti vam Mojsije otpustiti žene, ali od početka ne bijaše tako" (Mt 19, 8). Nerazrješivost ženidbe ("Što Bog združi, čovjek neka ne rastavlja" Mt 19, 6), ne smije se shvaćati prije svega kao "jaram" nametnut ljudima već kao "dar" koji se daje osobama združenima u bračnu zajednicu. Na taj način, Isus pokazuje kako Božja susretljivost uvijek prati čovjeka na njegovu putu, ozdravlja i preobražava otvrdnulo srce svojom milošću, usmjeravajući ga prema njegovu početlu, kroz put križa. Iz Evanđelja se zorno vidi primjer Isusa koji služi Crkvi kao paradigma. Isus je naime živio u obitelji, prvo od svojih znamenja učinio je na svadbi u Kani, naviještajući poruku vezanu uz značenje obitelji kao punini objave koja obnavlja prvobitni Božji naum (Mt 19, 3). Ali istodobno je provodio u djelo ono što je naučavao pokazujući tako pravo značenje milosrđa. To se jasno vidi u susretima sa Samarijankom (Iv 4, 1-30) i preljubicom (Iv 8, 1-11) u kojima Isus, stavom ljubavi prema grešnoj osobi, dovodi osobu do pokore i obraćenja ("idi i ne griješi više"), što je uvjet za oprostjenje.

Obitelj u Božjem naumu spasenja

15. Riječi vječnog života koje je Isus ostavio svojim učenicima obuhvaćale su učenje o ženidbi i obitelji. To nam Isusovo učenje omogućuje podijeliti Božji naum o ženidbi i obitelji u tri temeljne etape. Na početku je prvobitna obitelj, kada je Bog stvoritelj ustanovio praiskonsku ženidbu između Adama i Eve, kao čvrsti temelj obitelji. Bog ne samo da je stvorio čovjeka kao muško i žensko (Post 1, 27), već ih je tako blagoslovio da budu plodni i da se množe (Post 1, 28). Zbog toga će "čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu i bit će njih dvoje jedno tijelo" (Post 2, 24). To je zajedništvo okrnjio grijeh i ono je postalo povijesni oblik u Božjem narodu, zbog kojeg je Mojsije dopustio mogućnost izdavanja otpusnog pisma radi rastave (usp. Pnz 24, 1s.). Taj je oblik prevladavao u Isusovo vrijeme. Svojim dolaskom i pomirenjem palog svijeta zahvaljujući otkupljenju koje je izvršio, završilo je doba otpočeto Mojsijem.

16. Isus, koji je sve pomirio u sebi, ponovno je vratio ženidbi i obitelji njihov prvobitni oblik (usp. Mk 10, 1-12). Obitelj i ženidba su otkupljeni od Krista (usp. Ef 5, 21-32), obnovljeni na sliku Presvetog Trojstva, otajstva iz kojeg izvire svaka prava ljubav. Ženidbeni savez, započeo u stvaranju i objavljen u povijesti spasenja, prima

punu objavu svoga značenja u Kristu i njegovoj Crkvi. Od Krista po Crkvi, ženidba i obitelj primaju nužnu milost za svjedočenje Božje ljubavi i življenje zajedništva. Evanđelje obitelji provlači se kroz povijest svijeta još tamo od stvaranja čovjeka na Božju sliku i priliku (usp. Post 1, 26-27) pa sve do ispunjenja otajstva saveza u Kristu na kraju svijeta sa svadbom Jagančevom (usp. Otk 19, 9; Ivan Pavao II., Kateheza o ljudskoj ljubavi).

Obitelj u crkvenim dokumentima

17. "Tijekom povijesti Crkva nije prestajala naučavati o ženidbi i obitelji. Jedan od najviših izraza toga učiteljstva je ponudio Drugi vatikanski koncil, u pastoralnoj konstituciji *Gaudium et spes*, koja posvećuje cijelo poglavlje promicanju dostojanstva braka i obitelji (usp. *Gaudium et spes*, 47-52). Ondje je brak definiran kao zajednica života i ljubavi (usp. *Gaudium et spes*, 48), stavljajući ljubav u središte obitelji, pokazujući, istodobno, istinu te ljubavi pred različitim oblicima redukcionizma koji su prisutni u suvremenoj kulturi. 'Prava ljubav između muža i žene' (*Gaudium et spes*, 49) podrazumijeva uzajamno darivanje, uključuje i upotpunjuje spolnu dimenziju i čuvstvenost, odgovarajući na Božji naum (usp. *Gaudium et spes*, 48-49). Nadalje, *Gaudium et spes* u broju 48 ističe ukorijenjenost ženidbenih drugova u Kristu: Krist Gospodin 'dolazi ususret kršćanskim supruzima po sakramentu ženidbe' i s njima ostaje. U utjelovljenju, on preuzima na sebe ljudsku ljubav, čisti je, privedi punini i, svojim Duhom, daje ženidbenim drugovima sposobnost da je žive, prožimajući čitav njihov život vjere, nade i ljubavi. Na taj način bračni drugovi su kao posvećeni i, po sebi svojstvenoj milosti, izgrađuju Tijelo Kristovo i čine domaću Crkvu (usp. *Lumen gentium*, 11), tako da Crkva, da bi potpuno shvatila njegovo otajstvo, upravlja svoj pogled na kršćansku obitelj, koja to očituje na istinski način" (*Instrumentum laboris*, 4).

18. "Na tragu Drugog vatikanskog koncila, papinsko je učiteljstvo produbilo učenje o ženidbi i obitelji. Na osobit je način Pavao VI., enciklikom *Humanae vitae*, istaknuo duboku vezu između bračne ljubavi i rađanja života. Sveti Ivan Pavao II. je posvetio obitelji posebnu pažnju kroz svoje kateheze o ljudskoj obitelji, *Pismo obiteljima (Gratissimam sane)* i nadasve apostolskom pobudnicom *Familiaris consortio*. U tim dokumentima papa je definirao obitelj kao 'put Crkve'; ponudio je cjeloviti pogled na poziv na ljubav muškarca i žene; predložio je temeljne smjernice za pastoral obitelji i za prisutnost obitelji u druš-

tvu. Na osobit način, govoreći o bračnoj ljubavi (usp. *Familiaris consortio*, 13), opisao je način na koji bračni drugovi, u svojoj uzajamnoj ljubavi, primaju dar Kristova Duha i žive svoj poziv na svetost" (*Instrumentum Laboris*, 5).

19. "Benedikt XVI. u enciklici *Deus caritas est* ponovno se vratio temi istine o ljubavi između muškarca i žene, na koje puno svjetlo baca samo ljubav Krista raspetoga (usp. *Deus caritas est*, 2)" (*Instrumentum laboris*, 6). On kaže kako "brak utemeljen na isključivoj i konačnoj ljubavi postaje slika odnosa Boga s njegovim narodom i obratno: način na koji Bog ljubi postaje mjera ljudske ljubavi" (*Deus caritas est*, 11). Nadalje, u enciklici *Caritas in veritate*, ističe važnost ljubavi kao počela života u društvu (usp. *Caritas in veritate*, 44), mjestu u kojem se uči iskustvo zajedničkog dobra" (*Instrumentum laboris*, 6).

20. "Papa Franjo u enciklici *Lumen fidei*, govoreći o vezi između obitelji i vjere, piše: 'Kada čovjek susretne Krista, kada dopusti da ga zahvati i vodi njegova ljubav tada njegov život dobiva širi obzor i čvrstu nadu koja neće razočarati. Vjera nije utočište za malodušne, već nešto što našem životu daje širinu. Ona pomaže otkriti veliki poziv, poziv na ljubav i jamči da je ta ljubav pouzdana, da vrijedi predati joj se, jer se njezin temelj nalazi u vjernosti Bogu, koji je jači od svake naše krhkosti' (*Lumen Fidei*, 53)" (*Instrumentum laboris*, 7).

Nerazrješivost ženidbe i radost zajedničkog života

21. Uzajamno darivanje koje je sastavni dio sakramentalne ženidbe ima svoje korijene u milosti krštenja koja uspostavlja temeljni savez svake osobe s Kristom u Crkvi. U uzajamnom prihvaćanju i s Kristovom milošću zaručnici jedno drugom obećavaju potpuno darivanje, vjernost i otvorenost životu, oni prepoznaju kao konstitutivne elemente ženidbe darove koje im Bog pruža, shvaćajući ozbiljno preuzetu obvezu, u njegovo ime i pred Crkvom. U vjeri je moguće prihvatiti dobra ženidbe kao obveze koje je lakše održati uz pomoć milosti sakramenta. Bog posvećuje ljubav zaručnika i potvrđuje njezinu nerazrješivost, pružajući im pomoć da žive u vjernosti, uzajamnom upotpunjivanju i otvorenosti životu. Zbog toga Crkva gleda na ženidbene drugove kao na srce čitave obitelji koja također upravlja pogled prema Kristu.

22. U istoj perspektivi, ponavljajući Apostolovo učenje prema kojem je sve stvoreno u Kristu i za Krista (usp. Kol 1, 16), Drugi vatikanski koncil je iskazao poštovanje prema naravnoj ženidbi i vrijednim sastavnicama prisutnim u drugim religijama (usp. *Nostra aetate*, 2) i kulturama usprkos ograničenjima i nedostatnostima (usp. *Redemptoris missio*, 55). Prisutnost sjemena Riječi u kulturama (usp. *Ad gentes*, 11) mogla bi se, na neki način, primijeniti na neke bračne i obiteljske stvarnosti mnogih kultura i nekršćanskih osoba. Postoje dakle neke vrijedne sastavnice također u nekim oblicima izvan kršćanskog braka – utemeljenom na čvrstom i istinskom odnosu jednog muškarca i jedne žene –, za koje u svakom slučaju smatramo da su prema ovome usmjereni. Pogledom upravljenim na ljudsku mudrost naroda i kultura, Crkva priznaje također tu obitelj kao temeljnu stanicu – nužnu i plodnu – ljudskog suživota.

Istina i ljepota obitelji i milosrđa prema ranjenim i krhkim obiteljima

23. S prisnom radošću i dubokom utjehom, Crkva gleda na obitelji koje ostaju vjerne učenjima evanđelja, zahvaljujući im i hrabreći ih za svjedočenje koje pružaju. Naime, zahvaljujući njima ljepota je nerazrješive ženidbe u trajnoj vjernosti učinjena vjerodostojnom. U obitelji, “koja bi se mogla nazvati domaćom Crkvom” (*Lumen gentium*, 11), sazrijeva prvo crkveno iskustvo zajedništva među osobama, u kojoj se, po milosti, zrcali otajstvo Presvetoga Trojstva. “Ovdje se čovjek uči trudu i radosti rada,

bratskoj ljubavi, plemenitom praštanju stalno obnavljanom i nadasve bogoštolju, molitvi i prikazivanju Bogu vlastitoga života” (*Katekizam Katoličke Crkve*, 1657). Divni uzor u tome smislu je sveta nazaretska obitelj, u čijoj školi “shvaćamo zašto moramo održavati duhovnu stegu, ako želimo slijediti nauk evanđelja i postati Kristovi učenici” (Pavao VI., Govor u Nazaretu, 5. siječnja 1964.). Evanđelje obitelji hrani i ono sjeme koje još uvijek čeka da sazrije i mora njegovati ona stabla koja su se osušila i koja se nipošto ne smije zanemarivati.

24. Crkva, kao sigurna učiteljica i brižna majka, premda priznaje da za krštenike nema drugog ženidbenog veza osim sakramentalnog, i da je svaki njegov prekid protiv Božje volje, također je svjesna slabosti mnoge svoje djece koja se trude oko svoje vjere. “Kao posljedica toga, ne umanjujući vrijednost evanđeoskog ideala, potrebno je s ljubavlju i strpljivo pratiti eventualne etape rasta osoba u njihovu postupnom razvoju [...] Mali korak, usred velikih ljudskih ograničenosti, može biti ugodniji Bogu od izvana gledano ispravnog života onoga koji u svojem životu ne nailazi na veće teškoće. Svi imaju potrebu da ih dotakne utjeha i poticaj Božje spasenjske ljubavi, koji na tajanstven način djeluje u svakoj osobi, bez obzira na njezine mane i njene padove” (*Evangelii gaudium*, 44).

25. U pogledu pastoralnog pristupa osobama koje su sklopile građansku ženidbu, te rastavljenim i ponovno oženjenim odnosno osobama koje žive u izvanbračnoj zajednici, zadaća je Crkve objaviti im Božju pedagogiju milosti u njihovim životima i pomagati im postići puninu Božjeg nauma u njima. Slijedeći Kristov pogled, čije svjetlo rasvjetljuje svakog čovjeka (usp. *Iv* 1, 9; *Gaudium et spes*, 22), Crkva se okreće s ljubavlju prema onima koji sudjeluju u njezinu životu na nepotpun način i prepoznaje da Božja milost djeluje i u njihovu životu dajući im hrabrost da čine dobro, da s ljubavlju brinu jedno za drugo i budu u službi zajednice u kojoj žive i rade.

26. Crkva sa zabrinutošću gleda na nepovjerenje mnogih mladih prema predanju drugome u ženidbi, trpi zbog pre nagljenosti kojom mnogi vjernici odlučuju prekinuti preuzeti vez i sklopiti novi. Ti vjernici, koji su članovi Crkve, trebaju milosrdnu i poticajnu pastoralnu pažnju, lučeći na prikladan način situacije. Mlade krštenike treba poticati da ne oklijevaju prigrliti bogatstvo koje njihovim ljubavnim planovima pruža sakrament ženidbe, ojačani potporom koju primaju od Kristove milosti i mogućnosti da sudjeluju u punini u životu Crkve.

27. U tome smislu, nova dimenzija današ-

njeg obiteljskog pastoralala sastoji se u tome da se posveti pozornost stvarnosti građanskih ženidbi između muškarca i žene, tradicionalnim ženidbama i izvanbračnim zajednicama, koje je potrebno razlikovati od prethodna dva oblika. Kada zajednica postigne određenu stabilnost kroz javno preuzetu obvezu, kada je karakterizira duboka afektivna povezanost partnera, odgovornost prema djeci, sposobnost da ustraje u kušnjama, može je se promatrati kao klicu koju treba pratiti u razvoju prema sakramentu ženidbe. Izvanbračne se zajednice naprotiv vrlo često zasniva ne u pogledu moguće buduće ženidbe, već bez ikakve namjere da se uspostavi institucionalnu vezu.

28. Sukladno Isusovu milosrdnom pogledu, Crkva mora brižno i pažljivo pratiti svoju najslabiju djecu, ranjenu izgubljenom i ranjenom ljubavlju, vraćajući povjerenje i nadu, poput svjetionika neke luke ili baklje koju se nosi među ljude da prosvjetli one koji su skrenuli s pravoga puta ili se nalaze usred oluje. Svjesni da je najveće milosrđe reći istinu s ljubavlju, idemo korak dalje od suosjećanja. Milosrdna ljubav, kako što privlači i ujedinjuje, tako i preobražava i uzdiže. Poziva na obraćenje. Tako na isti način shvaćamo Gospodinov stav, koji ne osuđuje preljubicu, već od nje traži da ne griješi više (usp. Iv 8, 1-11).

TREĆI DIO

Sučeljavanje: pastoralne perspektive

Naviještati evanđelje obitelji danas u različitim sredinama

29. Sudionici sinode su se u svom dijalogu zadržali na nekim najurgentnijim pastoralnim pitanjima čija je konkretizacija povjerena pojedinim mjesnim Crkvama, u zajedništvu "cum Petro et sub Petro". Naviještanje evanđelja obitelji predstavlja jednu urgentnost za novu evangelizaciju. Crkva je pozvana provoditi u djelo to evanđelje s nježnošću majke i jasnoćom učiteljice (usp. Ef 4, 15), u vjernosti Kristovoj milosrdnoj kenozi. Istina se ucjepljuje u ljudsku krhkost ne zato da je osudi, već da je spasi (usp. Iv 3, 16 -17).

30. Evangelizacija je zadaća čitavog Božjeg naroda, koju svaki ostvaruje prema vlastitoj službi i daru. Bez radosnog svjedočenja bračnih drugova i obitelji, domaćih Crkava, navještaj, bio on i ispravan, u opasnosti je da ne bude shvaćen i da bude zagušen morem riječi koje karakterizira naše društvo (usp. Novo millennio ineunte, 50). Sinodski su oci više puta istaknuli kako su katoličke obitelji u snazi milosti sakramenta

ženidbe pozvane i same biti aktivni subjekti obiteljskog pastoralala.

31. Presudnu će važnost imati isticanje primata milosti, te dakle mogućnost koju Duh daje u sakramentu. Riječ je o tome da se pomogne ljudima iskusiti da je evanđelje obitelji radost koja "ispunja srce i čitav život", jer u Kristu smo "oslobođeni od grijeha, žalosti, duhovne praznine i usamljenosti" (Evangeliu gaudium, 1). U svjetlu prisposode o sijaču (usp. Mt 13, 3), naša je zadaća surađivati u sijanju: ostalo je Božje djelo. Ne treba isto tako zaboraviti da Crkva koja propovijeda o obitelji je znak proturječja.

32. Zbog toga se od čitave Crkve traži zaokret u načinu na koji vrši svoje poslanje. Ne smijemo se zaustavljati na čisto teorijskom navještaju odvojenom od stvarnih problema osoba. Ne smije se zaboraviti da je kriza vjere dovela do krize braka i obitelji, i, kao posljedica toga, često je prekinuto prenošenje vjere s roditelja na djecu. Čvrstu se vjeru ne može pokolebati nametanjem kulturnih perspektiva koje slabe obitelj i brak.

33. Potreban je zaokret i u govoru kako bi ovaj postao doista snažan i djelotvoran. U naviještanju se mora pomoći ljudima da iskuse da je evanđelje obitelji odgovor na najdublja očekivanja osobe: na njezino dostojanstvo i puno ostvarenje u uzajamnosti i zajedništvu. Ne treba samo predočavati pravila već i predlagati vrijednosti, odgovarajući na potrebu za njima koja se danas uočava i u zemljama u kojima je sekularizacija uzela najviše maha.

34. Božja je riječ izvor života i duhovnosti za obitelj. Cjelokupni obiteljski pastoral mora dopustiti da ga iznutra grade i oblikuju članovi domaće Crkve kroz molitveno čitanje i čitanje Svetog pisma u crkvenoj zajednici. Božja riječ nije samo radosna vijest za privatni život pojedinca, već i kriterij za prosuđivanje i svjetlo za raspoznavanje različitih izazova s kojima se suočavaju ženidbeni drugovi i obitelji.

35. Istodobno mnogi sinodski oci su insistirali na pozitivnijem pristupu bogatstvima različitih vjerskih iskustava, ne prešućujući teškoće. U tim različitim religioznim stvarnostima i u velikoj kulturnoj raznolikosti koja karakterizira narode uputno je cijeniti najprije pozitivne mogućnosti i u njihovu svjetlu ocjenjivati ograničenja i nedostatke.

36. Kršćanska ženidba je poziv koji se prihvaća s prikladnom pripravom na putu vjere, uz zrelo razlučivanje, i ne smije se smatrati samo nekom kulturnom tradicijom ili društvenom odnosno pravnom potrebom. Zbog toga je potrebno osmisliti oblike praćenja osobe i bračnog para na način da prenošenje sadržaja vjere ide ruku

pod ruku s iskustvom života koje pruža čitava crkvena zajednica.

37. U više je navrata istaknuta potreba korjenite obnove čitave pastoralne prakse u perspektivi evanđelja obitelji, nadilazeći individualističke poglede koje ovu još uvijek karakteriziraju. Zato se opetovano insistiralo na nužnosti da se u tome svjetlu obnovi izgradnju (formaciju) prezbitera, đakona, katehista i ostalih pastoralnih djelatnika, kroz veće uključivanje samih obitelji.

38. Istaknuta je također nužnost evangelizacije koja će otvoreno prokazivati kulturne, društvene, političke i ekonomske uvjetovanosti, poput primjerice pretjeranog prostora koji se daje tržišnoj logici, a koje onemogućuju autentični obiteljski život, stvarajući preduvjete za diskriminacije, siromaštvo, isključivost, nasilje. Zato je nužno produbiti dijalog i suradnju s društvenim strukturama, te treba poticati i podupirati laike koji se, kao kršćani, zauzimaju na kulturnom i društveno-političkom polju.

Voditi zaručnike na putu pripreve za ženidbu

39. Složena društvena stvarnost i izazovi s kojima se današnja obitelj pozvana uhvatiti u koštac zahtijevaju veću zauzetost čitave kršćanske zajednice oko pripreve zaručnika za ženidbu. Nužno je podsjećati na važnost kreposti. Među tim se krepostima čistoća pokazuje dragocjenim uvjetom za istinski rast ljubavi među osobama. U vezi s tom nužnošću sinodski su oci složno istaknuli potrebu većeg uključivanja čitave zajednice dajući povlašteno mjesto svjedočenju samih obitelji, kao i ukorjenjivanju pripreve za ženidbu u hod kršćanske inicijacije, ističući povezanost ženidbe s krštenjem i ostalim sakramentima. Jednako je tako istaknuta potreba posebnih programa za bližu pripravu za ženidbu koji će predstavljati pravo iskustvo sudjelovanja u crkvenom životu i produbiti različite aspekte obiteljskog života.

Pratiti prve godine bračnog života

40. Prve godine braka su važno i osjetljivo razdoblje tijekom kojeg bračni parovi rastu u svijesti o izazovima i značenju ženidbe. Otud nužnost pastoralnog praćenja koje će se nastaviti nakon slavljenja sakramenta (usp. *Familiaris consortio*, treći dio). U tome je pastoralu od velike važnosti prisutnost iskusnih bračnih parova. Župa se smatra mjestom u kojem se iskusni parovi mogu staviti na raspolaganje mlađim pa-

rovima, uz eventualno sudjelovanje udruga, crkvenih pokreta i novih zajednica. Treba poticati ženidbene drugove na temeljni stav prihvaćanja velikog dara djece. Potrebno je istaknuti važnost obiteljske duhovnosti, molitve i sudjelovanja na nedjeljnoj euharistiji, potičući bračne drugove da se redovno sastaju kako bi promicali rast u duhovnom životu i solidarnosti u konkretnim životnim potrebama. Bogoslužja, pobožnosti i euharistijska slavlja za obitelji, poglavito na godišnjice braka, spomenuti su na sinodi kao nešto što ima vitalnu važnost za jačanje evangelizacije uz pomoć obitelji.

Pastoralna skrb za osobe koje žive u građanskom braku ili izvanbračnoj zajednici

41. Nastavljajući naviještati i promicati kršćansku ženidbu, sinoda potiče također pastoralno razlučivanje situacija mnogih koji više ne žive tu stvarnost. Važno je uspostaviti dijalog s tim osobama kako bi se razabralo sastavne dijelove njihova života koji mogu dovesti do veće otvorenosti evanđelju ženidbe u njegovoj punini. Pastiri moraju utvrditi elemente koji mogu potpomoći evangelizaciju i ljudski i duhovni rast. Nova današnja pastoralna osjetljivost sastoji se u dokučivanju pozitivnih stvarnosti prisutnih u građanskim brakovima i izvanbračnim zajednicama, koje je potrebno razlikovati od ovih prvih. Potrebno je da u predlaganju onoga što uči Crkva, jasno potvrđujući kršćansku poruku, ukažemo također na konstruktivne elemente u onim situacijama koje još uvijek ne odgovaraju odnosno više ne odgovaraju tome idealu.

42. Primijećeno je također kako u mnogim zemljama "sve više parova živi zajedno ad experimentum, bez sklapanja ikakve ženidbe, bilo crkvene bilo građanske" (*Instrumentum laboris*, 81). U nekim zemljama to se posebno događa u tradicionalnim ženidbama, koje su dogovorene među obiteljima i često se slave u različitim etapama. U nekim zemljama, naprotiv, u sve je većem porastu broj onih koji traže slavljenje ženidbe u crkvi. Na jednostavnu izvanbračnu zajednicu pojedinci se često odlučuju zbog općeg mentaliteta koji se protivi institucijama i sklapanju trajne veze, ali također zbog očekivanja egzistencijalne sigurnosti (zaposlenje i stalna primanja). U drugim zemljama, na kraju, postoje brojne činjenične zajednice, ne samo zbog odbacivanja kršćanskih vrijednosti obitelji i ženidbe, već prije svega zato što se vjenčanje doživljava kao luksuz, tako da materijalna bijeda tjera pojedince da žive u činjeničnim zajednicama.

43. Svim tim situacijama treba prići kon-

struktivno, pokušati ih pretvoriti u hod prema punini ženidbe i obitelji u svjetlu evanđelja. Radi se o tome da ih se prihvaća i prati sa strpljivošću i osjetljivošću. U tome važnu ulogu ima privlačno svjedočenje autentičnih kršćanskih obitelji kao nositelja evangelizacije obitelji.

Liječiti ranjene obitelji (rastavljeni, rastavljeni neoženjeni, rastavljeni i ponovno oženjeni, jednoroditeljske obitelji)

44. Kada ženidbeni drugovi dožive probleme u svojim odnosima, moraju moći računati na pomoć i praćenje Crkve. Pastoral ljubavi i milosrđa stremi k obnovi osoba i odnosa. Iskustvo pokazuje da se uz prikladnu pomoć i djelovanjem milosti pomirenja veliki postotak bračnih kriza prevladava na zadovoljavajući način. Znati oprostiti i osjetiti da nam je oprošteno je temeljno iskustvo u obiteljskom životu. Opraštanje među ženidbenim drugovima omogućuje iskusiti ljubav koja je zauvijek i nikada ne prolazi (usp. 1 Kor 13, 8). Međutim, onome koji je primio Božje oprostjenje ponekad je teško smoci snage da pruži istinsko oprostjenje koje preporuča osobu.

45. Na sinodi je istaknuta potreba hrabrih pastoralnih izbora. Ponovno snažno potvrđujući vjernost evanđelju obitelji i prepoznavajući da su rastava i razvod uvijek rana koja izaziva duboka trpljenja ženidbenim drugovima koji kroz njih prolaze kao i djeci, sinodski su oci zamijetili urgentnost novih pastoralnih putova, koji polaze od zbiljske stvarnosti raskida obitelji, svjesni da se ove, često, "podnosi" s patnjom no bira u punoj slobodi. Riječ je o situacijama koje se razlikuju po osobnim i kulturnim kao i društvenopolitičkim faktorima. Potreban je jedan diferencirani pogled kao što je to sugerirao sveti Ivan Pavao II. (usp. *Familiaris consortio*, 84).

46. Svaku obitelj treba prije svega saslušati s poštivanjem i ljubavlju i pratiti vodeći se Isusovim primjerom na susretu sa učenicima na putu za Emaus. Za te situacije vrijede na osobit način riječi pape Franje: "Crkva će svoje članove – svećenike, redovnike i vjernike laike – morati uvesti u to 'umijeće praćenja drugoga' kako bi svi naučili izuti svoje sandale pred svetim tлом drugoga (usp. *Izl 3, 5*). Ritam toga praćenja mora biti odmjeren i ohrabrujući, odražavajući našu bliskost i pogled pun poštivanja i suosjećanja, koji ujedno ozdravlja, oslobađa i potiče rast u kršćanskom životu" (*Evangeliu gaudium*, 169).

47. Posebno razlučivanje je nužno za pastoralno praćenje razvedenih, rastavljenih i ostavljenih. Treba prije svega vrednovati patnju onih koji su nepravredno pretrpjeli rastavu, razvod ili

ih je bračni drug napustio, ili su zbog zlostavljanja kojima su bili izloženi od strane bračnog druga bili prisiljeni prekinuti zajednički život. Oprostiti pretrpljenu nepravdu nije lako, ali je to hod kojeg omogućuje milost. Otud nužnost pastorala pomirenja i posredovanja također uz pomoć prihvatilišnih centara koje treba osnivati u biskupijama. Jednako je tako nužno na iskren i konstruktivan način posvetiti se posljedicama razvoda ili rastave na djecu, koja su uvijek nevine žrtve tih situacija. Ona ne smiju postati "predmet" oko kojeg će se roditelji otimati te treba tražiti najbolje načine da mogu prevladati traumu rasula obitelji i rasti na najvedriji moguć način. U svakom slučaju Crkva će morati uvijek isticati nepravdu do koje vrlo često dovodi rastava. Posebnu pozornost treba posvetiti jednoroditeljskim obiteljima, a osobito treba pružiti pomoć ženama koje moraju same nositi odgovornost za kuću i odgoj djece.

48. Veliki je broj sinodskih otaca istaknuo nužnost pojednostavljenja i ubrzanja postupaka za priznavanje slučajeva ništavnosti, koji će po mogućnosti biti potpuno besplatni. Izneseni su, među ostalim, i slijedeći prijedlozi: ukidanje drugog priziva za afirmativne presude; mogućnost određivanja administrativnog puta pod odgovornošću dijecezanskog biskupa; kratki postupak koji će se pokretati u slučajevima općepoznate ništavnosti. Neki su oci, ipak, izrazili svoje protivljenje tim prijedlozima jer ne bi jamčili pouzdan sud. Potvrđeno je da se u svim tim slučajevima radi o utvrđivanju istine o valjanosti veza. Prema nekim drugim prijedlozima trebalo bi razmotriti mogućnost da se u svezi valjanosti sakramenta ženidbe pridaje važnost ulozi vjere zaručnika; to ništa ne mijenja na činjenici da su sve ženidbe sklopljene među kršćanicima sakrament.

49. Što se tiče bračnih parnica, ubrzanje i pojednostavljenje postupka, koje mnogi traže, osim izobrazbu dovoljnog broja djelatnika, klerika i laika kojima će to biti prioritetna zadaća, zahtijeva isticanje odgovornosti dijecezanskog biskupa, koji može u svojoj biskupiji zadužiti prikladne obrazovane savjetnike koji mogu besplatno savjetovati strane o valjanosti njihove ženidbe. Tu službu može obavljati bilo neki ured bilo stručne osobe (usp. *Dignitas connubii*, čl. 113, 1).

50. Rastavljene osobe koje se nisu ponovno oženile, koje su često svjedoci bračne vjernosti, treba poticati da pronađu u euharistiji hranu koja ih podupire u njihovu stanju. Lokalna zajednica i pastiri moraju pratiti te osobe s brižnošću, posebno ako su s njima djeca ili žive u teškom siromaštvu.

51. I situacije u kojima se nalaze rastavljene

ne i ponovno oženjene osobe zahtijevaju pomno razlučivanje i praćenje ispunjeno poštivanjem, izbjegavajući svaki govor i stav zbog kojih će se one osjetiti diskriminiranim i promičući njihovo sudjelovanje u životu zajednice. Briga koja se posvećuje tim osobama ne slabi vjeru zajednice i njezino svjedočenje o nerazrješivosti ženidbe, već štoviše ona upravo u toj brizi izražava svoju ljubav.

52. Razmišljalo se o mogućnosti da rastavljeni i ponovno oženjeni pristupaju sakramentima pokore i euharistije. Više se otaca snažno izjasnilo u prilog sadašnjoj disciplini, zbog konstitutivnog odnosa koji postoji između sudjelovanja u euharistiji i zajedništva s Crkvom i njezina učenja o nerazrješivosti ženidbe. Drugi su se izjasnili za pripuštanje euharistijskom stolu, koje neće vrijediti za sve, već u određenim situacijama i pod točno određenim uvjetima, posebno kada je riječ o slučajevima koji su ireverzibilni i za sobom povlače moralne obaveze prema djeci koja bi podnosila nepravedna trpljenja. Eventualnom pristupu sakramentima prethodio bi pokornički hod, pod odgovornošću dijecezanskog biskupa. To pitanje treba dalje produbljivati, imajući na umu razliku između objektivnog stanja grijeha i olakotnih okolnosti, budući da "ubrojivost i odgovornost za neki čin mogu se umanjiti ili poništiti" različitim "psihičkim ili društvenim čimbenicima" (Katekizam Katoličke Crkve, 1735).

53. Neki su oci iznijeli mišljenje da rastavljene i ponovno oženjene osobe ili osobe koje žive zajedno mogu plodonosno pristupiti duhovnoj pričesti. Drugi su se oci zapitali zašto onda ne mogu pristupiti sakramentalnoj. Toplo je preporučeno produbljivanje te teme u kojem će se pomoći da izađe na vidjelo osebnost tih dvaju oblika i njihova povezanost s teologijom ženidbe.

54. Problematike vezane uz mješovite ženidbe često su ponavljane u interventima sinodskih otaca. Različitost ženidbene discipline pravoslavnih Crkava u nekim slučajevima povlači za sobom probleme o kojima je nužno razmišljati na ekumenskom polju. Slično tome, za međureligijske ženidbe bit će važan doprinos dijaloga s religijama.

Pastoralna pozornost prema osobama istospolne orijentacije

55. Neke obitelji u svojoj sredini imaju osobe s istospolnom orijentacijom. U vezi s tim se pitalo koja je pastoralna pozornost prikladna obzirom na tu situaciju imajući na umu ono što uči Crkva: "Ne postoji nikakva osnova za izjedna-

čavanje ili traženje i najmanjih sličnosti između istospolnih zajednica i Božjeg nauma o braku i obitelji". Ipak, muškarce i žene s homoseksualnim sklonostima treba prihvaćati s poštivanjem i osjetljivošću. "Izbjegavat će se svaki znak nepravedne diskriminacije prema njima" (Kongregacija za nauk vjere, Razmišljanja o planovima zakonskog priznavanja zajednica među osobama istog spola, 4).

56. Sasvim je neprihvatljivo da crkveni pastiri budu u vezi s tim izloženi pritiscima te da međunarodne organizacije uvjetuju davanje financijske pomoći uvođenjem zakona kojim se ozakonjuje "ženidbu" među osobama istog spola.

Prenošenje vjere i izazov denataliteta

57. Nije teško ustanoviti kako se sve više širi mentalitet koji rađanje novog života sputava promjenjivim individualnim planovima ili planovima bračnog para. Ekonomski faktori imaju ponekad presudan utjecaj i pridonose snažnom padu nataliteta koji slabi društvo, ugrožava odnose među naraštajima i budućnost čini neizvjesnom. Otvorenost životu je duboki zahtjev bračne ljubavi. U tome svjetlu, Crkva podupire obitelji koje prihvaćaju, odgajaju i okružuju svojom ljubavlju djecu s teškoćama u razvoju.

58. I na tome polju potrebno je krenuti od slušanja osoba i znati predstaviti ljepotu i istinu bezuvjetne otvorenosti životu kao nešto što ljudska ljubav treba da bi se živjela u punini. Upravo na tim temeljima treba počivati adekvatno učenje o prirodnim metodama za odgovorno rađanje. Ono pomaže živjeti na skladan i svjestan način komunikaciju među bračnim drugovima, u svim njezinim dimenzijama, zajedno s odgovornošću za rađanje. Potrebno je ponovno otkriti encikliku Pavla VI. *Humanae vitae* u kojoj se ističe potreba poštivanja dostojanstva osoba u moralnom vrednovanju metoda regulacije nataliteta. Posvajanje djece, bilo da je riječ o siročadi ili napuštenoj djeci, koju se prihvaća kao vlastitu djecu, je posebni oblik obiteljskog apostolata (usp. *Apostolicam actuositatem*, III,11), na koji je učiteljstvo više puta podsjetilo i potaknulo (usp. *Familiaris consortio*, III,II; *Evangelium vitae*, IV,93). Odluka o posvajanju i udomljavanju izražava posebnu plodnost bračnog iskustva, ne samo kada je ovo označeno neplodnošću. Ta je odluka rječiti znak obiteljske ljubavi, prilika za svjedočenje vlastite vjere i vraćanje dječjeg dostojanstva onome koji ga je lišen.

59. Treba pomoći živjeti afektivnost, također u bračnoj vezi, kao hod sazrijevanja, u sve dubljem prihvaćanju drugoga i sve potpunijem

darivanju. Potrebno je u tome smislu ponovno potvrditi nužnost pružanja odgojnih putova koji jačaju bračni život i važnost laikata koji će pružati praćenje sačinjeno od živog svjedočenja. Od velike je pomoći u tome smislu vjerna i duboka ljubav satkana od nježnosti i poštivanja, koja je kadra vremenom rasti i koja u svome konkretnom otvaranju rađanju života stječe iskustvo jednog misterija koji je nadilazi.

Izazov odgoja i uloga obitelji u evangelizaciji

60. Jedan od temeljnih izazova s kojim se suočavaju današnje obitelji je bez sumnje odgoj, kojeg današnja kulturna stvarnost i veliki utjecaj medija čine još zahtjevnijim i kompleksnijim. Treba uzimati u obzir zahtjeve i očekivanja obitelji koje su kadre u svakodnevnom životu biti mjesta rasta, konkretnog i egzistencijalnog prenošenja kreposti koje oblikuju život. To ukazuje na to da roditelji imaju pravo slobodno birati koju će se vrstu odgoja i obrazovanja pružati njihovoj djeci sukladno njihovim uvjerenjima.

61. Crkva vrši dragocjenu ulogu u pružanju potpore obiteljima, počevši od kršćanske inicijacije, kroz gostoljubive zajednice. Od nje se traži, danas više no nekoć, da u složenim kao i u redovnim situacijama podupire roditelje u njihovoj odgojnoj zadaći, prateći djecu i mlade u nji-

hovu odrastanju kroz personalizirane pristupe koji ih mogu uvoditi u puno značenje života te ih poticati na odluke i odgovornosti, življene u svjetlu evanđelja. Marija, u svojoj nježnosti, milosrđu i majčinskoj osjetljivosti, može ojačati težnju za čovječnošću i životom, zbog čega joj se obitelj i kršćanski narod obraćaju u svojoj molitvi. Pastoral i marijanska pobožnost su polazišna točka za naviještanje evanđelja obitelji.

Zaključak

62. Iznesena promišljanja, plod dijaloga na sinodi koji se vodio u velikoj slobodi i uzajamnom slušanju, žele postaviti pitanja i naznačiti poglede koji će morati sazrijevati i precizirati se u razmišljanjima mjesnih Crkava u godini koja nas dijeli od redovne opće biskupske sinode predviđene za listopad 2015., posvećene pozivu i poslanju obitelji u Crkvi i suvremenom svijetu. Nije riječ o donesenim odlukama ni o lakim perspektivama. Ipak, kolegijalni hod biskupa i uključivanje čitavog Božjeg naroda pod djelovanjem Duha Svetoga, promatrajući primjer Svete Obitelji, moći će nas voditi u pronalaženju putova istine i milosrđa za sve. To je želja koju nam je od samog početka naših radova papa Franjo uputio pozvavši nas na hrabrost vjere i ponizno i iskreno prihvaćanje istine u ljubavi. ■

Glasovanje o pojedinim brojevima "Relatio Synodi"

Prisutnih ukupno: 183

(Nisu navedeni suzdržani.)

placet	non placet						
1. 175	1	20. 178	3	39. 176	4	58. 167	9
2. 179	0	21. 181	1	40. 179	1	59. 172	5
3. 178	1	22. 160	22	41. 125	54	60. 174	4
4. 180	2	23. 169	10	42. 143	37	61. 178	1
5. 177	3	24. 170	11	43. 162	14	62. 169	8
6. 175	5	25. 140	39	44. 171	7		
7. 170	9	26. 166	14	45. 165	15		
8. 179	1	27. 147	34	46. 171	8		
9. 171	8	28. 152	27	47. 164	12		
10. 174	8	29. 176	7	48. 143	35		
11. 173	6	30. 178	2	49. 154	23		
12. 176	3	31. 175	4	50. 169	8		
13. 174	7	32. 176	5	51. 155	19		
14. 164	18	33. 175	7	52. 104	74		
15. 167	13	34. 180	1	53. 112	64		
16. 171	8	35. 164	17	54. 145	29		
17. 174	6	36. 177	1	55. 118	62		
18. 175	5	37. 175	2	56. 159	21		
19. 176	5	38. 178	1	57. 169	5		

Ciljevi i očekivanja od Godine posvećenog života

Apostolsko pismo Svetog Oca Franje svim posvećenim osobama u prigodi Godine posvećenog života

Predrage posvećene žene i predragi posvećeni muškarci!

Pišem vam kao Petrov nasljednik, kojem je Gospodin povjerio zadaću učvrstiti braću u vjeri (usp. Lk 22, 32), i pišem vam kao vaš brat, posvećen Bogu jednako kao i vi.

Zahvaljujemo zajedno Ocu, koji nas je pozvao nasljedovati Isusa u punom prianjanju uz njegovo evanđelje i u služenju Crkvi, i izlio u naša srca Duha Svetoga koji nam daje radost i daje nam svjedočiti čitavom svijetu njegovu ljubav i njegovo milosrđe.

Dijeleći mišljenje mnogih od vas kao i Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života, u povodu 50. obljetnice dogmatske konstitucije *Lumen gentium* o Crkvi, u čijem se 6. poglavlju govori o redov-

nicima, te dekreta *Perfectae caritatis* o prilagođenoj obnovi redovničkoga života, odlučio sam proglasiti Godinu posvećenog života. Ona započinje 30. studenoga ove godine, na prvu nedjelju došašća, a završava blagdanom Isusova prikazanja u hramu 2. veljače 2016.

Posavjetovavši se s Kongregacijom za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života, za ciljeve ove godine sam postavio iste one koje je Ivan Pavao II. predložio Crkvi na početku trećeg tisućljeća, ponavljajući, u stanovitom smislu, ono što je već rečeno u posinodskoj apostolskoj pobudnici *Vita consecrata*: "Vi nemate samo slavnu povijest koje se treba sjećati i koju treba pripovijedati, nego veliku povijest koju treba izgraditi! Gledajte u budućnost, u koju vas šalje Duh da s vama učini još velikih stvari" (br. 110).

I. Ciljevi za Godinu posvećenog života

1. Prvi je cilj gledati prošlost sa zahvalnošću. Svaka naša ustanova ima iza sebe bogatu karizmatiku povijest. U njezinim je počecima prisutno djelovanje Boga koji, u svome Duhu, poziva neke osobe da bliže nasljeđuju Krista, da pretoče evanđelje u posebni oblik života, da čitaju očima vjere znakove vremena, da s kreativnošću odgovore na potrebe Crkve. To je iskustvo početaka kasnije raslo i razvijalo se, uključujući nove članove u novim zemljopisnim i kulturnim okruženjima, te su tako zaživjeli novi načini ostvarivanja karizme, nove inicijative i izrazi apostolske ljubavi. Baš poput sjemena koje postaje stablo šireći svoje grane.

U ovoj će Godini biti korisno da se svaka karizmatika obitelj sjeti svojih početaka i svoga povijesnog razvoja, da zahvali Bogu koji je dao Crkvi toliko mnogo darova koji je čine lijepom i opremljenom za svako dobro djelo (usp. *Lumen gentium*, 12).

Nužno je govoriti o vlastitoj povijesti radi očuvanja identiteta živim, kao i radi jačanja jedinstva obitelji i osjećaja pripadnosti njezinih članova. Nije riječ o prekapanju po prošlosti ili njegovanju beskorisnih nostalgija, već o tome da se ponovno prisjetimo puta što su ga prošli prethodni naraštaji kako bismo u njima otkrili iskru nadahnuća, ideale, projekte, nosive vrijednosti i to u prvom redu utemeljitelja, utemeljiteljica i prvih zajednica. Na taj će se način ujedno

posvijestiti i doznati kako se karizmu živjelo tijekom duge povijesti, koju je kreativnost ona oslobađala, s kojim se teškoćama morala nositi i kako se te teškoće prebrodilo. Moći će se otkriti nedosljednosti, koje su plod ljudske slabosti, a katkad također zaborava nekih bitnih aspekata karizme. Sve je to poučno i ujedno poziva na obraćenje. Kazivati vlastitu povijest znači uzdizati hvalu Bogu i zahvaljivati mu za sve njegove darove.

Zahvalni smo mu na poseban način za ovih posljednjih pedeset godina nakon Drugog vatikanskog koncila, koji je predstavljao "nallet vjetra" Duha Svetoga za čitavu Crkvu. Zahvaljujući Koncilu posvećeni je život ostvario plodni hod obnove koji je, sa svojim svjetlima i svojim sjenama, bio vrijeme milosti, označeno prisutnošću Duha Svetoga.

Neka ova Godina bude prigoda i da se ponizno, i ujedno s velikim pouzdanjem u Božju ljubav (usp. 1 Iv 4, 8), prizna vlastitu krhkost i da je se živi kao iskustvo Gospodinove milosrdne ljubavi; neka to bude prigoda da se snažno dovikne svijetu i radosno svjedoči svetost i vitalnost koji su prisutni kod velikog broja onih koji su pozvani nasljedovati Krista u posvećenom životu.

2. Ova nas Godina nadalje poziva živjeti sadašnjost s velikom ljubavlju. Zahvalno sjećanje na prošlost potiče nas, u pomnom osluškivanju onoga što Duh Sveti danas govori Crkvi, na sve savršeniji način ostvarivati konstitutivne aspekte našeg posvećenog života.

Od početaka prvog monaštva, pa sve do današnjih "novih zajednica", svaki je oblik posvećenog života plod poziva Duha na nasljedovanje Krista kako je predloženo u evanđelju (usp. *Perfectae caritatis*, 2). Za utemeljitelje i utemeljiteljice apsolutno pravilo je bilo evanđelje, sva ostala pravila bit će tek izraz evanđelja i sredstvo koje pomaže živjeti ga u punini. Njihov je ideal bio Krist, prionuti uza nj čitavim bićem, sve dotle da se može s Pavlom reći: "Ta meni je živjeti Krist" (Fil 1, 21); jedini je smisao zavjeta bio odjelotvoriti tu ljubav ispunjenu zanosom.

Pitanje koje smo si pozvani postaviti u ovoj Godini glasi: dopuštamo li se i na koji način i mi interpelirati evanđeljem; je li ono doista "uputa" za svakodnevni život i za izbore koje smo pozvani učiniti? Ono je zahtjevno i traži da se živi s radikalnošću i iskrenošću. Nije dovoljno samo čitati evanđelje (ipak, čitanje i proučavanje su iznimno važni), nije dovoljno samo nad njim razmatrati (i mi to činimo s radošću svakoga dana). Isus od nas traži da ga provodimo u djelo, da živimo te njegove riječi.

Je li Isus – moramo se nadalje zapitati – doista prva i jedina ljubav, kao što smo to čvrsto naumili prilikom polaganja naših zavjeta? Jedino ako je tome tako, možemo i moramo ljubiti u istini i milosrđu svaku osobu koju susrećemo na svom putu, jer smo od njega naučili što je ljubav i kako ljubiti: znat ćemo ljubiti jer ćemo imati srce jednako njegovom.

Naši su utemeljitelji i utemeljiteljice osjećali u sebi suosjećanje koje je obuzelo Isusa kada je vidio mnoštvo koje je bilo kao raspršene ovce bez pastira. Kao što je Isus, nošen tim suosjećanjem, darivao svoju riječ, ozdravljao bolesne, davao jesti kruh, prinio sam svoj život, tako su se utemeljitelji stavljali u službu ljudskog roda kojem ih je Duh poslao, na najrazličitije načine: molitvom, propovijedanjem evanđelja, kateheзом, poučavanjem, služenjem siromašnima, bolesnima... Maštovitost ljubavi nije poznavala granica i znala je otvarati bezbrojne putove za nošenje daha evanđelja u kulture i najrazličitije društvene sredine.

Godina posvećenog života nam postavlja pitanje o vjernosti misiji koja nam je povjerena. Odgovaraju li naše službe, naša djela, naše prisutnosti onome što je Duh Sveti tražio od naših utemeljitelja, jesu li prikladne za postizanje njihovih ciljeva u današnjem društvu i Crkvi? Postoji li nešto što moramo mijenjati? Imamo li istu veliku ljubav prema našem narodu, jesmo li mu blizu do te mjere da dijelimo njegove radosti i boli, tako da uistinu možemo shvatiti potrebe i pružiti svoj doprinos da na njih odgovorimo? "Ista velikodušnost i samoodricanje koji su potaknuli utemeljitelje – tražio je već sveti Ivan Pavao II. – moraju pokretati vas, njihove duhovne sinove, da održavate živima karizme da se one, istom onom snagom Duha Svetoga koji ih je pobudio, nastave obogaćivati i prilagođavati, ne gubeći svoj istinski značaj, kako biste se stavili u službu Crkve i priveli punini uspostavu njegova Kraljevstva" (1).

U sjećanju na početke izlazi na vidjelo još jedan sastavni dio projekta posvećenog života. Utemeljitelji i utemeljiteljice su bili očarani jedinstvom Dvanaestorice s Isusom kao i zajedništvom kojim se odlikovala prva jeruzalemska zajednica. Osnivanjem vlastite zajednice svi su oni kanili ponovno stvoriti te evanđeoske modele, gdje će svi biti jedno srce i jedna duša, uživati Gospodinovu prisutnost (usp. *Perfectae caritatis*, 15).

Živjeti sadašnjost s velikom ljubavlju znači postati "prekaljeni u zajedništvu", "svjedoci i tvorci onog 'plana zajedništva' koje je na vrhuncu čovjekove povijesti po Božjem naumu" (2). U

društvu sukoba, teškog suživota među različitim kulturama, tlačenja slabih, nejednakosti, pozvani smo pružiti konkretni model zajedništva koji, kroz priznavanje dostojanstva svake osobe i dijeljenje dara kojeg svaki može biti nositelj, omogućuje živjeti bratske odnose.

Budite dakle muškarci i žene zajedništva, odvažite se da budete prisutni ondje gdje postoje razlike i napetosti, i budite vidljivi znak prisutnosti Duha Svetoga koji ulijeva u srca veliku ljubav da svi budemo jedno (usp. Iv 17, 21). Živite mistiku susreta: "sposobnost čuti, slušati druge osobe. Sposobnost zajedničkog traženja puta, metode" (3), puštajući da vas u tome prosvjetljuje odnos ljubavi među Božanskim osobama (usp. 1 Iv 4, 8) kao model svakog interpersonalnog odnosa.

3. Prigriliti budućnost s nadom želi biti treći cilj ove Godine. Poznate su nam teškoće s kojima se suočava posvećeni život u svojim različitim oblicima: opadanje zvanja i starenje, napose u zapadnom svijetu, ekonomski problemi kao posljedica teške ekonomske krize, izazovi internacionalizacije i globalizacije, zamke relativizma, marginalizacija i društvena beznačajnost... Upravo u tim nesigurnostima, koje dijelimo s mnogim našim suvremenikima, ostvaruje se naša nada, plod vjere u Gospodina povijesti koji nam nastavlja ponavljati: "Ne boj... se: jer ja sam s tobom" (Jr 1, 8).

Nada o kojoj govorimo ne temelji se na brojevima ili djelima, nego na onome u kojeg smo stavili svoje pouzdanje (usp. 2 Tim 1, 12) i kojem "ništa nije nemoguće" (Lk 1, 37). To je nada koja ne razočarava i koja će omogućiti posvećenom životu da nastavi ispisivati veliku povijest u budućnosti, koju moramo uvijek imati pred očima, svjesni da nas prema njoj odlučno vodi Duh Sveti kako bi nastavio s nama činiti velike stvari.

Ne podlegnite napasti brojeva i djelotvornosti, a još manje napasti da se uzdate u vlastite snage. Istražujte obzore svoga života i sadašnjeg trenutka "u budnom bdijenju". S Benediktom XVI. vam ponavljam: "Ne pridružujte se zlogukim prorocima koji naviještaju svršetak ili besmisao posvećenog života u današnjoj Crkvi; radije se zaodjenite Isusom Kristom i zaognite oružjima svjetlosti – kao što poziva sveti Pavao (usp. Rim 13, 11-14) – te ostanite budni i bdijte" (4). Nastavimo i uvijek se iznova vraćajmo na svoj put s povjerenjem u Gospodina.

Obraćam se poglavito vama, mladi. Vi ste sadašnjost zato što već aktivno živite u krilu svojih ustanova, pružajući presudan doprinos svježinom i velikodušnošću svog opredjeljenja.

Vi ste istodobno i njihova budućnost jer ćete ubrzo biti pozvani preuzeti vodeću ulogu u animaciji, izgradnji (formaciji), služenju, misiji. U ovoj ćete Godini vi voditi glavnu riječ u dijalogu sa starijim naraštajem. U bratskom zajedništvu moći ćete se obogatiti njegovim iskustvom i mudrošću i, istodobno, moći ćete mu dozvati u svijest ideale koje je upoznao na početku svog redovničkog života, pružiti polet i svježinu svog zanosa, te ćete tako zajedničkim snagama iznjedrili nove načine življenja evanđelja i sve prikladnije odgovore na potrebe za svjedočenjem i naviještanjem.

Raduje me saznanje da ćete vi mladi iz različitih ustanova imati prigode za svoje susrete. Neka susret postane uobičajeni put zajedništva, uzajamne potpore i jedinstva.

II. Očekivanja vezana uz Godinu posvećenog života

Što napose očekujem od ove Godine milosti posvećenog života?

1. Prije svega da bude uvijek istina ono što sam jednom rekao: "Gdje god su redovnici ondje je radost". Pozvani smo iskusiti i pokazati da je Bog sposoban ispuniti naše srce i učiniti nas sretnima, te nema potrebe tražiti drugdje našu sreću; da istinsko bratstvo življeno u našim zajednicama jača našu radost; da nas naš potpuni dar u služenju Crkvi, obiteljima, mladima, starijima, siromašnima ostvaruje kao osobe i daje puninu našem životu.

Da među nama ne bude tužnih lica, nesretnih i nezadovoljnih osoba, jer "nasljedovanje s tugom na licu je žalosno nasljedovanje". I mi, kao i svi drugi muškarci i žene, doživljavamo teškoće, noći duha, razočaranja, bolesti, opadanje snaga uslijed starenja. Upravo u ovome morali bismo pronaći "savršenu radost": naučiti prepoznati Kristovo lice koji je bio u svemu sličan način te dakle iskusiti radost znajući da smo slični njemu koji, iz ljubavi prema nama, nije se sustezao podnijeti križ.

U društvu koje se razmeće kultom efikasnosti, salutizma, uspjeha i koje marginalizira siromašne i isključuje "gubitnike", možemo, svojim životom, svjedočiti istinu svetopisamskih riječi: "kad sam slab, onda sam jak" (2 Kor 12, 10).

Na posvećeni život možemo primijeniti ono što sam napisao u apostolskoj pobudnici Evangelii gaudium, navodeći jednu homiliju Benedikta XVI.: "Crkva ne raste kroz prozelitizam već 'privlačnošću'" (br. 14). Da, posvećeni život ne raste ako organiziramo lijepe kampanje

za promicanje zvanja, već ako djevojke i mladići koji nas susretu osjete privlačnost prema duhovnom zvanju, ako vide da smo sretni muškarci i žene! Isto tako apostolska djelotvornost posvećenog života ne ovisi o djelotvornosti i snazi sredstava koja se koriste. Vaš je život taj koji mora govoriti, život koji zrači radošću i ljepotom življenja evanđelja i nasljedovanja Krista.

Ponavljam i vama ono što sam rekao crkvenim pokretima na proteklom duhovskom bdijenju: "Vrijednost Crkve, u osnovi, je živjeti evanđelje i davati svjedočanstvo naše vjere. Crkva je sol zemlje, ona je svjetlo svijeta, pozvana je uprisutniti u društvu kvasac Božjeg kraljevstva i ona to čini prije svega svojim svjedočanstvom, svjedočenjem bratske ljubavi, solidarnosti i dijeljenja" (18. svibnja 2013.).

2. Očekujem da "probudite svijet", jer je proroštvo karakteristično obilježje posvećenog života. Kao što sam poručio generalnim poglavarima: "evanđeoska radikalnost nije svojstvena samo redovnicima: ona se traži od svih. Ali redovnici slijede Gospodina na poseban način, na proročki način". Ovo je prioritet koji se danas traži: "biti proroci koji svjedoče kako je Isus živio na ovoj zemlji... Nikada se redovnik ne smije odreći proroštva" (29. studenog 2013.).

Prorok prima od Boga sposobnost proniknuti povijest u kojoj živi i tumačiti događaje: on je nalik straži koja bdije noću i zna kada će svanuti (usp. Iz 21, 11-12). Poznaje Boga i poznaje muškarce i žene, svoju braću i sestre. Sposoban je razlučivati kao i prokazivati zlo grijeha i nepravde, jer je slobodan, ne smije odgovarati drugim gospodarima osim Bogu, nema drugih interesa osim Božjih. Prorok je redovito na strani siromaha i nezaštićenih, jer zna da je sam Bog na njihovoj strani. Očekujem dakle da ne održavate živim "utopije", već da znate stvarati "druga mjesta", gdje se živi evanđeoska logika dara, bratstva, prihvaćanja različitosti, uzajamne ljubavi. Samostani, zajednice, duhovni centri, citadele, škole, bolnice, obiteljski domovi i sva ona mjesta koja su nastala kao plod karizmatske ljubavi i kreativnosti i koja će i dalje nastajati s daljnjom kreativnošću moraju sve više postajati kvasac za društvo nadahnuto na evanđelju, "grad na gori" koji govori o istini i snazi Isusovi riječi.

Ponekad, kao što se dogodilo Iliji i Joni, može doći napast da pobjegnemo, da izbjegnemo zadaću proroka, jer je previše zahtjevna, jer smo umorni, razočarani rezultatima. Ali prorok zna da nije nikada sam. I nama, kao i Jeremiji, Bog jamči: "Ne boj... se: jer ja sam s tobom da te izbavim" (Jr 1, 8).

3. Redovnike i redovnice, kao i sve druge posvećene osobe, naziva se, kao što sam malo-prije podsjetio, "prekaljenima u zajedništvu". Očekujem zato da "duhovnost zajedništva", na koju je pokazao Ivan Pavao II., postane stvarnost te da vi budete prvi koji će postati svjesni "velikog izazova koji je pred nama" u ovom novom tisućljeću: "učiniti Crkvu domom i školom zajedništva" (5). Uvjeren sam da ćete u ovoj Godini ozbiljno raditi na tome da ideal bratstva kojeg su težili postići utemeljitelji i utemeljiteljice raste na raznim razinama, kao u koncentričnim krugovima.

Zajedništvo se ostvaruje prije svega u pojedinim zajednicama svake ustanove. U vezi s tim vas pozivam da ponovno pročitate moje česte istupe u kojima se ne umaram ponoviti da su kritike, ogovaranja, zavisti, ljubomore, antagonizmi stavovi kojima nema mjesta u našim kućama. Kada su te pretpostavke ispunjene hod ljubavi koji se otvara pred nama je malne beskonačan, jer se tada teži uzajamnom prihvaćanju i pažnji, provodi se u djelo zajedništvo materijalnih i duhovnih dobara, bratsko ispravljanje, poštivanje prema slabijima... To je "'mistika' zajedničkog života", koja naš život čini "svetim putovanjem" (6). Moramo također preispitati odnos među osobama koje pripadaju različitim kulturama, s obzirom na to da naše zajednice postaju sve više internacionalne. Kako dopustiti svakome da se izražava, da bude prihvaćen sa svojim specifičnim darovima, da postane u punini suodgovoran?

Očekujem nadalje da se poveća zajedništvo među članovima različitih ustanova. Ne bi li ova Godina trebala biti prilika da se s većom hrabrošću izađe iz granica vlastite ustanove kako bi se zajednički stvaralo, na lokalnoj i općoj razini, zajedničke projekte formacije, evangelizacije, socijalnih djelovanja? Na taj će se način moći djelotvornije pružiti stvarno proročko svjedočenje. Zajedništvo i susret među različitim karizmama i zvanjima je hod nade. Nitko ne gradi budućnost tako da se izolira, niti isključivo vlastitim snagama, već tako da se prepozna u istini zajedništva koje se uvijek otvara susretu, dijalogu, slušanju, uzajamnom pomaganju i štiti nas od bolesti autoreferencijalnosti.

Istodobno, posvećeni je život pozvan težiti iskrenoj sinergiji među svim pozivima u Crkvi, počevši od prezbitera i laika, odnosno "da omogućiti rast duhovnosti zajedništva prije svega u vlastitoj sredini, a zatim u samoj crkvenoj zajednici i preko njezinih granica" (7).

4. Očekujem, nadalje, od vas ono što tražim od svih članova Crkve: izaći iz samih sebe

i poći na egzistencijalne periferije. "Pođite po svem svijetu" bile su posljednje riječi koje je Isus uputio svojim i koje nastavlja upućivati danas svima nama (usp. Mk 16, 15). Postoji čitav jedan svijet koji čeka: osobe koje su izgubile nadu, obitelji u teškoćama, napuštena djeca, mladi kojima je oduzeta budućnost, bolesnici i starije napuštene osobe, bogati siti dobrima i s prazninom u srcu, muškarci i žene u traženju smisla života, oni koji žedaju za Bogom...

Ne budite prignuti nad samima sobom, ne dopustite da vas uguše male zadjevice u kući, ne ostanite zatvorenici svojih problema. Ovi će se riješiti ako budete išli van pomagati drugima da riješe svoje probleme i naviještaju Radosnu vijest. Naći ćete život darivajući život, naći ćete nadu dajući nadu, ljubav ljubeći.

Očekujem od vas konkretne geste prihvaćanja izbjeglica, blizine siromašnima, kreativnosti u katehezi, u naviještanju evanđelja, u uvođenju u molitveni život. Samim tim nadam se da će doći do racionalizacije struktura, ponovnog korištenja velikih kuća za djela koja više odgovaraju sadašnjim potrebama evangelizacije i karitasa, te prilagodbe djela novim potrebama.

5. Očekujem da se svi oblici posvećenog života propitkuju o onome što Bog i današnji svijet traže.

Samostani i grupe kontemplativnog usmjerenja mogli bi dogovarati međusobne susrete, odnosno povezivati se na najrazličitije načine sa ciljem uzajamne razmjene iskustava o molitvenom životu, o tome kako rasti u zajedništvu sa čitavom Crkvom, kako podupirati progonjene kršćane, kako prihvaćati i pratiti one koji teže intenzivnijem duhovnom životu ili trebaju duhovnu ili materijalnu potporu.

Isto će moći činiti karitativne ustanove, posvećene poučavanju, promicanju kulture, zatim one koje su prionule naviještanju evanđelja ili vrše pojedine pastoralne službe, te svjetovne ustanove u njihovoj kapilarnoj prisutnosti u društvenim strukturama. Maštovitost Duha Svetoga je iznjedrila tako različite načine života i djela koje nije moguće lako nabrojiti ili uklopiti u unaprijed sastavljene obrasce. Nije mi stoga moguće referirati se na svaki pojedini karizmatički oblik. Ipak, nitko ne bi smio u ovoj Godini izmaknuti ozbiljnom preispitivanju o svojoj prisutnosti u životu Crkve i o načinu na koji odgovara na stalna i nova pitanja koja se uzdižu oko nas, na vapaj siromašnih.

Jedino u toj pozornosti na potrebe svijeta i u poučljivosti poticajima Duha, ova će se Godina posvećenog života pretvoriti u istinski kairos, Božje vrijeme bogato milošću i preobrazbom.

III. Obzori Godine posvećenog života

1. Ovim svojim pismom, osim posvećenim osobama, obraćam se i vjernicima laicima koji, s njima dijele ideale, duh, poslanje. Neke redovničke ustanove imaju u vezi s tim drevnu tradiciju, drugi pak tek nedavna iskustva. Doista, oko svake redovničke obitelji, kao i oko družbi apostolskog života i samih svjetovnih ustanova, postoji veća obitelj, "karizmatička obitelj", koja obuhvaća više ustanova koje se prepoznaju u istoj karizmi, i poglavito Kristove vjernike laike koji se osjećaju pozvanima, upravo u svojem laičkom staležu, pripadati istoj karizmatičkoj stvarnosti.

Potičem i vas, laici, da živite ovu Godinu posvećenog života kao milost koja vas može učiniti svjesnijima primljenog dara. Slavite je sa čitavom "obitelji", da biste zajedno rasli i odgovorili na pozive Duha Svetoga u današnjem društvu. U nekim prigodama, kada se u ovoj godini budu organizirali zajednički susreti posvećenih osoba različitih ustanova, pobrinite se da i vi budete ondje prisutni kao izraz jednog Božjeg dara, tako da upoznate iskustva drugih karizmatičkih obitelji, drugih skupina laika te se tako uzajamno obogaćujete i podupirete.

2. Godina posvećenog života ne tiče se samo posvećenih osoba, već čitave Crkve. obraćam se tako čitavom kršćanskom narodu da postane sve više svjestan dara kojeg predstavlja prisutnost tolikih posvećenih muškaraca i žena, tih baštinika velikih svetaca koji su istkali povijest kršćanstva. Što bi bila Crkva bez svetog Benedikta i svetog Bazilija, bez svetog Augustina i svetog Bernarda, bez svetoga Franje i svetog Dominika, bez Ignacija Loyolskog i svete Terezije Avilske, bez svete Anđele Merici i svetog Vinka Paulskog? Taj je popis gotovo beskonačan, seže sve do svetog Ivana Bosca i blažene Terezije iz Kalkute. Blaženi Pavao VI. je rekao: "Bez toga konkretnog znaka, ljubav koja pokreće čitavu Crkvu našla bi se u opasnosti da ohladi, spasenjski paradoks evanđelja da otupi, 'sol' vjere da se razvodni u svijetu koji prolazi kroz razdoblje sekularizacije" (Evangelica testificatio, 3).

Pozivam dakle sve kršćanske zajednice da u ovoj Godini prije svega zahvaljuju Gospodinu i sa zahvalnošću se spominju primljenih dobara kao i onih koja nastavljam primati po svetosti utemeljitelja i utemeljiteljica i vjernosti vlastitog karizmi tolikih posvećenih osoba. Pozivam vas da se svi okupite oko posvećenih osoba, da se radujete zajedno s njima, da dijelite s njima teškoće, da s njima surađujete, koliko je to moguće, u ostvarivanju njihove službe i njihova djela,

koji su u konačnici služba i djelo čitavo Crkve. Dajte da osjete ljubav i toplinu čitavog kršćanskog naroda.

Blagoslivljam Gospodina zbog sretne podudarnosti Godine posvećenog života sa Sinodom o obitelji. Obitelj i posvećeni život su pozivi koji nose bogatstva i milost za sve, prostori humanizacije u izgrađivanju vitalnih odnosa, mjesta evangelizacije. Oni se mogu uzajamno pomagati.

3. Ovim svojim pismom usuđujem se obratiti također posvećenim osobama i članovima bratstava i zajednica koji pripadaju Crkvama čija se tradicija razlikuje od katoličke. Monaštvo je baština nepodijeljene Crkve i još je uvijek veoma živo kako u pravoslavnim Crkvama tako i u Katoličkoj Crkvi. Na njemu se, kao i na drugim kasnijim iskustvima iz razdoblja u kojem je zapadna Crkva bila još uvijek ujedinjena, nadahnjuju slične inicijative ponikle na tlu crkvenih zajednica reformacije, koje su zatim nastavile rađati u svome krilu daljnje izraze bratskog zajedništva i služenja.

Kongregacija za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života isplanirala je inicijative kojima je cilj omogućiti susrete pripadnika iskustava posvećenog i bratskog života različitih Crkava. Toplo preporučujem te susrete kako bi poraslo međusobno poznavanje, poštivanje, uzajamna suradnja, tako da ekumenizam posvećenog života bude na pomoć sveobuhvatnom hodu prema jedinstvu među svim Crkvama.

4. Ne smijemo zatim zaboraviti da je fenomen monaštva i ostalih izraza redovničkog bratstva prisutan u svim velikim religijama. Ne nedostaje, čak i ustaljenih, iskustava dijaloga među monaškim zajednicama Katoličke Crkve i nekih velikih religijskih tradicija. Nadam se da će Godina posvećenog života biti prigoda za ocjenjivanje prijednog puta, za senzibiliziranje posvećenih osoba na tome polju, kako bi se preispitali koje daljnje korake treba poduzeti prema sve dubljem uzajamnom poznavanju i oko suradnje na svim zajedničkim područjima služenja ljudskom životu.

Zajednički hod je uvijek jedno obogaćenje i može utrti nove putove odnosima između naroda i kultura koji su u ovom razdoblju obilježeni silnim teškoćama.

5. obraćam se na kraju na poseban način mojoj braći u biskupstvu. Neka ova Godina bude prigoda da se od srca i s radošću prihvati posvećeni život kao duhovno bogatstvo koje pridonosi dobru čitava Kristova tijela (usp. *Lumen gentium*, 43) a ne samo redovničkih obitelji. "Posvećeni život je dar Crkvi, rađa se u Crkvi, raste u Crkvi, sav je usmjeren na Crkvu" (8). Zbog toga, kao dar Crkvi, to nije izdvojena ili marginalna stvarnost, već joj intimno pripada, u samom je srcu Crkve kao odlučujući čimbenik njezina poslanja, budući da izražava duboku narav kršćanskog poziva i težnju čitave Crkve Zaručnice prema jedinstvu s njezinim Zaručnikom; dakle "nepobitno pripada njezinu životu i svetosti" (isto, 44).

U tome kontekstu pozivam vas, pastire partikularnih Crkava, na posebnu brižnu skrb u promicanju u vašim zajednicama različitih karizmi, bilo onih čiji korijeni sežu u prošlost bilo novih, podupirući, animirajući, pomažući u razlučivanju; s nježnošću i ljubavlju budite bliski onim posvećenim osobama koje se nalaze u situacijama patnji i slabosti, i, prije svega, prosvjetljuje svojim učenjem Božji narod o vrijednosti posvećenog života tako da u Crkvi zablista njegova ljepota i svetost.

Povjeravam Mariji, Djevici slušanja i kontemplacije, prvoj učenici svoga ljubljenog Sina, ovu Godinu posvećenog života. U nju, ljubljenu Očevu kćer urešenu svim darovima milosti, gledamo kao u nenadmašni uzor onog nasljedovanja u ljubavi prema Bogu i u služenju bližnjemu.

Zahvalan već sada zajedno s vama za darove milosti i svjetla kojima će nas Gospodin obogatiti, sve vas pratim apostolskim blagoslovom. ■

Iz Vatikana, 21. studenog 2014., na spomendan Prikazanja Blažene Djevice Marije.

Papa Franjo

1 Apost. pismo *Los caminos del Evangelio*, redovnicima i redovnicama Latinske Amerike u prigodi 500. obljetnice evangelizacije novoga svijeta, 29. lipnja 1990., 26.

2 Sveta kongregacija za redovnice i svjetovne ustanove, *Redovnici i promicanje čovjeka*, 12. kolovoza 1980., 24.

3 Govor rektorima i učenicima papinskih zavoda i konvikata, 12. svibnja 2014.

4 Homilija na blagdan Isusova prikazanja u hramu, 2. veljače 2013.

5 Apost. pismo *Nadolaskom novog tisućljeća (Novo millennio ineunte)*, 6. siječnja 2001., 43.

6 Apost. pob. *Evangelii gaudium*, 24. studenog 2013., 87.

7 Ivan Pavao II., *Posinod. apost. pob. Vita consecrata*, 25. ožujka 1996., 51.

8 Mons. J. M. Bergoglio, *Intervent na Sinodi o posvećenom životu i njegovu poslanju u Crkvi i svijetu*, XVI. opća kongregacija, 13. listopada 1994.

“Obitelj: istinski resurs Europe”

Završno priopćenje plenarnog zasjedanja CCEE-a, Rim, od 2. do 4. listopada 2014.

Obitelj nije problem nego rješenje za Europu. Obitelj je izvor neprocjenjivih resursa za naša europska društva od koje je sačinjen ljudski kapital. Iako su brojni izazovi, koje sadašnja individualistička kultura stavlja pred obitelj i osobito pred brak, samo onaj pastoral koji zna staviti u središte svaku pojedinu osobu obiteljskog jezgra (muž, žena, sin, djed) sa svojim osobitostima i jedinstvo koje oni sačinjavaju u svjetlu istine koju otajstvo Kristove osobe otkriva čovjeku, moći će dati novu limfu ovoj stvarnosti ljubavi na temelju svakog ljudskog odnosa.

Godišnje plenarno zasjedanje predsjednika biskupskih konferencija u Europi održano je ove godine u Rimu na poziv kardinala Angela Bagnasca, predsjednika Talijanske biskupske konferencije i potpredsjednika Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE). Na susretu su, između ostalih, sudjelovali prefekt Kongregacije za biskupe kardinal Marc Quillet i apostolski nuncij u Italiji nadbiskup Adriano Bernardini.

Intenzivan i plodan rad odvijao se u svjetlu vjere, u istinskom bratskom ozračju i s pastoralnom gorljivošću. Na završetku svoga rada, sudionici plenarnog zasjedanja CCEE-a usvojili su sljedeću poruku:

Tijekom plenarnog zasjedanja Vijeća europskih biskupskih konferencija, biskupi su saslušali s velikim zanimanjem izvješća pastira iz Ukrajine i iz drugih europskih zemlja koje prolaze kroz najteže poteškoće s velikim brojem žrtava i izbjeglica.

Informativni pogled proširen je na Bliski istok počevši od Svete zemlje. Posvuda je situacija u znaku zajedničkog nazivnika: složenosti, nasilja, trpljenja onih najslabijih, neizvjesne budućnosti. Predsjednici biskupskih konferencija europskih zemalja jamče najživlju blizinu u molitvi Kristu, Knezu Mira, i konkretnu solidarnost trpećem stanovništvu. U isto vrijeme hrabrimo kršćanske zajednice različitih zemalja da intenziviraju svoj rad na pomirenju i miru dajući svoj doprinos pravednim i pravodobnim rješenjima. Svemu tome pridružuje se bol netolerancije prema kršćanima i drugim manjinama što trajno osuđujemo. Pastirskom dušom dijelimo veliku patnju tolike braće i sestara u vjeri i u čovječnosti dok zahtijevamo od međunarodnih autoriteta da odmah donesu učinkovite i jasne rezolucije kako bi se okončala trage-

dija koja je u tijeku i kako bi se također osigurao povratak izbjeglica u najkraćem mogućem roku, u njihove zemlje u sigurnim i slobodnim uvjetima.

Susret s papom Franjom

Posebno dirljiv bio je susret s papom Franjom u petak 3. listopada, tijekom kojeg je sveti otac pokazao dobro poznavanje europske situacije podsjećajući na brojne izazove i poteškoće kroz koje prolazi Europa danas. Polazeći od pozdrava kardinala Petera Erdoa, papa Franjo je iznio razmišljanje o socijalnim problemima vezanim uz Europu u temelju kojih je ona kultura koja više gleda na vanjštinu nego na osobe, potičući potom europske biskupe da se ne stide i da naviještaju s jasnoćom Isusa: Isus Krist je rješenje naših problema.

Izvršenje statutarnih obveza

Skadarsko-pulski nadbiskup Angelo Massafra, predsjednik Albanske biskupske konferencije, izabran je za potpredsjednika CCEE-a na dvogodišnji mandat (2014.-2016.). U toj službi nasljeđuje mons. Jozefa Michalika, nadbiskupa Przemysla, koji je stavio na raspolaganje svoj mandat potpredsjednika CCEE-a, nakon što mu je prestao mandat predsjednika Poljske biskupske konferencije.

Predsjednici europskih biskupskih konferencija zahvalili su novom potpredsjedniku za njegovu spremnost da služi Crkvi u Europi, kao i mons. Jozefu Michaliku za njegovo služenje posljednjih godina.

Tijekom susreta saslušana su izvješća komisija CCEE-a, njihovo djelovanje i perspektive za budućnost. Sudionici zasjedanja pokazali su da cijene nastojanje i projekte potvrđujući svoju zahvalnost i poštovanje.

Obitelj i budućnost Europe

Svoj doprinos toj temi dali su svojim izvješćima, između ostalih, sljedeći stručnjaci: prof. Joseph Weiler, predsjednik Europskog sveučilišnog instituta (Fiesole), bračni par Ludmila i Stanislaw Grygiel s Papinskog instituta Ivana

Pavla II. (Rim) i bratislavski nadbiskup Stanislav Zvolensky. Željelo se da susret iznad svega bude vrijeme razmišljanja, uoči Sinode o obitelji, o pitanjima i pojavama koje pobliže utječu na obitelj i pastoral današnje obitelji u Europi i koje obvezuju na uvjerljivu akciju. Na osobit način:

a) Podsjetilo se na važnost zakona i politika koje podupiru obitelj, premda oni nisu jedini odlučujući elementi da bi se suprotstavilo krizi obitelji i padu nataliteta na starom kontinentu. Crkva u Europi poziva vlade da postanu svjesni kako ne postoji druga stvarnost koja može "proizvesti" ljudski kapital kao obitelj i poziva na budnost nasuprot zlu koje određene ideologije, koje ne računaju s istinom obitelji, mogu donijeti.

b) Istinski resurs Crkve sastoji se od svjedochanstva kršćanskih obitelji koje žive svoju vjernost također i usred kulture koja je često individualistička. To su te obitelji koje pokazuju atraktivnost bračnoga projekta i otvorenosti životu kada je to odgovor na Božji plan. Briga za vlastite kršćanske obitelji donijet će također plodove cijelom društvu.

c) Slijedeći primjer Karola Wojtyła, koji je od prvih godina svećeništva kao prioritet svoga služenja stavio obitelj koja je kućna Crkva, Crkva se danas mora vratiti školi "Pape obitelji" Ivana Pavla II. kako bi ostvarila "prikladan pastoral". Riječ je o pastoralu koji polazi od stvarnog čovjekova iskustva tražeći u njemu tragove Božje prisutnosti. U stvari čovjek, u svjetlu Kristove osobe i njegova nauka, počinje razumjeti samoga sebe. "Prikladni pastoral" nije, dakle, izvršenje nacrtu izrađenog za stolom, nego se usklađuje u pratnji svećenika i kršćanske zajednice, bračnih parova i obitelji koji su istinski protagonisti za razumijevanje Božjeg plana.

d) U Božjem planu obitelj nije privatna stvar nego dobro za cijelo društvo i ona je, stoga, također institucija za koju se, kao i za mnoge druge, u ovom trenutku čini da ne odgovara trenutačnim željama mnogih osoba, iznad svega mladih. Evo vrlo europskog paradoksa. Premda mnogi mladi žele zasnovati obitelj, mnogi više vole zajednički život ili druge forme koje odgađaju ulaganje u trajnu i stabilnu vezu. Naša kultura vidi, naime, u "vezi" jedan oblik ograničenja, ako ne čak i lišavanja vlastite slobode. Crkva predlaže veće dobro i potom ne prestaje podsjećati kako je vjernička obveza izvor dobra i sreće.

e) Iako su razni uzroci, čini se da mnogi brakovi danas nisu valjani. U svijesti mnogih drama koje su dovele do propasti brojnih brakova, unatoč apelu na ustrajnost, pojavila se potreba za pojednostavljanjem i ubrzanjem procesa poništenja tamo gdje su tražene pretpostavke očite. Sve u svemu, samo pastoral koji zna kako biti pažljiv prema osobama i koji je vjeran Božjoj Riječi moći će navijestiti gestama i riječima ljepotu obitelji također i u vrijeme krize i moći će postati svjedochanstvo milosrdne Božje ljubavi.

Tijekom susreta državni podtajnik u Predsjedništvu Vijeća ministara Graziano Delrio prenio je pozdrave talijanske Vlade, izrazivši želju da Europa mogne osnažiti svoju kulturu, svoj identitet, svoju civilizaciju i također otvoriti nove putove i unutar obitelji.

Na ovoj razmjeni mišljenja sudjelovali su: kardinal Oswald Gracias, predsjednik FABC-a (Federacija azijskih biskupskih konferencija), mons. Portela Louis, potpredsjednik SECAM-a (Simpozij biskupskih konferencija Afrike i Madagaskara), latinski jeruzalemski patrijarh Fouad Twal i mons. Adelino dell'Oro iz Kazahstanske biskupske konferencije.

Tijekom susreta biskupi su pokazali poštovanje za služenje Crkvi i društvu koje pri europskim institucijama ostvaruju: Apostolska nunciatura u Bruxellesu, COMECE i Stalna misija Svete Stolice pri Vijeću Europe koju je predstavljao novoimenovani stalni promatrač mons. Pavao Rudelli.

Predsjednici biskupskih konferencija pljeskom su pozdravili najavu stjecanja pravne osobnosti Katoličke Crkve u Grčkoj nakon više od trideset godina dijaloga s grčkim vlastima.

Plenarno zasjedanje 2015. održat će se od 11. do 16. rujna 2015. u Svetoj zemlji na poziv latinskog jeruzalemskog patrijarha Fouada Twala. ■

“Muško i žensko stvori ih!”

Poruka biskupa Hrvatske biskupske konferencije

1. Čovjek pred izazovom novih mogućnosti što mu ih pružaju suvremena znanost i tehnika

Crkva je u svojoj dvotisućljetnoj povijesti, izvršavajući zapovijed svojega Učitelja: “Pođite po svem svijetu i propovijedajte evanđelje svemu stvorenomu” (Mk 16, 15), neprestano pratila čovjeka u njegovim životnim traženjima, mukama i lutanjima. Pritom je više puta prelazila razne kulturalne pragove i u svjetlu Božje riječi i zakona koje je Bog u trenutku čovjekova stvaranja upisao u njegovu narav prosuđivala kulture, svjetonazore i ideologije s kojima je dolazila u dodir. Tako ona i danas služi čovjeku u susretu sa suvremenom relativističkom i laicističkom kulturom i različitim izazovima i odgovornostima koje pred njega stavljaju suvremena znanstvena i tehnička dostignuća. U svezi s time spomenut ćemo samo pitanja o početku i kraju ljudskoga života, složenu problematiku genetskoga inženjeringa te različita druga bioetička pitanja, kao i probleme i opasnosti što proistječu iz bezobzirnog manipuliranja prirodom.

Znanost i tehnika oslobodile su u znatnoj mjeri čovjeka od hirova prirode, što je u njemu stvorilo dojam da može njome posve ovladati i podložiti je sebi, i to ne samo prirodu izvan sebe, nego i svoju vlastitu narav. Pretpostavka za to bila je obezvrjeđivanje naravnoga zakona, čime se željelo ukloniti svaku zapreku ljudskoj samovolji. Tako se čovjek, pod dojmom moći koju je postupno zadobivao, a uvjeren da ne postoji nikakav naravni, unaprijed zadani, poredak stvari, sve više počeo stavljati na mjesto Boga i prisvajati sebi ulogu svemoćnoga stvoritelja i zakonodavca, čija je sloboda apsolutna. Ne samo prema učenju Biblije (usp. Post 3), nego i prema povijesnom iskustvu, to je glavni uzrok svih ljudskih nesreća. Naime, pokušavajući po svojoj mjeri radikalno preoblikovati svijet, pa i samu svoju narav, te sebe postaviti za apsolutnoga gospodara života i smrti, za mjerilo istine i laži, za zadnji kriterij dobra i zla, čovjek dovodi u opasnost sebe i sve stvoreno. Analizirajući posljedice takvih čovjekovih nastojanja, francuski teolog H. de Lubac je rekao: “Nije istina da čovjek ne može organizirati zemlju bez Boga. Istina je da je on bez Boga može, na kraju krajeva, organizirati samo protiv čovjeka. Isključivi humanizam je nehumani humanizam” (1).

Jedna od mnogih posljedica te čovjekove preuzetnosti je i aktualna antropološka revolu-

cija, koja svoj najradikalniji izraz i oblik ima u tzv. rodnoj ideologiji. Čini se da se u toj ideologiji ostvaruje upravo ono što je predviđao E. Fromm kada je govorio da ćemo, nakon polaganoga umiranja Boga u prošlom stoljeću, u našem stoljeću svjedočiti smrti čovjeka (2).

Stoga mi, hrvatski biskupi, želimo ovom porukom skrenuti pozornost upravo na tu radikalnu i u krajnjoj liniji veoma nehumanu revoluciju, revoluciju koju se pokušava, kao širu lepezu “kulture smrti”, na sve načine usaditi u ljudsko društvo s ciljem da se posve izmijene ne samo temelji zajedničkoga života i njegove nosive vrijednosti, nego i sam čovjek. Na to nas potiče i obvezuje kako osjećaj zbunjenosti mnogih pojedinaca, vjernika i onih koji se tako ne izjašnjavaju, tako i zabrinutost mnogih obitelji i zajednica koje susrećemo u različitim prigodama. Uvjereni smo da svatko komu je stalo do istinskoga čovjekova dobra ne može ostati ravnodušan prema tom učenju. Svima zato želimo izložiti i ponuditi biblijsko-kršćanska uvjerenja i učenje vezano uz pitanja koja otvara rodna ideologija. Želimo ih podijeliti s vjernicima i sa svim ljudima dobre volje koji zajedno s nama dijele istu tjeskobu i zabrinutost, jer se samo zajednički možemo oduprijeti opasnosti koja prijete čovjeku i njegovoj budućnosti na zemlji. Činimo to uvjereni da je, pred obiljem različitih ponuda i izazova kojima je izložen današnji čovjek i cjelokupno društvo, nužno oblikovati jasne kriterije razlučivanja i ispravna odabira. A upravo je ispravno oblikovanje savjesti ono područje na kojemu, kako je papa Benedikt XVI. istaknuo u svojem govoru u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu (4. lipnja 2011.), Crkva današnjem društvu može pružiti najdragocjeniji doprinos (3).

2. Čovjek u vrtlogu rodne ideologije

Rodnu ideologiju susrećemo pod različitim nazivima: rodna teorija, rodna perspektiva, gender-ideologija i drugo. Iako je ta ideologija danas raširena i prisutna u brojnim područjima života, krajnji cilj koji se njome želi ostvariti često nije tako lako uočljiv. Naime, pobornici te ideologije svoje djelovanje označavaju kao “plemenito nastojanje i borbu protiv diskriminacije” ili govore o “zalaganju za uspostavu slobode i jednakopravnosti” ili pak “za ostvarenje tolerantnosti”. Pomnijim promatranjem rodne ideologije mogu se razotkriti njezini ciljevi i metode kojima se služi.

2.1. Novo shvaćanje seksualnosti

U rodnoj ideologiji suočavamo se s novim poimanjem ljudske seksualnosti, zapravo s novom ideologijom seksualnosti. Rodna ideologija smjera na same čovjekove korijene. Bez čvrstoga uporišta u biologiji, tradiciji i kulturi, ona polazi od pretpostavke da je čovjek po sebi bezrodno biće. Njegov spol jest nešto što je biološki zadano, ali njegov rod s time nema nikakve veze. Polazeći od tvrdnje Simone de Beauvoir, jedne od idejnih začetnica rodne ideologije, da "se ženom ne rađa, ženom se postaje", rodna ideologija kaže da mi zapravo nismo žene i muškarci na temelju prirodnih činjenica koje nas određuju. Radikalno odvajanje spola i roda tvori teorijsko uporište rodne ideologije. Muški i ženski rod (gender), u tumačenju te ideologije, razvija se unutar određenoga društvenoga konteksta. Kao takav podliježe različitim socijalnim i drugim utjecajima. Prema tome, dva roda, muški i ženski, nisu čovjeku prirodno urođeni, već su mu na neki način nametnuti.

2.2. "Rod je fluidna kategorija"

Ako je rod društveno konstruiran, on je podložan promjenama. To znači da postojeći društveni konstrukt, kažu zastupnici te ideologije, treba razgraditi. To treba učiniti jer je čovjek – ujarmljen u dvorodnost (muško – žensko) – izgubio svoju elementarnu slobodu. Za nju se treba ponovno izboriti, što će uspjeti kada se dokinu muškost i ženskost kao rodne kategorije. Takva rodna "sloboda" znači da rod ne može biti uvjetovan nikakvom biološkom datošću. On ne može biti ni vremenski ograničen. Čovjek će moći birati i formirati svoj rod prema vlastitim željama i prohtjevima. Moći će biti što god želi i dok god to želi. Zato se rod treba shvatiti kao fluidnu kategoriju, kao kontinuum u kojemu nema ni stalnosti ni stabilnosti. On je nepredvidiv i ničim određen – osim samovoljom čovjeka koja se ovdje doživljava kao najveći doseg ljudske slobode koja se u konačnici nameće kao zadnji kriterij svakoga osobnoga izbora. Rod je, posegnemo li za usporedbom, sveden gotovo na razinu profesije koja se mijenja prema želji ili potrebi. Takvo shvaćanje roda otkriva se kao jedna od perjanica suvremene diktature relativizma.

Polazeći od takvoga shvaćanja čovjeka, postaje razumljivo da ideologizirano shvaćanje čovjeka vodi u ideologizirano shvaćanje roda koje vodi u otvoreno nijekanje smisla i značenja spola i spolne različitosti u oblikovanju osobnoga identiteta pojedinca. Irelevantnost tih različitosti prepoznaje se i u govoru o braku i obitelji, a najdramatičnije se očituje u pokušajima izjednačavanja homoseksualnih zajednica s heteroseksualnim brakom. Rodne ideologije rade na tome da se brak, kao zajednica muškarca i žene, i obitelj, kao intimna zajednica ljubavi i potpunije čovječnosti, zamijene proizvodnim tipovima "ljubavnih odnosa" i "obitelji".

3. Taktike rodne ideologije

Iako smo nerijetko svjedoci njezina gruba i bezobzirna nametanja, rodna ideologija više teži suptilnom ucjepeljivanju u najrazličitije društvene pore. Rodna ideologija se širi prema točno razrađenom planu. Okosnicu toga plana čine "zakon postupnosti", ideologiziranje temeljnih pojmova, usmjerenost na odgojno-obrazovni sustav, implementacija u zakonodavstvo, napadi na svaku religiju i Crkvu te odbijanje rasprave o praksi "tjelesnih užitaka" i njihovim rizičnim čimbenicima, a umjesto toga ustrajanje na "ljudskim pravima", "slobodi izbora" i "nediskriminaciji".

3.1. Djelovanje prema zakonu postupnosti

Rodna se ideologija ne uvodi odjednom, nego korak po korak. Cilj joj je da čovjek promijeni svijest o sebi kao dvorodnom biću. Da bi se to stiglo, promicatelji rodne ideologije usredotočuju se na ona područja u kojima ta svijest spontano niče i razvija se. To su brak i obitelj. Te se naravne institucije pokušava relativizirati slijedeći psihološko-pedagoški zakon postupnosti. Najprije im se mijenja postojeći sadržaj i značenje. Sljedeći je korak, koji se danas tek "potiho" najavljuje, rastakanje, odnosno nestanak tradicionalnoga poimanja braka i obitelji. S tim se ciljem poduzimaju

različite inicijative kojima je cilj odvojiti djecu od njihovih obitelji i od utjecaja obiteljskoga odgoja. Tako se želi u procesu odrastanja djece oslabiti i onemogućiti prirodnu identifikaciju s majkom i ocem koja je vrlo važna za oblikovanje muškoga, odnosno ženskoga identiteta.

3.2. Ideologiziranje temeljnih pojmova

S taktikom postupnosti usko je povezano ideologiziranje pojmova i nasilje na jezičnom području. To se čini uvođenjem novih, često dvosmišljenih pojmova, kao i prekrajanjem starih – nekim oblikom “lingvističkoga inženjeringa” s vrlo profinjenim metodama. Naime, određene se riječi potiskuju iz upotrebe, što dovodi do njihova zaborava, a onda i do gubitka njihova autentičnoga smisla i značenja. Upravo je to stvarni smisao i cilj zamjenjivanja riječi “majka”, “otac”, “supružnici” riječima “roditelj 1”, “roditelj 2”, “partner A”, “partner B” ili “C”... Sve to pridonosi razaranju jedino prihvatljivoga pojma braka i obitelji, onoga utemeljenoga na ljudskoj naravi i na biblijskom nauku, kao i stvaranju fluidnoga spolnoga identiteta. Imajući u vidu važnost značenja i upotrebe spomenutih pojmova, možemo razumjeti zbog čega je u Hrvatskoj u određenim krugovima pružan tako snažan otpor i protivljenje da se referendumom izglasa i zatim u Ustav unese definicija braka kao životne zajednice muškarca i žene. Kolika je važnost takvoga ishoda referenduma pokazuje i činjenica da se pobornici rodne ideologije s njime ne mire, nego nastavljaju na drugi način i dalje voditi svoju borbu protiv njegova biološkoga i iskonskoga društvenoga značenja.

3.3. Usmjerenost na odgojno-obrazovni sustav

Rodna se ideologija obraća najvećim dijelom djeci i mladeži. Naime, nije lako urušiti prirodan i “stabilan” rodni identitet zrelih muževa i žena. Iako ga nije lako razoriti, ipak se agresivnim, ali podmuklim djelovanjem može i to postići ili makar utjecati na stvaranje iskrivljenoga poimanja spolnoga i rodnoga identiteta muškarca i žene. U tom svjetlu moramo promatrati i prosuđivati panerotizaciju društva i kulture, kao i toleriranje ili čak poticanje raznih devijantnih načina seksualnoga ponašanja (npr. pornografijom i sl.). Djeca i mladež izloženi su danas nebrojenim negativnim primjerima i utjecajima te planskim odgojno-obrazovnim programima i smjernicama koje oni nisu, u životnoj fazi u kojoj se nalaze, sposobni razumjeti, što u njima stvara osjećaj zbunjenosti i konfuziju. A to i jest cilj pobornika rodne ideologije. Naime, u takvom je kontek-

stu djeci i mladima otežano pravilno oblikovati vlastitu spolnost, što za posljedicu ima lutanja i traženja samih sebe unutar “kontinuumu roda”. Smjernice takve naravi mogle su se prepoznati i u dijelu 4. modula Zdravstvenoga odgoja (spolni odgoj), koji se i dalje kroz školski program nastoji nametnuti našoj djeci, čak i protiv volje njihovih roditelja. U svemu tome nemalo zbunjuje činjenica kršenja relevantnih međunarodnih i domaćih pravnih akata (npr. Opća deklaracija o ljudskim pravima, čl. 26, paragraf 3; Ustav RH, čl. 63), koji roditeljima daju ne samo pravo, nego i dužnost odgajanja vlastite djece. Umjesto da se ta prava i dužnosti poštuju, oni se, kako vidimo, uvođenjem programa te praksom koja se na njih oslanja posve ignoriraju i osporavaju. Treba istaknuti da tako stvorena situacija nije slučajna. I ovom prilikom želimo naglasiti da roditelji imaju prirodno i zakonsko pravo i dužnost odgajati svoju djecu u skladu sa svojim svjetonazorom i vrijednosnim sustavom, odnosno vjerom. Svatko tko im to osporava ili onemogućava, čini prema njima tešku nepravdu i krši jedno od njihovih temeljnih prava. Stoga je posve razumljivo da je ideološko nametanje i upletanje u područje odgoja u više europskih zemalja potaknulo žestoke reakcije i prosvjede roditelja i mnogih drugih kojima je stalo do ispravnoga i cjelovitoga odgoja budućega naraštaja.

3.4. Implementacija u zakonodavne sustave

Rodnu ideologiju se implementira ne samo u odgojno-obrazovne, već i u zakonodavne sustave. Njezini pobornici žele utjecati na zakonodavstvo i putem njega. To se čini preko različitih međunarodnih institucija, počevši od UN-a preko europskih krovnih institucija pa sve do zakonodavstava pojedinih zemalja. Zajedno s nekim drugim suvremenim svjetonazorskim trendovima, rodna se ideologija etablira kao svojevrsna duhovna diktatura koja beskompromisno guši osobnu i društvenu slobodu. Tu se antropološku revoluciju nameće “odozgor prema dolje”, širi se od raznih centara moći i nastoji zahvatiti čitavo čovječanstvo. Zakoni koji promiču rodnu ideologiju kao u pravilu žele redefinirati brak i obitelj s ciljem izjednačavanja istospolne zajednice s heteroseksualnim brakom. U sljedećem se koraku, kako se to može vidjeti u nekim zemljama, uvode zakoni koji istospolnim zajednicama omogućuju i posvajanje djece. Ti se zakoni donose prema spomenutoj taktici postupnosti, uvodeći drukčiji pogled na vrijednosti i legalizirajući nove načine ponašanja.

U svojim temeljnim postavkama rodna se ideologija ne samo razlikuje od temelja kulture i civilizacije u kojoj je čovjek tijekom mnogih tisuć-

ljeća rastao i u kojoj se društvo oblikovalo, nego je i u dubokoj suprotnosti sa zakonima ljudske naravi i s kršćanskom, odnosno biblijskom vizijom čovjeka. Htjeli bismo stoga ne samo upozoriti na zablude rodne ideologije, nego i pokazati temelj na kojemu će i današnji čovjek moći graditi svoj identitet i s njim povezano dostojanstvo i ljepotu ljudskoga življenja.

4. Čovjek je stvoren kao muškarac i žena

Viziju čovjeka, njegove naravi i njegova poslanja kršćanin otkriva već na prvim stranicama Biblije. Božje stvaralačko djelo svoj vrhunac doseže u stvaranju čovjeka. On je dio stvorene prirode, ali i biće kojemu Bog posvećuje posebnu brigu i pažnju. Sve što je stvoreno čovjek nadilazi svojom produhovljenom naravi, svojim vječnim određenjem i upućenošću na transcendenciju, na svojega Stvoritelja. Jedino je čovjek, među svim stvorenjima, kako čitamo na početku Biblije, stvoren "na sliku Božju" (Post 1, 27). Time je njegovo dostojanstvo uzdignuto do neslućenih visina. Čovjek, međutim, kaže biblijski pisac, nije stvoren sam i nije sam sebi dostatan. Bog čovjeka stvara u različitosti spolova, kao muško i žensko: "muško i žensko stvori ih" (Post 1, 27). Nakon što ga je stvorio, Bog iznova potvrđuje da čovjek, stvoren kao muškarac i žena, odgovara njegovu naumu: "I vidje Bog sve što je učinio, i bijaše veoma dobro" (Post 1, 31).

U muškarcu i ženi prepoznajemo njihovu različitost, ali i uzajamnu usmjerenost, komplementarnost koja je neodvojiva od njihove naravi. Spol i rod usko su i neodvojivo povezani, iznutra međuovisni, moglo bi se reći – dva su lica jedne te iste "ljudske" stvarnosti. Muško i žensko, kako ih je Bog zamislio i stvorio, dva su jednakovrijedna, zbog toga i jednakopravna roda.

Tu temeljnu istinu o sebi samome i o svojoj naravi čovjek nije nikad dovodio u pitanje. Oni do kojih nije prispio kršćanski navještaj svojim su razumom – polazeći od naravi stvorenoga svijeta i čovjeka – spoznali temeljne oznake i kriterije čovjekove egzistencije. Čak i ako je u pojedinim razdobljima bilo devijacija, one su uvijek, prije ili kasnije, prepoznate kao takve.

5. Muškarac i žena – jedinstvo u različitosti

Biti žena ili biti muškarac način je postojanja, a ne tek puki "atribut" ljudskoga bića. Čovjek je biće koje komunicira, daje i prima, u čemu njegova spolnost ima vrlo veliko značenje. Tako će različitost muškarca i žene svoj osobit smisao dobiti u njihovu uzajamnom sjedinjenju. Na tu usku povezanost i jedinstvo koje su pozvani

ostvarivati upućuje i sam Isus: "Dvoje njih bit će jedno tijelo" (Mt 19, 5). Različitost muškarca i žene nije zapreka, već poseban put ostvarenja bračnoga i obiteljskoga zajedništva. To zajedništvo svoj blagoslov dobiva u daru/rođenju novoga ljudskoga bića. Bračno zajedništvo muškarca i žene prirodno je okruženje za nastanak i rast ljudskoga života. Upravo ta iskonska zajednica muža i žene mjesto je prvih koraka i prvih riječi, prvih spoznaja svijeta i početnih koraka vjere. Zato je značenje majke i oca u obitelji i u odgoju nemjerljivo. Nikada neće moći "jedan otac" ili "više očeva" zamijeniti majku u obitelji. Ali isto tako ni "jedna majka" ili "više majki" ne mogu zamijeniti oca u obitelji. Njihova je uloga nezamjenjiva i komplementarna. Ako igdje, onda u obitelji čovjek ima priliku učiti živjeti u različitosti i prihvaćati drugoga. Obitelj je, kaže papa Franjo, temeljna stanica društva, mjesto "gdje se uči suživotu u različitosti i pripadnosti drugima" (4). Ona je škola solidarnosti i ljubavi, ambijent darivanja i prihvaćanja.

6. Istina o čovjeku upisana je u samoga čovjeka

U rodnoj se ideologiji mogu prepoznati antropološke posljedice spolnoga, bračnoga i obiteljskoga relativizma koji ide do te mjere da se niječu prirodne datosti čovjeka. Značenje i "govor" tijela gotovo se potpuno zanemaruje. Rodna ideologija suprotstavlja se i "ljudskoj ekologiji". Na tu je činjenicu upozorio i papa Benedikt XVI. koji kaže: "Očigledno je duboka zabluda ove teorije i antropološke revolucije koja u njoj nalazi svoj temelj. Čovjek niječe da ima narav koju predodređuje njegova tjelesnost, koja obilježava ljudsko biće. On sam niječe vlastitu narav i odlučuje da mu ona nije predodređena datost nego nešto što on sam sebi stvara. Muškarac i žena kao datost stvaranja, kao narav ljudske osobe, više ne postoje. Čovjek poriče vlastitu prirodu. On je sada samo duh i volja. Manipulacija prirodom koju, kada se odnosi na okoliš, danas osuđujemo, postaje ovdje, kad je u pitanju on sam, čovjekov temeljni izbor" (5).

Benedikt XVI. dobro uočava da se tu događa nešto gotovo nepojmljivo, ali nažalost stvarno. Naime, dok čovjek s jedne strane danas sve više osjeća da ipak ne može do beskrajna manipulirati prirodom, nego da mora, ako je želi spasiti i sačuvati, koliko-toliko poštivati zakonitosti koje su u nju upisane, s druge strane, kad se radi o njegovoj vlastitoj prirodi, to ne želi i neće, nego se i dalje prema njoj i zakonima u nju upisanima odnosi posve samovoljno. Danas se s pravom zgražamo zbog neodgovornog odnosa prema prirodi i

zbog nebrojenih oblika manipuliranja njome. Isto tako zabrinuti smo za budućnost našega planeta. No kad je u pitanju sam čovjek, kao da nestaju zgražanje i osuda, a manipuliranje i eksperimentiranje njegovom vlastitom prirodom postaju pohvalni i poželjni. Kako to razumjeti? Kako objasniti toliku zabrinutost za budućnost prirode, a poigravati se budućnošću čovjeka, koji je kruna svega što je Bog stvorio? Tko tako zasljepljuje čovjeka i poigrava se njime?!

7. Čovjek, remek-djelo stvaranja

Činjenica da je čovjek stvoren kao osoba na sliku Božju ili – kako je rekao papa Franjo – da je “remek-djelo stvaranja” (6) otkriva veličinu čovjekova dostojanstva. Istina njegove naravi, to da je stvoren i da postoji kao muško i žensko, prožima i treba prožimati čovjeka u potpunosti. U protivnom, neće moći otkrivati bogatstvo vlastite spolnosti, nego će stalno biti izložen opasnosti da mu netko drugi kaže “tko je on”. Rodna ideologija tako s jedne strane apsolutizira ljudsku slobodu, a s druge strane lišava čovjeka temeljnoga oslonca na kojemu počivaju njegov identitet i dostojanstvo.

Znajući to, ne dopustimo da ni mi koji ispovijedamo vjeru u Boga Stvoritelja, ni ikoji čovjek, a pogotovo nitko od malenih, tj. djece i mladeži, ne upadne u tu smrtonosnu mrežu. Nemojmo se bojati biti ljudima kakvima nas je Bog zamislio i stvorio. Nemojmo preotimati Bogu njegovo mjesto i ulogu. Ne stavljajmo se na Božje mjesto. Prihvatimo biti njegova stvorenja, njegova djeca. To je jedini put do istinske slobode, sreće i ljudske punine.

8. Pružajmo svjedočanstvo života

Najbolji odgovor na izazov nove ideologije jest autentičan navještaj i življenje evanđelja. To je najbolja zaštita protiv mentaliteta i duha rodne ideologije jer učvršćuje svijest kršćanina o njegovu “čovještvu” kakvo je izišlo iz ruku Božjih. To je svijest da smo djeca Božja, da smo jednakovrijedna braća i sestre (“muško i žensko”) kojima je

povjerena budućnost čovječanstva i svega stvorenoga. Mi smo Božja “slika” preko koje on na jedinstven način želi biti prisutan u svijetu. Taj je svijet on stvorio. Štoviše, nakon što je bio grijehom narušen, po Sinu svojem Isusu Kristu, obnavlja ga i spašava.

Ta svijest mora prožeti svakoga od nas. Prožeti njome, nećemo moći ne osjetiti potrebu svojim životom i radom humanizirati ljudsko društvo, biti stvarateljima humanijega svijeta. Iz te perspektive nije ni moguće drukčije djelovati. Tako ćemo otkriti da navještaj evanđelja znači živjeti one vrijednosti – ljubav, vjernost, brak i obitelj – koje su odgovor na duboku čežnju ljudskoga srca.

Na kraju ove poruke obraćamo se vama, draga mladeži, riječima Andréa Frossarda, člana Francuske akademije: “Vaš se naraštaj, dragi mladi, nalazi uoči dana kad će biti stavljen u položaj kakva ranije nije bilo. Nećete se trebati boriti za istinu kao Solženjicin i ruski disidenti, za slobodu poput europskih pokreta otpora, ili kineskih studenata za pravdu u ime siromašnih i potlačenih; nećete trebati samo braniti dostojanstvo ljudskog bića, morat ćete se izjasniti o samoj njegovoj srži... Vi ćete se morati pitati o ljudskoj naravi i, ako niste zaboravili naučavanje svojih Crkava, znat ćete da jedina ispravna definicija koja je o njoj ikad dana – jest ona iz Svetog pisma i Objave, ona koja je na početku naše civilizacije i poštovanja dostojanstva čovjeka, uz koje stoljećima barem riječima pristajemo. Svaka druga definicija snižava ljudsku osobu” (7).

Stoga vas, dragi mladi, kao i sve do kojih ova naša poruka dođe, pozivamo da se čvrsto držite te jedine ispravne definicije čovjeka, da prema njoj živite, a svaku drukčiju, lažnu i čovjeka nedostojnu, odlučno odbacujete. “Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, muško i žensko stvori ih!” (Post 1, 27). To je čovjekovo dostojanstvo i identitet koji smo svi pozvani živjeti i jedni drugima svjedočiti! ■

*U Zagrebu 15. listopada 2014.
Biskupi Hrvatske biskupske konferencije*

1 H. de Lubac, *Il dramma dell'umanesimo ateo*, tal. pr., Brescia 1982., 9.

2 E. Fromm, *Psicanalisi della società contemporanea*, tal. pr., Milano 1960., 386.

3 Usp. Govor Pape Benedikta XVI. na susretu s predstavnicima civilnog društva, akademske zajednice, kulture, poduzetnika, diplomatskog zbora i s poglavarima vjerskih zajednica, Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu, 4. lipnja 2011., u: *Zajedno u Kristu. Pohod pape Benedikta XVI. Hrvatskoj*, Zagreb 2012., 73.

4 Papa Franjo, *Evangeliu gaudium – Radost evanđelja*, br. 66.

5 Govor pape Benedikta XVI. predstavnicima Rimske kurije 21. prosinca 2012.

6 Homilija pape Franje u Domu sv. Marte 28. veljače 2014.

7 André Frossard, *Bog u pitanjima*, hrv. pr., Split, 2009., 142–143.

Priopćenje s 49. plenarnog zasjedanja HBK

Od 21. do 23. listopada 2014. održano je u sjedištu HBK u Zagrebu plenarno 49. zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije pod predsjedanjem mons. Želimira Puljića, zadarskoga nadbiskupa, predsjednika HBK. Na zasjedanju su uz članove HBK sudjelovali apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Alessandro D'Errico, izaslanik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine vojni ordinarij mons. Tomo Vukšić, subotički biskup mons. Ivan Penzeš i srijemski biskup mons. Đuro Gašparović.

Pozdravljajući nazočne, nadbiskup Puljić prikazao je glavne teme zasjedanja te je spomenuo dvije godišnjice: 100 godina od početka Prvoga svjetskoga rata i 50 godina otkada je Pavao VI., 24. listopada 1964., proglasio svetoga Benedikta zaštitnikom Europe. Papa Franjo je povodom visoke obljetnice početka Prvoga svjetskoga rata pohodio Redipugliu na sjeveru Italije gdje je stradalo mnogo ljudi, među kojima i brojni Hrvati. Papa nije govorio o krivcima za rat, nego o zloći rata općenito, kao i strategiji razaranja, te je rat nazvao ludošću, naglasivši kako se i danas na razne načine vode ratovi u svijetu.

U radnom dijelu zasjedanja biskupi su upoznati s pripremama i programom Drugoga nacionalnoga susreta hrvatskih katoličkih obitelji koji će se održati u nedjelju 19. travnja 2015. u svetištu Majke Božje Trsatske u Rijeci na temu "Obitelj! Nositeljica života, nada i budućnost Hrvatske". Program susreta započet će u subotu 18. travnja 2015. bdijenjem na kojem će sudjelovati obitelji Riječke metropolije, kao i obitelji iz drugih biskupija. Uoči središnjega euharistijskoga slavlja u nedjelju bit će prigodni program koji će se sastojati od svjedočenja obitelji, molitve i pjesme.

Prije 30 godina, 1984., održan je u Mariji Bistrici Nacionalni euharistijski kongres (NEK) kao vrhunac devetogodišnje proslave Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata (1976.-1984.). Taj je događaj ostavio snažan trag u našem crkvenom i širem društvenom životu. A za uspjeh toga pastoralnoga projekta zaslužni su tadašnji pastiri Crkve u Hrvata, biskupi, župnici i katehete koji su u složenim okolnostima komunističke vladavine uspjeli ostvariti neke zajedničke prioritetne programe. Spominjući se Nacionalnoga euharistijskoga kongresa od prije tri desetljeća, biskupi su razgovarali kako u sadašnjem pastoralu odabrati strateške pastoralne prioritete.

Biskupi su upoznati s tijekom i zaključcima Treće izvanredne opće biskupske sinode o temi "Pastoralni izazovi vezani uz obitelj u kontek-

stu evangelizacije" koja je od 5. do 19. listopada održana u Rimu. Zaključci s izvanredne sinode poslužit će kao pripremni dokument za redovitu biskupsku sinodu o obitelji koja će se održati u listopadu iduće godine.

Na zasjedanju je predstavljeno apostolsko pismo svetoga Ivana Pavla II.: "Apostolos suos", u kojem je obrađena teološka i pravna narav biskupskih konferencija.

Podnesena su i izvješća o radu pojedinih tijela HBK. Među ostalim istaknuto je kako je Hrvatski Caritas u suradnji s biskupijskim Caritasima za stradale u poplavama kako u Hrvatskoj tako i u BiH i Srbiji prikupio više od osam milijuna kuna pomoći. Potpora Crkve je i puno veća jer su pojedine biskupije i njihovi Caritasi te redovničke ustanove i župe novčana sredstva i pomoć u robi donirali izravno nastradalima. Također, biskupi Hrvatske biskupske konferencije na prethodnom su zasjedanju darovali za stradale 12 milijuna kuna.

Objavljena je poruka hrvatskih biskupa o rodnoj teoriji pod naslovom "Muško i žensko stvori ih!". Poruka se temelji na biblijsko-kršćanskoj antropologiji poimanja čovjeka, tijela i spolnosti s osobitim osvrtom na rodnu teoriju. Poruka polazi od Kristove zapovijedi Crkvi da propovijeda evanđelje svemu stvorenju uzimajući u obzir izazove s kojima se Crkva u toj zadaći naviještanja evanđelja trajno suočava. S jedne strane uvijek se radi o izazovu inkulturacije evanđelja, a s druge strane potrebna je kritička prosudba kulture. Biskupi ovim prigodnim pismom upozoravaju na novu filozofiju seksualnosti koja nije narav koju čovjek dobiva rođenjem. Najbolji odgovor na izazove nove ideologije je autentičan navještaj i svjedočenje evanđelja vlastitim životom.

Prihvaćen je Statut Hrvatske katoličke mre-

že, središnje medijske ustanove HBK-a koja će sjediniti djelovanje Hrvatskoga katoličkoga radija, Informativne katoličke agencije, Tiskovnoga ureda HBK-a te odjela koji će se baviti novim medijima.

Biskupi su raspravljali i o mandatima u pojedinim tijelima HBK-a. Budući da je mons. Vlado Košić u dva susljedna mandata obnašao službu predsjednika Komisije HBK-a "Iustitia et pax", za novoga predsjednika imenovan je bjelovarsko-križevački biskup mons. Vjekoslav Huzjak.

U sklopu Godine posvećenoga života, koju je proglasio papa Franjo, planiran je susret Bogu posvećenih osoba u Mariji Bistrici 14. ožujka 2015.

Na plenumu je dogovoren i kalendar zasjedanja i važnijih susreta u idućoj godini. Zajedničko zasjedanje biskupa iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine bit će 26. siječnja 2015. u Zagrebu. Izvanredno zasjedanje HBK-a održat će se 28. siječnja 2015., a redovito proljetno plenarno zasjedanje HBK-a na programu je od 14. do 16. travnja 2015. Susret biskupa HBK s redovničkim poglavarima planiran je za 9. lipnja 2015., a jesensko redovito plenarno zasjedanje HBK održat će se od 27. do 29. listopada 2015. ■

Zagreb, 21. – 23. listopada 2014.
Tajništvo HBK

Poruka povodom početka Godine posvećenog života 2015.

Vijeća HBK za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života i Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica

Poštovane redovnice, redovnici i laici posvećeni u svijetu, drage sestre i draga braćo u Kristu!

1. Papa Franjo nas je obradovao odredivši da od 1. prosinca 2014. do 2. veljače 2016. proslavimo Godinu posvećenog života. Kao što je već u najavi ove godine bilo rečeno, prilika je to da se sa zahvalnošću spomenemo nedavne prošlosti, osobito razdoblja od Drugoga vatikanskog sabora, da s nadom prigrlimo budućnost svjesni da kriza kroz koju prolazi društvo i sama Crkva dotiče u punini i posvećeni život, te da sa strašću živimo sadašnjost, u ozračju istinskoga prijateljstva, dubokoga zajedništva, a onda i prave zaljubljenosti u Krista. Na taj način odgovaramo i na poziv pape Franje da "iziđemo iz sebe", da budemo "Crkva u izlasku", a to znači da živimo slobodu Božjega poziva. Potrebno je stoga napustiti ili premisliti neke tradicionalne oblike i načine prisutnosti i djelovanja posvećenih osoba kako bi se mogao udahnuti "čisti zrak Duha Svetoga, koji nas oslobađa usredotočenosti na same sebe skrivene pod plaštem izvanjske pobožnosti lišene Boga" (Radost evanđelja, Apostolska pobudnica o navješćaju evanđelja, 24. studenoga 2013., 97).

2. U ovom se duhu dobro nadahnuti na izvornoj karizmi svake pojedine zajednice. Neke su zajednice kroz protekle godine već obilježile značajne obljetnice. Tako je u franjevačkoj obitelji prvi franjevački red proslavio 800. obljetnicu svojega utemeljenja, a drugi red, to jest klarise, svojega, dok su pripadnici Franjevačkoga svjetovnog reda obilježili obljetnice svojih zaštitnika. Svjetovni instituti spomenuli su se prije dvije go-

dine 65. obljetnice dokumenta kojim je papa Pio XII. i službeno potvrdio stalež potpune posvete Bogu u svijetu. Isusovci su proslavili 200. obljetnicu obnove Družbe Isusove, dok salezijanci obilježavaju 200. obljetnicu rođenja don Ivana Bosca. Karmelićanke i karmelićani obilježat će u 2015. godini 500. obljetnicu rođenja sv. Terezije Avilske. Dominikanci, dominikanke i cijela dominikanska obitelj već se nekoliko godina pripremaju za proslavu 800. obljetnice potvrde svojega reda koja će biti 2016. godine. Zasigurno bi se moglo nabrojati još važnih obljetnica zajednica koje djeluju u našem narodu. Ove obljetnice nisu tek prigoda za sjećanje i slavlje, nego milosni trenutak ponovnog promišljanja o vlastitim korijenima, kao i usklađivanja života zajednice i njezinih pojedinih članova s idealima koji su nam predloženi, vodeći računa o vremenu u kojemu živimo i zadaćama koje to vrijeme stavlja pred nas.

3. Takvo usklađivanje dovodi do "izlaska" osoba posvećenog života i čitavih zajednica iz sebe samih, te ih otvara djelovanju Duha Svetoga. Pritom valja izbjeći opasnost da se u sukobu između ideala i stvarnosti osporava sve što je do sada činjeno, ali i opasnost pasivnog pristajanja uz sadašnje stanje. Krizu, koja se često očituje i kao kriza zvanja za posvećeni život, valja shvatiti kao izazov za promjene i poziv na osobno obraćenje, ali i na zauzetije zajedničko nasljedovanje Gospodina, zauzetiji zajednički hod kroz pustinju na putu izlaska. Pritom je od temeljnog značenja povjerenje u Boga koji izabire, poziva i šalje. Bog je svoj narod vodio kroz pustinju u obliku stupa od ognja i oblaka (usp. Izl 14, 24).

U tom oblaku prepoznajemo oganj Duha. "Ako ponekad i hodimo u tami i mlakosti, koje bi mogle uznemiriti naša srca (usp. Iv 14, 1), neka vjera ponovno probudi sigurnost da unutar toga oblaka nije nestalo Gospodinove prisutnosti: ona je 'oblak s dimom danju, a noću sjaj ognja žarkoga' (Iz 4, 5), te nadilazi tamu" (Ispitujte, Pismo Kongregacije za ustanove posvećenog života i zajednice apostolskoga života, 8. rujna 2014., 3). To znači uvijek iznova s povjerenjem kretati za Bogom i njegovim pozivom.

4. Živeći i djelujući s takvim povjerenjem redovnice, redovnici i Bogu posvećeni laici u svijetu postaju znak Božjeg kraljevstva i u našem hrvatskom društvu opterećenu neimaštinom, nepovjerenjem i podjelama različitih vrsta. Vjernim življenjem zavjeta oni postaju znak vjernosti Bogu, a tako i znak svima koji nastoje živjeti predbračnu i bračnu vjernost u društvu u kojem ona nije na velikoj cijeni. Svojim zauzimanjem za svakog čovjeka i prepoznavanjem potreba svakoga, Bogu posvećene osobe na istaknuto mjesto stavljaju vrijednost života i vrijednost ljudske osobe, bez obzira na njezinu pripadnost, stalež i ulogu u društvu. Življenjem istinskoga siromaštva one mogu biti ljekovito obogaćenje društvu opterećenu korupcijom i slijepim gomilanjem materijalnih dobara, jer svojim životom pokazuju prema duhovnim dobrima i pravim vrijednostima. Bogu posvećene osobe znak su "mističnoga, kontemplativnog bratstva, koje zna gledati na svetu veličinu blišnjega, koje zna otkriti Boga u svakom čovjeku, koje zna podnositi neugodnosti zajedničkog života držeći se Božje ljubavi, koje zna otvoriti srce Božjoj ljubavi da traži sreću drugih kao što je traži Otac dobri" (Radost evanđelja, 92).

5. Godina posvećenog života prilika je i za cijelu Crkvu u našem narodu da još snažnije uoči vrijednost ovog oblika života. U tome će posebnu ulogu imati i slavlja otvaranja Godine posvećenog života koja će biti organizirana u pojedinim biskupijama. Pozivamo sve da se uključe u Nacionalno hodočašće i susret redovnika, redovnica i Bogu posvećenih laika u svijetu 14. ožujka 2015. u Mariji Bistrici. Posebno značenje kroz ovu godinu imat će zasigurno i Dan posvećenog života koji vam svima već sada od srca čestitamo. Na razini opće Crkve priprema se velik broj događanja. Izdajamo molitveni lanac koji će se 8. prosinca 2014. održati u monaškim i kontemplativnim zajednicama u cijelome svijetu. Premda su izabrani samostani i zajednice iz cijeloga svijeta koji će u tom molitvenom događaju sudjelovati, potičemo osobito kontemplativne samostane u našoj domovini da taj dan obilježe posebnom molitvom za sve Bogu posvećene osobe kao i za uspjeh nakana vezanih uz Godinu posvećenog života.

6. Pozivamo i sve ostale redovnice, redovnike i Bogu posvećene laike u svijetu da se u molitvenom ozračju zauzeto uključe u pripremu, obilježavanje i odgovorno življenje Godine posvećenog života, kako bi vrijedan biser njihova poziva ponovno u našoj domovini zasjao punim sjajem! S tim mislima od srca vam želimo blagoslovljenu Godinu posvećenog života! ■

Na spomendan Prikazanja BDM u Hramu, 21. studenoga 2014.

U ime Vijeća HBK za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života mons. Mate Uzinić, predsjednik

U ime HKVRPP fra Jure Šarčević, predsjednik

Obitelj – svjedok zajedništva, vjere, života i ljubavi

Poslanica predsjednika Hrvatskog Caritasa za Nedjelju Caritasa 14. prosinca 2014.

1. Obitelj – Crkva u malom

U brojnim crkvenim dokumentima obitelj se naziva "Crkva u malom" ili "obiteljska crkva". Opća Crkva i „Crkva u malom“ prvenstveno su zajednice života i ljubavi. Prevažna je uloga kršćanskih obitelji da prihvate i žive svoju odgovornu, važnu i nezamjenjivu ulogu, da Crkva preko njih živi i oživotvoruje svoje poslanje koje je primila od Krista, a to je zalaganje za ostvarenje Kraljevstva Božjega. U tom smislu Direktorij za obiteljski pastoral Crkve u Hrvatskoj ističe kako je obitelj pozvana svetošću svoje ustanove promicati svekoliki rast i sazrijevanje svakoga svojega člana – po naviještanju Radosne vijesti svakom svom članu, po otvorenosti svakom novom životu, po prinošenju svakodnevne životne zbilje kao žrtve Bogu ugodne te po iskustvu i svjedočanstvu zajedništva – sudjelujući u evangelizaciji svojih članova i cijeloga svijeta.

Isusov poziv: "Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju", odnosi se na osobit način na svaku kršćansku obitelj u našem, hrvatskom društvu, koje postaje sve više sekularizirano; osobitu važnost pri tome ima navještaj udaljenima od Crkve, onima koji imaju pogrešnu sliku o Bogu i različitim tražiteljima Boga.

Papa Benedikt XVI. ističe kako "nijedan narod, ako želi dati društvu uistinu čovječno lice, ne može zanemariti dragocjenost obitelji, utemeljene na ženidbi". Kršćanska je ženidba posadašljenje saveza između Krista i Crkve, koji je zapečaćen krvlju Kristova križa, a ponazočuje se i ostvaruje u slavlju Euharistije. Kršćanski supružnici nalaze u Euharistiji izvor, iz kojega ključa, iznutra se oblikuje te trajno oživljava njihov bračni savez. Svetošću svoga života i snagom Kristovih sakramenata posvećuju jedno drugo i svoju obitelj. Izvorište, vrhunac i središte molitvenog života obitelji jest slavljenje nedjeljnog euharistijskog otajstva. U daru Euharistije kršćanska obitelj nalazi temelj i dušu svoga zajedništva i poslanja.

Ponosimo se, dragi vjernici, pokladom vjere naših predaka i pokažimo da želimo i danas, živeći u slobodnoj i samostalnoj Domovini, biti prepoznatljivi po zajedništvu naših obitelji, u kojima se svakodnevno moli i vjeruje, uči o ljubavi prema Bogu i ljudima. Pokažimo

svojim životom da nam je obitelj blago i jamac budućnosti, škola života, škola vrijednosti, koje nas, okrijepljene darom vjere, vode vječnom životu.

2. Obitelj – primjer zajedništva u kojem živi Bog

Hrana kršćanskog obiteljskog života jest molitva, a slavljenje nedjeljnog euharistijskog otajstva trebalo bi biti izvorište, vrhunac i središte molitvenog života svake kršćanske obitelji. Potičem vas stoga i pozivam: dolazite zajedno na nedjeljnu svetu misu! Obnovite zajedničku obiteljsku molitvu! Izmolite svi zajedno jednom dnevno: Ispovijest vjere Hrvata katolika!

Supružnici, svakodnevno obnavljajte zavjet bračne vjernosti! Budite očevi i majke koji djecu nadahnjuju svojim životom. Budite otvoreni za svaki novi život. Naučite svoju djecu moliti i raditi, da izrastu u odgovorne, poštene i vjerne ljude. Ne bojte se križeva koje nam donosi život, ta Isus Krist nam po križu donosi vječno spasenje.

Razgovarajte jedni s drugima. Brinite jedni za druge. Gradite i podržavajte ono što je dobro u nama. Danas, kada su mnoge naše obitelji u krizi – materijalnoj i duhovnoj i moralnoj – kada se ne mogu same nositi s oskudicom, bolesti, dugovima, pokažimo da mislimo na njih. Pokažimo da nisu sami.

Papa Franjo poziva nas da gradimo kršćanski brak na "kameni ljubavi", da se ne bojimo reći "da, uzimam" zauvijek. To "zauvijek" postaje moguće svakodnevnim povjerenjem Isusu. To "zauvijek" nije samo pitanje trajanja. Brak se ne smatra uspješnim samo zato što traje. Važna je i kvaliteta braka. Ostati zajedno i znati kako voljeti jedan drugoga vječni je izazov s kojim se suočavaju svi kršćanski bračni parovi – to je bila tema Sinode koja je u listopadu održana u Rimu. Sveti Otac poručuje nam: "U molitvi Očenaš kažemo 'Kruh naš svagdanji daj nam danas'. Bračni parovi moraju naučiti moliti 'Ljubavi naše daj nam danas', trebaju naučiti voljeti i brinuti jedno o drugom. Što se više prepuštate Gospodinu" – rekao je papa ove godine na blagdan sv. Valentina – "više ćete ljubavi imati za 'zauvijek', bit ćete osnaženi i moći ćete prebroditi svaku poteškoću."

3. Pomoć obiteljima sudjelovanjem u božićnoj akciji Hrvatskog Caritasa „Spremni za dobro!”

Treća nedjelja došašća već je više godina odlukom hrvatskih biskupa Nedjelja Caritasa. To je prigoda da svojim milodarima podupiremo župni, biskupijski i nacionalni Caritas i pokažemo zajedništvo s našim obiteljima koje trpe razne oskudice. Prikupljenim milodarima pomozimo im ublažiti grubu svakodnevicu. Dajmo svoj prilog: novčani, prema mogućnostima, i ne manje važno - molitveni.

Osim toga, kroz cijelo vrijeme Došašća u svim župama možete pomoći potrebitim obiteljima i sudjelovanjem u ovogodišnjoj akciji “za 1000 radosti” Hrvatskog Caritasa koja se odvija pod nazivom „Sve je moguće!”. Potražite kod vašeg župnika narukvice namijenjene majkama, očevima, bakama i djedovima. Darujte 5 kn, a narukvicu ponesite kući, darujete ju ili je nosite sami, i tako pomozite obiteljima u potrebi. Poruke na narukvicama su: RADO DARUJEM - GRADIM ZAJEDNO - SPREMNO OPRAŠTAM - VOLIM VJERNO. Nosite ih po-

nosno noseći u svijet poruku nade. Snažimo naše kršćanske obitelji voleći vjerno, gradeći zajedno, spremno opraštajući i rado darujući. Pripremimo se tako već sad uzajamnim pomaganjem za 2. nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji na Trsatu.

Završavam riječima nedavno završene Sinode: „Biskupska sinoda okupljena oko Pape upućuje svoj pozdrav svim obiteljima na svijetu s njihovim radostima, teškoćama i nadama. Posebno osjećam dužnost zahvaliti Gospodinu za velikodušnu vjernost kojom mnoge kršćanske obitelji odgovaraju na svoj poziv i poslanje. Čine to s radošću i vjerom i kada u svome obiteljskom životu naiđu na prepreke, nerazumijevanja i trpljenja. Te obitelji zavrjeđuju uvažavanje, zahvalnost i ohrabrenje čitave Crkve i ove sinode.”

Dragi dobročinitelji, zahvaljujem u ime svih kojima pomažete svojim materijalnim priložima i svojim molitvama te vam svima želim obilje radosti u slavlju božićnoga otajstva! ■

*Josip Mrzljak,
predsjednik Hrvatskog Caritasa*

Hrvatski
Caritas

DEKRETI I IMENOVANJA U VOJNOM ORDINARIJATU

Obavijest iz Ureda Vojnog ordinarijata o uspostavi vojne kapelanije u Gospiću

Dekretom vojnog ordinarijata mons. Jurja Jezerinca od 1. listopada 2014. filijala "Sv. Franjo Asiški" u Gospiću koja je djelovala u sklopu Vojne kapelanije "Uzvišenje Sv. Križa" u Kninu uzdignuta je na čast samostalne vojne kapelanije te od 1. listopada započela s radom kao Vojna kapelanija „Sveti Franjo Asiški“.

Sažetak zapisnika s prve sjednice Prezbiterskog vijeća Vojnog ordinarijata

U sjedištu Vojnoga ordinarijata u Zagrebu, u ponedjeljak 24. studenoga, održana je prva sjednica Prezbiterskoga vijeća Vojnoga ordinarijata u RH u novome sazivu.

U radu su sudjelovali vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac i članovi vijeća: generalni vikar o. Jakov Mamić, biskupski vikar za pastoral don Josip Stanić, fra Božo Ančić, vlč. Davorin Anđić, vlč. Ozren Bizek, vlč. Ivan Blaževac, don Milenko Majić, p. Dragan Majić, fra Frano Musić, don Darko Poljak te vlč. Slavko Rajič.

Nakon uvodne molitve vojni ordinarij pozdravio je okupljene svećenike i predsjedao sjednicom. Moderator sjednice bio je don Josip Stanić. Nakon utvrđivanja kvoruma uslijedio je radni dio. Zapisnik je do svršetka izbora Poslovnog odbora i imenovanja zapisničara vodio kancelar Robert Stipetić.

1. Vojni ordinarij ove je godine donio Odluku o osnutku devet dekanata u Vojnome ordinarijatu. Svaki dekanat predložio je svoga predstavnika u Prezbitersko vijeće te je biskup predložene potvrdio i imenovao u Vijeće. Od Splitskoga policijskog i Osječkoga vojnog dekanata očekuje se da dostave ordinarijatu imena svećenika koje predlažu za dekanatske zapisničare.

2. Utvrđen je kvorum te se izabralo članove Poslovnog odbora. Za tajnika Poslovnog odbora u trećem krugu glasovanja apsolutnom većinom izabran je fra Frano Musić, a za članove Odbora u prvom krugu glasovanja izabrani su relativnom većinom fra Božo Ančić i don Milenko Majić. Svi su prihvatili i potvrdili svoj izbor. Službu zapisničara prihvatio je fra Božo Ančić. Novi tajnik Poslovnog odbora fra Frano Musić prepustio je moderiranje sjednice don Josipu.

3. Marija Bistrica 2014. - organizacija ispovijedi i ispovijedanje. Dosadašnja praksa nije se

pokazala dobrom zbog neodazivanja svih vojnih i policijskih kapelana na taj čin hodočašća. Svi svećenici Vojnoga ordinarijata moraju biti raspoloživi za taj čin i to u točno određeno vrijeme i na određenom mjestu. Jedno od rješenja toga problema može biti i organizacija ispovijedi u samoj kapelaniji prije polaska na hodočašće.

Raspravljano je i o pitanju termina pobožnosti križnoga puta zbog povratka u matične postrojbe. Vrlo je teško pronaći drugi termin (izjutra, neposredno poslije ručka, itd.), o čemu valja dobro promisliti i pokušati ostvariti prikladniji termin.

Kako da na hodočašću sudjeluju i vojni službenici i namještenici te kako neki načelnici PU nisu dobili obavijest o hodočašću? Stav je Vojnoga ordinarijata da svi koji su u sustavu MORH-a i MUP-a iz cijele Hrvatske, ako to žele, imaju pravo hodočastiti ukoliko to ne dolazi u koliziju s obvezama koje imaju u svojoj postrojbi.

Što se tiče broja hodočasnika koji je naveden u zapovijedima, riječ je o maksimalnom planiranom broju hodočasnika, a ne zadana kvota koja se nužno mora ispuniti određivanjem ljudi koji ne žele sudjelovati. Broj hodočasnika može biti i manji od planiranoga. MORH smatra da ima i više zainteresiranih od onoga broja koji je naznačen u zapovijedi. U pitanju je i očitovanje vjerništva Hrvatske vojske i policije. Broj koji je naveden kao maksimum i nije posebno velik te se boljim angažmanom svećenika u postrojbi bez poteškoća može skupiti i veći broj hodočasnika koji bi hodočastili zato što to žele. Poslovni odbor trebao bi se sastati s načelnikom GS i mjerodavnim osobama iz MUP-a te definirati pitanje broja sudionika. Istaknuta je i želja ravnatelja Policijske akademije o sudjelovanju na hodočašću pješačenjem onih koji to žele od Policijske akade-

mije u Zagrebu do Marije Bistrice. Potrebno je s akademijom razraditi ovaj prijedlog. Za pješačko hodočašćenje iz Petrinje u Mariju Bisticu svake godine ima mnogo zainteresiranih, ali zbog tehničkih nemogućnosti (pitanje noćenja na putu) ne može se povesti sve zainteresirane.

4. Ekonomska pitanja – putni nalozi. Raspravi se pridružio i ekonom Vojnoga ordinarijata te ukratko predstavio problematiku financiranja prijevoza na službene zadaće i iznio bojazan da u sljedećoj godini neće biti moguće sve to financirati ako bude korištena dosadašnja praksa. Obrasci korištenja motornoga vozila svima su dostavljeni i valja postupati po njima. Po izvršenju zadaće redovito valja slati u Vojni ordinarijat izvješće o izvršenju iste. Zauzet je stav da se inzistira na objedinjavanju prijevoza (jedno vozilo s više putnika) gdje se god to može učiniti.

5. Izrada Združene doktrinarne publikacije OS RH – dušobrižništvo. Na popis onih koji su sudjelovali u izradi potrebno je dodati fra Franu Musića koji je također sudjelovao u izradi. Publikacija je stavljena pod broj, tj. protokolirana je, i dušobrižništvo ulazi u plan rada postrojbi. No, istaknuto je kako taj plan rada ne obvezuje zapovjednike postrojbi sve dok ne dođe u postrojbu od nadređene institucije, tj. GS OS RH i zapovjedništva grana. Stoga ordinarijat treba Godišnji plan rada Vojnog ordinarijata dostaviti GS OS RH, koji će svojom linijom vođenja i zapovijedanja to spustiti na postrojbe. Plan rada pojedinih kapelanija usklađuje se i tim planom i planom rada postrojbe.

6. Kalendar pastoralnih i drugih aktivnosti Vojnoga ordinarijata za 2015. godinu. Po mjesecima je pregledan plan djelovanja ordinarijata i pojedine točke plana. U buduću će biti samo jedna grupa studenata na ljetovanju koje organizira ordinarijat te valja pojačati njezinu duhovnu dimenziju. Program ljetovanja djece za svaku skupinu valja dostaviti ordinarijatu na odobre-

nje. Neki datumi iz Kalendara ostaju otvoreni jer ne ovise samo o nama (npr. sudjelovanje na 300. obljetnici proslave u Sinju). Sudjelovanje na svećeničkom tečaju u siječnju u Zagrebu je poželjno za sve svećenike ordinarijata, a susret vojnih i policijskih kapelana koji se organizira u tome razdoblju obavezujući je za sve. Pitanje je mogu li na hodočašću u Czestochowu u kolovozu sudjelovati i policijski kapelani? Ova je aktivnost povjerena o. Ivi Topaloviću (poznavanje jezika, itd.) ali uz njega može ići i drugi kapelan. Plan za 2015. prihvaćen je s manjim ispravkama.

7. Aktualna pitanja – eventualno. Na ovoj točki postavljena su četiri pitanja: 1. neadekvatan sakralni prostor, 2. nedostatak uredskog materijala, 3. pitanje uvjeta za službu pomoćnika policijskoga kapelana, 4. medijsko praćenje rada kapelanija (npr. IKA prati sve, a rad kapelanija ne). Na postavljena pitanja odgovorio je generalni vikar tako što se pozvao na Sporazum, Ugovor i Pravilnik s napomenom da će ponovno zatražiti od MORH-a, načelnika GS i mjerodavnih osoba iz MUP-a provođenje svoga dijela obveza iz spomenutih dokumenata. Uređenje sakralnih prostora u MORH-u svedeno je na razinu suglasnosti ili nesuglasnosti ministra. MUP nije doveo u pitanje pomoćnike policijskih kapelana, a uvjeti su određeni Pravilnikom koji je potpisao MUP i vojni biskup. Članovi Vijeća upoznati su s činjenicom kako je MORH odredio da vojni kapelan više neće sudjelovati u Mirovnoj misiji – ISAF – te da je stav ordinarijata da kapelan treba ići s vojskom u misije bez obzira na broj pripadnika, pa čak ako i ne ostvaruje materijalne dodatke zbog rada u misiji.

Sljedeća sjednica Prezbiterijskoga vijeća bit će održana 8. travnja 2015. godine, u okviru Pro-ljetnoga susreta svećenika Vojnoga ordinarijata. ■

*Tajnik Poslovnog odbora
fra Frano Musić*

22. hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja u Mariju Bistricu

U hrvatskom nacionalnom marijanskom svetištu Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici u nedjelju 5. listopada održano je 22. hodočašće hrvatske vojske, policije i branitelja. Euharistijsko slavlje na prostoru crkve na otvorenom bl. Alojzija Stepinca predvodio je predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup Želimir Puljić. U koncelebraciji su bili mons. Santo Marciànò, vojni nadbiskup Republike Italije koji je u trodnevnom posjetu Vojnoj biskupiji u Hrvatskoj, zatim mons. Juraj Jezerinac, vojni biskup u RH, mons. Tomo Vukšić, vojni biskup u BiH, potom mons. Jean-Pierre Brard, prijatelj Vojne biskupije i bivši direktor međunarodnog vojnog hodočašća u Lourdes, zatim mons. Ivan Godina, generalni vikar Varaždinske biskupije, mons. Zlatko Koren, ravnatelj bistričkog svetišta, o. Jakov Mamić, generalni vikar Vojnog ordinarijata, don. Vito Mihić i vlč. Matej Jakopić, vojni kapelani Slovenske vojske, te vojni i policijski kapelani iz Hrvatske, vojni kapelani iz Bosne i Hercegovine te župnici susjednih župa.

Euharistijskom slavlju uz hrvatske vojnike, policajce, branitelje, ratne vojne invalide, vatrogasce, povijesne postrojbe, članove obitelji poginulih branitelja i vatrogasaca na Kornatima,

nazočili su i gosti iz Bosne i Hercegovine, Italije, Slovenije. Uz oko 3000 uniformiranih vjernika sudjelovalo je i oko 5000 vjernika iz cijele Hrvatske.

Također su nazočili načelnik GS OS RH general zbora Drago Lovrić u svojstvu izaslanika Predsjednika i vrhovnog zapovjednika OS RH, zamjenica ministra obrane gospođa Višnja Tavra, zamjenik ministra unutarnjih poslova Evelin Tonković, zamjenica ministra branitelja gospođa Vesna Nađ, pomoćnica ministra branitelja gospođa Nevenka Benić, zapovjednik 22. vojnog hodočašća brigadni general Blaž Beretin, povjerenik Predsjednika za vjerska pitanja Stjepo Bartulica, član Savjeta Predsjednika za ratne vojne veterane Nikica Burić, glavni tajnik Ministarstva obrane Petar Barač, austrijski vojni ataše Mathias Hofer, predstavnici političkih stranaka.

Na početku mise, riječ pozdrava, zahvale i dobrodošlice izrekao je biskup Jezerinac.

U homiliji, nadbiskup Puljić hodočasnicima je posvijestio važnost Marije u životu svakoga pojedinca, ali i važnost Marije kao pratiteljice naroda. "Priključujem se kao pobožni hodočasnici na ovom zborovanju, pa skupa s vama želim zahvaliti dragoj Gospi za sve što je učinila našem

narodu pred brojnim izazovima kroz stoljeća. Posebice u danima nedavnog Domovinskog rata kada smo proživljavali pravu kalvariju. Vjerujući u njezin moćni zagovor nismo se predavali, niti gubili nadu. Okupljali smo se u crkvama i u skloništima, vapili smo i molili, vjerovali i nadali se. Vjerovali smo u mir i pravdu. Vjerovali smo Gospodinu koji obećava 'mir narode svome'. S krunicom u ruci i oko vrata borili smo se protiv zla, mržnje i uništavanja. Biskupi, svećenici, redovnice, redovnici, umjetnici, pjesnici, vojska i policija, političari i kulturni djelatnici, svatko je htio dati svoj osobni doprinos i obol miru i zaustavljanju rata", naglasio je nadbiskup, te uputio na riječi drugoga misnog čitanja koji nam Pavao poručuje „ne gubite nadu, imajte povjerenja: u Božjim rukama je i naš život i naša povijest“.

Propovjednik je podsjetio kako se hrvatski narod othrvao, upravo zahvaljujući vjeri u Boga i u vlastite snage, a u molitvi ujedinjen s mnogima.

U tom je kontekstu nadbiskup Puljić podsjetio na blizinu sv. Ivana Pavla II. kojemu ne možemo zaboraviti poziv čitavom katoličkom svijetu u rujnu 1991. da se moli za mir u Hrvatskoj te njegov vapaj 1994. za mir u Bosni; koji je kao hodočasnik u Mariji Bistrici proglasio blaženim najvršnjeg našeg sina našega naroda, kardinala Alojzija Stepinca. Uz Marijinu pomoć u znaku krunice prepoznali smo pravu snagu i osvojili slobodu.

“Sluga Božji kardinal Franjo Kuharić znao je često govoriti kako se u Domovinskom ratu dogodilo nekoliko pravih čudesa: uz čudo slobodne države, koju nisu htjeli ni Europa ni Amerika, dogodilo se čudo. Obranili smo se i preživjeli najprije zahvaljujući čudu solidarnosti naših ljudi. Uz to čudo solidarnosti, uvrstila se i ona rijeka molitelja i hodočasnika koji su dolazili Gospi moliti za mir i pravdu”, rekao je, te posvijestio kako su u Mariju “položena nebeska obećanja i ostvarenja. Božje nakane. Marija nije izmišljena

utjeha. Ona je stvarno darovana nada. Ona je zvijezda naše povijesti i ufanje naše budućnosti“.

Na kraju homilije nadbiskup je istaknuo kako je Crkva Isusovih učenika započela svoj ovozemni hod s Marijom na Duhove, u dvorani Posljednje večere. “S njom će završiti i svoj hodočasnički put prema eshatonu. Marija je, dakle, uz Isusa u središtu Crkve. Stoga je pozdravljamo riječima i hvalospjevom njezine rođakinje Elizabete kojoj je ona pohitala u Gorje: ‘Blagoslovljena si među ženama jer si povjerovala da će se ispuniti što ti je rečeno od Gospodina’. Ustani Gospe i pohiti k nama, onako kako si hitila svojoj rođakinji Elizabeti. Pohiti u naše obitelji, naša sela i gradove. Želimo, Gospe, čuti tvoj pozdrav i osjetiti kako nam Isusa nosiš, blagoslovljeni plod utrobe. Neka nam duša kliče od radosti i veliča tebe, pomoćnice naša.

Na oltar su tijekom mise kao prinosni darovi doneseni uz kruh i vino, hrvatski stijeg, maslinova grana, krunica i zavjetna svijeća.

Prije blagoslova predvoditelj slavlja je još jednom zahvalio svima na zajedništvu, te prenio blagoslov i pozdrave pastira mjesne Crkve zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića koji sudjeluje na Izvanrednoj biskupskoj sinodi.

Na kraju misnog slavlja riječ zahvale sudionicima hodočašća izrekao je generalni vikar Vojnog ordinarijata u RH o. Jakov Mamić, posebno se zahvalivši braniteljima i invalidima Domovinskog rata, ravnatelju svetišta i resornim ministarstvima što su omogućili vojsci i policiji sudjelovanje na hodočašću.

Euharistijsko slavlje pjevanjem je uveličala Klapa HRM „Sveti Juraj“ uz orguljsku pratnju Ivana Bosnara i Orkestra Oružanih snaga RH.

U popodnevним satima na bistričkoj kal-

variji na završetku pobožnosti križnoga puta biskup Jezerinac se u nagovoru prisjetio Isusova križnog puta koji sadrži tajnu Isusove i naše muke i smrti. Tajne čiju bit možemo shvatiti iz usta samoga Isusa koji kaže: „Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga Sina Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni“ (Iv 3, 16).

Pitajući se zašto je baš križ izabran kao način našeg spasenja, biskup poručuje vjernicima da se ispred križa nalazimo pred tajnom Božje ljubavi. Isus je patnju pretvorio “snagom ljubavi u milost našega spasenja, da nas učini odgovornima da svoje patnje i križeve ne stavljamo na tuđa leđa, nego da se ozbiljno postavimo pred patnicima i ljudima koje biju nevolje. Eto, ovaj Sin Čovječji i Sin Božji primjerom nam reče kako ljubiti Boga i čovjeka”, poručio je biskup citirajući proroka: „Za naše grijehе probodoše njega, za opačine naše njega satriješe. Na njega pade kazna - radi našega mira, njegove nas rane iscijeliše“ (Iz 53, 4-5).

Veličinu našeg otkupljenja ne možemo shvatiti ako ne shvatimo tamnu snagu grijehа u našoj povijesti. Upravo u tu ranjenu povijest ulazi Bog u osobi Isusa Krista da oslobodi čovjeka i povijest, da osposobi i prepородi božanskom snagom milosti čovjeka i prirodu s ciljem da sve sabere u jedno. “Dobro je razmisliti o sebi u svjetlu ove razorne snage grijehа koja iz nas dolazi. Petar će napisati vjernicima: ‘Niste otkupljeni raspadljivim srebrom ili zlatom, nego skupocjenom krvlju Krista koji je nevini i besprijekorni Jaganjac’” (1 Pt 1, 19), poručio je biskup.

Isus nam nudi da mu se pridružimo u tom otkupljivanju čovjeka i svijeta. On nam nudi ono što i sam čini: prepoznati u križu ogromnu sna-

gu čovjekove novosti. Zato nam svima poručuje: „Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom“ (Mt 16, 24). On nam otvara oči da vidimo kako on i dalje trpi u svojoj Crkvi. Njegov je križ i dalje prisutan. “Pokušaj da nam kuće, škole i duše budu bez križa, uglavnom pokazuju da je mnogo onih koji žele zatomiti govor križa tako da za svoje križeve okrive druge. I njih nam je ljubiti. To je svojstvo sinova Božjih. To su pokazali bra-

nitelji u vrijeme Domovinskog rata kada su u znaku križa i krunice prihvatili golemi križ nacije koji nam je pripremio neprijatelj i spremno ga prihvatili na svoja ramena. Stoga će hrvatski branitelj ostati uvijek velik pred Bogom i čovjekom, pred domovinom i svijetom”, poručio je biskup Jezerinac zaželjevši vojsci i policiji blagoslov i zagovor Gospe Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta, zaštitnice Vojne biskupije, koju u Bistrici slavimo kao Gospu Bistričku. ■

Međunarodni susret vojnih biskupa i dušobrižnika u Beču

U Katoličkom vojnom dušobrižništvu Austrije, na Institutu za religiju i mir u Beču, održana je međunarodna konferencija vojnih biskupa i dušobrižnika. Konferencija se održavala od 14. do 17. listopada. Budući da se ove godine širom Europe obilježava stogodišnjica Prvog svjetskog rata i u ovoj prigodi u prvom planu bilo je sjećanje na te žrtve. Tema koja je dominirala i bila moto ove konferencije glasi: “Crkva i vjerske zajednicu u Prvom svjetskom ratu”.

Konferenciju je organizirao Vojni ordinarijat Republike Austrije u Vojnoj kapelaniji vojnog zapovjedništva u Beču.

Kroz izlaganja iznesene su okolnosti koje su dovele do ovoga strašnoga rata, što mu je prethodilo i koji su bili uzroci. Nakon iznesenih okolnosti i uzroka, iznijeli su se oblici djelovanja Crkve i vjerskih zajednica u tom okrutnom ratu. Izlagači su u svojim izlaganjima dali jasnu sliku u kakvim su se uvjetima katolički vojni kapelani i dušobrižnici drugih crkava i konfesija trudi-

li i borili, kako bi sačuvali dostojanstvo čovjeka. Izlagači su se potrudili iznijeti činjenice donoseći citate ili čak cijela pisma koja su vojni kapelani i dušobrižnici slali s terena svojim biskupima i vjerskim poglavarima i vojnim zapovjedništvima. Zanimljivo je bilo čuti i to kako je i kod zarobljenika suprotnih strana u logorima i sabirnim centrima također bilo organizirano dušobrižništvo.

Nakon izlaganja predavača, rad se nastavljao po grupama. Grupe su bile sastavljene po govornim područjima. Hrvatska delegacija bila je uključena u grupu njemačkog i engleskog govornog područja. Hrvatski Vojni ordinarijat predstavljali su kapelan Vojne kapelanije “Sv. Nikola biskup” iz Pomorske baze Split fra Jozo Mravak i policijski službenik za međunarodnu vjersku suradnju Mato Topić, glavni policijski inspektor.

Konferencija je završila posjetom benediktinskoj opatiji u Schottenstift, obilaskom iste te molitvom i misom. ■

Konferencija zemalja organizatora vojnog hodočašća u Lourdes

U Bordeauxu u Francuskoj od 13. do 17. listopada održana je 57. konferencija C.I.P. (Conférence Internationale Préparatoire) zemalja suorganizatora međunarodnog vojnog hodočašća u Lourdes. Domaćin konferencije bila je francuska delegacija. Konferencija je organizirana i vođena od Direkcije međunarodnog vojnog hodočašća (DRPMI), predsjednika o. Arnaulta Berronea i dosadašnjeg predsjednika o. Blaisea Rebotiera te tajnice DRPMI-a Marie-Pierre Coustilliere.

Na konferenciji je sudjelovalo 12 zemalja članica C.I.P.-a. Zemlje su predstavljali šefovi delegacija ili drugi predstavnici (dušobrižnici). Hrvatsko izaslanstvo sačinjavali su generalni vikar Vojne biskupije dr. Jakov Mamić, OCD, kao šef delegacije, načelnik MORH-ova Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu bojničnik Petar Klarić, djelatnik MUP-ove Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom u RH Darko Šantek, osobni tajnik vojnog biskupa Marinko Nikolić, te suradnica Vojne biskupije s. Marijana Kustura.

Uz predstavnike zemalja suorganizatora vojnog hodočašća na konferenciji su sudjelovali i glavni tajnik lourdskog svetišta Francis Dias, predstavnici lourdskih bolnica, zatim tehničke ekipe (osigurane od francuske vojske) i službe osiguranja (osigurane od žandarmerije).

Na konferenciji su dogovorene obveze delegacija na 57. vojno-redarstvenom hodočašću u Lourdes koje će se održati od 12. do 19. svibnja 2015. (međunarodni program od 15. do 17. svibnja) pod motom: „Zar sam ja čuvar brata svoga?“ (Potom Jahve zapita Kajina: ‘Gdje ti je brat Abel?’ ‘Ne znam’, odgovori. ‘Zar sam ja čuvar brata svoga?’” (Post 4, 9)). Moto je nadahnut homilijom pape Franje izrečene u Redipugliji vojnim biskupima prilikom obilježavanja stogo-

dišnjice početka I. svjetskog rata, 13. rujna 2014.

Uz analizu prošlogodišnjeg hodočašća govorilo se o planovima i obvezama vezanim uz aktivnosti 57. hodočašća 2015. godine. Dogovoreno je da ceremoniju otvorenja 57. PMI-a (15. svibnja) u vojnom kampu i procesiju od kampa do svetišta organiziraju Njemačka i Austrija. Otvorenje 57. PMI-a u bazilici Pio X. organizirat će Švicarska i tehnička ekipa. Adoraciju i blagoslov bolesnika u bazilici Pio X. te euharistijsku procesiju do Spilje ukazanja organizirat će Italija. Marijansku procesiju, 16. svibnja, organizirat će francuska delegacija, a molitveno bdijenje Belgija i Nizozemska. Međunarodnu svetu misu, 17. svibnja, organizirat će Irska, a ceremoniju zatvaranja Poljska i Sjedinjene Američke Države.

Pored toga, 16. svibnja vojni orkestri će nastupiti na više lokacija u Lourdesu. Tog dana će se odati i počast za žrtve svih ratova polaganjem vijenaca visokih izaslanstava kod spomenika palom vojniku. Također će se isti dan održati sportsko natjecanje vojnih invalida te

tematska konferencija autoriteta. Vojni orkestri Njemačke i Italije održat će svoje koncerte u nedjelju 17. svibnja.

U srijedu se sudionicima konferencije obratio francuski vojni biskup mons. Luc Ravel kao domaćin hodočašća. Biskup je govorio o važnosti vojnog hodočašća u Lourdes jer se na njemu događaju obraćenja među vojnicima. Podsjetio je na dva cilja PMI-a: osobno obraćenje i kolektivni znak zajedništva zemalja okupljenih oko Krista - zemalja okupljenih u koaliciji traženja mira. Biskup je pozvao delegacije da ne zaborave da su vojnici te da PMI nije kao druga hodočašća. “Vojne biskupije neka ne budu zabrinute samo za same sebe, neka sudjeluju u stvaranju mira na zemlji nad kojom je još

uvijek nadvijena Kainova sjena. Međunarodni karakter PMI-a je za nas veliki izazov i veliki znak. PMI mora biti znak da Krist ostaje gospodar povijesti i svijeta. PMI je za nas veliki pastoralni izazov jer se u našim vojskama osjeća umor zbog nerazumijevanja vojske u javnosti, zbog silnih rezanja proračuna što stvara i neizvjesnost kod osoblja kojemu je potrebna nada", poručio je biskup podsjećajući da se takva slika vojske u javnosti reflektira i na mogućnost mnogih zemalja da organiziraju vojno hodočašće u Lourdes. "Potrebno je naći radost zajedništva, radost koja je radost evanđelja... Treba se uključiti u međunarodni hod. To je otajstvo Crkve. Jedinstvo u različitosti i posebnosti je moguće. Ujediti će nas srce u kojemu živi Bog, a ne ideje, ideologije", zaključio je biskup zahvalivši se svim delegacijama na prisutnosti.

Za službeni bedž 57. vojnog hodočašća u Lourdes glasovanjem je odabran prijedlog hrvatske delegacije. Bedž u duhu teme hodočašća prikazuje u formi križa dvije ruke koje si pomažu. Bedž sadrži i tekst mota hodočašća te oznaku 57. PMI-a. Hrvatska delegacija se je izjasnila da će i sljedeće godine dati 25 osoba u međunarodno osiguranje lourdske vojnog hodočašća.

Radom u dvije grupe: grupi za vjerske

ceremonije i grupi za nevjerske ceremonije, zemlje koje su preuzele obveze organizacije prezentirale su okvirni plan. Detaljne scenarije svaka delegacija će naknadno izraditi te dostaviti Direkciji PMI-a i drugim delegacijama.

Hrvatska delegacija je na ovoj konferenciji kandidirala Hrvatsku kao domaćina ove konferencije za 2015. godinu. Nakon što je kandidatura raspravljena i glasovanjem prihvaćena hrvatska delegacija je predstavila Mariju Bisticu i Bluesun hotel Kaj kao mjesto održavanja slijedeće 58. pripremne konferencije za Lourdes 2016. godine. Konferencija će se održati od 12. do 16. listopada 2015.

Kao i svake godine, tako će se i 2015. godine u nacionalnom dijelu hodočašća organizirati misa pred Spiljom ukazanja, križni put s paljenjem svijeća za pale branitelje, misa u Bazilici sv. Krunice, pokorničko bogoslužje, misa za slavenske narode u bazilici Pija X. te druge aktivnosti.

Konferenciju i sudionike pohodili su predstavnici lokalne vlasti te kardinala Bordeauxa nadbiskup Jean-Pierre Ricard.

U četvrtak u poslijepodnevnom satima domaćin je organizirao razgledavanje Bordeauxa gdje je u katedrali sv. Severina služena misa. ■

XI. hodočašće oružanih snaga i policije BiH na Bobovac

U subotu 25. listopada svečano je obilježen 13. molitveni dan za Domovinu Vrhbosanske nadbiskupije i 11. hodočašće na Bobovac katolika pripadnika Ministarstva obrane, Oružanih snaga BiH i policije. Misno slavlje na Bobovcu, koji se nalazi na području župe Kraljeve Sutjeske pedesetak kilometara sjeverno od Sarajeva, predvodio je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić u zajedništvu s vojnim biskupima u BiH i Republici Hrvatskoj mons. Tomom Vukšićem i mons. Jurjem Jezerincem te uz koncelebraciju vojnih kapelana u Bosni i Hercegovini kojima su se pridružile kolege iz Hrvatske i Slovenije te ostali svećenici iz BiH među kojima i župnik i gvardijan franjevačkog samostana u Kraljevoj Sutjesci fra Zoran Jaković.

Vjernici iz raznih župa od juga do sjevera BiH te Istre pridružili su se časnicima, vojnicima i redarstvenicima katolicima koji su se okupili kod rijeke Bukovice podno Bobovca te u molitvenoj procesiji došli do Bobovca gdje su sudjelovali na misnom slavlju.

Kardinal Puljić je na početku pozdravio nazočne te pozvao na molitvu za sve žitelje u BiH kako bi sebe ugrađivali u boljitak te zemlje. Hrvate katolike je potaknuo da kroz molitvu na ovom povijesnom mjestu sebi posvijeste vlastiti identitet. „Neka se na ovom brdu dogodi preobraženje naše vjere kao bi živjeli u radosti života“, kazao je.

Propovijedao je biskup Vukšić koji je uputio pozdrav svima koji su se okupili na tom „važnom mjestu naše prošlosti, punom značenja i po-

ruke, da bi svi zajedno molili za svoju zemaljsku domovinu, za njezinu sreću i napredak, za pravedno i sretno rješenje otvorenih pitanja, za zarastanje rana iz prošlosti, za izgradnju društvene pravde i sloge, za uspješno rješavanje sadašnjih životnih problema, za gospodarski razvitak i sigurna radna mjesta, za zakonito i moralno poštivanje i provođenje nedavno iskazane izborne volje, da pripadnici svakoga naroda u vlasti budu njegovi predstavnici“. Zamolio je vršitelje civilne vlasti „da uvijek budu u službi pojedinačnog i općega dobra“, a vojnike i redarstvenike „da uvijek budu u službi mira i društvenoga reda“ te pozvao da se svi ljudi stave u službu dobra.

„No mi smo ovdje okupljeni kao katolički vjernici. Kao članovi Katoličke Crkve koji na kršćanski način i mole i vole, koji na kršćanski način grade vlastitu sreću, koji na kršćanski način sudjeluju u izgradnji društva, koji na kršćanski način trebaju obnašati političke, gospodarske, vojničke, kulturne, znanstvene, odgojne, prosvjetne i svake druge dužnosti“, kazao je biskup Vukšić ističući da, bez obzira na različite službe, svi imaju istu zadaću: da svatko u svom zvanju i djelovanju, opremljen za „djelo služenja“, nastoji kako bi prispio do „čovjeka savršena“, to jest da svoju službu vrši odgovorno i zrelo, pošteno i pravedno, priskačući u pomoć potrebnima, istinujući u ljubavi“.

Ističući kako i danas ima mnogo dobrote među ljudima koju trebaju prepoznati te javno pohvaliti i podržati kako bi se još više širila, biskup Vukšić je podsjetio na primjer tragičnih poplava od prije nekoliko mjeseci te naglasio da

želi „na poseban način i najsrdajnije zahvaliti pripadnicima Oružanih snaga Bosne i Hercegovine koji su ponovno pokazali dobrotu svojim nesebičnim pomaganjem ugroženim ljudima i potvrdili da su vrlo svijetla točka ovoga društva“. „Zbog istoga razloga, jednako srdačno pozdravljam pripadnike Oružanih snaga Republike Hrvatske, na čelu s njihovim biskupom Jurjem, koje nam je vrlo drago opet vidjeti ovdje, jer se s velikom zahvalnošću sjećamo također te vojske koja je velikodušno pomagala u onim tragičnim danima. To jednako vrijedi i za vojnike katolike iz Republike Slovenije koji su među prvima poslali karitativnu pomoć žrtvama poplava, ali i za

vojnike iz još nekih zemalja. Bog vas blagoslovio“, riječi su biskup Vukšića koji je svetu misu prikazao za sve okupljene, a posebice za nadbiskupa Vinka koji narednih dana navršava 20 godina kardinalske službe.

Liturgijsko pjevanje animirao je župni zbor iz Žepča pod ravnanjem s. Samuele Marković, članice Družbe Marijinih sestara.

Po završetku molitvenoga pohoda, vojnici su sve sudionike počastili vojničkim grahom, koji su pripremili vojnici iz Livna.

Kardinal Puljić odredio je i da se 25. listopada, na smrtni dan kraljice Katarine Kosača, u svim župama slavi misa za domovinu. ■

“Stopama sv. Pavla”

U organizaciji Vojnog ordinarijata u RH, s pozdravom i blagoslovom vojnog biskupa mons. Jurja Jezerinca i vikara za pastoral don Josipa Stanića koji je sve isplanirao te u suorganizaciji putničke agencije “Mihael”, pošli smo “Stopama apostola Pavla” po Turskoj od 23. do 30. listopada. Bilo nas je 93. hodočasnika u dva autobusa. U svakom je bio vodič Turčin s našim hrvatskim prevoditeljem koji su nam puno pričali o civilizacijama što su na tim prostorima prohujale, silna carstva: hetitsko, perzijsko, grčko, rimsko, otomansko.

To je kolijevka kršćanstva već od samog početka, tu je domovina orijaša kršćanstva sv. Pavla, crkvenih otaca, prvih pustinjaka. Kršćanstvo je cvalo sve do 11. stoljeća, do prodora Seldžuka, kad su kršćanske crkve nestajale jedna za drugom, a kad je 1453. pao Konstantinopol (kasnije Carigrad, a danas Istanbul), sudbina kršćanstva je, nažalost, zapečaćena.

Uz profesora iz Religijske kulture Ivana Špacova, na svakom smo antičkom lokalitetu imali sreću čuti i egzegete o. Jakova Mamića i don Josipa Stanića koji su nam nadugo i naširoko

tumačili svete tekstove.

Turska je velika zemlja, preko 800.000 km², u što bi Hrvatska stala 15-ak puta. Anadolija je 90% državnog teritorija (azijski dio) koja uz Trakiju na zapadu (europski dio) čini ukupni teritorij Turske. Na jugu je uži sredozemni pojas s blagom klimom, u središnjoj je kontinentalna te na sjeveru uski pojas uz Crno more s blagom klimom.

Zemlja je to radišnih ljudi, proizvode sve za sebe i još izvoze voća, povrća, svile, vune, kože i dr. Uz more na jugu kao i u unutrašnjosti bilo je vidjeti na desetke tisuća hotela što iznenađuje i sili čovjeka da o toj zemlji mijenja mišljenje. Rekoše nam da je Turska prije 15-tak godina od Amerike dobila “jaku injekciju”, pomoć od 100 milijardi dolara i da je to Tursku poguralo silno naprijed, izgradili su infrastrukturu, provedli navodnjavanje, silno unaprijedili turizam itd. Plasteri i staklenici na kilometre - dokle ti oko seže, zaista zadivljujuće. Mladih ljudi nije bilo vidjeti besposlenih. Zemlja je to s preko 75 milijuna stanovnika od kojih je, vele tumači, preko 50% mlađih do 30 godina, zemlja, dakle, budućnosti.

Stanovi su 2,5 puta jeftiniji nego kod nas. Stalno mi se nametala misao, a gdje smo mi, zašto mi zaostajemo? Je li kriv totalitarni mentalitet koji Hrvatskoj ne da naprijed, koji ju vječno vraća u prošlost, koji ne dopušta da nova, neopterećena pokoljenja poguraju zemlju naprijed, zašto moramo svoje blago prepuštati drugima, a sebe prolašavati nesposobnima kada to uistinu nismo.

U četvrtak 23. listopada uzletjeli smo s Pleša i u 11.00h po našem vremenu, a po turskom u 12.00h sletjeli u Antaliju, turski Antalu, grad s preko milijun stanovnika, smješten na sredini središnje, sredozemne Turske u pokrajini Pamfiliji. Nakon uobičajenih graničnih pregleda uputili smo se u Antalu park gdje smo se okrijepili pa nastavili u mjesto Beleg gdje su turske vlasti 2004. izgradile tri jednobožačke bogomolje - židovsku, kršćansku i muslimansku s dominantnim minaretom, gdje se diče međureligijskom tolerancijom. Tu su nas smjestili u raskošni hotel s 5 zvjezdica „Chrystal Paraiso verde“.

Drugog dana, u petak 24. listopada posjetili smo antički grad Pergu (v: Dj 13, 13; 14, 25), kojeg je apostol Pavao pohodio dva puta, amfiteatar, stadion, temelji grada s kolonadama, javnim zgradama i veličanstvenim helenističkim vratima kroz koja je Pavao ušao u grad. Odlazak u Antaliju, nekadašnja Atalija, kroz čiju je luku putovao apostol Pavao tijekom svog prvog misijskog putovanja (v: Dj 14, 25), razgled simbola grada, Yivli Minare džamija, s izrezbarenim minaretom. Grad su po predaji osnovala dva grč-

ka vidovnjaka, a Aleksandar Veliki se 333. prije Krista utaborio u gradu. Grad je imao vodovod, kanalizaciju, hladne i vruće terme te podno grijanje i u njemu je tada prebivalo preko 10.000 povlašćenih građana, dok su ostali, sirotinja i robovi bili izvan zidina. Usput smo nakratko povirili u zlatarnu koja se prostire na 10.000 m² i gdje radi jedna Hrvatica, katolkinja iz Doboja udata za Turčina. Navratili smo također u njihovu kožaru i uvjerismo se da se i u toj grani privrede nalaze na zavidnoj razini. Oni stvarno drže do svoje tradicije, njom se ponose i širom svijeta plasiraju.

U subotu 25. listopada na putu smo predivnim krajobrazom prema istoku uz sredozemno more hrleći sv. Tekli u grad Silifke, antički Seleuciju na rijeci Saleph (Dj 13, 4) u čijoj se blizini 1190. utopio njemački kralj i car Barbarossa. Posjetili smo ruševinu bizantske bazilike sv. Tekle koja je pratila sv. Pavla na misijskim putovanjima. U samoj špilji sv. Tekle je i crkva prve kršćanske zajednice. Nisu nam dozvolili u toj podzemnoj crkvi slaviti euharistiju nego smo smjeli samo otpjevati pjesmu. Tu su svetinju pretvorili u muzej.

U nedjelju 26. listopada pohodismo rodno mjesto sv. Pavla - Tarz koji se nalazi u pokrajini Ciliciji. Vidjesmo ostatke njegove kuće, zdenac iz kojeg smo se napili vode i uz njega se fotografirali. Tu je, dakle, Pavao rođen 10. god. po Kristu kao Židov iz Benjaminova plemena (Dj 9, 11-30; 11, 25; 21, 39; 22, 3; 25-29). Tarz je također bio jedan od središta stoičke filozofije. Sv. misu smo

imali u crkvi koju opslužuju tri časne sestre Talijanke. One su jedine vjernice, kršćanke u gradu. Dočekuju razne turiste, hodočasnike iz kršćanskih zemalja, otvaraju crkvu, mole i trpe, trpeća Crkva.

U ponedjeljak 27. listopada nastavljamo vožnju kroz Cilicijska vrata kroz koja se sv. Pavao uz ne male poteškoće, opasnosti od razbojnika probijao 5 dana. Putujemo sada od Tarza prema unutrašnjosti pokrajine velike, prostrane Kapadocije koja leži na visini od oko 1200 metara nadmorske visine i gdje vlada kontinentalna klima.

Slijedi posjet gradu Goereme, crkvama koje su uklesane u stijene i oslikane freskama. Grad je proglašen nacionalnim parkom, UNESCO-va kulturna baština. Krajolik se sastoji od litica, piramida i stožaca od travertina poroznima poput mravinjaka, visokima i preko deset metara što gledatelja ostavlja bez daha. U tom grandioznom pogledu na vulkanski, erozijski krajolik, uživali smo na najvišem stošcu od travertina u Uchisar. Carstva su razna nastajala i nestajala, krajolik je ostao. U špiljama smo posjetili skoro sve crkve od njih 9 koje se nalaze uokolo na kojih 500-600m: crkva sv. Katarine, sv. tzv. Sandale, sv. Jabuke, sv. Barbare, sv. Bazilija Velikog, a najzanimljivija i najprostranija, a i najljepša je crkva tzv. Kopče. Tako se zove jer je, vele, iz te crkve nestala, ukradena jedna veoma skupa zlatna kopča. Na freskama te crkve prikazan je čitav Isusov život.

Šesti smo dan našeg vjerskog i biblijskog hodočašća pohodili podzemni grad u Serhati, ka-

takombe za prve kršćane. Svratili smo i u najveći Seldžuški Sultanhan iz 13. st. Po svemu nama to izgleda da su baziliku pretvorili u prostorije za deve, konje i ostale tovarne životinje. Sv. misu smo slavili u crkvi sv. Pavla u gradu Iconiumu, turski Konya, milijunski grad bez kršćana (v. Dj 13, 51-14, 1; 14, 6; 14, 19; 16, 2; 2 Tim 3, 11). Za crkvu se brinu dvije talijanske časne sestre, jedine kršćanke u gradu. Vele nam da nekad dođe župnik iz Ankare da održi sv. misu za najavljene hodočasnike.

U srijedu 29. listopada posjetili smo Pizidij u Antiohiji. Ostatak je to antičke Antiohije u pokrajini Pizidiji (Dj 13, 14-52; 14, 19-22) ispod kojeg leži zakopan antički grad. Na otvorenom, na ruševinama velike bazilike imali smo sv. misu, otpjevali "Tebe Boga hvalimo" i zahvalili svima koji su nam omogućili da kročimo "Stopama sv. Pavla", neumornog i dosada nedostiživog misionara koji je gorio i izgorio za Kristovo evanđelje. Vraćali smo se na jug probijajući se kroz Taurus za koga čusmo da je to gorje dugačko preko 1500 km i da se nadovezuje na Himalajsko gorje, a na zapadu se veže s našim Alpama.

Sutradan, u četvrtak 30. listopada ustali smo pola sata nakon ponoći po našem vremenu kako bi stigli na uzletišta u Antaliju odakle smo za 130 min leta sretno sletjeli na našu zračnu luku Pleso.

Što na kraju reći nego - hvala Bogu! Hvala svima koji su podnijeli teret organizacije da se na izvorima naše vjere ojačamo da gorljivo širimo Kristovo evanđelje poput apostola sv. Pavla. ■

Sveta misa za poginule u Domovinskom ratu na Dušni dan

Povodom obilježavanja blagdana Svih svetih i Dušnog dana 2. studenoga u svetištu Svete Mati Slobode na Jarunu održana je misa zadušnica za sve poginule hrvatske branitelje iz Domovinskog rata. Svetoj misi na Dušni dan prisustvovao je predsjednik Hrvatskog sabora Josip Leko te izaslanici predsjednika RH, Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva branitelja, Oružanih snaga RH, Grada Zagreba kao i predstavnici udruga branitelja te obitelji poginulih i nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

Nakon misnog slavlja na spomeniku Pieta Croatica položeni su vijenci i zapaljene svijeće za sve poginule branitelje.

Misu je u koncelecijaciji s vikarima Vojnog ordinarijata, vojnim i policijskim kapelanima te župnikom i drugim svećenicima predvodio vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac. Prije mise generalni vikar Vojnog ordinarijata o. Jakov Mamić pozdravio je sve nazočne te poručio da njihova "prisutnost u ovom misnom slavlju jasno govori da svi mi vjerujemo u otkupiteljsku snagu euharistije i molitve. Ništa plemenitije od ovakve molitve ne možemo učiniti za svoje pokojne. Hvala vam za to svjedočanstvo vjere".

Biskup je u propovijedi poručio da treba stvarati društvo mira te je pozvao na molitvu za sve poginule i stradale u Domovinskom ratu. Istaknuo je da se na današnji dan posebno treba prisjećati onih koji su svojim djelima "bili svijetli primjer te pokazali kako se ljubi narod, i kako se ljubi domovina". Biskup je vjernicima poslao poruku mira kao najvišeg cilja kojem treba težiti. "Agresori su se željeli proširiti na dio hrvatskog teritorija i unatoč pokušajima da do rata ne dođe, kada je trebalo, naši branitelji su se odazvali zovu domovine. Oni su krenuli braniti domovinu po cijenu vlastita života kako bi uspostavili mir i na taj način svojom su žrtvom omogućili mir drugima", kazao je biskup Jezerinac, te dodao da treba poštovati sve, a pogotovo one koji su na ovim prostorima bili akteri mira. ■

Za đakona zaređen Antonio Mikulić

Vojni biskup mons. Juraj Jezerinac predvodio je u nedjelju 9. studenoga u kapeli sv. Mihaela Arkandela u Policijskoj akademiji u Zagrebu svečano misno slavlje tijekom kojeg je red đakonata primio svećenički kandidat Antonio Mikulić koji je u četvrtak 6. studenoga u misnom slavlju pred biskupom u kapeli Vojnog ordinarijata na zagrebačkom Ksaveru položio „Ispovijest vjere“.

U koncelebraciji su bili generalni vikar Varaždinske biskupije mons. Ivan Godina, generalni vikar Vojne biskupije o. Jakov Mamić, vojni i policijski kapelani te drugi svećenici.

Biskup Jezerinac je u propovijedi podsjetio na ulogu đakona u Crkvi. Antoniju je poručio da ga je Bog pozvao i odabrao da bude njegovim suradnikom. „Isus Krist želi da mu ti budeš suradnikom, njegova produžena ruka, da po tebi vrši svoje poslanje, svoje kraljevstvo. O tome često razmišljaj i Bogu zahvaljaj na tom povjerenju. To će ti dati snage da u kušnjama nađeš sigurnost, u tami svjetlo, u sumnji nadu. Kad se čovjek nađe u situaciji da odgovori na Božji poziv, posebno svećenički, zahvaća ga strah. Ništa neobično. Nalazimo se pred svetim Trojedinim Bogom. Toga se bojao i blaženi kardinal Stepinac pitajući se: hoću li ja biti svećenik po Božjem srcu? Bio je svjestan da će samo Božjom snagom uspjeti. Stoga je uzeo svoj glavni moto: ‘U tebe se, Gospodine, uzdam’. Dragi Antonio, ne boj se!

Budi hrabar! Imaj povjerenje u onoga koji te je pozvao. Približi mu se! Kad ti bude teško, povjeri mu se. Zahvaljaj mu i onda kada ti bude lijepo. Budi siguran da smo svi mi s tobom, posebno u molitvi. Potreban si Crkvi. Bit ćeš dodijeljen kao svećenik među vjernike vojno-redarstvenih snaga. Stoga je tvoje ređenje za đakona doista i znakovito. Zaređuješ se u Policijskoj kapelaniji. Neka te prati Božji blagoslov i Majka svećenika Blažena Djevica Marija.”

Antonio Mikulić, rođen je 19. srpnja 1986. u Doboju (Bosna i Hercegovina). Kršten u župi sv. Ante Padovanskog u Potočanima, općina Odžak, gdje i živi do početka rata u Bosni i Hercegovini. U Zagreb dolazi 1992. na područje župe Predragocjene Krvi Isusove, Kozari Bok.

Nakon završetka srednje trgovačke škole upisuje se na Filozofski fakultet Družbe Isusove na zagrebačkom Jordanovcu, gdje nakon studija filozofije upisuje teologiju na Filozofsko teološkom institutu koju uspješno diplomira u listopadu ove godine.

Osjetivši duhovni poziv i želju da služi Bogu kao svećenik u pastoralu vojske i policije nakon razgovora s biskupom Jurjem Jezerincem primljen je kao bogoslov Vojnog ordinarijata. Svoju bogoslovsku formaciju imao je prvo kod isusovaca u bogosloviji na Jordanovcu, a zadnje dvije godine u Remetama kod karmelićana. ■

Hodočašće djelatnika MUP-a u Svetu zemlju

U utorak 4. studenoga u zagrebačkoj zračnoj luci Pleso okupilo se stotinjak hodočasnika spremnih za putovanje u Svetu zemlju – Izrael. Nakon temeljitih provjera od strane Izraelaca puni iščekivanja poletjeli smo za Izrael. Na izraelsko tlo u grad Tel Aviv, zračnu luku Ben Gurion sletjeli smo nakon 3,5 sati leta. Autobusom smo se dovezli u Jeruzalem u hotel „Rimonim“.

Prvog dana hodočašća najprije smo posjetili Ein Karem - rodno mjesto Ivana Krstitelja. Obišli smo crkvu Marijinog pohođenja Elizabeti te crkvu Ivana Krstitelja. Nakon toga smo posjetili crkvu Pastirskog polja i špilju u crkvi Pastirskog polja, gdje se anđeo ukazao pastirima i oglasio Isusovo rođenje. To je bila uvertira za posjet Isusovog rodnog mjesta Betlehema. Posjetili smo crkvu Isusova rođenja koja je najstarija crkva na svijetu i koju vjernici pohode od 4. st. do danas te samu špilju Kristova rođenja. Svi smo s nestrpljivošću čekali u redu za dolazak do četrnaestokrake zvijezde koja označava mjesto rođenja Isusa Krista, mjesta gdje je utjelovljena Riječ Božja. Na prikladan način to je mjesto svatko dotaknuo, poljubio, poklonio mu se. Posjetili smo i špilju sv. Jeronima u kojoj smo imali i svetu misu tijekom koje smo velikim žarom pjevali božićne pjesme.

Sljedećeg dana uputili smo se na Maslinsku goru gdje je Isus proveo posljednje dane zemaljskog života. Posjetili smo Kupolu Uzašašća, samostan i crkvu „Oče naš“ - „Pater Noster“ gdje je Isus svojim učenicima predao molitvu „Oče naš“. Tu smo ujedno vidjeli i molitvu na hrvatskom jeziku, što nas je sve posebno oduševilo. Nadalje smo posjetili Kapelu Isusovih suza, Marijin grob, gdje je sahranjena Blažena Djevica Marija, tj. odakle je njezino tijelo uzneseno na nebo, Getsemansku špilju - mjesto gdje je Juda izdao Isusa. Nakon toga smo posjetili Getsemanski vrt kamo je Juda doveo svećenikove slugu kako bi uhitili Isusa. S vrha ove gore Isus je uzašao na nebo. Na samom ulazu u Getsemanski vrt stoji ploča na kojoj piše da su trojica Hrvata kupila vrt i darovali Franjevačkoj kustodiji Svete Zemlje. U Bazilici agonije, gdje je Isus proveo svoje posljednje trenutke u molitvi sa svojim apostolima prije nego što je uhićen od rimskih vojnika, slavili smo svetu misu. Nakon toga smo otišli na Križni put „Via Dolorosa“ gdje smo prošli svih 14 postaja. Na samoj Golgoti gdje je Isus bio razapet obišli smo Crkvu Svetog Groba koja čuva uspomenu na Kristovu muku, smrt i uskrsnuće, vidjeli samo mjesto gdje je bio Isusov križ na vrhu Golgote, Isusov grob gdje je Isusovo tijelo čekalo uskrsnu-

će. Grob je zapravo špilja nad kojom je podignuta kapela, pokriven je mramornom pločom, a zidovi iznad njega su ukrašeni slikama koje prikazuju uskrsnuće. Također smo vidjeli stijenu pomazanja koja je oltar koji označava mjesto gdje je Marija primila Isusovo tijelo nakon skidanja s križa. Tijelo je bilo položeno na kamen i pomazano mirisnim uljima. U crkvenom kompleksu nalazi se i kapela prvog čovjeka Adama, kapela sv. Helene te kapela pronalaska sv. Križa.

Treći dan smo započeli svetom misom u pustinji. Nakon toga smo otišli do uzvisine nad Mrtvim morem na kojoj je smještena Masada, čuvena Herodova utvrda na koju smo stigli žičarom. Gore smo razgledali ostatke palače, kupališta, sinagoge. Osvježili smo se kupajući se u Mrtvom moru, koje se nalazi oko 400 m ispod razine mora. Pred večer smo posjetili najstariji grad na svijetu Jerihon koji je kršćanima bitan zbog brda Kvarantena gdje je Isus proboravio 40 dana i 40 noći, moleći i posteći gdje ga je ujedno iskušavao Sotona, čuvene Zakejeve smokve - „sikamora“ - na koju se popeo Zakej koji je bio malen rastom, a htio je vidjeti Isusa. U Jerihonu je Isus Bartimeju vratio vid.

Četvrti dan otišli smo na zapadni zid ili Zid plača, najsvetije mjesto na svijetu za Židove gdje smo ostavili pisma i molitve svih onih koji su to od nas tražili prije puta, s obzirom na to da se vjeruje da će se svaka želja ispuniti čovjeku ukoliko je ispiše na papirić i taj papirić umetne u Zid. S obzirom na to da je bila subota i „Šabat“, imali smo priliku vidjeti Židove kako predano mole. Nakon toga krenuli smo na Sionsku goru, mjesto gdje je Isus svojim učenicima oprao noge i gdje je ustanovljena euharistija i svećenički red. Tu smo posjetili Davidov grob, dvoranu Posljednje večeri, crkvu usnuća Marijina „crkva Aja Marija Sion“ - koja je na ovom mjestu usnula vječnim snom i crkvu svetog Petra in Gallicantu gdje je Petar tri puta zatajio Krista. Posjetili smo tamnicu gdje je Isus bio od četvrtka navečer do petka ujutro kada je bio predan Ponciju Pilatu. Tu se časti mjesto Isusove muke. Posjetili smo Haifu, sredozemni lučki grad na padinama gore Karmel. Razgledali smo prekrasne bahajske viseće vrtove nakon čega smo obišli crkvu Stellu Maris koja je podignuta nad špiljom proroka Ilije. Tamo smo slavili svetu misu.

Petog dana smo se uputili u Isusov zavičaj - Galilejsko jezero i mjesta smještena oko Galilejskog jezera. Najprije smo posjetili crkvu Petrova Primata - Mensa Christi, tj. Kristova trpeza gdje

se sjećamo događaja nakon uskrsnuća gdje je Isus obećao Petru da će on biti stijena na kojoj će sagraditi svoju Crkvu. U središnjem se dijelu nalazi stol na kojem su objedovali Isus i njegovi učenici. Nakon toga smo se uputili na Goru blaženstava - mjesto gdje je održana propovijed. Tamo smo obišli crkvu Blaženstva - „Beatitudes“ koja nosi osam blagoslova uklesanih u svih osam zidova i slavili misu na otvorenom. Nakon mise otišli smo posjetiti Kafarnaum - grad u kojem je Isus živio kad je napustio Nazaret i gdje je učinio mnogobrojna čuda. Ovdje je Isus prvi put sreo svoje učenike Petra, Andriju, Ivana i Mateja, ribare iz Galilejskog, Genezaretskog jezera. Ovdje se nalaze ostaci ruševne sinagoge iz 4. st. Također smo posjetili dom svetog Petra, sagrađen u tradicionalnom stilu. Na ovom mjestu podignuta je nova crkva. Ručali smo na samom Galilejskom jezeru gdje smo kušali „Petrovu ribu“. Nakon toga smo otišli do Jardenita, mjesta na kojem rijeka Jordan istječe iz Galilejskog jezera. Ovdje je Ivan Krstitelj krstio Isusa. Tamo smo u vodi imali obnove krsnih obećanja. Nakon toga smo se provozali po Galilejskom jezeru brodom, što je poseban doživljaj jer je Isus njime plovio i hodao i jer je podosta svojih čuda Isus učinio na samom jezeru i na obroncima jezera.

Šestog dana posjetili smo Kanu Galilejsku gdje je Isus učinio svoje prvo čudo, vodu pretvorio u vino na svadbi na koju je bio pozvan zajedno sa svojom majkom i učenicima. Tamo smo obišli Crkvu svadbe gdje se u kripti crkve nalazi ukrasni vrč, koji simbolizira čudo s vinom i vodom. Nakon toga smo posjetili crkvu „Umnoženja kruha i riba“ u Tabghi kada je Isus nahranio

5 tisuća ljudi s pet kruhova i dvije ribe. Stol na kojem se dogodilo čudo služi kao oltar manje crkve koja datira iz četvrtog stoljeća. Posjet crkvi koju je blagoslovio papa Ivan Pavao II., nastavili smo put do gore preobraženja Tabor, visoke 588 m koju je Isus odabrao da bi se preobrazio i nama objavio svoju slavu. Posjetili smo Crkvu preobraženja, u kojoj je hrastovina koju su slavonski grofovi darovali prije stotinjak godina za njezinu gradnju. Tamo smo upoznali fra Bernarda Barbarića. Nakon toga otišli smo do Nazareta do Bazilike Navještenja gdje je anđeo Gabrijel navijestio Blaženoj Djevici Mariji da će začeti po Duhu Svetom. U donjem dijelu crkve nalazi se špilja (Grotto), najsvetija točka u crkvi. U Bazilici Navještenja slavili smo ujedno i svetu misu i obnovu bračnih obećanja. Nakon toga smo posjetili crkvu svetog Josipa, sagrađenu nad špiljom koja je služila kao Josipova radionica i vidjeli ostatke kuće u kojoj je živjela Sveta Obitelj, odnosno Isus do svoje 30. godine života, prije nego što je počeo javno djelovati.

Sedmi dan iz hotela u Nazaretu prije odlaska kući posjetili smo crkvu sv. Petra u Tel Avivu i crkvu u Latrounu, trapistički samostan i crkvu, gdje smo imali svetu misu kojom smo zaključili naše sedmodnevno hodočašće. Iz Izraelske zračne luke Ben Gurion poletjeli smo u 18, 30h sati a u zračnu luku Pleso sletjeli oko 21.00 sat.

Iako umorni od puta, bili smo puni dojмова, uspomena za cijeli život. Na svakog od nas ovo putovanje je ostavilo snažan dojam i bila nam je posebna čast hodati Isusovom domovinom, koračati kuda je on koračao i od kuda je uzašao na nebo. ■

Vojni biskup i izaslanstvo hrvatskih ministarstava u Vatikanu i Rimu

U organizaciji Vojnog ordinarijata u RH, i u suradnji Vojnog ordinarijata u Republici Italiji, u Rim je od 11. do 13. studenoga na hodočašće išlo izaslanstvo Vojne biskupije, Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva branitelja. U izaslanstvu su uz vojnog ordinarija mons. Jurja Jezerinca bili: generalni vikar o. Jakov Mamić, pastoralni vikar don Josip Stanić te vojni kapelan p. Zoran Vujičić. Kao predstavnici ministarstava išli su: zamjenik ministra unutarnjih poslova Evelin Tonković, direktor Glavnog stožera Oružanih snaga RH general bojnik Mate Pađen, pomoćnica ministra branitelja Nevenka Benić, zamjenik glavnog ravnatelja policije Zvo-

nimir Vnućec i načelnica Sektora za skrb o hrvatskim braniteljima i članovima njihovih obitelji Mirela Buterin.

Izaslanstvo je sudjelovalo u srijedu 12. studenoga na Općoj audijenciji s papom Franjom u Vatikanu ispred bazilike sv. Petra, a tom prigodom ih je pozdravio i Sveti Otac: „Radosno pozdravljam sve hrvatske hodočasnike, a na poseban način delegaciju ministarstava: obrane, unutarnjih poslova i branitelja, te djelatnike Vojnog ordinarijata zajedno s njihovim biskupom mons. Jurjem Jezerincem. Dragi prijatelji, neka Božji blagoslov bude uvijek nad vama i nad vašim obiteljima te vas čuva u radosti i miru. Hvaljen Isus i Marija!“

Kao dar papi Franji izaslanstvo je predalo bistu „Sveta obitelj“, rad Josipa Marinovića s posvetom: “Svetomu ocu Franji zahvalni Vojni ordinarijat, Ministarstvo obrane, Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo branitelja Republike Hrvatske, 12. XI. 2014.”

U svojoj katehezi, papa Franjo je podsjetio na prethodne kateheze u kojima „smo istaknuli kako Gospodin nastavlja pasti svoje stado kroz službu biskupa, kojima u tome pomažu prezbiteri i đakoni. U njima se Isus uprisutnjuje, u snazi svoga Duha, i nastavlja služiti Crkvi, jačajući u njoj vjeru, nadu i svjedočenje ljubavi. Te službe,

dakle, predstavljaju veliki Gospodinov dar za svaku kršćansku zajednicu i za čitavu Crkvu, jer su živi znak njegove prisutnosti i njegove ljubavi.

Danas se želimo zapitati: što se traži od tih poslužitelja Crkve da svoju službu mogu živjeti na autentičan i plodonosan način?

U „pastoralnim poslanicama“ upućenim svojim učenicima Timoteju i Titu, apostol Pavao se zaustavlja na liku biskupa, prezbitera i đakona – kao i na liku vjernika, starješina, mladih. Zadržava se na opisu svakog kršćanina u Crkvi, opisujući za biskupe, prezbitere i đakone ono na što su pozvani i osobine koje moraju biti prepoznate u onima koji su izabrani i kojima su povjerene te službe. Znakovito je kako, zajedno s osobinama svojstvenim vjeri i duhovnom životu – koje se ne smije zanemariti, jer su sam život – nabrojene su neke čisto ljudske osobine: srdačnost, trijeznost, strpljivost, blagost, pouzdanost, dobrodušnost. To je abeceda, osnovna gramatika svake službe! To mora biti osnovna gramatika svakog biskupa,

svakog svećenika, svakog đakona, jer bez te lijepe i istinske predispozicije za susretanjem, za upoznavanjem, za dijalogom, poštivanjem i izgrađivanjem odnosa s braćom ispunjenih poštivanjem i iskrenošću, nije moguće pružiti doista radosnu i uvjerljivu službu i svjedočenje.

Postoji nadalje temeljni stav kojeg Pavao preporučuje svojim učenicima i, samim tim, svima onima koji su postavljeni u pastoralnu službu, bili oni biskupi, svećenici, prezbiteri ili đakoni. Apostol potiče neprestano ponovno oživljavati primljeni dar (usp. 1 Tim 4, 14; 2 Tim 1, 6). To znači da mora uvijek postojati živa svijest da netko nije biskup, svećenik ili đakon zato što je inteligentniji, vrijedniji i bolji, već isključivo na temelju jednog dara, dara ljubavi kojeg razdjeljuje Bog, u snazi Duha Svetoga, za dobro svoga naroda. Ta svijest je doista važna i predstavlja milost za koju treba moliti svakoga dana! Naime, pastir koji je svjestan da je njegova služba isključivo plod Božjeg milosrđa i srca neće moći nikada

zauzimati autoritaran stav, kao da su svi ostali njegovu podanici, a zajednica njegovo vlasništvo, njegovo osobno carstvo.

Svijest da je sve dar, da je sve milost, pomaže pastiru također da ne padne u napast da se stavlja u središte pozornosti i da se oslanja isključivo na vlastite snage. To su napasti taštine, oholosti, samodostatnosti. Jao nama ako neki biskup, svećenik ili đakon misle da znaju sve, da uvijek imaju ispravan odgovor na sve i da nikog ne trebaju. Naprotiv, svijest da je on prvi predmet Božjeg milosrđa i samilosti mora dovesti crkvenog služitelja do toga da bude uvijek ponizan u ophođenju s drugima i da ima razumijevanja za druge. Premda svjestan da je pozvan hrabro čuvati polog vjere (usp. 1 Tim 6, 20), on će oslušivati glas naroda. Svjestan je, naime, da ima uvijek nešto za naučiti, pa i od onih koji mogu biti daleko od vjere i Crkve. Nadalje, sve to mora dovesti do toga da u odnosima sa svojom subraćom zauzme novi stav, prožet dijeljenjem, suodgovornošću i zajedništvom.

Dragi prijatelji, moramo biti uvijek zahvalni Gospodinu, što u osobi i službi biskupa, svećenika i đakona nastavlja voditi i graditi svoju Crkvu, pomažući joj rasti na putu svetosti. Istodobno moramo nastaviti moliti da pastiri naših zajednica budu uvijek žive slike Božjeg zajedništva i ljubavi“.

Nakon kateheze papa je uputio apel zbog

zbivanja kroz koja prolaze kršćani koje se u različitim dijelovima svijeta progona i ubija zbog njihove vjere. „Osjećam potrebu izraziti svoju duboku duhovnu blizinu kršćanskim zajednicama koje su teško pogođene apsurdnim nasiljem koje ne pokazuje znakove zaustavljanja, te istodobno potičem sve pastire i vjernike da budu snažni i postojani u nadi. Još jednom upućujem usrdni apel onima koji imaju političku odgovornost na lokalnoj i međunarodnoj razini, kao i svim ljudima dobre volje, da se pokrene velika mobilizacija svijesti u korist progonjenih kršćana. Oni imaju pravo ponovno pronaći u svojim zemljama sigurnost i mir, slobodno ispovijedajući svoju vjeru. Pozivam vas da za sve kršćane koji su progonjeni zbog svoje vjere izmolimo Očenaš“.

Nakon audijencije izaslanstvo je posjetilo Hrvatsko veleposlanstvo pri Svetoj Stolici, gdje ih je dočekaao Filip Vučak, izvanredni i opunomoćeni veleposlanik, sa zaposlenicima, a u popodnevnim satima, i nakon razgledavanja najznamenitijih rimskih bazilika, i Hrvatski papinski zavod sv. Jeronima gdje su slavili sveto misno slavlje, nakon kojeg im je rektor zavoda mons. Jure Bogdan predstavio rad zavoda i njegovu povijest.

Sutradan i zadnjeg dana hodočašća izaslanstvo je posjetilo talijanski Vojni ordinarijat gdje su u crkvi sv. Katarine slavili euharistiju, a nakon slavlja se susreli s talijanskim vojnim nadbiskupom Santom Marcianom i tijelom ordinarijata. ■

Duhovne vježbe za djelatnike Vojnog ordinarijata u Valbandonu

Od 11. do 14. studenog u MUP-ovom kompleksu u Valbandonu, održan je susret djelatnika Vojnog ordinarijata, djelatnika MORH-ova Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu, MUP-ove Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom te pomoćnika vojnih i policijskih kapelana. Voditelj duhovnih vježbi bio je policijski kapelan vlč. Davorin Anđić.

Nakon okupljanja i pozdrava te uvida u program vježbi, okupljeni su u kapelici “Ivana Pavla II.” molili zaziv Duha Svetoga za duhovne plodove.

Svakog dana program je započinjao jutarnjom molitvom, poslije nje održavani su prijepodnevnim nagovori, poslije njih sveta misa s kratkom propovijedi. Poslije poslijepodnevni nagovora uskladila bi se pobožnost svete krunice.

Vlč. Davorin Anđić duhovne vježbe osmislio je u više tema: „Traženje odgovora o samome sebi“, „Ja i hram Božji“, „Svetost i grešnost“ i „Život ispunjen strahom“.

Zadnjeg dana susreta sveto misno slavlje

predvodio je umirovljeni biskup porečko-pulski mons. Ivan Milovan, u zajedništvu s vlč. Davorinom.

Tijekom susreta djelatnici su imali priliku posjetiti jedan od najljepših spomenika rane bizantske umjetnosti iz VI. stoljeća: Eufrazijevu baziliku u Poreču koju je 1997. godine UNESCO proglasio svjetskom kulturnom baštinom. ■

Uvođenje u službu vojnog kapelana u Slunju

Na vojnom poligonu „Eugen Kvaternik“ u Slunju u utorak 25. studenoga slavljena je sveta misa s obredom uvođenja u službu vojnog kapelana don Milenka Majića. Don Milenko time je postao dušobrižnikom za vjernike Vojne kapelarije „Blaženi Ivan Merz“ iz postrojbi smještenih na vojnom poligonu.

Svetu misu predvodio je vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac u koncelebraciji s desetak svećenika Karlovačkog vojnog dekanata i Slunjskog dekanata. Svetoj misi nazočili su vjernici Središta za borbenu obuku Zapovjedništva za obuku i doktrinu „Fran Krsto Frankopan“ Hrvatske kopnene vojske, djelatnici Topničko raketne bojne gardijske motorizirane brigade i ostalih postrojbi s vojnog poligona predvođeni svojim zapovjednicima kao i gosti i uzvanici.

Na početku misnog slavlja zamjenik zapovjednika SBO pukovnik Marin Kostelac zahvalio se dosadašnjem kapelanu vlč. Vladislavu Manduri na pruženoj duhovnoj skrbi te mu uručio prigodne darove, a novome kapelanu zaželio dobrodošlicu u novu sredinu uz želju za uspjehom u budućem radu.

Preuzevši novu dužnost u vojnoj kapelariji, don Milenko u homiliji je poručio nazočnim vjernicima da želi svima biti prijatelj u teškim i radosnim trenutcima te kao svećenik biti potpora u duhovnom rastu svakoga vjernika vojne kapelarije.

Don Milenko je do ove službe unutar Vojnog ordinarijata obnašao službu kapelana u Petrinji u Vojnoj kapelariji „Sveti Ilija prorok“ gdje je uveden kao vojni kapelan 2002. godine u tadašnjoj 2. gardijskoj brigadi „Gromovi“. ■

Uvođenje u službu vojnog kapelana u Petrinji

Nakon primopredaje službe između dosadašnjeg vojnog kapelana u Petrinji don Milenka Majića i novoimenovanog don Matije Žugaja, u srijedu 26. studenog svečano uvođenje u službu vojnog kapelana predvodio je vojni ordinarij u RH mons. Juraj Jezerinac. U uvodnom pozdravu, biskup je naglasio važnost službe vojnog kapelana i Vojnog ordinarijata za pripadnike OS RH i pripadnike redarstvenih snaga MUP-a.

Novi vojni kapelan u Petrinji don Matija Žugaj, svećenik je Riječke nadbiskupije, a dosadašnju službu župnika protekle 3 godine vršio je u župama Novljanskog zaleđa, u hrvatskom primorju. Rođen je 7. 2. 1985. u Slavanskom Brodu, kao peto dijete u obitelji, a za svećenika Riječke nadbiskupije zaređen je 30. svibnja 2010. godine.

Na početku misnoga slavlja, biskupa je pozdravio zapovjednik 2.

bojne „Gromovi“ bojnik Roman Kelnerić, te mu tom prigodom uručio zelenu beretku - oznaku „Gromova“. Potom se ispred svih okupljenih zapovjednik Logističke pukovnije pukovnik Dražen Sebastijan zahvalio dosadašnjem kapelanu don Milenku Majiću.

Tijekom obreda don Matija je izrekao Is-povijest vjere. Don Matija je održao i propovijed u kojoj je istaknuo važnost Isusova poziva kojeg intenzivnije slušamo u posljednjim danima crkvene godine. "Patiti radi svjedočanstva za Isusa Krista privilegij je, ali i znak tek onih kršćana koji iskreno žive svoj kršćanski poziv i istinski se trude oko svjedočenja Isusove ljubavi i oprosta u današnjemu svijetu". Osvrćući se na današnji dan svoga svečanog uvođenja u novu službu, don Matija je naglasio kako "se nitko ne bi smio sakrivati iza 'maski' svojih službi, niti svećenik

iza halje, niti biskup iza ovlasti, niti vojnik iza svoga čina, niti roditelj ili supružnik iza svojih potreba, već bismo svi zajedno trebali upravo tim službama svojim primjerom nadahnuti Kristov duh služenja u ljubavi i odricanju". Na kraju svoje propovijedi, don Matija je istaknuo kako je "Isusov govor o Kraljevstvu Božjem i Sudnjem danu poziv i pitanje svakome od nas osobno, da razmislimo o svojoj vjeri i životu vječnome, ali i da ostavimo lažne kompromise sa zlim duhom ovoga svijeta te prihvatimo poruke Kristova križa - oprost, žrtvu i ljubav". ■

Posjet Ratne škole Vojnom ordinarijatu

Vojni ordinarijat su u petak 28. studenog u okviru Plana i programa školovanja posjetili polaznici XVII. naraštaja Ratne škole "Ban Josip Jelačić", predvođeni načelnikom Škole brigadrom Antunom Čičkom. Primili su ih vojni biskup mons. Juraj Jezerinac, generalni vikar Vojnog ordinarijata o. Jakov Mamić, OCD, i uprava ordinarijata. U ovome naraštaju 15 je polaznika Ratne škole, a pored časnika iz Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske među polaznicima su i časnici iz Bosne i Hercegovine, Makedonije, Kosova, Srbije i Njemačke.

Na početku susreta polaznike je pozdravio biskup. Naglasio je da im ratna škola „može pomoći da se učvrste u dobru i sužavaju prostore zla u sebi i oko sebe. U svemu tome je i nezaobilazna

duhovna i moralna komponenta, koju pruža Vojni ordinarijat“.

Nakon njega generalni vikar je u svom kratkom predavljanju istaknuo smisao institucija vojnih ordinarijata. Temelj im je dao dokument pape Ivana Pavla II. „*Spirituali militum curae*“, koji govori ne samo o pravnoj strukturi nego i o sadržaju. Glede sadržaja, generalni vikar je istaknuo tri specifične crte toga dokumenta. Prva govori o prisutnosti Crkve u vojsci – preko svećenika, njegovog pomoćnika ili na neki drugi način, ovisno o tome kako je ta stvarnost uređena. Drugi i treći se prožimaju kroz odgoj savjesti i promidžbu solidarnosti i mira.

Nakon njega osobni tajnik vojnog biskupa Marinko Nikolić je kroz prezentaciju predstavio povijest i rad Vojnog ordinarijata u dušobrižništvu vojske i policije u RH. Poslije prezentacije poveo se razgovor o temama vezanim za rad Vojnog ordinarijata i duhovnu skrb. ■

Intervju s mons. Jurjem Jezerincem u „Glasu Hrvatske“ Razgovarala gđa. Jasminka Perić, 3. studenog 2014.

Prvo pitanje: *Ove godine spominje se 100. obljetnica Prvog svjetskog rata. Vi ste predvodili, kako čujem, sv. misu u crkvi sv. Marka u Zagrebu prigodom te važne obljetnice.*

Odgovor: Prije nego odgovorim na ovo pitanje želim pozdravit sve slušatelje ovog međunarodnog programa „Glasa Hrvatske“, posebno one koji žive izvan Domovine, sa željom da i dalje nose u svom srcu ljubav prema Domovini, da njeguju u sebi vrijednosti koje su ih očuvale u iseljeništvu, da pomalo razmišljaju i o povratku u domovinu, ako ne prije onda kada dođu u mirovinu da se napune ponovno energijom koja će u njima podržavati sve ono lijepo što su ponijeli kada su napuštali svoju domovinu.

Na vaše prvo pitanje odgovaram: Točno je da sam slavio sv. misu u crkvi sv. Marka u Zagrebu prigodom 100. obljetnice Prvog svjetskog rata. Dopis za obilježavanje 100. obljetnice došao je od Ministarstva kulture, odnosno Povjerenstva vlade za obilježavanje sto godina od početka Prvog svjetskog rata. Šteta što je bio je malen broj ljudi na toj svetoj misi. Svakako je trebalo posvetiti više pažnje tom događaju tim više što se, koliko mi je poznato, uključio cijeli svijet tom obilježavanju.

Drugo pitanje: *Poznato je da su postavljane ploče na dvoranama i crkvama kao spomen na internirane Hrvate u Kanadi za vrijeme Prvog svjetskog rata.*

Odgovor: Prigodom postavljanja spomen-ploča u Hrvatskom domu u Hamiltonu, kao i na dvorani crkve sv. Križa u Hamiltonu bio sam i ja prisutan, pomolivši se za sve stradalnike toga razdoblja. Slavio sam i sv. misu na kojoj je sudjelovao i gradonačelnik grada Hamiltona kao i gradski vijećnici.

Treće pitanje: *Recite nam nešto konkretnije o tom razdoblju kao i obilježavanju te važne obljetnice. Što se to u stvari dogodilo i zašto su Hrvati bili internirani?*

Odgovor: Poznato je da je u vrijeme Prvog svjetskog rata koji je započeo ubojstvom prijestolonasljednika cara Ferdinanda u Sarajevu započeo Prvi svjetski rat. Bilo je to vrijeme austrougarske vladavine u čijem je sastavu bila i Hrvatska.

Već na samom početku rata tisuće Ukrajinaca i Hrvata koji su u to vrijeme živjeli u Kanadi, bili su strpani u kanadske logore i prisiljeni na težak fizički rad. Logori su bili locirani na granicama u zaleđu. Ljudi koji su bili smatrani „neprijateljima“, među njima i Hrvati, bili su prisiljeni nositi identifikacijske dokumente i redovito se javljati policiji. Mnogi od njih bili su ponižavani na druge načine poput lišavanja prava na izbore, ograničavanja slobode govora, kretanja, udruživanja, doživjeli su deportiranja i oduzimanja ono malo imovine koje su posjedovali, a što se većini njih nije nikada vratilo.

Iako je Britanski ured za inozemne poslove obavijestio Ottawu da su istočni Europljani „prijateljski stranci“ koji bi trebali dobiti povlaštenu, odnosno prioritetni tretman to se nije dogodilo. Muškarci, žene i djeca patili su najviše jer su došli iz zemalja koje su bile u sukobu sa Saveznicima.

Četvrto pitanje: *Rekli ste da je na sv. misi u Hamiltonu sudjelovao gradonačelnik zajedno sa svojim suradnicima. Je li on tom prigodom nešto i rekao?*

Odgovor: Mene su se dojmile riječi kada je naglasio da Hrvati, koji su se našli zajedno s Ukrajinacima, nisu počinili nikakvo zlo. Štoviše, pred svima se ispričao u ime Kanade što je došlo do zatvaranja Hrvata. Tu sam gestu primio s velikom radošću. Time se na neki način otupjela i oštrica. A to znači da se samo iznošenjem istine može graditi sigurno društvo, koje nije opterećeno prošlošću.

Ovo je veoma važna pouka, posebno danas, kada je društvo odviše opterećeno prošlošću. Da bi došlo do ozdravljenja istoga trebalo bi pristupiti činjenicama mirno i objektivno. Opće dobro treba biti ispred svakog osobnog dobra.

Peto pitanje: *Je li moguće tako nešto slično provesti u Hrvatskoj?*

Odgovor: Mislim da sam već djelomično odgovorio na to pitanje. Ne samo da je moguće nego je u ovom trenutku veoma važno to učiniti, što prije to bolje. Odviše smo opterećeni prošlošću i nikako da se oslobodimo od nje. Odviše gubimo energiju u želji da obranimo nečije stavove i zlodjela koja su počinili neki ljudi u ime ideologije.

Blagopokojni kardinal Kuharić je rekao da je došlo konačno vrijeme da se suočimo s našom prošlošću, prije svega s istinom, da ju treba reći ma kako ona bila neugodna i bolna, jer nas jedino ona može osloboditi.

Trebalo bi povijest prepustiti stručnjacima, prije svega povjesničarima, koji bi trebali „pravu istinu“, „sine irra et studio“ - „bez mržnje i pristranosti“, posebno o događajima vezanih uz Drugi svjetski rat i poratno razdoblje komunističke vladavine. Europa je odavno osudila komunistički režim, u kojem su se događali mnogi zločini. Nema smisla braniti zločine, još manje ideologiju, koja bi trebala biti dio naše prošlosti.

Svijet ide naprijed prema razvoju demokracije kao najboljem načinu vladavine, koja je za sada najbolji način, iako nije najsavršeniji. I treba u tom smislu izgrađivati ovu zemlju, poštivati svačije uvjerenje tako da u središtu bude čovjek.

Šesto pitanje: *Čujem da ste se susreli s Hrvatima u Kanadi?*

Odgovor: Posjetio sam najprije hrvatsku katoličku zajednicu u Clevelandu, u Americi, zatim u Kanadi: u Torontu, Missisaugi, Oakvilleu i Hamiltonu. Susret s našim ljudima pravo je obožavanje i radost ne samo za njih nego i za onoga koji ih posjećuje.

Problemi iseljenika su manje više svuda isti, gdje god bili. Oni redovito prate sve što se zbiva u Hrvatskoj.

Imaju TV program iz Hrvatske i tako se osjećaju kao da su kod kuće. Želja im je da se stvore uvjeti u Hrvatskoj kako bi mogli toj istoj Hrvatskoj pomoći. Prva barijera je svakako birokracija. Kad naiđu na nju, brzo odustaju od svojih planova i nada se gasi.

Ima ljudi koji kažu da se oni neće više nikada vratiti. To nije točno. Naišao sam na dvije mla-

de obitelji koje su se ovih dana vratile u Hrvatsku iako su rođeni u Kanadi. Potrebno je sve učiniti da Hrvatska postane zemlja povratnika.

Sedmo pitanje: *Čujemo da je bio susret svećenika u Ontariju u Kanadi?*

Odgovor: Ja, nažalost, nisam bio na tom susretu pa nisam u mogućnosti preciznije izvijestiti. Svakako nezaobilazna tema bila je kako odgovoriti na sadašnje izazove u kojima se nalazi Crkva među Hrvatima.

Na tom je sastanku bio i novi ravnatelj dušobrižništva za inozemnu pastvu dr. Tomislav Markić. Razgovarali su o sadašnjem stanju Crkve te kako odgovoriti na izazove koji su pred njima. Tu je prije svega sve manji broj svećenika na župama i sve manji broj sestara, a pastoralne potrebe su velike.

Drago mi je da se u novije vrijeme bude razni pokreti među župama, kao što su molitva za svećenička i duhovna zvanja, uključivanje mladih u život župe.

Osmo pitanje: *Koja je poruka našim iseljenicima?*

Odgovor: Ja bih ovdje citirao riječi blaženog kardinala Stepinca koji je u svoje vrijeme uputio svoju poruku iseljenicima, a koja je i danas veoma suvremena, kad je rekao: „Ako ste vi daleko od svojih milih i dragih, ako ste daleko od svoje domovine Hrvatske, Bog nije daleko od vas. Njegovo očinsko oko vas gleda i tamo. Njegova vas očinska ljubav okružuje... Pokažite se i u tuđini pravom djetecom Božjom i pravom djetecom hrvatske domovine“.

To neka bude i moja poruka vama, dragi iseljenici. Neka vas prati božanska ruka i zagovor majke Božje, Kraljice Hrvata! ■

LJETOPIS VOJNOG ORDINARIJATA

23. 09. 2014.

U prostorijama interventne jedinice policije na Senjaku služena je misa zadušnica za poginule i nestale branitelje iz te ustrojstvene jedinice PU zagrebačke. Misu je služio policijski kapelan don Marin Drago Kozić.

U propovijedi se don Marin osvrnuo na zajedništvo i prijateljstvo koje vlada među pripadnicima interventne policije koji su uvijek spremni pomoći bližnjemu. „Svatko je od nas poseban i vrijedan, svatko može činiti dobro ako živi u ozračju međuljudskih odnosa gdje se njeguje duh poštovanja, prijateljstva i pomaganja. Neka nam sv. Mihovil učvrsti temeljne i trajne vrijednosti u izgradnji kulture života u stalnoj borbi protiv zla. Želimo da nam sveti Mihovil učvrsti temeljne i trajne vrijednosti“, poručio je policijski kapelan čestitajući svima nadolazeći blagdan sv. Mihovila, zaštitnika hrvatske policije.

Istoga dana: Uoči proslave Dana policije u prostorijama Policijske uprave karlovačke održano je duhovno predavanje o temi: „Sv. Mihael i anđeli u Sv. pismu i predaji Crkve“. Predavanje je, uz nazočnost policijskog kapelana, vlč. Andrije Markača, održao dr. Josip Beljan. Predavanju su uz brojne djelatnike nazočili i načelnik Policijske uprave karlovačke Tomislav Kotić i zamjenik načelnika Ivica Porubić.

24. 09. 2014.

Predvođeni rektorom preč. Anđelkom Koščakom i odgojiteljem vlč. Ivanom Dodlekom bogoslovi Zagrebačke nadbiskupije (prva godina) posjetili su vojnog biskupa mons. Jurja Jezerinca i sjedište Vojnog ordinarijata. S poviješću Vojne biskupije u Hrvatskoj i poslanjem vojnog i policijskog kapelana bogoslove je upoznao generalni vikar o. Jakov Mamić, OCD. Biskup je bogoslovima govorio o svojim iskustvima u radu s vojskom i policijom te im pokazao kapelu u kojoj su se zajedno pomolili.

25. 09. 2014.

Uz blagdan svetog Mihaela, zaštitnika hrvatske policije, u II. postaji prometne policije Lučko, zajedno s članovima obitelji poginulih branitelja, koji su bili djelatnici ove ustrojstvene jedinice PU zagrebačke, služena je misa zadušnica.

Svečanost obilježavanja započela je intoniranjem himne RH. Spomen na poginule branitelje uz molitvu ispred spomen-ploče u auli zgrade Prometne policije, gdje su slike poginulih branitelja, izmolio je policijski kapelan don Marin Drago Kozić, koji je potom služio misu zadušnicu.

Istoga dana: U prostorijama Interventne jedinice policije Policijske uprave ličko-senjske svečano je otkriven spomen-zid Posebne i Specijalne jedinice policije 1991.-2001.

Svečanom otkrivanju zida prisustvovali su prvi zapovjednik Posebne jedinice policije Nikola Pemper, njegov nasljednik Miroslav Cindrić koji je preuzeo zapovjedništvo nakon što je Pemper zarobljen od strane paravojskih formacija, Ivan Dasović i načelnik Policijske uprave ličko-senjske Ante Podnar sa suradnicima. „Spomen-zid koji ćemo za koji trenutak otkriti nastao je uz pomoć zapovjednika, te svesrdnu pomoć još aktivnih kolega u interventnoj jedinici policije, i bit će trajni spomen svim budućim naraštajima hrvatskih policajaca koji će biti ili jesu zaposlenici Ministarstva unutarnjih poslova na ljudske i profesionalne vrijednosti naših pripadnika Posebne jedinice policije i Specijalne jedinice policije “Tigar“, rekao je načelnik Podnar.

Potom je policijski kapelan kapelanije “Sveti hrvatski mučenici“ vlč. Ivan Blaževac blagoslovio spomen-zid.

26. 09. 2014.

Djelatnici PU zagrebačke zajedno s načelnikom Goranom Burušićem, njegovim zamjenikom Dubravkom Teurom, načelnicima sektora i voditeljima službi, svečano su proslavili blagdan sv. Mihaela, svoga nebeskog zaštitnika. U kapeli Majke Božje Kamenitih vrata slavljena je sveta misa koju je služio policijski kapelan don Marin Drago Kozić.

Na misi su sudjelovali predstavnici braniteljskih udruga, Udruga obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja “Hrvatski Feniks“, Udruga roditelja poginulih branitelja Domovinskog rata grada Zagreba i Udruga udovica poginulih branitelja Domovinskog rata grada Zagreba.

„Sv. Mihael nam može pomoći da se ne obeshabrimo. On pomaže i vama, drage obitelji naših poginulih i nestalih branitelja, dragi policajci, drage djelatnice i djelatnici PU zagrebačke kako biste se i vi ‘borili’ u vašem životu, u vašoj službi u svrhu zajedništva. Mnogo je zla oko nas, a vaša je zadaća to zlo pobijediti. Sveti Mihael kao prvi arkandeo stoji uvijek pred Bogom, donosi molitve ljudi pred Boga, kao i Božju objavu ljudima. Blagdan sv. Mihovila poziva na ustrajnost i postojanost u proturječjima, poteškoćama i borbama života u kojima se treba opredjeljivati za Boga. To je put Božje pobjede u našem životu. Neka vam sv. Mihael bude pomoć u tome“, poručio je don Marin u prigodnoj propovijedi.

Nakon mise i intoniranja himne svi su se uputili u centralnu zgradu PUZ gdje je upriličena komemoracija za poginule i nestale branitelje ove PU. Načelnik Goran Burušić položio je vijenac i zapalio svijeću ispred spomen-ploče, a nakon polaganja vijenca počast su odale obitelji i rodbina poginulih i nestalih branitelja. Završnu molitvu izmolio je don Marin.

U predvorju PP Maksimir također je položen vijenac i zapaljene su svijeće u znak sjećanja na sve poginule djelatnike ove ustrojstvene jedinice PU zagrebačke. Molitvu je izmolio don Marin uz nazočnost obitelji poginulih, načelnika PP Maksimir Stanka Tomića, djelatnika Službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom u RH Marija Dokmanića i djelatnike postaje.

Istoga dana: Uz proslavu Dana policije i njezinog zaštitnika sv. Mihovila arkandjela dubrovački biskup Mate Uzinić u pratnji generalnog vikara Dubrovačke biskupije mons. dr. Petra Palića sudjelovao je na prigodnoj svečanosti u Policijskoj upravi dubrovačko-neretvanskoj u Dubrovniku. Nakon intoniranja himne nazočnim dužnosnicima, policajcima i policajkama okupljenim ispred zgrade policijske uprave obratio se policijski kapelan don Ivo Borić posebno pozdravljajući roditelje, braću, sestre i djecu policajaca koji su svoj život dali za slobodnu Hrvatsku.

Čestitajući blagdan zaštitnika sv. Mihovila, dubrovački biskup Mate Uzinić zahvalio je policajkama i policajcima za sve što čine slijedeći sv. Mihovila u obrani dobra od zla, u borbi dobra protiv zla. Osobito im je zahvalio za sve što su učinili surađujući s Odborom Susreta hrvatske katoličke mladeži jer su svoj posao tada odradili odlično.

Biskup Uzinić također je predvodio molitvu za pokojne policajce. Nakon molitve, vijence uz spomen-obilježje na kojem su ispisana imena 43 poginula policajca položili su predstavnici županije, grada, policije i udruga proizišlih iz Domovinskog rata. Paljenje svijeća i tihiu molitvu pratio je pozdrav svečanog voda koji je trenutke prisjećanja učinio još svečanijim.

Načelnik policije Tonći Radibratović u dvorani Policijske uprave nakon toga je predstavio rad dubrovačke policije u proteklom periodu.

Istoga dana: Svečano misno slavlje povodom Dana policije i njihova zaštitnika sv. Mihaela za sve pripadnike PU sisačko-moslavačke predvodio je sisački biskup Vlado Košić u sisačkoj katedrali. U koncelebraciji bili su kancelar biskupije mons. Marko Cvitkušić, katedralni župnik preč. Marko Karača, župnik sisačke župe Pohoda BDM vlč. Branko Koretić i vojni i policijski kapelan don Milenko Majić.

Misi su nazočili djelatnici Policijske uprave si-

sačko-moslavačke, predvođeni načelnikom Markom Rašićem te članovi obitelji, rodbina i prijatelji poginulih i nestalih redarstvenika, koji su stradali u Domovinskom ratu.

Na početku homilije govoreći o svetom Mihaelu biskup Košić je rekao kako je mnogo razloga zašto je sv. Mihael izabran za zaštitnika hrvatske policije. "Prvi je što je sv. Mihael u Bibliji prikazan kao Božji ratnik, dapače vođa Božjih anđeoskih četa koje se bore protiv đavla i njegove vojske, i pobjeđuju; drugi je razlog, rekao bih, što je sv. Mihael anđeo, a svi znamo kako se osobito djeca rado mole svojim anđelima čuvarima i vjeruju da ih oni čuvaju, osobito od različitih opasnosti." Spominjući se Knjige Otkrivanja i riječi: "Nasta rat na nebu: Mihael i njegovi anđeli zarate se sa Zmajem. Zmaj uđe u rat i anđeli njegovi, ali ne nadvlada" (Otk 12, 7), biskup je istaknuo kako je sv. Mihael bio borac, ratnik, znao je povesti borbu, reagirati na vrijeme i spriječiti svojom borbom zlo.

„Crkva i njezin moralni nauk uvijek je bila protiv ratova i nasilja, protiv ubijanja i primjene sile. Ipak, ako je pojedinac nepravedno napadnut i ne može se sam braniti, kršćani su se uvijek osjećali pozvani pomoći mu i braniti ga. O obrambenom ratu – kao što je bio i naš, Domovinski rat – riječ je i u izvješću Knjige Otkrivenja. Sveti arkandeo Mihael takav je ratnik, dakle, branitelj. U istom tom, 12. poglavlju Knjige Otkrivenja, sv. Ivan prikazuje Majku koja je obučena u sunce, s glavom ovjenčanom s 12 zvijezda i mjesecom pod nogama, koja rađa Sina, a Zmaj vreba da joj ga otme i proždre čim ga rodi. Slika je to Marije koja rađa Spasitelja Isusa koga đavao želi uništiti. I tu onda nastaje rat na nebu, pojavljuje se anđeo Mihael koji predvodi rat protiv đavla i pobjeđuje ga", rekao je biskup te u nastavku dodao: „Evo, to je zadaća i hrvatske policije. Boriti se zato da se pobijedi zlo i zloga, da se zaštiti slabe, da se napadnute obrani, da se suzbije nepravda i laž, a da pobijedi pravednost i istina. To nije moguće tek samo vlastitim našim, ljudskim zalaganjem, već do kraja to je moguće – jedino snagom i pomoću Božjom. On se sam bori za nas, on se sam prvi za sve nas žrtvuje, on i nama daje snage da se zajedno s njime borimo za pobjedu dobra i pravednosti”.

Na kraju slavlja don Milenko oprostio se od svih prisutnih, ali i svih pripadnika PU sisačko-moslavačke zbog premještaja na novu dužnost u Slunj, te svima zahvalio na lijepim godinama što ih je proveo kao policijski kapelan u Sisku.

Istoga dana: Od 23. do 26. rujna djelatnici Ministarstva obrane i GS OS RH te djelatnici vojne kapelanije "Sv. Ivan Krstitelj" iz Požege sa svojim kapelanom vlč. Željkom Volarićem, bili su na

duhovnim vježbama u Puli. Vježbe je vodio vojni kapelan p. Zoran Vujičić. Pri povratku djelatnici su posjetili svetište Majke Božje Trsatske.

28. 09. 2014.

U Policijskoj akademiji obilježen je Dan policije i blagdan svetog Mihovila, zaštitnika policije slavljem svete mise u kapelici sv. Mihovila arkanđela za poginule hrvatske redarstvenike, branitelje i sve policijske službenike koji su svoj život darovali službi dobra i pravednosti.

Obilježavanju Dana policije nazočilo je izaslanstvo unutarnjih poslova predvođeno zamjenikom ministra unutarnjih poslova Evelinom Tonkovićem te glavnim ravnateljem hrvatske policije Vladom Dominićem te brojni dužnosnici Ministarstva unutarnjih poslova. Liturgijsko slavlje uveličala je klapa „Jajevo“ iz Zagreba.

Vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac, predvođeci svetom misu, čestitao je svima Dan policije i Dan kapelanije „Sv. Mihovil“, te okupljenima zaželio da im sveti Mihovil bude nadahnuće i zagovornik, kako bi se mogli oduprijeti svakom zlu.

Istoga dana: Povodom Dana policije i godišnjice beatifikacije bl. Miroslava Bulešića Policijska kapelanija „Sv. Mauro“ za PUI organizirala je hodočašće policije od Lanišća do Svetvinčenta. Na dvodnevno hodočašće krenulo je 12 djelatnika Policijske uprave istarske, te dvije djevojke, kćerke inicijatora hodočašća Bariše Dujaka.

Na početku hodočašća u Lanišću misno slavlje je predvodio vlč. Ilija Jakovljević, policijske kapelan u Istri. U propovijedi je ukratko predstavio život bl. Miroslava Bulešića te svima darovao krunice s likom bl. Miroslava. Nakon misnog slavlja hodočasnici su posjetili župnu kuću u Lanišću gdje je bl. Miroslav mučenički ubijen. Potom su svi zajedno krenuli na hodočašće do Svetvinčenta.

29. 09. 2014.

U kapeli svetog Mihaela na gradskom groblju u Jastrebarskom služena je misa zadušnica za poginule branitelje koji su bili iz Policijske postaje Jastrebarsko. Uz vjernike župe okupili su se i djelatnici Policijske postaje Jastrebarsko predvođeni svojim načelnikom Berislavom Vojakom. Misu je predvodio vlč. Stjepan Rožanković, župnik župe svetog Nikole iz Jaske uz koncelebraciju policijskog kapelana don Marina Drage Kozića.

Don Marin je, nakon mise, u auli Policijske postaje Jastrebarsko uz prisustvo načelnika, zamjenika i djelatnika PP, izmolio je molitvu za pokojne ispred spomen-slika poginulih branitelja i tragično preminulog djelatnika Miroslava Roića.

Istoga dana: Dan Vojne kapelanije „Sv. Gabrijel Arkanđeo“ u vojarni u Zemuniku proslavljen je koncelebriranim misnim slavljem koje je predvo-

dio vojni kapelan vlč. Vladislav Mandura u zajedništvu s mjesnim dekanom i kapelanom Ivom Topalovićem i svećenicima Zadarske nadbiskupije.

Čestitajući blagdan vlč. Mandura je naglasio kako danas u mislima častimo anđele i na poseban način Gabrijela koji je svijetu donio Radosnu vijest.

Činjenica kako anđeli neprestano gledaju Boga licem stavlja pred nas izazov susreta s Bogom ali i s čovjekom u svakodnevnom životu. „Tko može očima gledati čovjeka u lice? Samo onaj tko je pošten i čista srca, onaj tko se u potpunosti za drugoga može darovati“, potaknuo je na razmišljanja propovjednik te naglasio kako i u vojničkim zadaćama i svakodnevnom radu treba unižeti više anđeoskog duha. Tražeći primjer koga usporediti s anđelima i anđeoskom ljubavi vlč. Mandura je kazao kako je to nadasve ljubav majke i oca prema svom djetetu. To je ljubav bez granica, ljubav koju možemo pretočiti i kroz ljubav branitelja i vojnika za svoj narod i Domovinu.

Proslava blagdana svetog Gabrijela Arkanđela u Zemuniku okupila je djelatne vojne osobe postrojbi Oružanih snaga RH predvođene pukovnikom Karolom Lučanom, zapovjednikom 93. zrakoplovne baze, predstavnike Policijske uprave zadarske te umirovljene pripadnike postrojbi, a slavlje je uveličao i pjevački zbor iz župe „Blaženi Alojzije Stepinac“ iz Zadra.

Istoga dana: Polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća kod središnjeg križa na groblju sv. Benedikt, te svetom misom zadušnicom za sve poginule i nestale policajce u Domovinskom ratu, u župnoj crkvi sv. Lovre u Petrinji proslavljen je blagdan sv. Mihaela, nebeskog zaštitnika hrvatske policije. Molitvu na groblju i svetom misu predvodio je don Milenko Majić, policijski kapelan PU sisačko-moslavačke.

30. 09. 2014.

Dekretom vojnog ordinarija mons. Jurja Jezerinca, petrinjski vojni kapelan don Milenko Majić premješta se na službu vojnog kapelana u Vojnu kapelaniju „Blaženi Ivan Merz“ u Središte za borbenu obuku na vojnom poligonu „Eugen Kvaternik“ na Slunju, dok se vlč. Matija Žugaj imenuje novim vojnim kapelanom u Petrinji.

Tim povodom u petrinjskoj vojarni „Pukovnik Predrag Matanović“ ispred vojne kapele sv. Ilije proroka služena je sveta misa zahvale i oprostaja vojnog kapelana sa svojim vjernicima, djelatnicima postrojbi koje pripadaju Vojnoj kapelaniji „Sveti Ilija prorok“. Misno slavlje predvodio je don Milenko, a koncelebrirao je novi vojni kapelan vlč. Matija. Kapelan Majić zahvalio se svim bivšim i sadašnjim zapovjednicima i vojnicima

za 12 godina službe i prijateljstva.

„Dragi prijatelji došlo je vrijeme rastanka, moga odlaska, ali ne sasvim, jer idem u Slunj i nadam se da ćemo se i tamo viđati dok ste na obuci i vježbama, i da ćemo i tamo zajedno slaviti Gospodina, i moliti Gospodina da nam pokaže pravi put u našem životu“. Potom je kapelan Majić naglasio kako je kad je došao na službu u Petrinju prije 12 godina zatekao većinom hrvatske vojnike sudionike Domovinskog rata, dok su sada u većini u vojarni novi, mladi naraštaji vojnika. Predstavivši novoga vojnog kapelana koji je također mlad i kojemu je to prva služba u vojsci, poručio je kapelanu i vojnicima da im je dužnost držati i poštivati tradiciju. „Tu tradiciju prenositi i slijedećim mladim naraštajima da se ne zaboravi djelo i žrtva naših pripadnika koji su u onim teškim godinama Domovinskog rata bili spremni svoje živote položiti, svoju krv proliti. Kao što su slike poginulih na pločama uzidane u zidove ove kapele, isto tako su životi naših poginulih, nestalih, ali i umrlih i oboljelih branitelja ugrađeni u ovo što imamo danas“, istaknuo je kapelan Majić. Don Milenko posebno je zahvalio svojim prvim i najbližim suradnicima tijekom 12 godina službe, prvom pomoćniku vojnog kapelana, sada umirovljenom satniku Roberu Čaranu i dosadašnjem pomoćniku poručniku Mariju Barišiću.

U ime vjernika vojne kapelanije i djelatnika svih postrojbi koje pripadaju vojnoj kapelaniji, zahvalu kapelanu izrekli su zapovjednici 2. mehanizirane bojne „Gromovi“ gmtbr bojnik Roman Kelnerić i Logističke pukovnije pukovnik Dražen Sebastijan.

02. 10. 2014.

Na Osojniku je otkriveno spomen-obilježje na mjestu pogibije Žarka Lauca, prvog poginulog hrvatskog vojnika u obrani Dubrovnika. Spomen-obilježje otkrio je Žarkov otac, a blagoslov spomenika i molitvu predvodio župnik iz Osojnika don Ivo Borić, a ujedno i kapelan PU dubrovačko-neretvanske. Otkrivanju spomen-obilježja u organizaciji udruge HVIDRA nazočila je i obitelj pokojnog Žarka Lauca, njegovi suborci te mještani Osojnika.

Istoga dana: Inženjerijska pukovnija na Kamenskom slavila je svoj dan roda i dan svojih nebeskih zaštitnika sv. Anđela čuvara. Svečano misno slavlje predvodio je vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac u koncelebraciji s 20-ak svećenika iz Karlovačkog i Dugoreškog dekanata te vojnih kapelana iz Požege, Zadra i svih kapelana Karlovačkog vojnog dekanata.

Prije same mise nazočnim gostima se obratio zapovjednik Brigadir Eugen Njari i svima izrazio dobrodošlicu.

Na kraju se svima obratio domaćin vlč. Vlado Mandura i zahvalio se nazočnima. Posebno se zahvalio obitelji Pejić koja je došla iz Brodskog Vinogorja i tamburama i pjesmom uljepšala misno slavlje.

Kapelan je također naglasio da je biskup i ovaj put došao na Kamensko iako donekle narušenog zdravlja. To je znak koliko mu je stalo do samih vojnika i svećenika koji na terenu i po postrojbama za njih skrbe.

Istoga dana: Delegacija Policijskog prezidija Mainz (pokrajina Rheinland-Pfalz) posjetila je u sklopu međunarodne policijske suradnje Policijsku upravu zagrebačku. Posjet je bio sadržajan, a nadasve obilježen radnim ozračjem i nastavak je višegodišnje suradnje između PU zagrebačke i Policijskog prezidija Mainz. Radni posjet delegacije PU zagrebačkoj, koju je predvodio načelnik Policijskog prezidija Mainz Karl Heinz Weber, trajao je od 29. rujna do 2. listopada i svojom su nazočnošću uveličali i proslavu Dana policije povodom blagdana svetog Mihovila.

Domaćin i načelnik PU zagrebačke Goran Burušić, zajedno sa suradnicima i policijskim kapelanom don Marinom Dragom Kozićem, gostima su osigurali posjet svetištu Majke Božje Bistričke. Upoznali su se s poviješću svetišta koja je povezana s crnim kipom Majke Božje Bistričke.

03. 10. 2014.

Vojni biskup mons. Juraj Jezerinac predvodio je sveto misno slavlje na svečanosti 14. obljetnice Vojno-obavještajne bojne u vojarni sv. Petar u Ogulinu na kojoj su osim visokih časnika i vojnika nazočili i predstavnici mnogih ustanova iz grada Ogulina koji surađuju s postrojbom. Koncelebrirali su vojni kapelan p. Mirko Vukoja, župnik i dekan ogulinski preč. Robert Zubović i župnik župe bl. A. Stepinca i vojni kapelan u MORH-u fra Marko Medo.

Nakon mise pred središnjim križem zapaljena je svijeća za sve poginule pripadnike postrojbe koji su prinijeli život za domovinu.

Istoga dana: U petak ujutro nakon postrojavanja u petrinjskoj vojarni „Pukovnik Predrag Matanović“ slavljena je misa nakon koje je 40 pripadnika „Tigrova“, „Gromova“, ZZP-a i Logističke pukovnije krenulo pješice na vojno hodočašće u Mariju Bisticu. Svetu misu predvodio je novi vojni kapelan vlč. Matija Žugaj zajedno sa svojim prethodnikom don Milenom Majićem. Ovom skupinom hodočasnika zapovijedao je satnik Dubravko Štefančić, a sudjelovalo je 35 pripadnika OS RH.

Istoga dana: Vojna kapelanija „Sv. Franjo Asiški“ proslavila je svoga zaštitnika u kapelici vojarnе „Eugen Kvaternik“ u Gospiću. Misno slavlje

predvodio je novi župnik župe Krasno vlč. Mario Vazgeč, a suslavili su vojni kapelani i lokalni župnici.

Vlč. Vazgeč je u svojoj homiliji progovorio o važnosti dušobrižništva u oružanim i redarstvenim snagama te kako je upravo sv. Franjo u svom životu kao bogati plemić sve ostavio i pronašao životnu snagu i duhovnost u Bogu. Na misnom slavlju uz djelatnike 1. MTB „Vukovi“ sudjelovali su i predstavnici udruge 9. gardijske brigade te izaslanici načelnika PU ličko-senjske policije.

Na kraju misnog slavlja kapelan vlč. Ivan Blaževac je pročitao dekret vojnog biskupa mons. Jurja Jezerinca o ponovnom ustroju Vojne kapelanije „Sv. Franjo Asiški“ u Gospiću s obzirom da je dosada kapelanija bila filijala Vojne kapelanije „Uzvišenje svetog Križa“ u Kninu. Na radost svih vojnika vojarne „Eugen Kvaternik“ od 1. listopada odlukom vojnog biskupa Gospić je ponovno dobio svoju vojnu kapelaniju.

05. 10. 2014.

U organizaciji Udruge roditelja poginulih branitelja Domovinskog rata Dubrovnik, predstavnici Grada Dubrovnika na čelu s gradonačelnikom Androm Vlahušićem, predstavnici županije i PU dubrovačko-neretvanske, HVIDRA-e, MO Osojnik i predstavnici stradalnika iz Splitsko-dalmatinske županije položili su vijence i upalili svijeće na spomen-obilježju u Osojniku.

Nakon polaganja vijenaca služena je sv. misa u crkvi sv. Jurja u Osojniku koju je predvodio don Ivo Borić, župnik iz Osojnika, a ujedno i kapelan u PU dubrovačko-neretvanskoj.

Istoga dana: U hrvatskom nacionalnom marijanskom svetištu Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici u nedjelju održano je 22. hodočašće hrvatske vojske, policije i branitelja.

08. 10. 2014.

Udruga ratnih veterana 2. gardijske brigade „Gromovi“ u zajedništvu s braniteljskim udrugama grada Karlovca i Karlovačke županije proslavila je u Karlovcu Dan neovisnosti Republike Hrvatske, 23. obljetnicu sudjelovanja 2. gardijske brigade HV u borbenim djelovanjima na Karlovačko-dugoreškom bojištu i 23. obljetnicu obrane Karlovca na Turanjskom mostu.

U proslavi i obilježavanju, uz članove braniteljskih udruga i ratne veterane Gromove sudjelovali su članovi obitelji poginulih branitelja, predstavnici Zapovjedništva HKoV-a predvođeni brigadnim generalom Mladenom Fuzulom, predstavnici Ministarstva branitelja, policije, Karlovačke županije, karlovački gradonačelnik Damir Jelić i nekadašnji zapovjednik 2. gardijske brigade „Gromovi“ brigadni general Josip Stojković.

Polaganjem vijenaca, paljenjem svijeća i molitvom na spomen-obilježju poginulim braniteljima u karlovačkom Turnju, odana je počast i zahvalnost poginulim hrvatskim braniteljima, dok je u župnoj crkvi Presvetog Srca Isusova služena sveta misa. Molitvu za poginule na spomeniku, te misno slavlje predvodio je petrinjski vojni kapelan vlč. Matija Žugaj, uz koncelebraciju karlovačkog vojnog kapelana i dekana don Vladislava Manduru i župnika vlč. Dražena Karačića.

„U današnjem evanđelju slušali smo riječi Isusa Krista koji apostole uči molitvi Očenaša: „Oprosti nam duge naše kako i mi opraštamo dužnicima našim“. To je tek jedna od poruka križa Isusa Krista, koju na današnji dan slušamo i prihvaćamo. Te tri poruke oprosta, žrtve i ljubavi trebamo i mi kao kršćani prihvatiti i djelima živjeti. Poput branitelja koji su svoju žrtvu utkali u našu slobodu i naše živote, tako i naše životne žrtve neće ostati uzaludne. Dobro na kraju uvijek pobjeđuje, tako i naša žrtva, oprost i ljubav trebaju pobijediti zlo ovoga svijeta“, kazao je u propovijedi vojni kapelan Žugaj.

Nakon misnog slavlja u Domu HV-a, u restoranu „Zrinski“ održan je prigodni blagdanski program, komemoracija za poginule te druženje sudionika obilježavanja.

17. 10. 2014.

U Katoličkom vojnom dušobrižništvu Austrije, na Institutu za religiju i mir u Beču, održana je međunarodna konferencija vojnih biskupa i dušobrižnika. Konferencija se održala od 14. do 17. listopada. Hrvatski Vojni ordinarijat predstavljali su kapelan Vojne kapelanije „Sv. Nikola biskup“ iz Pomorske baze Split fra Jozo Mravak i policijski službenik za međunarodnu vjersku suradnju Mato Topić, glavni policijski inspektor.

Istoga dana: U Bordeauxu u Francuskoj od 13. do 17. listopada održana je 57. konferencija C.I.P. (Conférence Internationale Préparatoire) zemalja suorganizatora međunarodnog vojnog hodočašća u Lourdes. Domaćin konferencije je bila francuska delegacija. Hrvatsko izaslanstvo sačinjavali su generalni vikar Vojne biskupije dr. Jakov Mamić, OCD, kao šef delegacije, načelnik MORH-ova Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu bojnik Petar Klarić, djelatnik MUP-ove Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom u RH Darko Šantek, osobni tajnik vojnog biskupa Marinko Nikolić, te suradnica Vojne biskupije s. Marijana Kustura.

18. 10. 2014.

Sisačko-moslavačka županija i braniteljske udruge nizom su događanja u Petrinji i Novom Farkašiću obilježile Dan branitelja Sisačko-moslavačke

županije i 23. obljetnicu akcije Hrvatske vojske „Farkašić“ u Domovinskom ratu.

Mnogobrojni ratni veterani – branitelji, članovi obitelji poginulih branitelja, predstavnici OS RH, policije, predstavnici gradskih i županijskih vlasti, Grada Zagreba i građani, sudjelovali su na komemoracijama, polaganjima vijenaca i paljenju svijeća na spomenicima poginulim braniteljima u Petrinji i Novom Farkašiću. Izaslanik ministra obrane i načelnika GS OS RH bio je brigadir Mato Hucaluk. Središnja svečanost održana je ispred mjesnog doma u Novom Farkašiću, lokaciji gdje se odvijala bitka za Farkašić 1991. godine.

Molitvu za poginule na spomenicima, kao i misno slavlje, u župnoj crkvi sv. Lovre u Petrinji predvodio je vojni kapelan Vojne kapelanije „Sveti Ilija prorok“ vlč. Matija Žugaj. Koncelebrirao je župnik petrinjske župe Preobraženja Gospodnjega vlč. Josip Karas.

U propovijedi je vojni kapelan istaknuo kako “primjer današnjega sveca, sv. Luke, pokazuje kako je žrtva jedini put k Bogu. U današnjem evanđelju Isus govori kako je potrebno ostaviti sve i poći naviještati Radosnu vijest spasenja ne noseći sa sobom stvari koje će nas dodatno opterećivati. Upravo ovdje gledamo i poveznicu s današnjim danom hrvatskih branitelja, napose onih nestalih, zatočenih i poginulih. Bez njihove žrtve za našu slobodu i bez njihove spremnosti da ostave sve i pođu braniti hrvatski mir, ne bismo niti mi danas imali vlastiti krov nad glavom. Zato je i zadaća nas kršćana da hodimo današnjim svijetom, pronoseći djelima i primjerom poruku Evanđelja, ponajprije opraštajući, ljubeći i žrtvujući se za druge poput Krista”.

Istoga dana: Djelatnici PU zagrebačke i vjernici Policijske kapelanije „Majka Božja Kamenitih vrata“, predvođeni svojim kapelanom don Marinom Dragom Kozićem, hodočastili su u najveće marijansko svetište u Austriji, u Mariazell.

Središnji događaj hodočašća bilo je euharistijsko slavlje koje je u marijacejskoj bazilici predvodio policijski kapelan don Marin Drago Kozić. Istaknuo je kako se ovim hodočašćem suobličujemo Mariji koja se potpuno stavlja u Isusovu službu i time jasno pokazuje da nije ona uzrok i središte naše vjere, nego njezin sin Isus. Okupljeni smo ovdje da uputimo molitvu Majci Božjoj Marijacejskoj “da ostane u Crkvi i hrvatskom narodu i kroz ova burna vremena siguran putokaz, pomoćnica i zagovornica, obrani ih od svega zla, pomogne u nevoljama”, istaknuo je policijski kapelan.

20. 10. 2014.

U Marijinu mjesecu listopadu u hrvatskoj župi Prečistog Srca Marijina u Vancouveru boravio je

vojni biskup mons. Juraj Jezerinac. U nedjelju 12. listopada bilo je posebno dirljivo na 50. obljetnici braka Ivica i Ružice Jezerinac. U prigodnoj propovijedi biskup Juraj, čestitajući slavljenicima, potaknuo je sve bračne parove na vrijednosti koje proizlaze iz bračnog zajedništva, potičući sve zajedno da svoje nadahnuće traže na nepresušnom vrelu sakramentalnog života.

U iduću nedjelju, 19. listopada, biskup je u svojim homilijama na svetima misama, hrvatskim iseljenicima u Vancouveru istaknuo da nikad ne zaborave svoje korijene i svoj vjerski identitet i da se ne utope i izgube u ovom dalekom svijetu: “Poštujte zemlju u kojoj živite, ali svoj jezik i svoju vjeru ne zaboravite”, kazao je i posebno istaknuo svijetli primjer bl. Alojzija Stepinca, kojeg se nije moglo ničim slomiti pa zato nama Hrvatima trajno ostaje kao znak i primjer u nepokolebljivoj vjernosti Bogu, zajedništvu sa svetom Crkvom i ljubavi prema svojoj rodnoj grudi.

24. 10. 2014.

Svečanim misnim slavljem u vojarni „Bosut“ u Vinkovcima, obilježen je Dan kapelanije „Kraljica Svete Krunice“ i „Sv. Ivan Kapistran“, zaštitnika Gardijske oklopno mehanizirane brigade. Misno slavlje predvodio je vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac uz koncelebraciju vojnih i policijskih kapelana.

Na početku euharistijskog slavlja nazočne je pozdravio zapovjednik GOMBR-e, brigadni general Siniša Jurković. Odao je poštovanje svim poginulim braniteljima u Domovinskom ratu, istaknuvši napose poginule, nestale i ranjene pripadnike 3., 5., i 7. gardijske ratne brigade čija je GOMBR-a slijednica.

Poslije mise položen je vijenac i zapaljene su svijeće kod spomenika poginulim pripadnicima 5. gbr.

Na proslavi je bio nazočan i zapovjednik ZOD-a “FKF” Osijek brigadni general Blaž Beretin, zapovjednici postrojbi i pripadnici pristožernih postrojbi GOMBR.

Istoga dana: U mjesecu listopadu kada na poseban način častimo Majku Božju kroz intenzivniju molitvu krunice, djelatnici PU ličko-senjske hodočastili su u svetište Majke Božje od Krasna. Misno slavlje predvodio je policijski i vojni kapelan vlč. Ivan Blaževac, a suslavio je novi upravitelj svetišta vlč. Mario Vazgeč.

Na misnom slavlju je sudjelovalo tridesetak djelatnika PU i PP Otočac predvođenih zamjenikom načelnika Mladenom Kranjčevićem te načelnicima svih postaja Ličko-senjske policije.

U svojoj homiliji vlč. Blaževac je progovorio o zahtjevima koji se danas stavljaju pred svakog policajca te o potrebi molitve Gospi kako bi u teš-

kim situacijama života i rada pronašli potrebnu snagu i na taj način uspješno izvršili sve svoje zadatke. „Iako smo često pretrpani poslovima i zadacima i obiteljskim problemima, pronađimo vremena za molitvu, dopustimo Gospodinu da upravlja našim životima“, pozvao je policijski kapelan u svojoj homiliji.

25. 10. 2014.

Svečano je obilježen 13. molitveni dan za Domočinu Vrhbosanske nadbiskupije i 11. hodočašće na Bobovac katolika pripadnika Ministarstva obrane, Oružanih snaga BiH i policije.

27. 10. 2014.

U Ministarstvu obrane svečanim misnim slavljem u kapeli sv. Ivana Pavla II. obilježen je Dan vojne kapelanije. Koncelebriranu svetom misu s vojnim i policijskim kapelanima predvodio je vojni biskup mons. Juraj Jezerinac.

Svetom misi prisustvovali su ministar obrane RH Ante Kotromanović, pomoćnice ministra obrane Sunčana Vukelić i Vesna Orlandini, zamjenik glavnog inspektora obrane brigadni general Slaven Zdilar te djelatnici Ministarstva obrane i Oružanih snaga RH.

28. 10. 2014.

Djelatnici Vojno-obavještajne bojne HKoV-a, zajedno s djelatnicima Opslužništva vojarne „Sv. Petar“ u Ogulinu, obilježili su blagdan Svih svetih i Dušni dan. Misno slavlje predvodio je vojni kapelan BSD-a koji opslužuje i VOB p. Mirko Vukoja.

Tijekom misnog slavlja p. Mirko prisjetio se primjera koje nam pružaju sveci, koji su jednostavno uspjeli ljudi te ih možemo slijediti na tom putu. Ukazao nam je da i mi pokušamo biti „poput velikog mnoštva, što ga nitko ne može izbrojiti, što stoji pred prijestoljem i pred Jaganjcem, odjeveni u bijele haljine“. A te haljine jedino mogu biti oprane i ubijeljene u krvi Jaganjčevoj, u svakoj kaplji te krvi.

Sveto misno slavlje završeno je molitvom sv. Ignacija kojom se čovjek jednostavno sav predaje Bogu: „Uzmi, Gospodine, i primi svu moju slobodu, moju pamet, moj razum i svu moju volju. Sve što imam i što posjedujem. Ti si mi to dao, tebi, Gospodine, sve vraćam, sve je tvoje, raspoloživa sa svime po svojoj volji. Daj mi samo svoju ljubav i milost, i to mi je dosta.“

29. 10. 2014.

Povodom obilježavanja blagdana Svih svetih i Dušnog dana u Policijskoj upravi krapinsko-zagorskoj, služena je misa zadušnica za sve poginule i preminule djelatnike PU. Svetu misu slu-

žio je don Marin Drago Kozić, policijski kapelan poslužitelj u Policijskoj kapelaniji „Sv. Nikola biskup“.

Misi je prisustvovao načelnik Policijske uprave krapinsko-zagorske Jakob Bukvić sa suradnicima, kao i djelatnici PU.

U propovijedi je kapelan govorio o prisutnosti kršćanskih vjerskih simbola, osobito o križu, koji odražava vjerske osjećaje kršćana svih denominacija i nema namjeru isključiti nikoga. U kršćanskoj kulturi i vjerskoj tradiciji križ označava zajedničko spasenje i slobodu čovječanstva. On ne nameće vjeru, već izražava najviši altruizam i velikodušnost te najdublju solidarnost, koja se nudi svima.

U tom znaku križa su pred nama blagdani Svih svetih i Dušni dan, spomen svih vjernih mrtvih. Izraz je to kršćanske nade i vjere u zagrobni život što liturgija ističe riječima: „Tvojim se vjernima, Gospodine, život mijenja, a ne oduzima. I pošto se raspadne dom ovozemnog boravka, stječe se vječno prebivalište na nebesima.“

Za duše svojih dragih pokojnika i mi molimo duboko vjerujući da će oni, kada dođu u kraljevstvo Božje, biti naši zagovornici. Također, vjerujemo da će oni moliti za naš konačni životni cilj, da i mi uđemo u kraljevstvo Božje i budemo pribrojeni općinstvu svetih, naglasio je don Marin.

30. 10. 2014.

U sklopu obilježavanja 22. obljetnice ustrojavanja 9. gardijske brigade „Vukovi“ učenici i studenti iz Ličko-senjske županije su 29. i 30. listopada posjetili manifestaciju „Dani otvorenih vrata vojarne Eugen Kvaternik“.

Manifestaciju su posjetili i studenti Veleučilišta iz Gospića kao i studenti Odjela za nastavničke studije Gospić Sveučilišta u Zadru. Veterani 9. gardijske brigade su im kroz sat povijesti prikazali ratni put brigade, a posjetom spomen-sobe i centralnog spomen-obilježja koje su „Vukovi“ podigli za pedeset šest svojih poginulih suboraca učenici i studenti su iskazali zahvalnost prema njihovoj žrtvi. U sklopu predavanja u kapelici „Sv. Franje Asiškog“ vojni kapelan vlč. Ivan Blaževac održao je prigodno predavanje o povijesti kapelanije i važnosti dušobrižništva u OS RH.

Istoga dana: U organizaciji Vojnog ordinarijata u RH, s pozdravom i blagoslovom vojnog biskupa mons. Jurja Jezerinca i vikara za pastoral don Josipa Stanića te u suorganizaciji putničke agencije „Mihael“, hodočastilo se „Stopama apostola Pavla“ po Turskoj od 23. do 30. listopada.

31. 10. 2014.

Svetom misom slavljenoj u katedrali Navještenja Blažene Djevice Marije započelo je obilježavanje

vanje 22. obljetnice osnutka 9. gardijske brigade „Vukovi“. Obilježavanje je potom nastavljeno u vojarni „Eugen Kvaternik“. Položeni su vijenci i zapaljene svijeće podno spomen-obilježja podignutom u čast 56-orice poginulih pripadnika postrojbe.

Vijenac je u ime predsjednika Republike Hrvatske i načelnika Glavnog stožera OS RH položio načelnik Kopnene vojske general Mato Ostović. Klub veterana 9. gardijske brigade predvodio je predsjednik Milan Franić, u pratnji Ivana Čanića, a slijedila su izaslanstva udruga proisteklih iz Domovinskog rata. Molitvu za sve poginule hrvatske branitelje predvodio je gospićki župnik mons. Mile Čančar.

Budući je Dan osnutka „Vukova“ ujedno i dan 1. motorizirane bojne „Vukovi“, slijednice ove ratne postrojbe, priređeno je i svečano postrojavanje i dodjela promaknuća i nagrada najboljima. Govoreći o dosezima ratnih postrojbi general Ostović zamolio je mlade naraštaje da nikada ne zaborave žrtvu koju su hrvatski vojnici i policajci dali za domovinu, utirući tako put slobodi i demokraciji koju sada uživamo.

„Osnovana kao 6. gardijska brigada HV, ova je postrojba vrlo skoro pokazala svoju kvalitetu, hrabrost i profesionalnost u operaciji „Maslenica“. Potom je ime promijenila u 9. gibr, ali je lički vuk uvijek bio zaštitni znak ove slavne postrojbe. Uslijedile su mnoge manje i veće akcije u kojima su „Vukovi“ uvijek pokazivali svoju snagu i ustrajnost i svima dokazivali kako se nikada neće pomiriti s okupacijom Hrvatske. Tako je bilo i u operaciji „Medački džep“, tako je bilo na Dinari gdje se borila 2. bojna „Termiti“ iz Zadra, tako je u konačnici bilo i u „Oluji“. Na naše „Vukove“ svi moramo biti ponosni jer da nije bilo Hrvatske vojske i policije mi danas ne bismo uživali slobodu i demokraciju“, zaključio je general-bojnik Mato Ostović.

1. studenog 1992. službeno je formirana 6. gardijska brigada, kasnije preimenovana u 9. gardijsku brigadu, a za zapovjednika je imenovan pukovnik Mirko Norac. Mnogi od vas koji ste danas došli na ovu svetu misu ste bili svjedoci svih tih događaja Domovinskog rata, patnje i boli, izbjeglištva, ali i radosti i sreće kada ste Domovini vratili slobodu. Iako sam tih godina bio dijete vrlo dobro se sjećam straha i suza moje obitelji i iščekivanja da se otac vrati s ratišta. A također se još više sjećam i zajedničke molitve u skloništim gdje sam naučio moliti Očenaš i kronicu, dok smo u zamračenju osluškivali eksplozije neprijateljskih granata. Da, bila su to vremena kada je hrvatski narod vjerovao, kada je hrvatski vojnici s kronicom u ruci znao da pobjedu jedino može ostvariti uz Božju pomoć. Ta vremena su pola-

ko prolazila i mnogi su počeli zaboravljati tko nam je pomogao u najtežim trenucima. Riječi rimskog satnika koje smo čuli u evanđelju odraz su njegove duboke vjere i želje da Bog u njegovu životu može učini čudo. Svjesni smo svakoga dana i ekonomske krize i siromaštva koja pogađa naš narod, svjedoci smo sve većih podjela ali i zaborava na sve one koji su dali svoje živote za našu slobodu. Kroz postrojbu 9 gbr. u periodu od 1992.-1996. prošlo je oko 5000 pripadnika od kojih je 56 položilo svoj život, dok je 211 pripadnika ranjeno ili stradalo tijekom Domovinskog rata. I pitam se danas gdje su svi ti ljudi, da ih je barem 1000 došlo danas na svetu misu za poginule suborce mislim da bi nam bila premala ova katedrala. Bez duboke vjere ne možemo ništa jer svi naši planovi, životni ciljevi i želje bez Božje snage postaju veliki promašaji. Možemo mi obučiti hrvatskog vojnika u najbolju opremu, dati mu vrhunsko oružje, pružiti najveću plaću i izvježbati ga kroz tisuće vojnih vježbi ali ako on u sebi nema vjere i Božje snage bit će kao ona sila koja je 1991. godine navalila na Hrvatsku i slomila zube. Rimski satnik je to jako dobro znao i zato je s dubokom vjerom molio Isusa. Dragi prijatelji, sjećamo se danas svih poginulih pripadnika iz 9. gardijske brigade ali i svih drugih branitelja koji su dali svoje živote. Daj nam Gospodine da poput satnika povjerujemo u tvoju milost. Neka se i naše srce ogrije i zasja po tvojoj Riječi.

Istoga dana: Uz svečani postroj zajedničke postrojbe Hrvatske vojske i policije kod središnjeg križa na groblju sv. Ilije u Požegi obilježen je blagdan Svih svetih. Obilježavanje je organizirao Ured državne uprave u Požeško-slavonskoj županiji u suradnji s Ministarstvom branitelja, Ministarstvom obrane i Ministarstvom unutarnjih poslova.

Podno križa položeni su vijenci i zapaljene svijeće za sve poginule hrvatske branitelje i civilne žrtve Domovinskog rata, a polaganju su nazočile brojne delegacije uključujući delegaciju požeške vojarne 123. brigade HV na čelu sa zapovjednikom brigadirom Milanom Čorkom te delegaciju Policijske uprave požeško-slavonske na čelu sa načelnikom Dariom Dasovićem.

Molitvu za sve poginule podno križa predvodio je vojni kapelan vlč. Željko Volarić iz Vojne kapelanije „Sveti Ivan Krstitelj“ iz Požege.

Istoga dana: Pripadnici vojnih kapelanija „Sveta Obitelji“ i „Sveti Antun Padovanski“ slavili su svetkovinu Svih svetih i Dušni dan svetom misom za sve poginule i umrle hrvatske branitelje u vojnoj kapelici svetog Antuna Padovanskog u vojarni „Croatia“ u Zagrebu. Misno slavlje kao i molitvu za pokojne kod spomenika „Tigrova“ u vojarni predvodio je vojni kapelan vlč. Slavko Rajič.

Istoga dana: Na vojnom poligonu OS RH „Eugen Kvaternik“ u Slunju služena je sveta misa zadušnica za sve poginule, nestale i preminule hrvatske branitelje Domovinskog rata uoči svetkovine Svih svetih i Dušnog dana. Misu je služio vojni kapelan Vojne kapelanije „Blaženi Ivan Merz“ don Milenko Majić.

Svetoj misi nazočili su pripadnici Topničko raketne bojne gardijske motorizirane brigade i Središta za borbenu obuku Zapovjedništva za obuku i doktrinu „Fran Krsto Frankopan“ Hrvatske kopnene vojske.

Također, poslije mise zamjenik zapovjednika Središta za borbenu obuku pukovnik Marin Kostelac s najbližim je suradnicima sudjelovao u odavanju počasti u Gradu Slunju polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća pred spomen-obilježjem poginulim hrvatskim braniteljima Domovinskog rata, zajedno s izaslanstvima civilnih institucija Grada Slunja i Udruga proizašlih iz Domovinskog rata.

Istoga dana: U katedrali sv. Vida u Rijeci služena je sveta misa povodom blagdana Svih svetih i Dušnog dana. Svetu misu predvodio je p. Mirko Vukoja, kapelan poslužitelj Policijske kapelanije „Sveti Vid“.

Na spomen-obilježju policajcima koji su poginuli u Domovinskom ratu, načelnica Senka Šubat položila je cvijeće i zapalila svijeću. Svijeće su zapalili i predstavnici udruge proisteklih iz Domovinskog rata i Udruge specijalne policije iz Domovinskog rata Ajkula. Prigodnim riječima i molitvom koju je predvodio p. Mirko Vukoja odana je počast poginulim policajcima i svim braniteljima poginulim u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

Istoga dana: Stota obljetnica početka Prvoga svjetskog rata i devedeset i šest godina od potonuća bojnog broda Viribus unitis obilježeni su svečanim programom s raznim sadržajima u Puli. Za sve poginule mornare u crkvi Gospe od mora misu je predvodio umirovljeni porečkopulski biskup Ivan Milovan uz koncelebraciju kapelana Vojne kapelanije „Sv. Nikola biskup“ pri Zapovjedništvu HRM u Splitu don Branimira Projića, kapelana Policijske kapelanije „Sv. Mauro“ iz PU Istarske vlč. Ilije Jakovljevića te župnika domaćina Milana Milovana.

Misi su nazočili načelnik Glavnog stožera OS RH general zbora Drago Lovrić ujedno i izaslanik Predsjednika Republike Hrvatske i vrhovnog zapovjednika Oružanih snaga RH, viceadmiral Ante Urlić, zapovjednik HRM-a kontraadmiral Robert Hranj, umirovljeni admiral Davor Domazet-Lošo, umirovljeni general zbora Josip Lucić, predstavnici grada Brinje, predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata, predstavnici

Grada Pule, Istarske županije te vjernici grada Pule.

Obilježavanjem svetkovine Svih svetih u crkvi Marije Zvijezde Mora – „Stella Maris“, kako je prikazuju mozaici u crkvi, prisjećamo se i svih naraštaja hrvatskih pomoraca koji su štitili i branili naše more, priobalje i rijeke, kao i svih hrvatskih vojnika koji su dali živote braneći domovinu, rekao je mons. Milovan na početku homilije. Svaka je misa spomen-čin na Kristovo predanje za spasenje svih ljudi. Zrno je to koje umire kako bi dalo obilan plod. I svaki je hrvatski vojnik poput tog zrna dao život za Domovinu, a u konačnici i svaki čovjek koji se iz ljubavi žrtvuje za bližnjega, umirući vlastitoj sebičnosti, nalik je tome zrnu koje daje obilat plod. Biskup je zaključio pozivom na molitvu za sve poginule vojnike i branitelje te za poštovanje prema njihovim žrtvama. Na Mornaričkom groblju u Puli položeni su vijenci i zapaljene svijeće, potom je s desantnog broda Hrvatske ratne mornarice „Cetina“ ispred pulske luke vijenac položen u more.

01. 11. 2014.

Uz obilježavanja spomena svih vjernih mrtvih o blagdanima Svih svetih i Dušnog dana u kapeli „Majke Božje Kamenitih vrata“, služena je misa zadušnica koju je predvodio policijski kapelan don Marin Drago Kozić.

Na misi je uz vjernike i djelatnike zagrebačke policije nazočio načelnik PU zagrebačke Goran Burušić, zajedno s predstavnicima Udruge zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja – Hrvatski feniks, Udruge udovica poginulih hrvatskih branitelja grada Zagreba i Zagrebačke županije te Udruge roditelja poginulih hrvatskih branitelja grada Zagreba.

U propovijedi je don Marin istaknuo da naš kršćanski odnos prema grobu započinje s Isusovim odnosom prema grobu. On je nama bio u svemu jednak osim u grijehu, pa je tako kao pravi čovjek tjelesno umro i bio pokopan, a kao pravi Bog je uskrsnuo i ostavio svoj grob prazan. No, prazan grob sam po sebi nije izravan dokaz o Isusovu uskrsnuću, već je to prvi korak prema shvaćanju onoga što se dogodilo. U Ivanovu evanđelju taj prvi susret Isusovih učenika s činjenicom da je grob prazan opisan je vrlo znakovito: „Tada uđe i onaj drugi učenik koji prvi stiže na grob i vidje i povjerova.“ Kao što su Isusova čuda i istjerivanje đavla bila znak njegova božanstva, tako i prazan grob postaje znak da se u tom grobu, Isusovu grobu dogodilo nešto nadnaravno, nešto božansko što žene i učenici koji su prvi došli na grob nisu mogli odmah shvatiti. Otada zapravo i mi kršćani gledamo na grobove svojih najmilijih s nadom da će i njihovi

grobovi jednom biti prazni jer će se njihova tijela ponovno pridružiti dušama u nebu, poručio je policijski kapelan.

Upravo zato, ispred spomen-ploče poginulih i nestalih kolega u Domovinskom ratu, načelnik PU zagrebačke položio je vijenac te, zapalivši svijeću, podsjetio na vrijednost njihove žrtve. Završnu molitvu za poginule i nestale policajce izmolio je policijski kapelan.

02. 11. 2014.

Povodom obilježavanja blagdana Svih svetih i Dušnog dana 2. studenoga u svetištu Svete Mati Slobode na Jarunu održana je misa zadušnica za sve poginule hrvatske branitelje iz Domovinskog rata.

03. 11. 2014.

U vinkovačkoj župi „Sv. Euzebija i Poliona“, služena je sveta misa zadušnica za poginule i umrle hrvatske branitelje u Domovinskom ratu. Misno slavlje predvodio je dekan Osječkog vojnog dekanata vlč. Alojz Kovaček.

Misu je uz župljane slavilo i osamdesetak pripadnika Gardijske oklopno mehanizirane brigade (gombr) sa zapovjednikom brigadnim generalom Sinišom Jurkovićem i predstavnicima MUP-a.

05. 11. 2014.

U vojarni Pleso obilježena je obljetnica osnutka Bojne nuklearno-biološko-kemijske obrane. Obilježavanje je započelo svetom misom u kapeli Vojne kapelanije „Sv. Petar i Pavao“. Misu je predvodio vojni kapelan o. Viktor Grbeša. Zahvalnost Bogu za sve uspjehe u obavljanju zadaća i molbu da ih čuva od svih opasnosti uputili su brojni pripadnici ove postrojbe.

06. 11. 2014.

Program obilježavanja 24. obljetnice osnutka 1. gardijske brigade „Tigrovi“ i 6. obljetnice istoimene bojne započeo je svečanim postrojavanjem u vojarni „Pk. P. Matanović“ u Petrinji. Tom prigodom uručena su priznanja, pohvale, nagrade i promaknuća „Tigrovima“. Potom je uslijedila sveta misa, koju je predvodio petrinjski vojni kapelan don Matija Žugaj u zajedništvu s prethodnikom don Milenkom Majićem.

Istoga dana: Na misnom slavlju u kapeli Vojnog ordinarijata na zagrebačkom Ksaveru, bogoslov Antonio Mikulić položio je „Ispovijest vjere“ pred vojnim biskupom mons. Jurjem Jezerincem.

07. 11. 2014.

Proslavljen je Dan Vojne kapelanije „Sv. Martin Tourski“ u Delnicama na kojem se tradicionalno okuplja uža rodbina poginulih pripadnika speci-

jalnih postrojbi, njih sedamdeset i četiri, iz kojih je izrasla Bojna za specijalna djelovanja. Proslava je započeta svetim misnim slavljem koje je predvodio mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij, u župnoj crkvi sv. Ivana Krstitelja u Delnicama. Nakon mise položili su vijence i molili pred spomen-sobom.

09. 11. 2014.

Vojni biskup mons. Juraj Jezerinac predvodio je u kapeli sv. Mihaela Arkandela u Policijskoj akademiji u Zagrebu svečano misno slavlje tijekom kojeg je red đakonata primio svećenički kandidat Antonio Mikulić.

10. 11. 2014.

Kod središnjeg križa na gradskom groblju u Puli položeni su vijenci i zapaljene svijeće za četvoricu pirotehničara, koji su prije 23 godine poginuli prilikom razminiranja Zračne luke Pula: bojnika Marijana Vinkovića i časničkog namjesnika Dušana Bulešića te pripadnike specijalne jedinice policije Vicalja Marjanovića i Stevu Grbića.

Molitve za poginule je predvodio mr. Ilija Jakovljević, policijski kapelan u PU istarskoj.

11. 11. 2014.

Od 4. – 11. studenog trajalo je hodočašće djelatnika MUP-a u Svetu zemlju.

12. 11. 2014.

Održana je 23. obljetnica poginulih hrvatskih branitelja Domovinskog rata Južne bojišnice mjesta Komolac i Stinčijera, na kojoj su nazočili roditelji poginulih vitezova, rodbina i prijatelji suborci, predstavnici policijske uprave, predstavnici HRM Split, predstavnici vlasti županije i grada, članovi udruga proisteklih iz Domovinskog rata koji su položili vijence i upalili svijeće za poginule golubove.

Molitvu i riječi utjehe za poginule predvodili su don Ivo Borić, kapelan PU dubrovačko-neretvanske županije i fra Drago Ljevar, župni vikar župe Rožat.

13. 11. 2014.

U organizaciji Vojnog ordinarijata u RH, i u suradnji Vojnog ordinarijata u Republici Italiji, u Rim je od 11. do 13. studenoga na hodočašće išlo izaslanstvo Vojne biskupije, Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva branitelja.

14. 11. 2014.

Od 11. do 14. studenog u kompleksu MUP-a u Valbandonu, održan je susret djelatnika Vojnog ordinarijata.

15. 11. 2014.

Skupina od sedamdesetak polaznika Policijske akademije predvođena kapelanom Policijske kapelanije „Sv. Mihovil“ fra Franom Musićem krenula je ranim jutrom prema Vukovaru i Osijeku. Ovim hodočašćem uključili su se u inicijativu „Zapamtite Vukovar“.

Najprije su posjetili franjevački samostan i župnu crkvu sv. Filipa i Jakova gdje su slavili sv. misu za sve stradale branitelje i nevine žrtve grada Vukovara. Upravitelj svetišta fra Ivica Jagodić ukratko im je rekao o povijesti, životu i djelovanju fratara i samostana za vrijeme rata.

Otud su pošli tragom najtežih stradalnika - do Opće bolnice i hangara na Ovčari te masovne grobnice, a zatim do Memorijalnog centra na novom groblju. Molitvom uz paljenje svijeće na svakom od tih mjesta tražili su od milosrdnog Boga da stradalima udijeli puninu života. Na povratku u Zagreb navratili su u Osijek.

22. 11. 2014.

Djelatnici PU zagrebačke, vjernici Policijske kapelanije „Majka Božja Kamenitih vrata“, njih devedesetak, predvođeni svojim kapelanom don Marinom Dragom Kozićem, hodočastili su u svetište Gospe od Utočišta u Aljmaš. Došavši u Aljmaš, najprije su ušli u crkvu pozdraviti Gospu. Uslijedila je misa koju je predvodio don Marin zajedno sa župnikom iz Volodera, koji ih je upoznao o povijesti i nastanku samog svetišta. Zajedno s njima bili su i članovi župnog zbora mladih iz Volodera koji su liturgiju uljepšali svojom pjesmom.

Okrijepljeni i osnaženi riječju Božjom i milostima zadobivenim od Gospe uputili su se put Vukovara. Pri dolasku u grad najprije su posjetili franjevački samostan i crkvu sv. Filipa i Jakova gdje su ih fratri upoznali o životu i djelovanju samostana za vrijeme rata. Potom su se uputili prema Memorijalnom groblju žrtava iz Domovinskog rata. U vjeri u uskrsnuće svih onih koji su svoje ovozemno počivalište našli na ovom groblju don Marin je izmolio molitvu, a potom su pošli put Spomen dom Ovčare i masovne grobnice Ovčara.

Nakon obilaska spomen mjesta hodočasnici su se uputili prema Iloku, najistočnijem gradu Hrvatske. Nakon obilaska crkve svetoga Ivana Kapistrana zaputili su se na neizostavnu kulturnu i tradicijsku destinaciju - u Iločke podrume i šetnicu uz Dunav.

25. 11. 2014.

Na vojnom poligonu „Eugen Kvaternik“ u Slunju slavljena je sveta misa s obredom uvođenja u službu vojnog kapelana don Milenka Majića. Don Milenko time je postao dušobrižnikom za

vjernike Vojne kapelanije „Blaženi Ivan Merz“ iz postrojbi smještenih na vojnom poligonu.

26. 11. 2014.

Nakon primopredaje službe između dosadašnjeg vojnog kapelana u Petrinji don Milenka Majića i novoimenovanog don Matije Žugaja, svečano uvođenje u službu vojnog kapelana predvodio je vojni ordinarij u RH mons. Juraj Jezerinac.

Istoga dana: U vojarni „Pukovnik Marko Živković“ na Plesu u organizaciji Vojne kapelanije „Sveti Petar i Pavao“ HRZ-a i PZO-a organizirano je predavanje na temu „Domovinski rat i ratne žrtve, Vukovar i počeci stvaranja HRZ-a i PZO-a“. Predavanje je održao dr. Ante Nazor, ravnatelj Hrvatskog memorijalno-dokumentacijskog centra Domovinskog rata, i gost predavač umirovljeni pukovnik HRZ-a i PZO-a Josip Hrgović, pilot prve eskadrile lakih borbenih zrakoplova HRZ-a i PZO-a. Predavanju su nazočili pripadnici svih postrojbi koje se nalaze u vojarni „Pukovnik Marko Živković“ na Plesu.

Na kraju se predavačima zahvalio organizator predavanja vojni kapelan o. Viktor Grbeša, koji je izrazio zadovoljstvo odazivom okupljenih i samim predavanjem.

Istoga dana: U kapeli sv. Mihovila na Policijskoj akademiji održana je duhovna obnova za polaznike i djelatnike Policijske akademije, kao priprava za došašće. Duhovnu obnovu predvodio je fra Jozo Zovko. U svom izlaganju fra Jozo je istaknuo važnost i dostojanstvo policijskog zvanja. Mnoštvom zanimljivih primjera nastojao je posredovati temeljne, ljudske i kršćanske vrijednosti: skromnost, pravednost poštenje, čestitost...

28. 11. 2014.

Vojni ordinarijat su u okviru Plana i programa školovanja posjetili polaznici XVII. naraštaja Ratne škole „Ban Josip Jelačić“, predvođeni načelnikom Škole brigadirom Antunom Čičkom.

Istoga dana: Vojna kapelanija „Sv. Petar i Pavao“ HRZ i PZO-a organizirala je vojno hodočašće za djelatnike Počasno zaštitne bojne, Vojno zdravstveno središte i sve djelatnike koji rade u vojarni „Pukovnik Marko Živković“ u svetište Majke Božje Molvarske u Molvama.

Na putu su posjetili zajednicu Cenacolo koja obitava u dvorcu Lovrečina pokraj Vrbovca. Nakon dirljivog susreta s članovima zajednice koji su na odvikavanju od raznih ovisnosti sa kojima su slavili svetu misu i čuli njihova svjedočanstva, krenuli su u kraljevski grad Križevce, te su uz stručno vodstvo djelatnice turističke zajednice Grada Križevaca obišli crkvu sv. Križa, župnu crkvu sv. Ane, pavlinski samostan, grkokatoličku katedralu i crkvu sv. Marka Križevčanina. Nakon

Križevaca posjetili su galeriju u Hlebinama, čiji je osnivač ključni predstavnik Hlebinske škole i hrvatske naive Ivan Generalić.

U Molvama su uz vodstvo fra Filipa posjetili župnu crkvu Uznesenja BDM i kapelu čudotvorne Majke Božje Molvarske.

02. 12. 2014.

Svakako najveća tragedija koju je doživjela Požeština u Domovinskom ratu je stradanje jedanaestorice hrvatskih branitelja koji su poginuli 2. prosinca 1991. godine prilikom povratka s baze Papuk.

Na obilježavanje pogibije hrabrih branitelja 123. brigade: Davora Dragića, Jose Koutnija, Tade Nikića, Branka Pećija, Damira Pišmiša, Tome Perića, Tomislava Pranjkovića, Vinka Tomaševića i Ivica Zlomisljica te dvojice branitelja sa zagrebačkog područja Anđelka Tule i Tomislava Vužića-Mohenskog došle su obitelji, rodbina, suborci i prijatelji. Obilježavanje pogibije organizirala je Koordinacija udruga proizašlih iz Domovinskog rata grada Požege i Požeško-slavonske županije. Počast su odali, položili vijence i cvijeće te zapalili svijeće brojne delegacije i izaslanstva. Molitvu pred spomen-obilježjem prevodili su vlč. Mario Sanić i vojni kapelan Vojne kapelanije "Sveti Ivan Krstitelj" iz Požege vlč. Željko Volarić.

03. 12. 2014.

U dvorani I. policijske postaje Centar održana je duhovna obnova za djelatnike PU zagrebačke, vjernike Policijske kapelanije "Majka Božja Kamenitih vrata". Duhovnu obnovu u vremenu Došašća - pripreve za dolazak Gospodnji predvodio je don Damir Stojić, SDB, studentski kapelan Grada Zagreba.

Na početku je sve prisutne pozdravio policijski kapelan don Marin Drago Kozić, a don Damiru poželio dobrodošlicu.

Don Damir je primjerima iz vlastitoga života i jednostavnim rječnikom govorio o temi kojoj je dao naslov: „Kako dobiti peticu za raj“, s osvr-

tom na tragičan događaj napada na Svjetski trgovački centar u New Yorku 11. rujna 2001. godine. Iz transkripta telefonskih razgovora žrtava u trenutku smrti isplivalo je ono što je najvažnije, pet najvažnijih stvari. Tih pet stvari i nama se nudi i one su nam potrebne ne samo za naš vjerski život nego za naš ljudski život, općenito. Te rečenice koje su se izgovorile usporedio je s Isusovim zadnjim rečenicama na križu. Prva rečenica je „Bože moj“ - vjernik treba imati Boga na prvom mjestu, imati vremena za molitvu. Druga rečenica je „Oprosti mi za sve“, poruka za sve vjernike - opraštati kao što Isus oprašta. U formalnom smislu u sakramentu ispovijedi tražimo oprostjenje grijeha, potrebno je često pristupiti tom sakramentu. Treća rečenica ili poziv za majku s porukom da ih vole. Mi vjernici osim naše ovozemaljske majke utječemo se našoj nebeskoj majci Mariji, a osobito u potrebi i zagovoru njezinom sinu Isusu. Četvrta rečenica jest izričaj nade. Ljudi se ne žele pomiriti s tim da je sve gotovo, pogotovo mi vjernici moramo imati nadu. Srce treba oblikovati, mijenjati. Gdje je srce drugačije, tu nema krize. Zadnja rečenica u kojoj je sve i sadržano jest ljubav - „Volim te!“ Zapovijed ljubavi! Živjeti zapovijed ljubavi na koju nas Isus poziva znači prije svega obratiti se i u svojoj ljubavi i djelovanju slijediti primjer Isusova na križu probodena Srca. Živjeti ljubav sudjelujući ne samo u Božjoj ljubavi, nego biti dionicima ljubavi koja se stavlja na stranu grešnih, izgubljenih, siromašnih, prezrenih, zaboravljenih... jer samo ljubav posjeduje snagu kojom možemo pobijediti sve negativnosti života, naglasio je don Damir.

Istoga dana: Sv. Franjo Ksaverski, nebeski zaštitnik župe na karlovačkoj Švarči, svečano je proslavljen na blagdan, a u punoj istoimenoj župnoj crkvi prijepodnevnju svečanu misu predvodio je vojni biskup mons. Juraj Jezerinac, u zajedništvu s župnikom mons. Ferdinandom Vražićem, karlovačkim dekanom fra Franjom Tomaševićem te dvanaesticom svećenika Karlovačkoga dekanata.

Sv. Matej apostol - Dan policijske kapelanije Bjelovar, 19. rujna 2014.

Sv. Matej, zajedno sa sv. Ivanom, sv. Marcom i sv. Lukom napisali su 4 evanđelja o Isusu Kristu. Sama riječ evanđelje znači „radosna vijest“. Sadržaj i bit radosne vijesti jest sve ono što je Isus činio i govorio (Dj 1, 1). Prema tome evanđelje je usredotočeno na osobu Isusa Krista, koji je Druga božanska osoba Presvetoga Trojstva, pravi sin Božji.

Prije nego što su bila napisana evanđelja riječ se Božja naviještala u Crkvi. Zapisi, zajedno s Isusovom predajom, koju čuva Crkva, izvršno su poslužili evanđelistima kao dragocjena građa u sastavljanju evanđelja. Tako, na primjer, sv. Luka je pisao svom učeniku Teofilu: „Već su mnogi poduzeli pisanje izvještaja o događajima što su se zbili među nama, onako kako nam predadoše prvotni očevici i sluge riječi. Tako i ja namislih pomno ispitati sve događaje od prvih početaka i po redu ih napisati tebi, plemeniti Teofile, da se mogneš osvjedočiti o pouzdanosti nauka u kojem si bio poučen“ (Lk 1, 1-5).

Današnje evanđelje govori da je Matej bio najprije državni činovnik, carinik, kojega je Isus pozvao u svoju službu. Evanđelje je namijenio prije svega zajednici kršćana iz židovske sredine, koji su povjerovali Isusu Kristu kao Božjemu Sinu.

Sv. Matej nastojao je odgovoriti na neka pitanja svojih slušatelja koja su ih najviše tada mučila. Tu je prije svega pitanje veze između Staroga i Novoga zavjeta, veze između proroka koji su najavljivali budućeg Spasitelja svijeta i Isusa iz Nazareta.

Očito je da je Stari zavjet sav upućen u Novi zavjet, a Novi se nalazi u Starom. To se posebno vidi kod proroka koji su najavljivali događaje vezane uz dolazak Mesije kao spasitelja svijeta. Proroci su, nadahnuti Duhom Božjim, unaprijed najavljivali događaje kao što je Isusovo rođenje iz loze Davidove, mjesto njegova rođenja, Isusovo učenje, muku smrt i uskrsnuće.

Opisujući Isusovu smrt na križu evanđelist Ivan piše: „Sve se ovo dogodilo da se ispuni Pismo: „Nijedna mu se kost neće slomiti. I opet drugo pismo veli: „Gledat će onoga koga probodoše“ (Iv 19, 36-37).

Sv. Matej nastoji pokazati da su se u Isusu Kristu uistinu ispunila sva proroštva, da je Isus obećani Mesija i Spasitelj. Njegovo evanđelje

imalo je najveću utjecaj, budući da je u nekom smislu bilo najpotpunije.

Ovo je veoma važno znati za nas, kako bismo stajali iza svoga vjerničkog i kršćanskog uvjerenja, poput apostola Pavla koji je svjestan trpljenja zbog vjere ali i postao nepokolebljiv u ispovijedanju vjere, kada piše Poslanicu svom učeniku Timoteju: „Zato i trpim ovo, ali se ne stidim, jer znam kome sam povjerovao“ (2 Tim 1, 12).

Evanđelje po Mateju napisano je krajem prvog stoljeća. Matejeva zajednica vjernika teško je proživljavala odvajanje od židovske sinagoge, koja je bila središte njihovog vjerskog života. Kršćane su smatrali jednom vrstom sekte. U to se vrijeme rađala nova zajednica kršćana i okupljala redovito u spomen Isusovog uskrsnuća nedjeljom dok se u isto vrijeme židovska zajednica okupljala u svojim sinagogama redovito subotom.

Židovske vlasti odlučile su obračunati se s kršćanima, da svatko tko bude priznao Isusa kao Sina Božjega, treba biti izbačen iz židovske zajednice. Ivan evanđelist piše: „Židovi se doista već bijahu dogovorili da se iz sinagoge ima izopćiti svaki koji Isusa prizna Kristom (Iv 9, 22), a to znači Bogom, Spasiteljem, koji je naviješten preko proroka.

Mi smo tu vjeru u Isusa Krista kao Sina Božjega i Spasitelja svijeta primili preko naših pradjedova još u 7. stoljeću. Ona se prenosila iz pokoljenja u pokoljenje. I ona nas je očuvala sve do danas. Simbol te vjere danas nam je blaženi kardinal Stepinac za kojega se nadamo da će biti proglašen svetim iduće godine.

Poznati francuski časnik Charles de Foucauld, obraćenik na katoličku vjeru, rekao je: „Kad sam se uvjerio da je Isus Krist Sin Božji, nisam mogao ostati ravnodušan kao da se to mene ništa ne tiče“. Vjera mu je postala sastavni dio života, a njegovo evanđelje svjetlo na njegovom putu.

Pišući svoje evanđelje sv. Matej je nastojao potaknuti svoje suvremenike na vjeru u Isusa Krista, a one koji su povjerovali još više učvrstiti u vjeri.

Sv. Matej je propovijedao najprije Židovima, koji su bili dobro upućeni u Stari zavjet. Stoga je njima želio pokazati da je Isus uistinu obećani Mesija, dakle pravi Bog na kojem su se ispunila sva proroštva.

Pavao izvodi temeljni imperativ svega kršćanskog zalaganja, kako smo čuli u 1. čitanju, to jest da živimo dostojno svoj kršćanski poziv, jer Krist i dalje djeluje snagom Duha Svetoga u svojoj Crkvi.

Papa Franjo je u srijedu 3. rujna ove godine, govoreći o Crkvi, rekao: „Crkva je naša majka koja nam daje život u Kristu i koja nam daje živjeti sa svom ostalom braćom u zajedništvu Duha Svetoga. Crkva je naša majka jer nas je rodila na krštenju. I svaki puta kada se krsti neko dijete, ono postaje dijete Crkve, i ulazi u Crkvu. Crkva pak poput dobre majke brine da ono može rasti u vjeri, pokazujući mu snagu riječi Božje, snagu Evanđelja.

Stoga je Crkva primila Evanđelje ne da ga zadrži za sebe nego da to blago koje se krije u njemu dade drugima, da ono bude hrana duše, jer „ne živi čovjek samo o kruhu nego i od riječi Božje što izlaze iz usta Božjih, poručuje Isus.

Prije toga, 31. kolovoza ove godine, Papa je govorio o važnosti da se čovjek napaja na izvorima evanđelja. A to se može postići čitajući evanđelje o njemu, razmišljati nad Božjom Riječju, pitajući se što mi ona poručuje.

U tome nam može puno pomoći nedjeljno sudjelovanje kod svete mise, kada sudjelujemo u zajednici vjernika i primamo euharistiju koja nas sjedinjuje. Osim toga važni su dani duhovne obnove i duhovne vježbe, koje možete iskoristiti u policiji. Naime, tijekom godine u svom programu imamo i duhovne vježbe kao i tzv. bračne vi-

kende na kojima se govori o obitelji, međusobnoj komunikaciji supružnika. Osobno sam dobio veoma lijepa i poticajna riječi zahvalnosti. Jedan mi je bračni par pisao da je šteta što nisu prije išli na jedan takav tečaj.

Božja riječ kadra je promijeniti ljudski život i pokrenuti mnoge snage u nama na dobro. Ona nam pomaže da živimo po Duhu, a ne po tijelu. Upravo snagom evanđelja čovjek je kadar oduprijeti se zlu. Tu mu naveliko pomažu i sakramenti, posebno sveta ispovijed i sveta pričest.

Sigurno je da će Crkva naići na protivljenje određenih snaga jer davao ne miruje. On želi uništiti u čovjeku dobro što ga nosi u sebi. Postoje dakle i snage antievanđelja, kako kaže papa Benedikt XVI. Čovjek se može opredijeliti za Boga ali ga se i odreći. To je pak najveća čovjekova tragedija.

Da postoje sile zla, da postoji zlo, nije potrebno dokazivati. Zato i postoje policije u svijetu da se bore protiv zla. Čovjek se može othrvati silama zla. To može učiniti snagom vjere u Isusa Krista, snagom Kristova evanđelja.

Braćo i sestre! Slaveći danas sv. Mateja evanđelista želim vam da se uspijete othrvati silama zla u sebi i oko sebe, da Riječ Božja koju smo čuli padne na naša srca kao na plodno tlo i da donese obilat rod u vašem odgovornom i plemenitom radu i životu suzbijanja zla oko nas i u nama samima, na dobro drage nam domovine. U tim mislima i željama čestitam vam još jednom Dan kapelanije. Amen ■

Sveti Mihael – Dan policije Zagreb, Policijska akademija, 28. rujna 2014.

Crkva sutra slavi blagdan svetog Mihaela arkanđela. Mi ga slavimo danas.

Kršćanska ga ikonografija prikazuje obučen u oklop i kacigu s mačem u ruci kojim probada Zmaja koji je simbol Sotone. U ruci drži vagu kojom važe duše, na jednoj strani dobra djela čovjeka, a na drugoj njegove grijeha. Prema kršćanskoj tradiciji arkanđeo Mihael bio je vojskovođa nebeske vojske koji je stao u Božju obranu protiv Lucifera koji se pobunio zajedno sa svojim anđelima protiv Boga u želji da budu jednaki Bogu.

U knjizi Otkrivenja, koju je napisao sv. Ivan evanđelist, čitamo: „I nastala rat na nebu: Mihael i njegovi anđeli zarate se sa Zmajem. Zmaj uđe u rat i anđeli njegovi, ali ne nadvlada. I ne bijaše mu više mjesta na nebu. Zbačen je Zmaj veliki, Stara Zmija, imenom đavao, Sotona, zavodnik

svega svijeta. Zbačen je na zemlju, a s njime su bačeni i anđeli njegovi“ (Otk 12, 3-5).

Papa Ivan Pavao II. govoreći o kušnji arkanđela rekao je 23. srpnja 1986. godine: „Dobri su anđeli izabrali Boga kao vrhovno i konačno Dobro. Ostali su naprotiv okrenuli leđa Bogu protiv spoznajne istine koja ukazuje na njega kao posvemašnje i konačno Dobro“. Borba koja je započela na nebu prenesena je na zemlju kada je naše praroditelje prevario Sotona da će biti kao bogovi ukoliko budu jeli sa zabranjenog stabla. Taj se grijeh praroditelja zove istočni ili iskonski grijeh, jer iz njega proizlaze sva druga zla. Taj se grijeh, kao što vam je poznato, briše u sakramentu svetog krštenja. Posljedice grijeha su i dalje ostale.

Apostol Pavao piše: „Nalazim dakle ovaj zakon u sebi: kad hoću dobro činiti, u meni je

zlo. Vidim drugi zakon u svojim udovima koji se protivi zakonu mojega uma i zarobljava me zakonom grijeha koji je u mojim udovima. Ja nesretni čovjek! Tko će me izbaviti od ovog smrtnog tijela? Hvala Bogu po Isusu Kristu, Gospodinu našem“ (usp. Rim 7, 21-25).

Kako inače protumačiti zlo, ako ne dolazi od Zloga? Isus ga je prokazao i nazvao ga da je on ubojica čovjeka od početka, mrzitelj Boga i čovjeka. Zato i postoji policija da suzbija zlo. Stoga, zvanje policajca je veoma časno, uzvišeno, odgovorno, ali i riskantno. Nažalost, zla će uvijek biti i policija se ne treba bojati da će nestati. Uvijek će se naći radnih mjesta u njoj.

Nakon II. svjetskog rata u vrijeme jednoumlja govorilo se da je vjera opijum za narod, da je Crkva izmislila postojanje zlih duhova kako bi što dulje držala ljude u pokornosti. Ta ista ideologija najavljivala je brzi nestanak vjere kao i govora o postojanju đavla. Unatoč svih tih najava, a naročito kada je riječ o đavlu, danas se susrećemo s neočekivanom pojavom spominjanja đavla u literaturi te na glazbenom području, kao na primjer: „Sotona se vratio“, „Sotona nije mrtav“, „Lucifer je uskrsnuo“, „Povratak đavla“, „Blize o đavle moj“, iskrivljujući tako poznatu pjesmu „Blize o Bože moj“. U SAD-u je 1966. godine osnovana i službeno registrirana „Sotonina crkva“.

Blaženi kardinal Stepinac je rekao: „Najgenijalniji potez u ovom našem stoljeću je činjenica da je sotona uspio uvjeriti mnoge ljude da on uopće ne postoji“.

U apostolskom pismu „Parati semper“ iz 1985. godine papa Ivan Pavao II. je rekao prigodom međunarodne godine mladih: „Ne treba se

bojati nazivati imenom prvog uzročnika zla, a to je đavao. Taktika kojom se služio i danas služi je u tome da se ne razotkriva. Tako zlo koje je on ucijepio još od početka razvija se u samom čovjeku, u samim sistemima, i međunarodnim strukturama, klasama i narodima“.

Papa Benedikt XVI. je rekao: „Sigurno se ne može reći da je Hitler bio sotona, on je bio čovjek. No postoje vjerodostojni iskazi očevidaca, koji daju naslutiti da je on imao neku vrstu demonskih susreta, da je rekao drščući: „On je opet bio ovdje“, i slično. Mi to ne možemo provjeriti“, veli papa i nastavlja: „Vjerujem da se zadržavao u području demonskoga. To se može vidjeti po načinu na koji je vršio vlast i po tome kakav je teror i kakvu nesreću prouzročila njegova vlast“ (Ratzinger, Bog i svijet, str. 107).

Braćo i sestre! Ako ovdje dodamo i strašna ratna razaranja, ubijanje nevinih ljudi, zla koja su takvih razmjera da se čovjek pita može li to čovjek sam po sebi činiti bez nekih drugih većih sila i zlih bića, onda nam se opravdano nameće pitanje porijekla zla. Na ta i slična pitanja pokušale su odgovoriti razne filozofije, ali bez odgovora. Na postojanje zla najbolje odgovara Biblija i židovsko učenje.

Kako se možemo oduprijeti Sotoni? Na to pitanje odgovorio je davno apostol Pavao kad je rekao da se trebamo obući u „Božju opremu“ jer ćemo tako biti kadri oduprijeti se „lukavstvima đavolskim“. U tu Božju opremu ubrajamo: molitvu, vjeru u Boga Isusa Krista, povjerenje u Isusovu Riječ zapisana u Evandjelju, primanje sakramenata, vršenje djela ljubavi. Tu je prije svega molitva Majci Božjoj, koju je sv. Ivan opisao u

Knjizi Otkrivenja kao Ženu okruženu s 12 zvijezda. Zvijezde su znak Marijine prisutnosti, koje su ugrađene u zastavu Europske unije.

Kad je papa Ivan Pavao II. posjetio svetište sv. Mihaela arkanđela na brdu sv. Anđela u Italiji, u svojem je govoru prikazao sv. Mihaela kao velikog borca i pobjednika nad đavlima. „Ova borba protiv đavla, kojom se odlikuje arkanđeo Mihael, suvremena je i danas jer sotona uvijek živi i djeluje u svijetu“.

A prvak apostolski sv. Petar nas potiče da budemo jaki u vjeri „jer protivnik vaš đavao, kao ričući lav obilazi tražeći koga da proguta. Oprite mu se čvrsti u vjeri“. Bog nas neće nikada napustiti ako imamo povjerenja u Isusa Krista, ako se budemo služili sredstvima koje nam stavlja na srce apostol Pavao. Stoga se Crkva od svojih prvih početaka rado utjecala sv. Mihaelu arkanđelu. Ona ga je uvijek doživljavala kao moćnog zaštitnika u borbi protiv zla.

Slaveći Dan policije i blagdan sv. Mihaela arkanđela, zaštitnika policije, želim vam da se uspijete othrvati se snagom Božjom svakom zlu. Zahvaljujem u ime vas na požrtvornosti vašim

pretpostavljenima, profesorima i nastavnicima, koji se trude ne samo prenijeti vam potrebno znanje nego izgraditi u vama časne policajce i policajke na ponos policije i radost našega naroda i građana ove zemlje.

Zahvaljujem i vašem dragom svećeniku fra Frani Musiću, na svemu što čini, trudeći se usaditi u vama kršćanske i moralne vrijednosti, jer bez moralnih i etičkih vrijednosti nema nam ni budućnosti. To su jasno poručili osnivači Europske unije, inzistirajući na kršćanskim korijenima koji su obilježili Europu.

Još jednom svima čestitam Dan policijske kapelanije i blagdan sv. Mihaela, zaštitnika policije. Svim poginulim policajcima neka je od Boga nagrada.

Papa Leon XIII. napisao je molitvu sv. Mihaelu arkanđelu, koju često Crkva moli: „Sveti Mihaele arkanđele, brani nas u boju! Protiv pakosti i zasjede đavolskih budi nam zaklon! Neka mu zapovjedi Bog, ponizno molimo, i ti, Vojvodo vojske nebeske, sotonu i druge duhove zlobne, koji svijetom obilaze na propast duša, božanskom jakošću u pakao potjeraj“. To neka bude i naša molitva. Amen ■

Sveti Jeronim - Dan kapelanije Osijek, 30. rujna 2014.

Sv. Jeronim rodio se između 340. i 345. godine u gradu Stridonu, na granici Dalmacije i Panonije. Neki misle da bi to mjesto moglo biti u Istri, a drugi su mišljenja da se ono nalazilo na području Tomislavgrada. No, nije toliko važno mjesto njegova rođenja koliko njegov život i rad koji je ostavio duboki pečat, posebno u životu Crkve. Godine 366. krstio ga je papa Liberije.

Kao mladić bio je željan znanja. Proputovao je manje-više sve tadašnje poznate zemlje i gradove, željan steći što više znanja. Neko je vrijeme boravio u Rimu, gdje je rado posjećivao katakombe i crkve svetih mučenika. Kasnije odlazi u Galiju, Siriju, Egipat i Konstantinopol.

Jeronim se družio s mladićima nedoličnog ponašanja. No snagom jake volje uspio je pobijediti ne samo zlo u sebi nego je snagom Božjom postigao visoki stupanj svetosti. Jeronim spominje jedan svoj san koji je imao veliki utjecaj na promjenu njegova vladanja i života. Između ostalog piše: „Za vrijeme jednoga napada groznice bio sam u duhu predveden pred sudačku stolicu Svevišnjeg. Osjetio sam tako snažno svjetlo da se nisam usudio podići glavu. Bio sam pitan o svojoj vjeri i ja sam odgovorio da sam kršćanin.

Glas je pak onoga koji je sjedio na stolici odvratio: „Gdje je tvoje blago ondje je i tvoje srce“. Jeronim je dobro shvatio ove riječi i odlučio je promijeniti svoj život. Štoviše, u Antiohiji je bio zaređen za svećenika. Nakon toga posvetio se teološkom studiju, uključujući se u mnoge rasprave.

Papa mu se često obraćao, pitajući ga za savjete. Uzeo ga je i za svoga tajnika i povjerio mu zadaću da Evanđelje što bolje usavrši s latinskog jezika. Kasnije se prihvatio cijele Biblije. Njegov tekst zvani Vulgata postao je službeni tekst cijele Crkve. Preveo je cijelo Sv. pismo Starog i Novog zavjeta. Stoga je zaslužio naziv „najvećeg učitelja u izlaganju Sv. pisma“. Uz izvrsno poznavanje latinskog i grčkog jezika, govorio je i hebrejski.

Na prijevodu Sv. pisma i njegovom uređenju radio je preko 20 godina. Komentari Sv. pisma su mu veoma vrijedni zbog mnoštva povijesnih i arheoloških podataka. Velik dio svoga života proboravio je u Betlehemu, posebno zadnje godine svoga života. Tu je osnovao muški samostan koji je sam vodio. Iscrpljen, slijep i osamljen Jeronim je nakon mnogih borbi, što ih je vodio kroz cijeli život, umro 30. rujna 419. ili 420. godine.

Značajna je Jeronimova izjava: "Tko se predaje Kristu može umrijeti, no pobijeđen, ne može biti". On se doista predao Isusu Kristu i posvetio Evanđelju. Stoga njegova ljubav prema Svetom pismu, ljubav prema Crkvi i nepokolebljivo nastojanje oko pravovjernosti, zaslužuju poštovanje. Slabosti koje je imao kao čovjek, posebno u mladim danima, iskupio je mnogim patnjama i pokorničkim životom.

Sv. Jeronim je za nas Hrvate posebno značajan. Glagoljaši su ga proglasili izumiteljem glagoljice. U Rimu je 1453. godine po njemu osnovan Zavod sv. Jeronima. Danas nosi naslov „Papinski hrvatski zavod sv. Jeronima“, u kojem borave hrvatski studenti. Mnoge ga župe slave kao svoga zaštitnika, kao i studenti i profesori, bibliotekari, te vojne i policijske kapelanije. Pa tako i vaša. Jeronim je bio veoma temperamentan i, svjestan svoje teške naravi, znao je reći: Oprosti mi, Bože, jer sam Dalmatinac!

Evanđelje koje smo slušali nije mu bilo strano štoviše, on ga je ne samo preveo nego i meditirao nad njim. U prvoj Crkvi postavljalo se pitanje, koje je vjerojatno i sam Jeronim postavljao, zašto Isus ne nastupa s posljednjim sudom koji su navijestili proroci, kao i sv. Ivan Krstitelj. Naime, zlo je bilo veoma prisutno da su čak i Isusovi učenici postavljali to pitanje i bili uvjereni da će Isus nastupiti vrlo oštro prema počiniteljima zločina. Umjesto izravnog odgovora Isus im odgovara prisposodobom o mreži koja, kad se baci u more, zahvaća dobre i loše ribe. Dobre se skupljaju, a loše bacaju u vodu.

Prisposodoba govori o svršetku svijeta te kako neće biti neprijatelji samo oni koji su zli, nego da će i u samoj Crkvi biti zlih ljudi. Tek na svršetku svijeta izići će anđeli i odijeliti zle od pravednih i baciti ih u ognjenu peć, gdje će biti plač i škrgut zuba (Mt 13, 50).

Za razliku od Isusove prisposodobe o kukolju i pšenici, u kojoj Isus stavlja naglasak na suživot među ljudima, ovdje nam Isus upućuje poziv da se na vrijeme opredijelimo za Boga dok ne bude kasno.

Isus završava svoj govor riječima: "Jeste li sve ovo razumjeli?" (Mt 13, 51). Drugim riječima, daje im do znanja da njegove riječi treba ozbiljno

shvatiti i provesti ih u djelo. Apostoli su odgovorili: „Jesmo“. I Isus dalje nastavlja: „Stoga svaki pismoznanc upućen u kraljevstvo nebesko sličan je čovjeku domaćinu koji iz svoje riznice iznosi novo i staro“ (Mt 13, 52). Pismoznanc, kao vrstan poznavalac Zakona, rješava u svjetlu Zakona često teška pitanja u vezi sa zapovijedima i uredbama. To vrijedi i za kršćanina vjernika. Kršćanin treba znati što mu je u konkretnom životu činiti, držeći se uvijek Evanđelja kao svjetla u njegovom životu.

To je posebno naglasio apostol Pavao, pišući pismo svom učeniku Timoteju, kako smo čuli u 1. čitanju, potičući ga da bude uporan, da se drži Evanđelja koje je kadro učiniti čovjeka mudrim.

Evanđelje je Božja Riječ. Zato je rekao sv. Jeronim: „Ne poznavati Sv. pismo znači ne poznavati Isusa Krista“. Bog mi dakle progovara preko evanđelja. Čitati Sv. pismo znači razgovarati s Bogom Sv. Jeronim je pisao jednoj osobi: „Čitajući Sv. pismo održava se ravnoteža duše“. U tom smislu apostol Pavao je pisao pismo svom učeniku Timoteju: „Sveto Pismo je Bogom nadahnuo i korisno za poučavanje, popravljavanje, za odgajanje u pravdi, da Božji čovjek bude savršen, spreman za svako dobro djelo“ (Tim 3, 16-17).

Stoga je Crkva dužna, ako želi biti vjerna Isusu Kristu, naviještati Riječ Božju uz cijenu progonstva. Navješćujući Riječ Božju ona naviješta Isusa Krista, koji se utjelovio među nama radi nas i radi našega spasenja.

Braćo i sestre! Vjera u utjelovljenje Sina Božjega Isusa Krista, njegova smrt i uskrsnuće, govori nam da je Bog ljubav i srce morala. No ne smijemo zaboraviti da je Bog ne samo ljubav nego i pravedni sudac koji će nam suditi na kraju povijesti. On je jamac pravednosti da će svatko od nas položiti račun. Pitanje koje je postavio Isus apostolima glasilo je: „Jeste li razumjeli?“ Daj Bože da svatko od nas može reći zajedno s njima: „Jesmo!“ A to znači da ono što smo čuli želimo provesti u djelo. Jer „neće svaki koji mi govori: „Gospodine, Gospodine“ ući u nebesko kraljevstvo, nego samo tko čini volju mojega Oca koji je na nebesima“ (Mt 7, 21), veli Isus. Amen ■

Sveti anđeli čuvari – Dan kapelanije Karlovac, 2. listopada 2014.

Osim ovog materijalnog svijeta Bog je stvorio i duhovni svijet, svijet anđela. Sv. pismo jasno o tome govori. Biblija spominje anđele 149 puta.

Anđeli su osobna i besmrtna stvorenja (KKC, br. 330). Oni se nalaze u službi spašavanja i kao vjesnici Božji. Kao čisto duhovna bića imaju razum i slobodnu volju i nadilaze vidljiva stvorenja (KKC, br. 330). Među njima postoji hijerarhija. Postoje anđeli, arkandeli, serafini i kerubini. To je veoma vidljivo kako u Starom tako i u Novom zavjetu. Sv. Toma kaže da je najniži red anđela zadužen da budu čuvari. Zato i slavimo posebni blagdan anđela čuvara.

U Starom zavjetu spominju se anđeli. Sve tamo od stvaranja svijeta i tijekom povijesti spašenja anđeli su glasnici volje Božje. Bog šalje glasnika Abrahamu kad je htio žrtvovati svoga sina Izaka. Anđeo javlja Zakariji da će mu Bog dati sina, komu neka dade ime Ivan.

U Knjizi Izlaska, čiji smo odlomak malo prije slušali, Bog poručuje Mojsiju: „Šaljem, evo, svog anđela pred tobom da te čuva na putu i dovede te u mjesto koje sam priredio. Poštuj ga i slušaj njegov glas“ (Izl 23, 20-21).

U Lukinom evanđelju čitamo kako je anđeo Gabrijel došao ususret Mariji i javio joj da će postati majkom Spasitelja svijeta. Sv. Luka u svom evanđelju piše: „Anđeo uđe k njoj i reče joj: ‘Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!’ Na te se riječi ona uplaši i pomisli što treba značiti ovaj pozdrav. Anđeo joj reče: ‘Ne boj se, Marijo jer si našla milost kod Boga. Ti ćeš začeti i roditi sina. Nadjenut ćeš mu ime Isus. On će biti velik i zvat će se Sin svevišnjega’“ (Lk 1, 28-31).

Čitamo kako anđeli zaštićuju Isusovo djetinjstvo, služe mu u pustinji, jačaju ga u smrtnoj

borbi. Apostolima javljaju radosnu vijest o Isusovom uskrsnuću. U današnjem evanđelju poručuje Isus: „Pazite da ne prezrete ni jednog od ovih malenih jer, kažem vam, anđeli njihovi na nebu uvijek gledaju lice Oca mojega, koji je na nebesima“ (Mt 18, 10).

Kad je sv. Petar u Getsemanskom vrtu izvadio mač da udari slugu velikog svećenika, Isus mu je na to rekao: „Vrati mač u njegovo mjesto, jer svi koji se mača hvataju od mača i ginu. Ili zar ne znaš da ja ne mogu zamoliti Oca svoga i eto umah uza me više od 12 legija anđela“ (Mt 26, 52).

Sv. Ivan evanđelist napisao je knjigu Otkrivenja. U njoj opisuje svoje viđenje kao zatvorenik na otoku Patmosu: „I vidjeh, i začuh glas anđela mnogih uokolo prijestolja, i bića i starješina. Bijasha ih na *mirijade mirijada i tisuće tisuća*“ (Otk 5, 11), što znači veoma mnogo. Najjasnije učenje o ulozi anđela osvjetljava apostol Pavao kada piše: „Nisu li svi ti služiteljski duhovi poslani na službu zbog onih koji će baštiniti spasenje“ (Heb 1, 14).

Crkveno učiteljstvo govori također o anđelima: „Jedna od temeljnih vjerskih istina je vjera u postojanje duhovnih nevidljivih bića ili nadosjetilnoga anđeoskog svijeta. Anđeli nisu nikakve apstrakcije, izmišljena bića, niti bilo kakav slikoviti govor. Oni su konkretna Božja stvorenja koja kroz svu vječnost slave svoga Stvoritelja i izvršavaju njegove naume“.

Već je sabor u Niceji 381. godine proglasio zajedničku vjeru u jednoga Boga, koji je stvorio vidljivi i nevidljivi svijet. Tu vjeru ispovijedamo svake nedjelje pod sv. misom kada molimo Vjeronanje: „Vjerujem u jednoga Boga, stvoritelja

neba i zemlje, svega vidljivoga i nevidljivoga“. Sv. Augustin je rekao da je vjera u nadosjetilni svijet dogma - istina Katoličke Crkve u koju nitko ne smije sumnjati. Prema tome, zaniijekati istinu o postojanju anđela to bi značilo zaniijekati i samu osobu Isusa Krista koji je govorio o anđelima. U sv. misi Crkva se sjedinjuje s anđelima i zaziva njihovu pomoć. Prigodom sprovoda Crkva moli za pokojnika: „U raj povelj te anđeli.“ Sv. Bazilije Veliki kaže: „Svaki vjernik ima uza se anđela kao čuvara i pastira da ga vodi u život.

Utješno je, dakle, što postoje dobri anđeli, anđeli čuvari, koji nas čuvaju i potiču na dobro. No, upravo njihov primjer poticaj je nama da ih i mi nasljedujemo i slušamo jer Bog poručuje Moj-siju: „Poštuj ga i slušaj glas njegov“ (Izl 23, 21). Taj pak glas svatko od nas osjeća duboko u dubini svoje duše. To je glas Božji, glas anđela. Osta-ti vjeran tome glasu najveća je veličina čovjeka i obratno: Ne biti vjeran savjesti najveća je propast za čovjeka i čovječanstvo.

Savjest je svetište čovjeka u kojem je on sam s Bogom. Što više prevladava u nama savjest, osobe i skupine međusobno se povezuju u

traženju istine, a drugi odstupaju od svoje samovolje, kojima savjest nije svetinja.

Anđeli nas vode prema vječnosti. Stoga je velika zadaća svakog od nas da ne sablaznimo druge, posebno „malene“, da budemo i mi poput anđela, anđeli čuvari. Prilika za to je bezbroj: na radnom mjestu, u policiji, vojsci, posebno u obitelji. Zato je lijepo čuti kada se kaže za nekoga: „On je anđeo čuvar“ ili „Ona je anđeo čuvar“. Najbolji smo anđeli čuvari kada tako živimo da ne sablažnjavamo druge, bilo riječima ili djelima. Možemo se na bezbroj načina u tome vježbati, posebno u obitelji.

Velika je stvar kada žena ima sigurnost u mužu i obratno. Još je ljepše kada tako žive da postaju anđeli čuvari svojoj djeci. Zato je potrebna snaga odozgo, zagovor anđela i svetih. Nećemo pogriješiti budemo li molili molitvu koju smo nekada molili u djetinjstvu: „Anđele čuvaru mili, svojom snagom me zakrili. Prema Božjem obećanju, čuvaj mene noću danju. Osobito pak me brani, da mi dušu grijeh ne rani. A kad s ovog mjesta pođem, sretno da u nebo dođem, da se ondje s tobom mogu, vječno klanjat dragom Bogu. Amen ■

Križni put Hrvatske vojske, policije i branitelja Marija Bistrica, 5. listopada 2014.

Poštovani predstavnici Hrvatske vojske i policije, poštovani hrvatski branitelji, predstavnici hrvatskog vatrogastva, udruga iz Domovinskog rata, braćo svećenici, braćo i sestre u Isusu Kristu!

Ovo je već dvadeset i drugi put kako Hrvatska vojska i policija hodočasti u hrvatsko nacionalno svetište Majke Božje Bistričke. I svaki puta, uz ostale pobožnosti, imamo križni put.

Idući od postaje do postaje križnoga puta sve smo dublje ulazili u tajnu Isusove muke i smrti, pitajući se: što se to dogodilo Božjem Sinu Isusu Kristu, sinu Marijinu, rođenom u Betlehemu? Odgovor na to pitanje Isus je dao uglednom židovskom učitelju Nikodemu: „Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga Sina Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni“ (Iv 3, 16).

Netko će možda postaviti opravdano pitanje: Zašto je Isus umro na križu? Zar nas nije mogao drugačije spasiti i otkupiti? Nalazimo se pred tajnom Božje ljubavi. Grijehom naših praroditelja narušen je iskonski sklad između Boga i čovjeka. Da bi se ponovno uspostavio taj red trebao je biti netko tko je Bog, a u isto vrijeme i

čovjek kao predstavnik ljudskog roda. Bila je to Druga božanska osoba Isus Krist, za koga kaže apostol Pavao da je nama u svemu jednak, osim u grijehu.

Davno je prorokovao prorok Izaija: „Za naše grijehе probodoše njega, za opacine naše njega satriješe. Na njega pade kazna - radi našega mira, njegove nas rane iscijeliše“ (Iz 53, 4-5). Grijeh stavlja čovjeka u ropski položaj. Zato i kaže Isus: „Zaista, zaista, kažem vam: tko god čini grijeh, rob je grijeha“ (Iv 8, 34). Izaijine riječi odjekuju u riječima apostola Pavla: „Doista, dok mi bijasmo nemoćni, Krist je, već u to vrijeme, za nas bezbožnike umro. Zbilja, jedva bi tko za pravedna umro; možda bi se za dobra tko i odvažio umrijeti. A Bog pokaza ljubav svoju prema nama ovako: dok još bijasmo grešnici, Krist za nas umrije“ (Rim 5, 6-8).

Braćo i sestre! Tajnu otkupljenja ne možemo shvatiti, ako ne shvatimo tajnu grijeha. Grijeh je izvor zla u svijetu, i danas također. Kada se grijeh nastanio na zemlji započela je tužna povijest svijeta. I u tu povijest ranjenu i razbijenu, ulazi Bog da oslobodi čovjeka, prepородi i sve sabere u jedno.

Ivan evanđelist otkriva duboko Isusovo

raspoloženje na Posljednjoj večeri: „Znajući da je došao njegov čas da prijeđe s ovoga svijeta Ocu, Isus, jer je ljubio svoje, one u svijetu, do kraja ih je ljubio“ (Iv 13, 1). To je bio „čas“ ljubavi, koja želi ići do kraja.

Braćo i sestre! Bog je stvorio čovjeka za ljubav. Čovjek kao razumno i slobodno biće zloupotrijebio je slobodu i radije se u svojoj oholosti opredijelio za zlo negoli za dobro.

Ako je put grijeha oholost, onda će Bog doći ljudima putem poniznosti. Tom Božjem dolasku prethodilo je jedno savršeno ljudsko stvaranje koje se zove Marija, kad je dala anđelu svoj pristanak riječima: „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi“. Nakon toga uslijedilo je utjelovljenje Sina Božjega Isusa Krista. „Riječ tijelom postade i nastani se među nama (Iv 1, 14), piše sv. Ivan. Isus nas je svojim utjelovljenjem, mukom i smrću spasio i otkupio. Ta je pobjeda bila izvojevana bez naše muke i našega znoja, zahvaljujući Isusovom križu. Zato i pjevamo na Veliki petak: „Mi trebamo da se hvalimo križem Gospodina našega Isusa Krista po kojem nam je došlo spasenje i otkupljenje“.

Braćo i sestre! Isus je svojom mukom i smrću dokazao koliko smo vrijedni, koliko mu je stalno do našega spasenja i otkupljenja. Zato je molio uoči svoje smrti: „Oče, hoću da oni koje si mi dao budu sa mnom, gdje sam ja, da vide slavu koju si mi dao jer si me ljubio prije postanka svijeta“ (Iv 18, 24).

Kristovom krvlju i smrću plaćena je naša cijena. Stoga će reći apostol Petar potičući vjernike: „Niste otkupljeni raspadljivim srebrom ili zlatom, nego skupocjenom krvlju Krista koji je nevini i besprijekorni Jaganjac“ (1 Pt 1, 19).

Braćo i sestre! Isus Krist dovršio je svoje otkupljenje ali ono još nije do kraja dovršeno. Posljedice su i dalje ostale. Ono se nastavlja u Crkvi, u svakome od nas. Isus poziva da ga nasljedujemo. „Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom“ (Mt 16, 24). Štoviše, sam je rekao: „Tko ne uzme svoga križa nije mene dostojan“. Krist i dalje trpi u svojoj Crkvi. Njegov križ je i dalje prisutan. Krist trpi u svima onima koji žele živjeti svoju vjeru, a omalovažavaju ih zbog vjere. Krist trpi u svima onima koji se bore za život nerođene djece. Krist trpi u svima onima koji žele drugačiju i bolju Hrvatsku koju su sanjali i za koju su se borili hrvatski branitelji. Krist trpi u mladiću i djevojci koji žele ostati na visini kršćanskog života. Krist trpi u svima onima koji se bore za pravedniji svijet. Krist trpi među nezaposlenima i onima koji ne primaju zasluženu plaću. Krist trpi u onima kojima smo mi nametnuli križ. Unatoč toga isplati se prihvatiti križ jer po njemu nastaje preobrazba svijeta.

Patnja koja se živi s ljubavlju, i koja je sjeđinjena s Kristovom patnjom, nosi plodove spasenja: postaje „spasenska bol“ (papa Ivan Pavao II., 100 kateheza, str. 91). Činjenica je da onaj koji

prihvaća patnju postaje zreliji, ima više razumijevanja za druge, postaje čovječniji. Onaj tko izbjegava patnju ne razumije druge, ne čini ga sposobnim za život, postaje okrutan. Isplati se u vjeri prihvatiti križ, jer što pobjeđuje svijet ako ne vjera naša, poručuje apostol Pavao. Što je donijelo pobjedu u Domovinskom ratu ako ne vjera u Boga i nada u bolje sutra.

Hrvatski pjesnik Matoš, čije se 100. godišnjice smrti spominjemo, čovjek koji je i sam nosio vlastiti križ i patnju, poručuje: „Mir vama Hrvati, koji trpíte za ljubavlju, i za slobodom čeznite u sjeni Kristovog krvavog križa: Vjerujete, vjerujete, spasit će vas vjera“. Ne bilo kakva vjera, nego vjera u Boga Isusa Krista.

Braćo i sestre! Sadašnja kriza svijeta je prije svega kriza vjere u Boga. Unatoč toga ne treba očajavati. Na to nas obavezuju hrvatski branitelji. Kad su krenuli u obranu nisu kalkulirali što će za to dobiti nego su bili spremni dati sve od sebe pa i vlastiti život, uvjereni da će njihova žrtva biti zalogom naše sretnije budućnosti. Neka im je hvala i od Boga nagrada!

Braćo i sestre! Stojimo ispod križa na kalvariji: Isusovog i dvojice razbojnika. Pogledajte lijevog razbojnika. On se ponaša kao neprijatelj Isusa, čak mu se i ruga. Taj križ nije bio za njega otkupiteljski. Samo prihvaćanje križa i Krista raspetoga donosi spasenje. Pogledajte desnog razbojnika. On je uvjeren da je s pravom osuđen na smrt. Priznaje da je Isus nevin i ispovijeda Isusovo božanstvo riječima: „Isuse, sjeti me se kada dođeš u kraljevstvo svoje.“ A on će mu: „Zaista ti kažem: danas ćeš biti sa mnom u raj!“ (Lk 23, 42). Ovaj križ bio je za njega otkupiteljski. Tu je

i treći križ, Isusov križ. Božji odgovor na ljudsku zloću bio govor ljubavi: „Oče, oprosti im, ne znaju što čine“ (Lk 23, 34). Tako može ljubiti samo Bog. Ako je križ poziv na ljubav, ne mogu razumjeti kako neki mogu biti protiv križa. Samo se sotona boji križa.

Neki su pokušali izbaciti križ u europskom parlamentu, pa i kod nas, ali nisu uspjeli jer ima onih koji su svjesni da se po križu Gospodina našega Isusa Krista postiže spasenje. To su pokazali branitelji u vrijeme Domovinskog rata kada su u znaku križa i krunice prihvatili golemi križ naci-je koji nam je pripremio neprijatelj i spremno ga prihvatili na svoja ramena. Stoga će hrvatski branitelj ostati uvijek velik pred Bogom i čovjekom, pred domovinom i svijetom. Podnio je svoju kalvariju i tako spasio svoj narod. Stoga će njegova Hrvatska vječnom uspomenom na njega živjeti.

Braćo i sestre! Gdje god postoji križ, patnja, tu je i Isus. Stoga je pogled na križ izvor nade i vjere. Pogled na Isusov križ potiče nas na obraćenje, na kajanje zbog počinjenih grijeha.

Blaženi kardinal Stepinac je rekao da je križni put nezamisliv bez blažene Djevice Marije. Kad promatramo njezine patnje one su povod da u nama poraste pouzdanje u njezinu dobrotu i zagovor. Zato joj se i obraćamo i molimo: „Na putu života križ čeka nas ljut. Daj Majko nam kaži ti u meni put“. Završavajući danas ovaj križni put Hrvatske vojske i policije, zahvaljujem svima koji ste sudjelovali na ovom križnom putu. Neka vas prati Božji blagoslov, vas i vaše drage obitelji, te zagovor Gospe Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta, zaštitnice Vojne biskupije, koju ovdje slavimo kao Gospu Bistričku. Tako neka bude! Amen ■

Sveti Ivan Kapistran i Kraljica Svete Krunice – Dan kapelanije Vinkovci, 24. listopada 2014.

Sve do nedavno sv. Ivan Kapistran nije bio toliko poznat u Europi. Kad ga je papa Ivan Pavao II. proglasio zaštitnikom vojnih kapelana Europe, bilo je to 10. veljače 1984. godine, njegovo se štovanje veoma brzo proširilo Europom i šire.

Rodio se 1386. godine u talijanskoj pokrajini Abruzzo. Potječe iz obitelji njemačkog podrijetla. Sa 17 godina odlazi u Peruđu gdje je počeo studirati pravo i filozofiju u želji da postane pravnik. 1413. godine postiže doktorat iz prava. Na poziv kralja Ladislava postaje sudac u Peruđi, gdje je bio neko vrijeme i upraviteljem grada. Za vrijeme jedne pobune protiv kralja, kraljevi su ga neprijatelji uhvatili i strpali u zatvor koji se nalazio nedaleko Peruđe. U zatvoru je doživio

obraćenje. Vratio se vjeri. Kad je izišao i zatvora stupio je u franjevački red u 30. godini života. Bilo je to 1416. godine.

Bio je svjestan snage Evanđelja. Stoga se sav posvetio njegovom propovijedanju. Proslavio se kao veliki propovjednik obraćenja, propovijedajući po Italiji, Austriji, Njemačkoj, Poljskoj, Mađarskoj, da bi na kraju došao u naše krajeve. Svojim je nastupom oduševljavao mnoštvo ljudi tako da je, zbog nedostatka prostora u crkvama, propovijedao na otvorenome. Nije ostao nezapazhen u Rimu tako da ga je papa držao svojim suradnikom.

15. veljače 1456. godine odlazi u Budim, gdje mu je papa preko svog legata dao crveni križ. Taj je križ Kapistran stalno nosio na prsima. Odatle i običaj da ga slikari u ikonografiji prikazuju u franjevačkom habitu s razvijenom križarskom zastavom i knjigom u ruci ili s crvenim križem na prsima.

Kad su Turci prodrli duboko na Zapad, Kapistran je svojom govorničkom vještinom skupio vojsku za obranu kršćanske Europe. I tako je pomogao Ivanu Hunjadiju da spasi Beograd od nadiranja turske vojske. Putem se zadržao u Petrovaradinu, gdje je prije bitke za vrijeme molitve imao viđenje. Na nebu je ugledao vatrenu strelicu uperenu protiv neprijatelja Kristova križa. Čuo je tada glas: "Ne boj se Ivane, jer ćeš pobijediti snagom imena mojega i moga presvetog

križa". Ovo mu je viđenje ulilo još više snage kao i njegovim vojnicima.

Kod Beograda ga je dočekaio sultan Mehmed II. sa svojih 150 tisuća vojnika. Kapistran je imao samo četiri tisuće vojnika. Svoje je vojnike hrabrio riječima: "Napredovali ili uzimali, zazivajte neprestano Ime Isusovo. U tom imenu nam je jedino spasenje". Bitka za Beograd vodila se 21. i 22. srpnja 1456. godine. U toj bitci pobijedili su kršćanski vojnici. Sultan Mehmed II. izgubio je 24 tisuće vojnika. Pobjeda nad turskim osvajačima pripisuje se povjerenju u Boga. Kršćanska je vojska u odnosu na nadmoćniju tursku vojsku bila nalik na malog biblijskog Davida prema Golijatu. Slično se može reći i za našu pobjedu u Domovinskom ratu. Tko bi mogao uopće povjerovati da ćemo pobijediti veliku vojnu silu. Čak su i Amerikanci pokušali odvratiti Tuđmana da se ne upušta u obranu jer bi to moglo imati dalekosežne posljedice za narod. Pa ipak, naši su branitelji pobijedili zajedničkom slogom i ljubavlju, uz pomoć Božju, rekao je više puta dr. Franjo Tuđman.

O velikoj pobjedi kršćanske vojske nad Turcima Kapistran je napisao istog dana pismo papi u kojem piše: "Usred nevolje ojačao nas je Gospodin". Nakon pobjede nad Turcima Kapistran odlazi u Zemun, pa u Slankamen, i stiže u Ilok 1. rujna 1456. godine. Dočekali su ga građani Iloka s velikim veseljem i klicanjem na čelu s gvardijanom fra Mihaelom. Tu je i obolio.

Za vrijeme njegovog boravka odnosno bolesti u Iloku, dva puta ga je posjetio kralj Ladislav s knezovima i crkvenim velikodostojnicima. Sve to dovoljno govori o veličini Ivana Kapistrana. Dva mjeseca nakon pobjede kod Beograda Kapistran je umro od kuge u Iloku. Danas mu se ne zna za grob. Bio je vjerojatno pokopan u zajedničkoj grobnici. Umro je 23. listopada 1456. godine. Imao je 71 godinu, 3 mjeseca i 22 dana.

Kapistrana rese mnogi naslovi: Nazivaju ga apostolom Europe i kršćanstva, putujućim propovjednikom, redovničkim obnoviteljem, promicateljem trećeg reda, zaštitnikom vojnih kapelana, braniteljem Beograda i na kraju velikim čudotvorcem. Od oca je baštiniio hrabrost, odvažnost i ustrajnost, a od majke nježno srce i pobožnost. Kapistran je bio pravi pastir svoga stada.

U današnjem evanđelju Isus se predstavlja kao dobri pastir. Vladari drevnog istoka nazivali su se pastirima. To je bio tada časni naslov. Izraelci su taj naslov pridavali Bogu koji vodi svoj narod. Isus se nazvao dobrim pastirom koji polaže svoj život za svoje ovce. On je vrata kroz koja se ulazi u novi hram, koji se zove Crkva. Isus je jedini i pravi pastir, jedini i pravi zaštitnik, vođa

i učitelj. Isus ukazuje i na lažne proroke koji se predstavljaju pastirima. Kad je evanđelist Ivan ovo pisao bilo je tada i lažnih pastira koji su ga često iskorištavali, umjesto da mu pomognu. Isusova opomena vrijedi i za današnje vrijeme da budemo na oprezu, čuvajući se lažnih vođa i učitelja koji se predstavljaju kao vođe i učitelji, ali to ne dokazuju svojim životom.

Ivan Kapistran bio je veoma svjestan snage Evanđelja. Mogao je reći poput apostola Pavla: „Jao meni ako ne naviještam evanđelje“.

U 2. čitanju slušali smo odlomak Pavlove poslanice učeniku Timoteju, u kojem govori kako je došlo vrijeme njegove smrti. Pavao se u svojem govoru poslužio sportskim jezikom. Spominje trku i boks. Svaki se natjecatelj podvrgava prije nastupa određenoj disciplini, kako bi mogao lakše pobijediti. To također vrijedi i za naš duhovni rast. On zahtjeva duhovnu disciplinu, vježbe, ukoliko želimo kao vjernici uspjeti. Tu je prije svega molitva, sakramenti, žrtva itd.

Pavao je u predvečerje svoga života mogao napisati: "Dobar sam boj bio, trku završio, vjeru sačuvao. Stoga pripravljen mi je vijenac pravедnosti, koji će mi u onaj dan uzvratiti Gospodin, pravedni sudac; ne samo meni, nego i svima koji s ljubavlju očekuju njegov pojavak" (Tim 4, 7).

Sigurno je da je Kapistran crpio snagu iz vjere, a vjeru hranio molitvom, ne isključujući krunicu. Krunica je u vrijeme našeg Domovinskog rata bila veoma prepoznatljiva kao znak vjere ali i znak našeg pouzdanja u Blaženu Djevicu Mariju. Povijest Crkve pozna velike ljude, posebno vojskovođe, koji se nisu stidjeli krunice, štoviše, javno su je molili poput generala Radetskog. Poznati skladatelj i dirigent Haydn rekao je da mu je krunica kao kompozitoru dala navise poticaja za stvaranje. Učenjak i fizičar Ampere znao je poput malog djeteta klečati pred oltarom. Veliki irski političar i borac O'Connell za slobodu svoga naroda držao je krunicu u ruci i molio, smatrajući je najjačim sredstvom za slobodu Irske.

Ne zaboravimo i mi na molitvu, posebno molitvu krunice, koje smo nosili u Domovinskom ratu. Molitva krunice vratit će mir u obitelji. Kada biste odlučili svakog dana izmoliti samo jednu desetku krunice, dogodila bi se velika čuda u našim obiteljima. U to sam čvrsto uvjeren. Blaženi Stepinac je rekao: „Molitva nije samo običaj nego krvava nužda našega života. Po molitvi bit ćemo spašeni“.

Braćo i sestre! Slaveći danas sv. Ivana Kapistrana i Kraljicu svete Krunice, neka nam on bude nadahnuće kako živjeti vjeru, a Blažena Djevica Marija neka bude posrednicom milosti koje su nam u ovom trenutku najpotrebnije, kao i našem narodu. Amen ■

Papa Ivan Pavao II. – Dan kapelanije Zagreb, Ministarstvo obrane, 27. listopada 2014.

Papa Ivan Pavao II. prevelik je da bi ga se moglo opisati u nekoliko riječi. Već sama činjenica da je bio proglašen svetim u veoma kratkom vremenu govori sama po sebi. Jednostavno rečeno, svojom pojavom osvojio je cijeli svijet.

Rodio se 18. svibnja 1920. godine u poljskom gradiću Wadowice. Bila mi je radost posjetiti njegovu kuću. Odrastao je u katoličkoj obitelji. Veoma rano umrla mu je majka, pa je brigu oko njegova odgoja preuzeo otac. O svome se ocu izrazio veoma lijepo. „Nikad nismo govorili o mome svećeničkom zvanju, ali njegov mi je primjer bio na svojevrsan način prvo sjemenište i prvi sjemenišni odgoj, neka vrsta domaćeg, kućnog sjemeništa“.

Kao mladić oduševljavao se kazalištem, pjesništvom. I sam je pisao kazališne komade i pjesme. Nakon izbijanja II. svjetskog rata prekinuo je studij. Radio je u početku u kamenolomu, a zatim u kemijskoj tvornici. Tih godina otkriva u sebi da ima svećeničko zvanje. Uz svoj redoviti posao započeo je studij 1942. godine i stupio u krakovsko sjemenište. Godine 1946. bio je zaređen za svećenika. Kao župnik posvetio se posebno mladima ljudima te postaje profesor na teološkom fakultetu u Krakovu. 1964. godine postaje nadbiskupom Krakova 16. listopada 1978. izabran je za papu te time postaje prvim slavenskim papom u povijesti.

Prve riječi koje je izgovorio u svom nastupnom govoru bile su: „Otvorite vrata Isusu Kristu“, koje su postale njegov pravi program. Nje ga je jednostavno zanimala osoba Isusa Krista i u njemu nastoji pronaći odgovore na pitanja života.

I doista, iz papinih govora vidljivo je da mu je stalo ne samo do Isusa Krista nego i do čovjeka, s kojim se Isus poistovjetio. Nastojao je odgovoriti na mnoga pitanja o čovjeku i društvu u svojoj

enciklici, koja se zove „Otkupitelj čovjeka“. Osim ove enciklike, napisao je još 4 socijalne enciklike, veliku encikliku o moralu, te druge koje govore o mnogim društvenim i svjetskim problemima i unose živog Krista u radosti i žalosti, nade i tjeskobe suvremenog čovjeka.

Na društvenom i političkom planu, pripisuju mu se zasluge za rušenje Berlinskog zida, koji je postao simbol rušenja mnogih predrasuda koje su zatvarale čovjeka u njegov mali svijet.

Svetog papu Ivana Pavla II. smatraju najvećim navjestiteljem evanđelja. Učinio je preko 100 svjetskih putovanja, a od toga je tri puta bio u Hrvatskoj. Nijedan se papa nije toliko zalagao za mir i promicanje civilizacije ljubavi kao on. Krista je učinio vidljivim, opipljivim i veoma bliskom čovjeku. Bio je i ostao „Veliki papa“, kako su ga nazvali mladi, okupljeni na Trgu sv. Petra, bdijući s njim u posljednjim trenucima života.

Njegov križni put započeo je 13. V. 1981. godine kad je na njega bio izvršen atentat. Tko da se ne sjeti njegovog veličanstvenog pristupa atentatoru, kao da mu želi poručiti: Sinko, nisi ti kriv. Ja ti opraštam. Taj je križ hrabro nosio. U jubilejskoj 2000. godini napisao je o Isusu Kristu: „Što nas to privlači kod njega dok je bio na križu?“ Rekao je da slike trpljenja snažno djeluju na ljude i osjećaje. No, suosjećanje nije dovoljno. Krist nas privlači snagom svoje ljubavi, poručuje papa.

Svojim nastupom osvajao je vjernike, mlado i staro. Bio je poput dobrog oca. Zauzimao se za nerođenu djecu, siromahe, obespravljene, za radnike. Pozivao je kršćane da budu otvoreni u onome što ih povezuje i ujedinjuje s drugima. Bio je pravi Petar naših dana. Bio je svjestan svoje uloge, povjerenja kojeg mu je dala Providnost. To svoje povjerenje gradio je poput Petra na Isusu Kristu koji je pravi Bog i pravi čovjek. Svoje je

pouzdanje stavljao u njega. Iz tog povjerenja i pouzdanja proizlazila je sva njegova snaga.

Bio je svjestan riječi apostola Pavla koji je rekao: „Jao meni ako evanđelje ne navješćujem“. Sam je sebe poput apostola Pavla učinio slugom. Bio je nejakima nejak da nejake stekne, svima bijaše sve da pošto-poto neke spasi.

Andre Frossard, poznati francuski obraćenik rekao je za njega: „Ovaj papa ne dolazi iz Poljske. On dolazi izravno iz Galileje. Dolazi iz Gospodinova i Gospina srca. On je svojim životom promijenio tijek povijesti, kao malo koji velikan ove zemlje. Za polovicu današnjeg pučanstva na zemlji on bijaše jedini papa koga su uopće poznavali. Svojom je pojavom promijenio lice zemlje.“ I dalje nastavlja Frossard: „Bio je u osobi živo protuslovlje svjetskim mjerilima, bio je veliki „ne“ pobačaju, eutanaziji, ratovima, nasilju, genetičkom zahvatu u čovjekovo biće, divljem kapitalizmu, čovjekovom izrabljivanju...“

Mi možemo nadodati da je papa Ivan Pa-

vao II. bio velik prijatelj našega naroda. Rodom iz zakarpatske Hrvatske. I sam je jednom rekao da je on Hrvat.

On se najviše zauzeo za slobodu hrvatskoga naroda. Uložio je sav svoj moralni ugled za našu pravednu stvar. Pozvao je cijelu Katoličku Crkvu da se moli za pravedni mir u Hrvatskoj. Preporučivao i vladama slobodnog svijeta da donesu pravedne odluke koje će zaštititi slobodu i prava hrvatskoga naroda koji je tada bio potlačen. Sveci su nam dani kao uzori i zagovornici. Zato mu se danas molimo: „Sveti Ivane Pavle, poznate su ti naše nevolje. Svojim zagovorom bdij nad našim narodom, kojeg si posebno volio. Neka dobri Bog po tvom zagovoru najodgovornijima ove zemlje udijeli pravu mudrost da mogu donijeti prave odluke u pravi trenutak, svim ljudima spremnost na opraštanje i zajedničko prihvaćanje križa. Daj da iz sadašnjih teškoća izađemo preporođeni, spremni prihvatiti izazove trenutka, na njih odgovoriti i tako graditi sretniju budućnost. ■

Dušni dan - misa za poginule branitelje iz Domovinskog rata Zagreb, 2. studenog 2014.

Draga braćo i sestre! Blaženstva koja su sadržaj današnjeg evanđelja očaravajuća su stranica evanđelja. Ona su u stvari najodlučniji i najjasniji Isusov govor o Bogu i Božjim ljudima. Govor koji se do Isusa nije čuo.

Neki vide u Blaženstvima utopiju, kao nešto što je nemoguće ostvariti u životu. Drugi vide u njima jednu vrstu etike koja je neostvariva u svjetskom institucionalnom ovozemaljskom životu, za razliku od sv. Augustina koji je rekao: „Govor na Gori je evanđeoski dekalog i životni program svakog učenika Kristova“. Ona su ispit savjesti koliko smo kršćani, gdje su nam „težišta“ i što nam je doista važno.

Evanđelist Matej predstavio je Isusa kao velikog Učitelja koji se penje na Goru kako bi ljudi čuli ovaj proglas novosti, a glasi: Blago siromasima duhom, blago ožalošćenima, blago krotkima, blago gladnima i žednima pravednosti, blago milosrdnima, blago čistima srcem, blago mirotvorcima, blago progonjenima zbog pravednosti.

Zar ne prepoznajete u ovima upravo one s kojima nikad ne računamo u svojim projektima? A, eto Bog s njima doista računa. Upravo stoga ova su blaženstva bila nadahnuće i izvor ne samo kršćanima nego i nekršćanima. Ghandi, na primjer, kaže da je dobio ideju o nenasilju,

to jest ideju o mirotvornom otporu, nakon što je u Evanđelju pročitao tekst o blaženstvima.

Našem društvu, kao i suvremenom mentalitetu, koji daje veliku važnost bogatstvu, snazi, vanjštini, stvarima drugačijih mjerila, blaženstva se čine kao ludost, što pokazuje da nadilaze naša mjerila. U stvari, mi prožeti „ovim svijetom“ nesposobni smo dokučiti značenje ovih ostvarenih ljudi. Neizbježna je potreba čišćenja naše pameti i savjesti o rubnim ljudima koje Isus naziva blaženima.

Blaženstva su središte Isusovog propovijedanja i ona su autentična iskaznica kršćana. Možemo s pravom reći da su blaženstva Isusovo lice među nama. Ona nam pokazuju put prema svetosti, put ostvarenja čovjeka i pravednijeg društva. Kanimo se pravednog društva koje se zaustavlja na verbalizmu.

Blaženstva nemaju namjeru zamijeniti državni zakon ni kriterije u međuljudskim i međunarodnim odnosima. Ali zato nisu manje djelotvorna. Štoviše, ona bacaju svjetlo na novu sliku čovjeka i svijeta. Ona su doista Isusov vapaj za drugačijim i pravednijim svijetom. Isus poručuje: ne gubite nadu vi prezreni, jer Bog je vaše uporište.

Upravo stoga, Blaženstva su tijekom povijesti pokazala mnogim muževima i ženama pu-

tove radikalnog darivanja i hrabrosti, povjerenja u Oca. Bila su kroz stoljeća kvasac koji je učinio mnoge civilizacije autentičnima. Ona su i za nas životni projekt, ideal za kojim valja težiti u izgradnji vlastitog života kao i društvenog života.

A sada pogledajmo izbliza Isusov govor o Blaženstvima. "Blago siromasima duhom njihovo je kraljevstvo nebesko (Mt 5, 3). Jasno je da se ovdje ne radi samo o materijalnim siromasima, jer puko materijalno siromaštvo ne spašava. Naime, srce onih koji ništa nemaju može, zaboravljajući na Boga, otvrdnuti i postati izvorom zla.

Ali ne treba danas zanemariti veliki grijeh nepravde društva u smislu što siromasi postaju siromašniji, a bogati bogatiji. Katastrofalno je mirovati pored ljudi koji svoje "sutra" nalaze u kantama za smeće.

Ljudi siromašni duhom nisu ljudi prazne pameti kako je tvrdio njemački filozof Schopenhauer već ljudi koji se oslanjaju na Boga. Njihova pamet je toliko bistra da postaje ogledalom "smeća svijeta".

"Blago ožalošćenima oni će se utješiti" (Mt 5, 4). Ne mislimo ovdje samo na one koji plaču nad otvorenim grobom ili su pritisnuti drugim nevoljama. Mislimo također na one koji se ne pomiruju sa zlom, kao što su nepravda, laž, prijevara, otimačine, uskraćivanje najosnovnijih ljudskih prava, kao što su sloboda i ispovijedanje vjere. U stvari, "ožalošćeni" su oni ljudi čiji su ideali pravde, poštenja, istine i čovječnosti

pogaženi. Oni nisu prazni, ali putovi su im zatvoreni.

Žalost je u nekom smislu način protivljenja onomu što svi čine i što se pojedincu nameće kao uzor ponašanja. Stoga oni koji se protive krivom ponašanju takvog svijeta bivaju proglašeni. Ožalošćeni su uvjereni da im samo Bog može pomoći. Oni znaju da postoji nepresušni izvor "utjehe" i na njega ukazuju, a to je Bog.

"Blago krotkima: oni će baštiniti zemlju" (Mt 5, 5). Što se pod tim misli? Ljudi su danas obuzeti duhom oholosti. Svatko misli da sve zna, da mu nije potreban savjet i pomoć, a najmanje Božji autoritet. Sebe redovito postavljaju iznad Boga. Oholi čovjek prezire Boga, gaji sebe i druge ljude oko sebe.

Krotki ljudi su ljudi istine o sebi, o Bogu i o ljudima: sve nam je darovano. Oni su ljudi zahvalnosti i njihov odnos nije bahatost, nego skromnost i uvažavanje. Zato su postojaniji od silnika ovoga svijeta.

"Blago gladnima i žednima pravde, oni će se nasititi" (Mt 5, 6). To znači blago onima koji se uključuju u borbu bez nasilja za pravednije ljudske odnose. Pravda u moralnom smislu je dati "svakomu njegovo". Gdje je danas ova mjera pravde kad oko sebe gledamo glad, golotinju, izbjeglištva, nasilja. O Bože, jadnog li svijeta!

Riječ "pravda" u biblijskom smislu znači nasljedovanje puta kojeg je Bog zacrtao, a

u konačnici to je spremnost "izgubiti sebe" radi drugoga. Zato ljudi progonjeni zbog pravednosti žive prema Božjim zakonima - od vjere.

Budući da je napast čovjeka odijeliti se od Boga, vjera će se uvijek pojavljivati kao prijekor takvom svijetu, a vjernici će biti zbog vjere proganjani. Stoga su ove Isusove riječi ohrabrenja upućene Crkvi svih vremena.

"Blago milosrdnima: oni će zadobiti milosrđe" (Mt 5, 7). To znači blago onim ljudima koji imaju srce za druge, posebno za one koji trpe. "Nema veće ljubavi od ove: dati svoj život za prijatelje svoje", poručuje Isus.

Milosrdnost je najveća istina Boga, a najmanje vidljiva u našem vremenu. Naše vrijeme bilo bi drugačije, ako bi gradilo ljude snagom milosrđa.

"Blago čistima srcem: oni će Boga gledati!" (Mt 5, 8). Organ kojim se Boga može vidjeti je srce. Sam razum nije dovoljan. Boga će zamijetiti ljudi koji su otvorili oči svoga duha i tako pročišćeni postaju Božja prozirnost.

Na koji način može ljudsko srce postati čisto? Čišćenje srca se događa u primjeni Isusovog puta: lišiti se sebezljublja; rušiti idole koji se kao paraziti hrane na našim trulim dušama.

Sveci su nastojali nasljedovati Isusa Krista. Oni su brižno njegovali "higijenu duše" te nisu dopuštali da im prljavština bude ogledalom vlastitoga života. Samo u srcu koje se kaje milost Božja može djelovati.

"Blago mirotvorcima, oni će se sinovima Božjim zvati" (Mt 5, 9). Svi oni koji se trude oko uspostave mira u svijetu, makar i ne vjeruju u Boga Isusa Krista, nastavljaju Isusovo poslanje. Mir je suživot. Mir je kreativni međudnos. Mir je mogućnost u kojoj ljudi, društva i narodi mogu imati iskustvo Boga Oca i čovjeka brata. Zato je težnja svakoga ljudskog srca. Knjiga Postanka kaže da je "ljudsko srce sklono zlu od same mladosti" (Post 8, 21).

Želja za mirom često se sukobljava s ljudskom agresivnošću, sa željama osoba, grupa ili nacija da imaju više, uz cijenu gaženja drugih. Nije li domovinsko-obrambeni rat dokaz tome? Agresor se namjeravao proširiti na račun hrvatskog teritorija. Unatoč svih pokušaja da ne dođe do rata, da se održi mir, bilo je uzaludno. Stoga su se branitelji odazvali zovu Domovine da je obrane uz cijenu vlastitog života i da uspostave mir na našim prostorima.

Braćo i sestre! Poštujmo sve koji su na ovim prostorima bili akteri mira. Budimo im zahvalni. Ali i cijenimo mir u kojem možemo graditi zrelije društvo po mjeri čovjeka. Naša velika rana je govor o miru, a ne stvaranje društva mira.

Nasilje rađa samo nasiljem. Zalaganje za mir obaveza je svakoga čovjeka. Stoga je često govorio sv. Franji Asiški: "Gospodine, učini me oruđem svoga mira". "Blago progonjenima zbog pravednosti: njihovo je kraljevstvo nebe-

ska" (Mt 5, 10), veli Isus. To su najprije oni koji su žedni i gladni pravednosti o kojima govori četvrto blaženstvo. Jedino oni mogu biti progonjeni zbog pravednosti, jer jedino oni znaju što znači glad i žeđ za njom. Začuđuje nas, doista, da netko može biti progonjen zbog pravednosti. Čudni su to kriteriji i sudišta. A ima ih. Zemlja je natopljena znojem, suzom i krvlju takvih. Niti danas vjernost Kristu ne otvara vrata ni politike, ni kulture, ni medija, ni karijere. A što je to nego progonoštvo zbog pravednosti.

"Blago vama kad vas zbog mene pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas" (Mt 5, 11). Nitko nije bio toliko oklevetan kao Isus Krist. Podsmjehivali su mu se i rugali zbog njegove vjernosti Ocu nebeskome. Isus je hrabro stajao, pokazujući da će poniženje biti dio kršćanske baštine.

Progonoštvo zbog Isusa je najperfidniji oblik suvremene demokracije. To je ponovna osuda Isusa Krista Nazarećanina. No, on je ipak živ. Bog čini da žive oni koji trpe progonoštvo zbog njega. Ali oni su biser svijeta.

Čovjek koji se oslanja na Boga, kadar je izdržati i najteže trenutke. Sveci i mučenici svjedoci su tome. U novije vrijeme posebno blaženi kardinal Stepinac jasno svjedoči snagu tog oslonca i njegovu važnost u nevoljama.

Zar nismo kao narod u vrijeme Domovinskog rata bili oklevetani od strane svijeta koji nije bio sklon našoj slobodi. Podnijeli smo sve

klevete, uzdajući se u Boga, da bi na kraju izišla istina na vidjelo, posebno naša zakonita obrana, zahvaljujući najviše našim braniteljima koji su podnijeli najveću žrtvu. I tako su postali svijetli primjer kako se ljubi narod i Domovina, kako se valja boriti za najosnovnija prava čovjeka i naroda, kako treba upotrijebiti sve sile da dođe do mira, kako treba izdržati sve nevolje, pa i klevete i laži i sve pogrde – ukratko kako je moguće stvoriti jedan novi svijet, koji se može graditi Isusovim blaženstvima.

I danas branitelji traže od društva da se u svojim političkim, gospodarskim, socijalnim, formativnim i strateškim programima čuva i razvija onaj hod i one vrijednosti za koje su branitelji doslovno ginuli.

Država je naša majka i stalo nam je da ona ima sve kvalitete majke: život donijeti, njegovati, ljubiti, strepiti nad djecom kad su izložena opasnosti, štiti i ljubiti u različitosti svoje djece i odgajati ih tako da budu sposobni prepoznati vrijednosti i graditi svijet koji će biti prostor i razlog radosti majke i djece. Dragi branitelji! Ostanite svjedoci ovakve zemlje. Hvala vam!

I na kraju, zahvaljujem svima na vašoj prisutnosti, a posebno na vašoj molitvi. Dobri Bog uzvratilo vam na vašoj ljubavi, a pokojnima, posebno braniteljima, udijelio pokoj vječni i svim našim mrtvima kojih se danas spominjemo. Amen ■

Sv. Martin - Dan kapelanije Delnice, 7. studenog 2014.

Sv. Martin rodio se 316. godine. Otac mu je bio rimski tribun i obavljao vojničku službu u jednom od vojnih garnizona. Martin je nevoljko ušao u vojsku. Bio je gardist i konjanički časnik u carskoj vojsci u Galiji. Na školovanju u Paviji susreo se s kršćanstvom i bio je oduševljen pustinjačkim načinom života.

On je jedini svetac u prvim stoljećima kršćanstva koji nije umro mučeničkom smrću. Naime, rimski car Konstantin Veliki izdao je 313. godine edikt po kojemu je bila dana sloboda kršćanima da mogu slobodno ispovijedati svoju vjeru. Tako se spasio. Uz njega su vezane mnoge anegdote, a svakako je najljepša ona kada se susreo s jednim prosjakom, koji se smrzavao od zime. Martin je odrezao dio svoga ogrtača da ogrne siromaha. Sv. Martin kaže da je nakon toga usnuo san, vidjevši Isusa zaogrnutu plaštem. I čuo je glas Isusov: „Martin još nije kršten, zaogrnuo me plaštem“. Kad se Martin probudio, rekao je da je taj san bio odlučujući trenutak u njegovom životu u želji da promijeni svoj život. On se oduševio kršćanskim idealima prema kojima je nastojao urediti svoj život.

Kad je završio vojnu službu uspio je nagovoriti i svoju majku da prihvati kršćansku vjeru, što je ona na kraju i prihvatila. Martin je nakon obraćenja majke postao svećenikom. Bio je vrlo inteligentan, a nadasve duhovan.

Kao mladi svećenik odlazi u Milano gdje se uključio u velike rasprave sa sektom arijanaca, koji su tvrdili da je Isus samo čovjek, a ne i Bog. Braneći Isusa Krista da je on ne samo čovjek nego i Bog Martin je bio protjeran iz Milana. Otišao je u Francusku, u grad Poitiers, gdje se posvećuje duhovnom životu.

Martin je osnovao prvi samostan u Europi. Biskupom je postao 370. godine. Posvetio se propovijedanju evanđelja, uvjeren da je nepoznavanje vjere jedna od najvećih opasnosti za čovjeka. Stoga je ovo velika poruka i nama da svoju vjeru treba bolje upoznati kako bismo je mogli i živjeti. Naime, ne može se nešto voljeti, ako se ne pozna. Uz naviještanje evanđelja Martin je velik dio svoga života posvetio siromašnima, uvjeren da je vjera bez djela mrtva, kako kaže apostol Jakov (usp. Jak 2, 17). Među višim staležom društva naišao je na otpor. Bogati su mu zamjerali što se zauzimao za siromašni svijet, nazivajući ga zbog toga ludim.

Budući da se tadašnja civilna vlast nastojala uvući u crkveni život i diktirati što će Crkva raditi, Martin se kao biskup oštro suprotstavio uplivi vlasti, jer je želio da Crkva bude u svom poslanju slobodna i samostalna u odnosu na civilnu vlast. Takve pojave nisu rijetke. U vrijeme kardinala Stepinca bivša je komunistička vlast tražila od kardinala da osnuje hrvatsku nacionalnu crkvu, kako bi Crkva u hrvatskom narodu bila neovisna od Svete Stolice. Blaženik se tome odlučno suprotstavio i poručio tadašnjoj vlasti da je spreman i umrijeti za Crkvu i svoj narod, bude li potrebno.

O Martinu se govorilo da je bio vojnik na silu, biskup po dužnosti a redovnik po izboru. Martinov životopisac Sulpicije Sever piše kako je Martin potkraj svoga života, kad je bio teško bolestan, pozvao svoju redovničku braću, koji su mu, vidjevši ga bolesna, rekli: „Zašto nas ostavljaš? Kome nas prepuštaš? Grabežljivci napast će svoje stado: Tko će nas, kad je pastir mrtav, braniti od njihovih ujeda?“ Životopisac spominje da

je Martin bio duboko dirnut njihovim riječima, da je zaplakao i rekao: Bože, ako sam još nužan za ovaj narod, rad ne otklanjam, neka bude volja tvoja“. Bio je spreman sve učiniti samo kako bi se Bog proslavio po njemu. Nije se bojao života ni smrti. Zato je ostao velik.

Blaženi kardinal Alojzije Stepinac je rekao za Martina da se rodio u pravi trenutak, da je postao biskupom u vremenu koje je trebalo imati jednog takvog biskupa kao što je on. Iako su uz njega vezani mnogi običaji, kao na primjer Martinje, bogatiji stol s pripremljenim guskama, sve to govori koliko je Martin bio omljubljen među narodom (Legenda kaže da nije u svojoj skromnosti želio biti biskup, da se sakrio, ali su ga guske otkrile. Odatle i običaj da neki pripremaju bogatiji stol s mesom od gusaka). Ono što nas zadivljuje kod njega jest želja ne ostati prosječan, nego učiniti nešto više od svoga života. Bio je uvjeren da je jedino Isus Krist i njegovo evanđelje kadro promijeniti čovjeka, učiniti ga novim; da je ono jedino kadro pokrenuti ljubav u svijetu bez koje svijet ne može opstati.

Današnje evanđelje govori o Isusu Kristu kao sucu, koji će na kraju povijesti suditi svim ljudima. Podjele na sudu neće biti na kršćane i nekršćane, nego na one koji su vršili djela iz ljubavi i na one koji to nisu činili. Svima koji su vršili djela ljubavi Isus će uputiti riječi: „Dođite blagoslovljeni Oca mojega. Primite u baštinu Kraljevstvo pripravljeno za vas od postanka svijeta“ (Mt 25, 34). A svima koji nisu vršili djela ljubavi uputi će riječi prijekora.

Dragi prijatelji! I vaša vojnička služba je u službi bližnjega, u službi ljubavi. Istina, ona je specifična, ali veoma važna. Vaša se ljubav pokazala posebno u Domovinskom ratu, kada ste bili spremni položiti i svoj život. Mnogi su, nažalost, bili žrtve nezapamćenog nasilja, braneći posljednji pedalj ove zemlje. Zato će im hrvatski narod

biti trajno zahvalan.

Da bi vaše služenje bilo još kvalitetnije, a to vrijedi za svakog čovjeka, naš će život biti doista bolji, bude li prožet upravo evanđeoskim vrijednostima. Papa Ratzinger je rekao: „Vjera u Boga Stvoritelja najsigurnije je jamstvo dostojanstva čovjeka. Nikome ne može biti nametnuta, ali jer je veliko dobro za zajednicu, može postavljati zahtjev da je poštuju i nevjernici“ (Ratzinger, Europa, str. 43).

Zato se sv. Martin kao biskup posvetio ne bez razloga upravo naviještanju evanđelja da će u kršćanskoj vjeri naći ispunjenje svoga života ne samo na ovom nego i u vječnom životu. On je kao vojnik imao duboko iskustvo što znači vjera u životu svakoga čovjeka, vojnika posebno.

Na ovoj svetoj misi ima i roditelja pokojnih branitelja, koje posebno pozdravljam. Uvjeren sam da bi mnogi od vas teško podnijeli žrtvu svojih najmilijih, kada ne biste imali vjere i to vjere u Boga Isusa Krista.

Prošlih smo se dana spominjali posebno naših poginulih branitelja. Oni su povezani s nama ne samo mislima nego i u molitvi. Naša najljepša povezanost s njima jest upravo molitvena. Stoga smo se i okupili danas, slaveći sv. Martina, biskupa da se u njega ogledamo, kao živom primjeru, što nam je činiti.

Što je s vinskim pričama vezane uz blagdan sv. Martina? One nemaju nikakve veze. Jedino to što se Martinje slavi u vremenu sazrijevanja vina. A kako je sv. Martin bio veoma popularan, onda su ljudi „proslavu vina“ povezali s njegovim blagdanom. Poznato je da je Martin bio navjestitelj Evanđelja i da je bio protiv poganskih običaja, koje žele neki ljudi ponovno uvesti.

Neka nam Gospodin po zagovoru sv. Martina udijeli snagu vjere da po njoj možemo živjeti i tako svojim životom proslaviti Boga na ovom svijetu kao što ga je on proslavio. Amen ■

Dakonsko ređenje Antonia Mikulića Zagreb, Policijska akademija. 9. studenoga 2014.

Služba đakonata jedna je od najstarijih u Crkvi. Kako se Crkva snagom evanđelja sve više širila, smatrala je svojom obvezom kao sastavni dio evanđelja voditi brigu i o siromašnima, uvjereni da je vjera bez djela mrtva. Stoga se može reći da je Caritas neodvojiv i bitan za život Crkve. Toga su bili svjesni i apostoli kad im je Isus na Veliki četvrtak gestom pranja nogu dao do znanja da i oni tako čine, a to znači da ga nasljeđuju u ljubavi. Uostalom, Isus je sam rekao za sebe da je došao služiti, a ne biti služen. Kako smo još daleko od ove Isusove misli!

Djela apostolska pišu kako su apostoli odabrali sedmoricu ljudi, koji su vodili posebnu brigu o siromašnim članovima svoje Crkve. Među prve đakone ubraja se i sv. Stjepan prvomučenik. I tako vidimo da đakoni krajem 1. stoljeća zauzimaju veoma važno mjesto u životu Crkve. Oni su, osim pružanja materijalne pomoći, nosili

bolesnicima i zatvorenicima svetu pričest. Ta njihova ljubav bila je posebno vidljiva u Antiohiji gdje su učenici prozvani kršćanima (v. Dj 11, 26), to jest onima koji pripadaju Isusu Kristu, žive stilom njegova života i neustrašivo navješćuju Isusa Krista kao Spasitelja svijeta.

Tijekom povijesti služba đakona sve se više razvijala: Prema II. vatikanskom saboru služba đakona je trostruka: đakon je u službi riječi Božje, u službi oltara i u službi Caritasa. Ovo troje (riječ Božja, liturgija i Caritas) obilježava poslanje đakona, ali mu je hrana za izrastanje u svetosti. Drugim riječima, đakonska se služba očituje na nekoliko razina. Đakon može javno čitati evanđelje i navješćati riječ Božju, dijeliti sv. pričest, vjenčavati, voditi sprovode, dijeliti blagoslove, predsjedati bogoštovlju i molitvi.

Đakonat je prva stepenica prema svećeništvu. U novije vrijeme Crkva je uvela tzv. „trajni

đakonat“ kao zasebni poziv, kojeg mogu primiti oženjeni muškarci, kao trajnu službu u Crkvi.

Đakon koji se nalazi na putu prema svećeništvu, da bi mogao živjeti ono što vjeruje, odabire na dan đakonskog ređenja stalež celibata radi kraljevstva Božjega. Naime, Isus je jasno rekao da ima onih koji se odriču ženidbe radi kraljevstva Božjega. To je prihvaćanje Isusovog oblika života u svijetu. Smisao celibata je izgrađivati u sebi odnos oca i majke u odnosu na one koje ti Bog pošalje na put života. Biti slobodni od svega za takve.

Đakon, odabirući stalež celibata, obećava da će razvijati duh molitve, da će moliti molitvu Crkve, Časoslov, obećava poslušnost Crkvi, meni i mojim nasljednicima. Kroz ovu poslušnost đakon prihvaća Crkvu, biskupa kao mjesto Božje volje za sebe. Đakon tako uprisutnjuje Isusa koji se hranio voljom Očevom.

Crkva nije nikakvo svjetovno demokratsko društvo i zajednica u kojoj se donose demokratski zakoni snagom većine, kao na primjer u saboru, niti ona nema svoje sindikate. Za nju postoji samo jedan zakon, a to je zakon koji je donio Isus Krist. To je glasoviti Isusov govor o blaženstvima na gori.

Đakon za vrijeme ređenja stavlja svoje ruke u biskupove ruke. Time obećava poslušnost za cijeli svoj život. U stvari, to je predanje svoga života u ruke Crkve.

Dragi Antonio! Dragi Bog je tebe pozvao i odabrao da budeš njegovim suradnikom. Zašto je baš tebe odabrao, to je tajna velika. To je tajna za sve nas. To znade samo Bog. Ti si jednog dana osjetio u sebi taj poziv i o njemu razmišljao. Poglavari su, nakon što si izložio svoju želju, prepo-

znali da se radi o pravom pozivu, da te Gospodin uistinu poziva za svog suradnika. Ostani otvoren govoru Boga kako bi bio dostojan poslanja kojim ćeš govoriti kakav je Bog. Ljudi danas trebaju čistu sliku Boga. Budi to!

Isus Krist želi da mu ti budeš suradnikom, njegov produžena ruka, da po tebi vrši svoje poslanje, svoje kraljevstvo. O tome često razmišljaj i Bogu zahvaljaj na tom povjerenju. To će ti dati snage da u kušnjama nađeš sigurnost, u tami svjetlo, u sumnji nadu.

Kad se čovjek nađe u situaciji da odgovori na Božji poziv, posebno svećenički, zahvaća ga strah. Ništa neobično. Nalazimo se pred svetim Trojedinim Bogom. Toga se bojao i blaženi kardinal Stepinac pitajući se: hoću li ja biti svećenik po Božjem srcu? Bio je svjestan da će samo Božjom snagom uspjeti. Stoga je uzeo svoj glavni moto: „U tebe se, Gospodine, uzdam“.

Dragi Antonio! Ne boj se! Budi hrabar! Imaj povjerenje u onoga koji te je pozvao. Približi mu se! Kad ti bude teško, povjeri mu se. Zahvaljaj mu i onda kada ti bude lijepo. Budi siguran da smo svi mi s tobom, posebno u molitvi. Potreban si Crkvi. Osloni se na Crkvu koja za tebe moli i čini sve da ti u njoj nađeš radost, a ona u tebi da prepozna svoga dobrog pastira.

Bit ćeš dodijeljen kao svećenik među vjernike vojno-redarstvenih snaga. Stoga je tvoje ređenje za đakona doista i znakovito. Zaređuješ se u policijskoj kapelaniji. Na ovom mjestu postaješ đakon i time šalješ poruku da ćeš sav biti za ove ljude. Hvala ti! Neka te prati Božji blagoslov i Majka svećenika Blažena Djevica Marija. Amen ■

Sv. Barbara - Dan Raketno topničke pukovnije Bjelovar, 4. prosinca 2014.

Sveta Barbara rođena je u trećem stoljeću. Bilo je to vrijeme velikih progona kršćana. Otac joj se zvao Dioskorus. Kao plemić bio je veoma bogat. Živio je u gradu Nikomediji, u Maloj Aziji. Bavio se trgovinom. Barbaru je želio udati za bogatog mladića. Prije nego što je otišao na dulji put, zbog trgovine, Barbaru je stavio u zatvor s dva prozora, bojeći se da ju netko ne otme zbog njezine ljepote. Kad se vratio s puta ugledao je tri prozora i na jednom prozoru križ. Kćerka mu je priznala da je ona dala napraviti treći prozor, kako bi podsjećali na tajnu Presvetog Trojstva, a križ na Kristovo otkupljenje.

U vrijeme očeve odsutnosti Barbara je pod utjecajem đakona Valentina odlučila krstiti se,

što je oca veoma razljutilo. Kad ga je nagovarala da i on prihvati kršćansku vjeru, odlučio ju je ubiti. Prije smrti mučili su je na razne načine, da bi joj na kraju otac vlastitom rukom odsjekao glavu. Ubrzo nakon toga oca je pogodila munja te je i on umro.

Barbara je nazvana zaštitnicom rudara, dobre smrti, zaštitnica protiv groma i vatre. Njezine relikvije nalaze se u crkvi sv. Vladimira u Kijevu u Ukrajini. Vrlo je štovana i u pravoslavnom svijetu, a posebno u Rusiji. Po njoj je nazvan grad Santa Barbara u Kaliforniji i mnoga druga mjesta. Za vrijeme rata zazivali su je u pomoć topnici i to ne samo katolici nego i protestanti, koji zaziru od štovanja svetaca. U SAD-u postoji vojno društvo

topnika koje se zove "Red svete Barbare".

Drago mi je da ste uveli proslavu Dana to-
pništva, a Barbaru uzeli za svoju zaštitnicu. Time
ste dali do znanja da se želite uključiti u demokratske
zemlje i vojske svijeta, koje su se javno deklarirale
da im je stalo do moralnih vrijednosti, koje bi
trebale krasiti svakog vojnika kao čuvara mira.

Neosporna je činjenica da je visoki moral u
narodu i u vojsci veoma važan čimbenik izgradnje
suvremenog svijeta i vojnika kao graditelja
mira. To su tijekom povijesti posvjedočili mnogi
vojnici, i u hrvatskom narodu također.

Braćo i sestre! Svijet se manje-više dijeli na
vjernički i nevjernički. Vjernički svijet nastoji se
ravnati prema moralnim Božjim načelima, a ne-
vjernički prema vlastitim načelima. Oni su često u
međusobnoj napetosti. O tome jasno govori Isus
u današnjem Evanđelju, kada kaže: „Ako vas svi-
jet mrzi, znajte da je mene mrzio prije nego vas.
Kad biste bili od svijeta, svijet bi svoje ljubio; no
budući da niste od svijeta nego sam vas ja izabrao
iz svijeta, zbog toga vas svijet mrzi“ (Iv 15, 18-20).

Ne samo da postoji mržnja na vjernike nego
ih se pokušava, uz cijenu smrti, odstraniti i ušut-
kati. Stoga smo imali velik broj mučenika vjere
tijekom povijesti. Mučenici su ljudi koji su prolili
svoju krv za Isusa Krista. Oni su svjesni da bez
Krista ne mogu živjeti pa su spremni za nj umri-
jeti, uvjereni da je Isus Krist pravi Bog i spasitelj
čovjeka, da čovjek može prema tome naći puninu
sreće samo u njemu. Stoga razlog štovanja muče-
nika nije u njima samima nego u iskazivanju časti
samome Bogu. Crkva u mučenicima štuje samo-
ga Krista, koji se proslavio u svojim mučenicima.

U mučeništvu se slavi ljubav, a ne okrut-
nost, nasilje ili smrt. Mučenici ne preziru život
nego ga najviše ljube, kad ga predaju u Božje
ruke.

Mučenici donose snagu životnost Crkvi.
Sv. Augustin je rekao: „Zemlja je ispunjena mu-
čenicima... oni su snažnije svjedočili za Krista
svojom smrću negoli svojim životom. I danas
svjedoče za njega, i danas ga propovijedaju: nji-
hovi su jezici utihnuli, ali njihova djela govore“.
Mučeništvo je svjedočenje za istinu koja se zove
Isus Krist. „Ja sam Istina“ veli Isus. To znači pri-
stajati uz Isusa Krista koji je za sebe rekao da je
Put, Istina i Život. Stoga se Crkva uvijek nadah-
njivala na mučenicima i svjedocima vjere, poput
sv. Barbare. Barbara se toliko uzdigla u vjeri da
je nikakve prijetnje pa ni smrt nisu bile kadre za-
strašiti. Sv. Pavao u tom duhu piše u poslanici
kršćanima grada Rima: „Tko će nas rastaviti od
ljubavi Kristove? Nevolje? Tjeskoba? Progon-
stvo? Glad? Golotinja, Pogibao? Mač? U svemu
tome nadmoćno pobjeđujemo po onome koji nas
uzljubi“ (Rim 8, 35-37).

Braćo i sestre! Osvrnuvši se na stanje u Eu-
ropi papa Ratzinger je rekao: „Izgleda da je Euro-
pa baš u ovome trenutku svoga najvećeg uspjeha
iznutra postala prazna, u nekom smislu kriza joj
je onesposobila krvotok, dovela u opasnost nje-
zin život“ (Ratzinger, „Europa“, str. 22. i 23).

Ako se poznaje uzrok krize, može se na-
značiti i put prema ozdravljenju, a to je povratak
vjeri. Na to su pozvani prije svega vjernici. Oni
su uvijek bili liječnici bolesnog društva. „Kršćan-
ski bi vjernici morali shvatiti sami sebe kao takvu
stvaralačku manjinu i pridonijeti tome da se Eu-
ropa opet vrati onomu najboljem iz svoje baštine
i na taj način bude na službu čitavom čovječan-
stvu“ (Ratzinger, Europa, str. 33).

Obnova naroda započinje u obitelji. Obitelj
je kolijevka života. U njoj nastaju sveci i razboj-
nici. Papa Ivan Pavao II. rekao je o svom ocu sve
najljepše. Obitelj je za njega bila škola vjere i prvo
sjemenište. Prošlih se dana vodila rasprava o ne-
rođenoj djeci, o njihovom ubijanju. Prigodom
primanja Nobelove nagrade sveta majka Terezija
je pozvala sve prisutne da ne ubijaju djecu. „Ne-
mojte ih ubijati. Ona su dar Božji“. Ako dozvoli-
mo njihovo ubijanje koja je onda razlika između
ubijanja djece i ubijanja ljudi na terenu? Nikakva.
Štoviše, nerođeno se dijete ne može braniti za ra-
zliku od odrasla čovjeka. Ne znam jeste li gledali
film „Ženina odluka“. Kad se liječnik približava
instrumentom djetetu da ga ubije, ono pokušava
izbjeći nožu. Kad bi moglo progovoriti sigurno bi
reklo: „Mama i tata nemojte me ubiti. Ja ću vas,
kad se rodim i odrastem, ljubiti kao što vas nitko
nije još ljubio“

Braćo i sestre! Topnici su ljudi koji su se sta-
vili u službu mira i života i nastoje spriječiti zlo
već na samom početku, kako bi se moglo zausta-
viti širenje ratnih strahota. Oni su u tom smislu
veoma važni u sustavu obrane i zaštite naroda.
Oni su u nekom smislu „dalekovidni“, koji, da
bi spriječili neželjene posljedice rata, koje može
izazvati agresor, na vrijeme sprečavaju njegovo
širenje. No, rat se ne vodi samo na terenu, nego
prije svega u srcu čovjeka. Kakvo je srce takav je
i čovjek. Mora biti svjestan da je sijač dobra i zla,
da može graditi i rušiti svijet.

Braćo i sestre! Crkva nema političke vlasti,
niti je želi imati. Crkva nudi Evanđelje u kojem
se nalaze načela na koji se način može izgrađivati
sretan i smiren život osobe, obitelji i naroda. Evan-
đelje neprestano obnavlja moral čovjeka, uzdiže
ga ako je pao. Da bi se dogodio bolji svijet, mora
se mijenjati čovjek. Stoga je veoma važna molitva
u našem životu. Inače nam prijeti opasnost od ne-
stanka. Demografi poručuju da ukoliko se nastavi
sa sadašnjim stanjem u zemlji, da bi moglo biti za
40 godina milijun ljudi manje. Ako se to dogodi

nećemo imati više branitelja ni topnika koji će nas braniti. Nećemo imati učitelja i nastavnika koji će nam prenositi znanje. Nećemo imati radnika i graditelja. Nećemo imati poljoprivrednika koji će pripremati hranu i kruh. Zato i štujemo svece, posebno mučenike, koji su posvjedočili vjeru u Boga Isusa Krista. Crkva nam daje upravo njih kao uzore vjere, kako bismo se mogli nadahnuti na njima kao živim primjerima, kako se živi vjera.

Sveti Nikola biskup - Dan kapelanije Zabok, 5. prosinca 2014.

Kad govorimo danas o sv. Nikoli biskupu, ljudi vole slušati o njemu kao zaštitniku mornara, djece, djevojaka, siromaha, studenata, farmaceuta, pekara, ribara, zatvorenika, trgovaca, putnika itd. Sve ovo ima utemeljenje u pothvatima što ih je ovaj sveti biskup činio. Štuju ga pravoslavci i katolici. Sve to dovoljno govori koliko je sv. Nikola ukorijenjen u životu današnjeg čovjeka.

Prema narodnom vjerovanju činio je čudesu, kad je na primjer smirio uzburkano more. Zato ga nazivaju zaštitnikom mornara. Svojim blagoslovom ozdravlja dijete, kojemu je riblja kost zastala u grlu. Zato ga nazivaju zaštitnikom djece. Nazvan je zaštitnikom djevojaka, kad se pobrinuo za tri siromašne sestre, davši im miraz da se mogu dolično udati.

Sv. Nikola se rodio u Maloj Aziji, u 3. stoljeću. Prerana smrt njegovih roditelja ostavila je na njega veliki trag tako da je, vjerojatno zbog siromaštva, djelovala na njega da je imao izražen osjećaj prema najsiromašnijima, odbačenima, i svima koji su se našli u bilo kakvoj nevolji. Imao je strica biskupa u gradu Miri. Kad mu je umro stric, izabrali su ga za biskupa. Umro je 6. XII. 327. godine. Kao biskup posvetio se posebno širenju evanđelja.

Danas smo slušali evanđelje po Marku. On ističe tri osnovne teme. Prvo, Isus daje vlast apostolima da propovijedaju u njegovo ime, kad kaže: "Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju" (Mk 16, 15). Isus želi da se njegova riječ i dalje prenosi do na kraj svijeta, unatoč zapreka. Štoviše, kaže im da ih šalje kao ovce među vukove. A to znači da će njihov navještaj evanđelja naići na otpor. Stoga i piše Pavao svom učeniku Timoteju u današnjem 2. čitanju da bude uporan u naviještanju evanđelja: „propovijedaj Riječ, uporan budi - bilo to zgodno ili nezgodno - uvjeravaj, prijeti, zapovijedaj sa svom strpljivošću i poukom. Jer doći će vrijeme kad ljudi neće podnositi zdrava nauka nego će sebi po vlastitim požudama nagomilavati učite-

Sv. Barbara pokazala je veliko junaštvo u obrani moralnih načela. Isus Krist i njegovo evanđelje bila joj je najveća snaga. Danas su posebno uključeni u naše molitve svi oni koji su poginuli za slobodu i mir u Hrvatskoj. Oni su prihvatili radije smrt nego ropstvo. Neka nam sv. Barbara bude zagovornicom u našem tjelesnom i duhovnom životu, kako spriječiti na vrijeme zlo i dosljedno živjeti svoju vjeru. Amen ■

lje kako im godi ušima; od istine će uho odvracati, a bajkama se priklanjati" (2 Tim 4, 2-4).

Slušajući ove Isusove riječi dobiva se dojam kao da gleda naše vrijeme, jer je slično Isusovom vremenu. Mnogi se suprotstavljaju zdravoj nauci Crkve i žele krojiti svijet kako njima godi. To se posebno vidi u ovom predizbornom vremenu, osporavajući glas Crkve, da se ona nema što miješati u izbore, a posebno kada je riječ o zaštiti nerođene djece.

U drugom dijelu evanđelja sv. Marko piše o Isusovom uzašašću: "Isus bude uzet na nebo i sjede s desne Bogu" (Mk 16, 19). I tako vidimo da Isusovo uzašašće nije rastanak nego objava potpunog sjedinjenja s Ocem nebeskim.

U trećem dijelu evanđelist Marko zaključuje: "Oni pak odoše i propovijedahu posvuda, a Gospodin surađivaše i utvrđivaše Riječ popratnim znakovima" (Mk 16, 20).

Sama riječ evanđelje dolazi od grčke riječi „evangelion“, što znači radosna vijest. Prigodom Isusovog rođenja anđeo poručuje pastirima: „Evo, javljam vam veliku radost, koja je za sav narod. Danas vam se u Davidovu gradu rodi Spasitelj“ (Lk 2, 10). Dakle i samo Kristovo rođenje najveća je radost čovječanstvu. Ono je središte povijesti spasenja.

U središtu Isusovog propovijedanja bilo je kraljevstvo Božje. Evanđelist Marko piše: „Nakon što je Ivan (Krstitelj) bio bačen u tamnicu, otišao je Isus u Galileju i propovijedao Božje evanđelje govoreći: „Vrijeme se ispunilo: Božje je kraljevstvo blizu. Obratite se i vjerujte u evanđelje!“ (Mk 1, 14).

Isus je propovijedao evanđelje o Kraljevstvu Božjem prije svega svojim životom i svojim poučavanjem te tako objavio svoga Oca „jer nije zborio sam od sebe, nego onaj koji ga posla - Otac - on mu dade zapovijed sto da kaže, što da zbori. I tako zbori kako mu je rekao Otac (usp. Iv 12, 49-50), poručuje Isus.

Isus Krist nije samo učitelj morala, kojega treba slijediti i proroka koga treba slušati. Isus Krist je pravi Bog i pravi čovjek, naš spasitelj i otkupitelj, koji je postao čovjekom radi nas i radi našega spasenja. „Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga Sina Jedinorođenca da svaki koji u njega vjeruje ne propadne nego da ima život vječni“, rekao je Isus uglednom židovskom učitelju Nikodemu. To znači da nas je ljubio sve do smrti na križu. Inicijativa uvijek potječe od Boga i razlozi njegove ljubavi isključivo su u njemu. On nas je prvi ljubio, piše sv. Ivan. Stoga je vjera pozitivni odgovor na Božju ljubav i poziv, a nevjera je negativan odgovor.

Što znači vjerovati? Vjerovati znači s Kristom prijateljevati. Zato veli Isus onima koji su mu povjerovali „Vi ste moji prijatelji“. „Vjerovati znači odlučiti biti s Isusom Kristom, da bi se živjelo s njime“ (Papa Benedikt XVI.). Vjerovati znači postupno i trajno suobličavati se s Kristom, a ono počinje krštenjem. Vjera je, kako piše pisac Poslanice Hebrejima „već neko imanje onoga čemu se nadamo, uvjerenost u zbiljnost kojih ne vidimo (Heb 11, 1). Vjera je dakle dar koji treba otkriti i ponovno ga oživjeti. Vjera je slobodan odgovor na Božji poziv. Dakle, radost i ljepota vjere sastoji se u novosti života, u zajedništvu i prijateljevanju s Isusom Kristom, u trajnoj preobrazbi u sve većoj sličnosti s njime.

Sada bolje razumijemo sv. Nikolu koji se posvetio naviještanju Evanđelja. Želja mu je bila približiti svakom čovjeku Isusa Krista i potaknuti ga na vjeru i zajedništvo s Kristom. Sv. Augustin je rekao da je njegov život bio u stalnom traženju vjere. Charles de Foucauld, poznati francuski časnik i obraćenik, rekao je: „Kad sam upoznao Isusa Krista nisam mogao više živjeti po starom načinu života nego sam se trudio svakog dana da mu budem što sličniji“. Slično je rekao i Daga Hamrskold, generalni sekretar UN-a: „Želja mi je svakodnevno nasljedovati Isusa Krista“.

Braćo i sestre! U Evanđelju Bog govori o sebi, tko je on u svom božanstvu i u najdubljoj stvarnosti. Govori nam da je ljubav i na koji je način ljubav. Bog želi svakoga od nas uvući u tu ljubav i angažirati nas. To je veliko povjerenje i ponuda nama. „Djeca se Božja zovemo i jesmo. Još se ne očitova ali ćemo ga vidjeti kakav jest“, piše sv. Ivan. U Evanđelju nam se nudi Isus da ga izaberemo. Već sama želja znači izabrati ga. To je prvi korak. Izabrati Krista znači prihvatiti krštenje. I tako vidimo da je kršćanstvo vjera izbora Boga u Kristu.

Danas se često govori da je vjera privatna stvar. U nekom smislu to je i istina. Međutim, ona ima svoje granice. Sam je Isus rekao: „Tko se zastidi mene i mojih riječi pred ovim grešnim

naraštajem, toga će se i Sin Čovječji zastidjeti kada dođe u slavi svojega Oca sa svetim anđelima“ (Mk 8, 38). Evanđelje dolazi pred nas kao izbor. Ipak, postoji mogućnost odbacivanja Boga. To zvuči strašno, ali je istinito jer postoje i osim evanđelja i snage koje se protive Evanđelju. Danas bi neki htjeli da se Crkvu ograniči na oblikovanje savjesti kod ljudi, bez utjecaja na društvo, ekonomiju i politički život. Međutim, ne postoji društvo bez savjesti i savjest bez društva. Stoga, u središtu propovijedanja je spasenje, oslobođenje od grijeha i Zloga.

Što nam je činiti? Papa Ivan Pavao II. je rekao „Mogu vama kazati samo jedno: Približite se Kristu, približite, ali ne onako površno u obliku trenutačnog raspoloženja. Približite se njemu cijelim svojim bićem, svojim srcem i cijelim životom. Tražite ga. Približite se Kristu (Put do Krista, str. 57). Zašto papa toliko naglašava približavanje Isusu Kristu? Živimo u vremenu u kojem su pogođena sva područja života, ne samo ekonomija, financije, nego u vremenu koje je izgubilo osjećaj za vrijednosti kao što su na primjer obitelj. Zanimljivo bi bilo postaviti pitanje: Zašto je najviše danas na udaru obitelj? Zašto se nastoji uništiti obitelj, jer znamo da bez zdravih obitelji ni jedan narod nema budućnosti, pa tako ni hrvatski.

Da bi naša vjera živjela i sve više rasla, veoma je važno slušanje riječi Božje, molitva, sakramenti, posebno ispovijed i pričest. S tim u vezi postavlja se i pitanje naše nedjeljne svete mise. Dok sam bio župnikom pokraj Zagreba zamolio sam poznatu opernu pjevačicu Blaženku Milić da nam nešto kaže o svojoj vjeri i vjeri u njihovoj obitelji. „Kad su mi nedjeljom dopodne znali doći moji prijatelji, rekla sam im otvoreno da se priključe svetoj misi, a ako nisu voljni, neka čeka ju dok se ona ne vrati iz crkve zajedno sa svojom obitelji“. Nije se stidjela svjedočiti svoju vjeru. Kad bi većina hrvatskog vjerničkog puka bila zrela u vjeri, sve bi krenulo drugačije. Pokojni branitelji nam poručuju da nastavimo graditi Hrvatsku tamo gdje su oni stali, a to znači da treba u nju ugrađivati ono najbolje što znamo i imamo.

Trebat će vremena da se sve popravi i da konačno shvatimo da je nemoguć napredak bez vrednovanja moralnih načela, bez vjere koja nas je očuvala. Stoga tu vjeru treba produbljivati, jačati. Toga je bio svjestan i sv. Nikola biskup. Zato se posebno posvetio naviještanju Radosne vijesti, koja se zove Evanđelje. Ono što je propovijedao sv. Nikola biskup, to danas naviješta Crkva. Molimo Gospodina da nam po zagovoru sv. Nikole podari dar vjere, da ju još više živimo, kako bi se uskrsnuli Isus, koji je uzašao na nebo s desne Ocu, po nama još više proslavio. Amen ■

22. vojno-redarstveno hodočašće u Mariju Bisticu

Homilija mons. Želimira Puljića, nadbiskupa zadarskog i predsjednika HBK, 5. listopada 2014.

Gospo od Ružarja i Marijo Bistrička, moli za nas!

1. Okupili smo u svetištu Majke Božje Bistričke, na 22. hodočašću Hrvatske vojske, policije i hrvatskih branitelja, koje organizira Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj. Sve vas od srca pozdravljam i priključujem se kao pobožni hodočasnici na ovom zborovanju, pa skupa s vama želim zahvaliti dragoj Gospi za sve što je učinila našem narodu pred brojnim izazovima kroz stoljeća. Posebice u danima nedavnog Domovinskog rata kad smo proživljavala pravu kalvariju. Vjerujući u njezin moćni zagovor nismo se predavali, niti gubili nadu. Okupljali smo se u crkvama i u skloništima, vapili smo i molili, vjerovali i nadali se. Vjerovali smo u mir i pravdu. Vjerovali smo Gospodinu koji obećava "mir narodu svome". S krunicom u ruci i oko vrata borili smo se protiv zla, mržnje i uništavanja. Biskupi i svećenici, redovnice i redovnici, umjetnici i pjesnici, vojska i policija, političari i kulturni djelatnici. Svatko je htio dati svoj osobni obol miru i zaustavljanju rata.

Upečatljivi krik našeg vapaja bila je i ona pjesma upućena svijetu: "Stop the war in the Croatia". U ime Boga, u ime ljubavi, u ime djece zaustavite rat u Hrvatskoj! Europo ti to možeš učiniti! Naši vapaji, protesti i molitve iz tih dana sličili su onoj Marulićevoj "Molitvi suprotivoj Turkom", koju je taj vrsni teolog i rodoljub spjevao početkom 16. stoljeća: "Tebi vapijemo, tužeći

u plaču: Tvoji smo, a ginemo; pogani nas tlaču! Ako s nami stati budeš Gospodine, hoće se odrvat narod ki sad gine". I othrvao se narod, Bogu hvala, upravo zahvaljujući vjeri u Boga i u vlastite snage. S nama je u molitvama i u patnji bio i sveti Ivan Pavao II. Ne možemo zaboraviti njegov poziv čitavom katoličkom svijetu u rujnu 1991. da se moli za mir u Hrvatskoj. Kako ne spomenuti njegov vapaj za mir u Bosni 1994. kada mu svjetski moćnici nisu htjeli osigurati odlazak u Sarajevo, pa se utekao Gospi "Rimskoga spasa" i tamo pred njezinim kipom zapalio vječno svjetlo, a uzdignutim pogledom prema Bosni uskliknuo: "Ne bojte se. Niste sami. Papa je s vama. I bit će sve više s vama". Uz Marijinu pomoć, u znaku krunice, mi smo prepoznali pravu snagu i osvojili slobodu.

2. Sluga Božji kardinal Franjo Kuharić znao je govoriti da se u Domovinskom ratu dogodilo nekoliko pravih čudesa: uz čudo slobodne države, koju zapravo nisu htjeli ni Europa, ni Amerika, dogodilo se čudo. Obranili smo se i preživjeli zahvaljujući čudu solidarnosti naših ljudi u domovini i zemljaka u inozemstvu, kao i običnih ljudi vjernika diljem Domovine i Europe. U to čudo solidarnosti uvrstila se i ona rijeka molitelja i hodočasnika koji su dolazili Gospu moliti za mir i pravdu. Što bi bila Crkva bez Marije danas? Da ona nije zasjala u zoru obećanja kad su Adam i Eva bili istjerani iz raja, zavladao bi tamno nebo beznađa i prokletstva. Bog je, naime, na početku

povijesti najavio lik Žene pobjednice i u njezine ruke stavio nadu ljudi. Bez Marije zvijezde mora, bez Marije nade čovječanstva, bez Marije "zore naše" svagdanje, ljudi bi tonuli u gluhoj noći. U nju su položena nebeska obećanja i ostvarene Božje nakane. Marija nije "izmišljena utjeha". Ona je stvarno darovana nada. Ona je zvijezda naše povijesti i ufanje naše budućnosti o čemu svjedoče brojni spomenici u kamenu i drvetu, u stihovima i u prozi, u glazbi i molitvi.

No, najviše nam o njoj zbori duša i pobožnost našeg puka. Jer, ona je odgajala naš narodni ethos, pokoljenja djece i mladih, sačuvala brojne obitelji od propasti i utješila tolike nemoćne i bolesne. Mnogi su naši slavni vladari i velikani bili izvrsna Marijina djeca. Sjetimo se samo naše dične kraljice Jelene koja je u Solinu dala izgraditi crkvu u čast Mariji, u našem pravedištu "Gospe od Otoka". Sjetimo se također brojnih darovnica kralja Dmitra Zvonimira i kralja Krešimira, kao i Zrinskog i njegovog pouzdanja u Mariju, i tolikih drugih. Mnogi naši gradovi i mjesta gradili su svetišta i crkve, naručivali slike i kipove, a predstavnici i narodni zastupnici donosili odluke o podizanju zadužbina svetišta i oltara Gospi u čast. Zbog toga je naša povijest prožeta "marijanskim duhom" i pobožnošću.

3. Spomenuh kako su se naši branitelji s krunicom u ruci i oko vrata borili protiv zla, mržnje i uništavanja. Mjesec listopad, kad hrvatska vojska i policija hodočasti u ovo naše nacionalno Gospino svetište, označen je kao mjesec krunice. A prekosutra je i blagdan Gospe od Krunice. Prije 12 godina sveti Ivan Pavao II. potpisao je apostolsko pismo o otajstvu krunice. I pozvao vjernike neka moljenjem krunice razmatraju Kristovo lice, a na putu razmatranja neka im učiteljicom bude Marija, njegova presveta Majka. U Sikstinskoj kapeli negdje u sredini Posljednjeg suda, s desne strane Otkupitelja koji sudi svijetu, upada u oči detalj mišićavog čovjeka koji u ispruženoj lijevoj ruci čvrsto drži krunicu i pruža je muškarcu i ženi kako bi im pomogao popeti se u raj. Ovo je Mikangelo oslikao tridesetak godina prije nego je papa Pio V. ustanovio liturgijski spomen BDM od Pobjede kao uspomenu na pobjedu kršćanske vojske nad Turcima kod Lepanta 7. listopada 1571. Pučka je pobožnost, naime, pripisala tu pobjedu zagovoru Djevice koju se molilo i zazivalo molitvom krunice. Crkva svake godine obilježava taj dan pobjede kod Lepanta blagdanom Kraljice krunice 7. listopada.

Krunica je stoga bila draga molitva naših roditelja i brojnih svetaca i blaženika. Ona je postala simbolom obrane naših branitelja koji su je nosili oko vrata. Sveti Ivan Pavao II. govori o krunici kao "dragoj i prekrasnoj molitvi", te dodaje

"koliko bi više mira bilo u društvu i u obiteljima kad bi se često molilo krunicu ". On je "obogatio" dosadašnja razmatranja s novih pet koje je nazvao "otajstvima svjetla". Naime, uz radosna, žalosna i slavna otajstva predložio je da se razmatra o Isusu koji se očitovao kao "svjetlo svijeta" (usp. Iv 8, 12). Ta "nova otajstva" donose pet događaja iz Isusovog javnog života: krštenje na Jordanu, objavu na svadbi u Kani, naviještaj Kraljevstva Božjeg s pozivom na obraćenje, preobraženje na gori Taboru, te ustanovu sakramenta Euharistije.

4. Zato i velimo da Marija nije "izmišljena utjeha", nego stvarno darovana nada. U nju su položena nebeska obećanja i ostvarene Božje nakane. Marija je zvijezda naše povijesti i ufanje naše budućnosti. Naša je prošlost povezana s njome o čemu svjedoče brojni spomenici. Mnogi naši gradovi i mjesta, skupine i pojedinci gradili su svetišta i crkve, naručivali slike, kipove i oltare. Zbog toga na njezine blagdane rado hodočastimo u njezina svetišta gdje se pjeva i moli. Slikovito je to opisao Franjo Alfirević: "Tu vise zavjetni darovi, siromašnog, pobožnog puka... Dočekuju nas prijazno zidovi stari, skloništa priprostih duša, ribara i mornara. Mnogo su uzdača čuli polumračni oltari, mnogo je suza vidjela Gospina slika stara". Ovakve Marijine oaze duhovnosti i kad su suzama oblivene, ozdravljaju dušu čovjeka i donose okrjepu i blagoslov.

Crkva Isusovih učenika započela je svoj ovozemni hod s Marijom na Duhove u dvorani Posljednje večere. S njom će završiti i svoj hodočasnički put prema eshatonu. Marija je, dakle, uz Isusa u središtu Crkve. Stoga je pozdravljamo riječima i hvalospjevom njezine rođakinje Elizabete kojoj je ona pohitila u Gorje: "Blagoslovljena si među ženama jer si povjerovala da će se ispuniti što ti je rečeno od Gospodina". Ustani Gospe i pohiti k nama, onako kako si hitila svojoj rođakinji Elizabeti. Pohiti u naše obitelji, sela i gradove. Želimo, Gospe, čuti tvoj pozdrav i osjetiti kako nam Isusa nosiš, blagoslovljeni plod utrobe tvoje. Neka nam duša kliče od radosti i veliča tebe, pomoćnice naša. Utječemo se pod tvoje okrilje stihovima jednog svećenika:

„Vrati se k nama Djevice čista, ko zora što nam donosi dan.

Vrati nam nadu, vrati nam Krista, u srce naše i u naš stan!

Nebo i zemlja pred tobom kleči, sunce nas grije u ovaj čas.

Utjeha tvoja duše nam liječi. Ti si nam, Majko, nada i spas!"

(Mirko Talajić, *Maslinski zvuci*, Gospi Pomoćnici, str. 48)

Gospo od Ružarja i Marijo Bistrička, moli za nas. Amen ■

„Ispovijest vjere“ Antonia Mikulića

Propovijed generalnog vikara o. Jakova Mamića, Zagreb, 6. studenog 2014.

Danas se ovdje ponavlja prizor iz okolice Cezareje Filipove. Petar je pred Kristom posvjedočio da vjeruje u njega kao Mesiju i Sina Boga živoga (Mt 16, 16). I u kritičnim trenucima Petar ostaje vjeran te, u nekoj viziji budućih teških povijesnih trenutaka za Crkvu, obećava pred svima da on Krista neće ostaviti, jer – on ima riječi vječnoga života (Iv 7, 69).

Skoro đakonsko ređenje našeg kandidata Antonia Mikulića okolnost je da on danas izriče ono što je Petar u spomenutom događaju izrekao: ispovijed vjere. Ovo je predzadnja stepenica Antonijevog hoda prema đakonatu: najprije je morao diplomirati, potom duhovne vježbe obaviti, zatim molbu za đakonat i svoja obećanja uputiti svome biskupu i evo danas ispovijest vjere Crkve pred Crkvom učiniti. Ovim Antonio javno ispovijeda da ostaje vjeran vjerskom pokladu Krista i Crkve. Time on govori da ovo nije njegov poklad: on mu je povjeren. Vlasništvo je Božje. On ga odgovorno prima kao svoje blago. Upravo tu životnu vjernost Božjem pokladu Antonio svjedoči danas u ovim svojim i povijesnim prilikama. On to svjedoči pred svojim biskupom i Crkvom, osobom koja mu je po službi pretpostavljena te u zajednici, i s biskupom, koja mu je po pologu vjere jednaka. Tako nam govori da je vjera koju on pred nama ispovijeda poziv svima nama i da je ona sredstvo i put našega spasa (Mk 16, 16).

Antonio znade koja će mu misija biti povjerena. U nedjelju, snagom đakonskog ređenja, on će dobiti mandat (poslanje) da uzdrži poklad vjere, da učvršćuje sebe i braću u vjeri. Čvrsto se nadamo da je svjestan svoje slabosti, ali i da je još svjesniji snage Duha na kojeg mora računati. Zahvaljujući Duhu Svetom Credo Crkve i danas je živ, a živa je evo i scena iz Cezareje Filipove.

Ispovijedajući vjeru danas i dajući obećanja đakonskog ređenja u nedjelju, Antonio će se okrenuti današnjem stanju ljudskih duša u kojima se nemir ugnijezdio, osobito u pitanjima odnosa

prema vjeri i njezinom smislu. Osim tog nemira u dušama, ovo je vrijeme dubokih i brzih promjena. I duše su nekako zaražene ovom promjenljivošću. Gubi se povjerenje u sve što je stalno i nepromjenljivo, u nešto što traje. Ljudi su zaokupljeni brzim govorom medijskih slika i nitko se ne osvrće na bitne zbiljnosti. Vlada neka strastvena manija za promjenama. Infantilna čežnja za novostima. Ali, tu postoji i nada da će pravi vjernik nastojati živjeti s vremenom u kojemu živi, ali će u isto vrijeme budno paziti da ne dirne u cjelovitost vjerskog naučavanja tako da izliječi vrijeme od raka raspada. U tom smislu je i poslanje našeg budućeg đakona.

Dragi Antonio, čuvati jedinstvo vjere, jedinstvo vjernika, mir savjesti, slogu u Božjem narodu – eto kategoričkog imperativa za tebe i za sve vjernike današnjice. Učiniti sve da „kvasac“ ostane „kvasac“, da „grad na gori“ ostane „grad na gori“ i da svjetlo ne bude ugašeno. Koliko je do tebe. Svojim đakonskim ređenjem ti se opredjeljuješ stati na pravo mjesto toga pothvata. Moraš biti među prvima. Izdigni se iznad raznih partikularizama i mnogih pojava relativizma, pa i u našim svećeničkim sredinama. Prigrli ono što je izvor jedinstva, faktor trajnog pomlađivanja ljudi i Crkve, a to je Duh koji svjetlom evanđelja pomlađuje Crkvu, obnavlja i vodi spasenju (LG, br. 4). Prevažna je to istina. Budi u zajednici Crkve i čuvaj Crkvu u zajedništvu.

Kako će čovjek – to »biće što misli« – služiti Bogu i dušama ako mu se smanji orijentacijska snaga, ako ga zahvate „magle“ uma i srca? Ako mu zataji razum? Eto, tu je velika tragika današnjice. Dragi Antonio, dragi Bog nam je dao i spoznajnu moć kojom se možemo izdignuti i iznad onoga što je osjetilima dohvatljivo i vinuti se u dubine nas samih, pa i samoga Boga, naravno snagom uma oplemenjena vjerom.

Manija promjenljivosti, utrka za novostima, čežnja za originalnošću pod svaku cijenu zaboravlja i osnovno pravilo pristupa drugima i razumijevanja istih. Tvoja „riječ“ kojom se danas približavaš Bogu i Crkvi je: „vjerujem“, „obećavam“, „hoću“. Tri riječi, tri koraka, tri vrste predanja, tri puta da se Trojstvo spusti u tvoju dušu i da te obitava snagom svojeg zajedništva i ljubavi. Važno je znati da se i preko riječi ide k drugima i razumijevanju drugih, Boga i ljudi.

Upravo ovo ispovijedanje vjere „riječju“ unutar euharistije govori da trebamo cijeniti značenje i obaveznu snagu ove Ispovijedi. Izrečena je u najsvečanijem činu Crkve, u činu Isusove žrtve ljubavi. Neka takva i ostane. Amen

<p align="center">Uprava Vojne biskupije Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj</p> <p>Ksaverska cesta bb HR - 10 000 Zagreb tel: +385 1 4670 660 (centrala) tel: +385 1 4670 659 (centrala) faks: +385 1 4670 662 www.vojni-ordinarijat.hr uprava@vojni-ordinarijat.hr vojni.ordinarijat@moh.hr</p> <p>Mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij</p> <p>O. Jakov Mamić, generalni vikar tel: +385 1 3784 489 jakov.mamic@moh.hr</p> <p>Don Josip Stanić, biskupski vikar za pastoral tel: +385 1 4670 660 mob: 091/4554 648 (specijal 82648) josip.stanic@moh.hr</p> <p>Robert Stipetić, kancelar tel: +385 1 4670 660 robert.stipetic@moh.hr</p> <p>Dragan Logarusić, ekonom tel: +385 1 4568 572 mob: +385 99 5793 911 dragan.logarusic@moh.hr</p> <p>S. M. Gordana Miškić, tajnica Vojnog ordinarijata tel: +385 1 3784 389 gmiskic@moh.hr</p> <p>Marinko Nikolić, osobni tajnik vojnog ordinarijata tel: +385 1 4568 587 marinko.nikolic@vojni-ordinarijat.hr</p>	<p align="center">Samostalni odjel za potporu Vojnom ordinarijatu (MORH)</p> <p>Vojni ordinarijat u RH Odjel za potporu Vojnom ordinarijatu Ksaverska cesta bb HR - 10 000 Zagreb tel: +385 1 4670 660 faks: +385 1 4670 662</p> <p>Bojnik Petar Klarić, voditelj Odjela tel: +385 1 4670 657 perica.klaric@moh.hr</p> <p>Vladimir Krpan, osobni tajnik generalnog vikara tel: +385 1 4568 580 vladimir.krpan@moh.hr</p> <p>Mladen Čobanović, viši stručni savjetnik za organizaciju tel: +385 1 4670 660 mladen.cobanovic@moh.hr</p> <p>Marija Vukovojac, stručni savjetnik tel: +385 1 4670 660 marija.vukovojac@moh.hr</p>	<p align="center">Samostalna služba za suradnju s Vojnim ordinarijatom (MUP)</p> <p>Policajska akademija Avenija Gojka Šuška 1 HR -10 000 Zagreb tel: +385 1 2391 525 (specijal 26525) faks: +385 1 2391 496 (specijal 26496)</p> <p>Josip Zagorščak, voditelj Službe tel: +385 1 2391 525 (specijal 26525) mob: 098 470 781 (specijal 84484) jzagorscak@mup.hr</p> <p>Mato Topić, policijski službenik za međunarodnu vjersku suradnju tel: +385 1 2391 527 (specijal 26527) mob: 091 4554 649 (specijal 82649) mtopic@mup.hr</p> <p>Mario Dokmanić, policijski službenik za međunarodnu vjersku suradnju tel: +385 1 2391 523 (specijal 26523) mob: 099/7031 578 (specijal 85620)</p> <p>Branko Šarkanj, policijski službenik za organizaciju i potporu tel: +385 1 2391 528 (specijal 26528) mob: 091/4563 958 (specijal 82958) bsarkanj@mup.hr</p> <p>Danko Šantek, policijski službenik za organizaciju i potporu tel: +385 1 2391 529 (specijal 26529) mob: 091/4565 464 (specijal 82644) dsantek@mup.hr</p> <p>Sanja Vrkljan Horvat, administrativna tajnica tel: +385 1 2391 525 (specijal 26525)</p>
---	---	---

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA	KONTAKT UREDA	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
„Sveti Ivan Pavao II“ 22. listopada	MORH I GS OS RH Stanićeva 6 Zagreb	tel: 01/486-1345 faks: 01/456-7986	fra Marko Medo mob: 098/9044-000	stn Srećko Žmalec srecko.zmalec@morh.hr tel: 01/456-8080 mob: 091/7635-866
„Bl. Alojzije Stepinac“ 10. veljače	Zapovjedništvo HKoV Karlovac	tel: 047/626-388 faks: 047/626-536	p. Vladislav Mandura, dekan Karlovac vladislav.mandura@morh.hr mob: 091/586-3400	stn Dražen Čulić drazen.culig@morh.hr mob: 091/8811-862
„Sv. Anđeli čuvari“ 2. listopada	Inženjerska pukovnija Karlovac	tel: 047/626-603 faks: 047/626-622	fra Ilija Mikulić mob: 098/432-607	nar Daniel Radinović 098/186-3426 tel: 047/626-621
„Gospa Velikoga hrvatskog krsnog zavijeta“ 11. rujna	Motorizirana bojna „Pauci“ vojarna „Kralj Zvonimir“ Knin	tel/faks: 022/617-841		voj Marko Buzuk marko.buzuk@morh.hr mob: 091/533-8266
„Sv. Martin Tourski“ 11. studenoga	BSD Delnice	tel: 051/652-806 faks: 051/652-940	p. Mirko Vukoja mob: 099/6226-236	stn Anton Žic anton.zic@morh.hr mob: 098/917-0427
„Sv. Petar i Pavao“ 29. lipnja	Zapovjedništvo HRZ I PZO 91. zrakoplovna baza Zagreb	tel: 01/6228-862 faks: 01/6228-484	o. Viktor Grbeša mob: 098/9737-473	voj Lorenc Tomkić mob: 098/946-773
„Sv. Nikola Biskup“ 6. prosinca	Zapovjedništvo HRM Središte za obuku HRM Split	tel: 021/354-913 faks: 021/354-323	dton Branimir Projić branimir.projic@morh.hr mob: 098/510-737	ds Manda Sartori tel: 021/354-323 mob: 098/9554-177
„Sv. Nikola Biskup“ 6. prosinca	Flotila HRM, Obalna straža Pomorska baza Split Split	tel: 021/354-160 (650) faks: 021/354-650	o. Jozo Mrvavak mob: 091/579-4868	sk Darijo Rajčić mob: 098/744-330
„Sv. Nikola Tavelić“ 14. studenog	Središnja El Velika Buna	tel: 01/2025-830 faks: 01/2025-879	vč. Željko Savić mob: 099/873-2239	npr Ranko Vrban mob: 098/969-6794
„Sv. Petar i Pavao, apostoli“ 29. lipnja	VOB Ogulin	tel: 047/627-483 faks: 047/627-483		Nenad Veniga mob: 098/906-0816
„Sv. Ilija Prorok“ 20. srpnja	Mehanizirana bojna „Gromovi“ GMB, i Mehanizirana bojna „Tigrovi“ GMB Petrija	tel: 044/562-149 faks: 044/562-230	vč. Matija Žugaj	prč Mario Barišić mob: 098/886-306
„Kraljica svete Krunice“ i „Sv. Ivan Kapistran“ 7. listopada	GOMBR Vinkovci	tel: 032/348-460 faks: 032/348-460	vč. Alojz Kovaček alojz.kovacek@morh.hr mob: 091/251-0821	stn Adam Dakić adam.dakic@morh.hr mob: 091/725-8290
„Uzvišenje svetog Križa“ 14. rujna	Gardijska motorizirana brigada Knin	tel: 022/617-810 faks: 022/617-722	fra Božo Ančić mob: 098/760-979	sžn Borislav Lapenda mob: 091/172-8512
„Sv. Franjo Asiški“ 4. listopada	1. motorizirana bojna „Vukovi“ voj. „Eugen Kvaternik“ Gospić	tel/faks: 053/577-201	vč. Ivan Blaževac mob: 098/9084-983 iblazevac@yahoo.com	
„Sv. Leopold Mandić“ 12. svibnja	Zapovjedništvo ZOD „FKF“ MB „Sokolovi“ i „Pume“ Osijek	tel: 031/236-623 faks: 031/236-841	o. Ante Mihaljević, dekan Osijek ante.mihaljevic@morh.hr mob: 098/269-599	prč Darko Boban mob: 091/799-1789 darko.boban@morh.hr
„Bl. Ivan Merz“ 10. svibnja	SBO i Topničko-raketna bojna GMB poligon „Eugen Kvaternik“ Slunj	tel: 047/626-824 faks: 047/626-846	don Milenko Majić mmajic@morh.hr mob: 098/924-1483	
„Sv. Valentin“ 14. veljače	Počasnno-zaštitna bojna Zagreb	tel: 01/4566-344 (367) faks: 01/4566-368	o. Zdravko Barić, dekan Zagreb mob: 091/576-2764	stn Dolores Rečić-Vragović drecic@morh.hr mob: 091/5570-112
„Sv. Mihael arkanđeo“ 29. rujna	HVU „Petar Zrinski“ Zagreb	tel: 01/3786-004 (272) faks: 01/3784-657	p. Zoran Vujičić mob: 098/337-162	prč Matijan Puijiz mob: 099/2486-662
„Sv. Gabrijel arkanđeo“ 29. rujna	Središte za obuku HRZ i PZO, 93. zrakoplovna baza Zadar	tel: 023/358-209 (239) faks: 023/358-209	o. Ivo Topalović, dekan Split mob: 098/423-533	stn Vinka Rogić vinka.rogic@morh.hr mob: 098/532-045
„Sv. Ivan Krstitelj“ 24. lipnja	SzOIDL Požega	tel/faks: 034/245-117	vč. Željko Volarić mob: 098/340-798	stn Antun Mandić amandic@morh.hr mob: 091/786-1333
„Sv. Obitelj“ 28. prosinca	ZZP Zagreb	tel: 01/6631-318 faks: 01/6631-296	vč. Slavko Rajić slavko.rajić@morh.hr mob: 098/1632-359	nprč Damir Sedlar mob: 091/943-0134
„Sv. Antun Padovanski“ 13. lipnja	Dom Glavnog stožera Zagreb	tel: 01/6631-299 faks: 01/6631-397		
„Sv. Sebastijan“ 20. siječnja	Zapovjedništva Oklopne i Tenkovske bojne „Kune“ GOMBR Đakovo	tel: 031/839-166 faks: 031/839-156	p. Drago Majić mob: 098/186-6901	

„Majka Božja Kamenitih vrata“ 31. svibnja	MUP PU zagrebačka Petriņjska 20 10 000 Zagreb	tel: 01/4563 295 (293) faks: 01/4563 699	v.č. Marin Drago Kozić mob: 099/6042-567 (spec. 86084)	Mišo Josipović mob: 099/2292-432 (spec. 25 293) mjosipovic@mup.hr
„Sv. Mihovil arkanđeo“, podružnica Split 29. rujna	MUP PU splitsko-dalmatinska 2. policijska postaja 21 000 Split	tel: 021/215-659 faks: 021/307-512	fra Žarko Relota Mob: 099/4965-535 (spec. 86867)	Luka Galić tel. 021/307 511 (specijal 40 511) fax. 021/307 512 mob: 098/9591-333
„Sv. Mihael arkanđeo“ 29. rujna	MUP Policijska akademija Av. G. Suška 1 10 000 Zagreb	tel/faks: 01/2391-490 (specijal 26 490)	fra Frano Musić mob: 099/2584-982 (spec. 86011)	Luka Norac Kevo tel. 01/2391 526 (specijal 26 526) mob: 091/4563-866
„Sv. Vid“ 15. lipnja	MUP PU primorsko-goranska 1. Policijska postaja 51 000 Rijeka	tel: 051/430-495 faks: 051/430-687	p. Mirko Vukoja mob: 099/6226-236	
„Sv. Mihael arkanđeo“ 29. rujna	MUP Zagreb Sjedište i Ravnateljstvo Av. gr. Vukovara 33	tel: 01/6122-712 (715) faks: 01/3788-653	o. Stjepan Harijač, dekan mob: 099/2113-891 (spec. 84048)	Vinko Bakula tel: 01/3788 853 (specijal 88 853) mob: 091/4563-805
„Sv. Mauro“ 21. studenoga	MUP PU istarska Trg Republike 1 52 100 Pula		v.č. Ilija Jakovljević mob: 099/4965-534 (spec. 86866)	
„Sv. Juraj“ 23. travnja	MUP PU varaždinska Ivana Milčeca 10 42 000 Varaždin	tel.: 042 372 392 (spec. 86 087)	v.č. Ivica Horvat tel/faks: 042/749-400 mob: 099/2680-732 (spec. 86088)	
„Sv. Matej“ 21. rujna	MUP PU bjelovarsko-bilogorska Vlahe Paljetka bb 43 000 Bjelovar	fax: 043/251-771	preč. Damir Vrabec mob: 099/4965-536 (spec. 86868)	
„Sv. Jeronim“ 30. rujna	MUP PU osječko-baranjska Trg Lavoslava Ružičke 1 31 000 Osijek	tel.: 031/237-553 faks: 031/237-267	p. Željko Rakošec zrakosec@mup.hr mob: 099/7065-885 (spec. 85682)	
„Sv. Luka evanđelist“ 18. listopada	MUP PU šibensko-kninska Velimira Škorpika 5 22 000 Šibenik	fax: 022/347-284	don Darko Poljak mob: 099/2680-733 (spec. 86089)	
„Sveti Filip i Jakov, apostoli“ 3. svibnja	MUP PU zadarska Andrije Hebranga bb 23 000 Zadar		o. Ivo Topalović mob: 098/423-533	
„Sveti Marko Križevčanin“ 7. rujna	MUP PU kopriivničko-križevačka Trg Eugena Kumičića 18 48 000 Koprivnica		v.č. Ozren Bizek mob: 099/2680-731 (spec. 86087)	
„Sveti Hrvatski mučenici“ 9. rujna	MUP PU ličko-senjska Ulica Hrvatskog sokola 2 53 000 Gospić		v.č. Ivan Blaževac mob: 099/2680-729 (spec. 86085)	
„Sv. Josip“ 19. ožujka	MUP PU karlovačka Trg hrvatskih redarstvenika 6 47 000 Karlovac	tel.: 047/664-143 faks: 047/664-385	v.č. Andrija Markač mob: 098/213-393	Senka Staroveški tel.: 047/664-460
„Sv. Vinko Palloti“ 22. siječnja	MUP PU požeško-slavonska Josipa Runjanina 1 34 000 Požeža		v.č. Željko Volarić mob: 098/340-798	
„Sv. Kvirin Sisacki“ 4. lipnja	MUP PU sisačko-moslavačka Rimska 19 44 000 Sisak		don Milenko Majić mob: 098/924-1483	
„Sv. Euzebije i Polion“ 29. svibnja	MUP PU vukovarsko-srijemska Glagoljska 27b 32 100 Vinkovci		p. Željko Rakošec zrakosec@mup.hr mob: 099/7065-885 (spec. 85682)	
„Sv. Marko evanđelist“ 25. travnja	MUP PU brodsko-posavska Ivana Mažuranića 9 35 000 Slavonski Brod		v.č. Davorin Anđić mob: 099/4965-533 (spec. 86865)	
„Sv. Vlaho“ 3. veljače	MUP PU dubrovačko-neretvanska Dr. Ante Starčevića 13 20 000 Dubrovnik		don Ivan Borić mob: 099/2680-735 (spec. 86091)	
„Sv. Nikola biskup“ 6. prosinca	MUP PU krapinsko-zagorska Matije Gubca 53 49210 Zabok		v.č. Marin Drago Kozić mob: 099/2680-728 (spec. 86084)	
„Sv. Franjo Asiški“ 4. listopada	MUP PU međimurska Jakova Gotovca 7 40 000 Čakovec		v.č. Ivica Horvat mob: 099/2680-732 (spec. 86088)	
„Bl. Alojzije Stepinac“ 10. veljače	MUP PU virovitičko-podravska Trg bana Josipa Jelačića 19 33 000 Virovitica		v.č. Ozren Bizek mob: 099/2680-731 (spec. 86087)	